NR INDEKSU: 346 543 ISSN 1506-4026

Nr 20/2004 (156) 15.09 – 28.09

To prostsze niż myślisz

Dwutygodnik

Komputer ŚWIAT

www.komputerswiat.pl

tylko 4,50 zł w tym 7% VAT

Jak kopiować płyty DVD

- Z DVD na DVD
- Kopia na dwóch płytach
- DVD do formatu DivX
- Tworzymy VCD lub SVCD

s. 18

Najlepsze z najlepszych

Test 11 RTS-ów – najbardziej lubianych gier komputerowych

s. 62

Koniec nudnej nauki!

Test 28 programów edukacyjnych dla uczniów

- podstawówki
- gimnazjum
- liceum

s. 36

Wskazówki s. 52

Jak obsługiwać:

Windows 98/Me/XP

Outlook 97/2000/XP/2003

Word 97/2000/XP/2003

Excel 97/2000/XP/2003

Outlook Express 5/6

Winamp 3/5, MyIE2

Test sprzętu s. 24

Która mysz jest godna Ciebie

Test 15 myszek optycznych bez kabla

ISSN 1506-4026

9 771506 402049 20

Telekomunikacja: Co robić, gdy modem rozłącza s. 70

SONY

Warszawa – Szczecin
8 godzin muzyki non stop

Odtwarzacz dalekiego zasięgu

TESTSIEGER CAR&HIFI 3/04 EINSTIEGSKLASSE

Radioodtwarzacz Sony CDX-R3300 z funkcją odtwarzania plików MP3 to gwarancja dobrej rozrywki w najdłuższej nawet podróży. To także nowa linia wzornicza Motion Blade – w zależności od potrzeb odstaniasz kieszeń CD, by wyjąć płytę lub zastaniasz ją dla ochrony przed kurzem. Nowoczesne wzornictwo oraz doskonała jakość dźwięku zapewniły modelowi CDX-R3300 zwycięstwo w teście prestiżowego niemieckiego magazynu Car&HiFi (numer 03/04).

Xplod

www.sony.pl

Dzięki Tobie będzie to Sony

Od redaktora

Komputer ŚWIAT

Wiesław Małecki

Drodzy Czytelnicy!

Dziesięć lat temu w naszych domach pojawiły się pierwsze pecety. Cztery megabajty pamięci RAM, stumegahercowe procesory i dyski twarde... dwudziestomegabajtowe! Wierzcie mi, na domowe potrzeby to wcale nie było tak mało. A jednak wciąż kupowaliśmy nowszy, szybszy sprzęt.

Dziś procesory są setki razy szybsze, dyski tysiąc razy pojemniejsze. Niektórym jednak i to nie wystarcza. Ogarnięci manią udoskonalania wciąż kupują nowsze, wydajniejsze urządzenia, instalują bardziej rozbudowane aplikacje.

Zamiast bez potrzeby wydawać pieniądze, by usprawnić, poprawić i przyspieszyć, wykorzystajmy to, co już mamy. A mamy najczęściej sporo. W nieco nowszych pecetach są napędy DVD, w wielu nagrywarki CD, a w niektórych nawet wypalarki pojemnych nośników DVD. Zróbmy użytek z nowoczesnego sprzętu!

W tym numerze pokazujemy, jak skopiować film z DVD na komputer lub na srebrny krążek. Krok po kroku wyjaśniamy, jak stworzyć pełnowartościową płytę DVD i krążek CD z filmem w formacie DivX lub jeżeli chcemy go odtwarzać w stacjonarnym DVD – VCD lub SVCD. To wcale nie jest trudne, a użytkownikom, którzy mają choć najcieńszą żyłkę do komputerów, sprawi ogromną frajdę.

wmalecki@komputerswiat.pl

Nowości

Sprzęt 4
Słuchawki 5.1 do kina domowego 6
Programy 8
Dla ambitnych/Internet 10
NetSprint Toolbar 11
Gry 12
Audio/Wideo/Foto 14
Telekomunikacja 15
Rynek 16
Przed mikrofonem 17

Temat z okładki

Kopiowanie filmów DVD i tworzenie DivX:
Na ratunek – kopia! 18
- Kopiujemy z DVD na DVD 19
- Kopia na dwóch płytach 20
- Kopiujemy DVD do formatu DivX 22
- Tworzymy VCD lub SVCD 23

Test sprzętu

Z okładki **Myszy komputerowe:**
Najlepsza przyjaciółka 24
- Tak testował Komputer ŚWIAT 30
- Wyniki testu 31

Test programów

Z okładki **Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży: Edukacja od niechcenia** 36
- Wyniki testu 40
- Tak testował Komputer ŚWIAT 41
- Wskazówki dotyczące zwycięzców testu 44

Internet

Kącik webmastera 46
Ciekawe strony 47

Magazyn

Oswoić hydrokosmos 48
Krzyżówka 50
Na luzie 51

Wskazówki

Z okładki **Szybkie rozwiązanie** 52
- Windows 98/Me/XP 52
- Outlook 97/2000/XP/2003 54
- Word 97/2000/XP/2003 54
- MyIE2 54
- Excel 97/2000/XP/2003 55
- Outlook Express 5/6 56
- Winamp 3/5 56

Poradnik

Kurs Paint Shop Pro, cz. 2:
Bez warstw niesmaczne 58
- Praca z warstwami 58
- Otwieramy zamknięte drzwi 59
- Poprawiamy wygląd fotografii 60

Gry

Z okładki **RTS: Wojenne porachunki** 62
- Wyniki testu 66
- Tak testował Komputer ŚWIAT 67

Audio/Wideo/Foto

Nowości filmowe i muzyczne; Program TV 68

Telekomunikacja

Z okładki **Rozłączanie modemów:**
Modem bez przeszkód 70

Rynek

Najniższe ceny w kraju 72
Najlepsze na rynku 74
Kiosk 77
Listy Czytelników; Porady prawnika 78
Na czatach z Komputer ŚWIATEM 79
Sterowniki/Uaktualnienia/Łatki 80
Mix – prasówka, statystyki, intermonitor 81

Od redakcji

W następnym numerze; Stopka redakcyjna 82

online Komputer ŚWIAT — Co ciekawego na stronie www.komputerswiat.pl

NetSprint Toolbar

Komputer ŚWIAT we współpracy z firmą NetSprint przygotował dla swoich Czytelników niespodziankę. Jest nią specjalny wyszukiwawczy pasek narzędziowy, który każdy internauta może dodać do swojej przeglądarki.

1 Wpisujemy do przeglądarki adres www.komputerswiat.pl i wciskamy Enter.

2 Po wyświetleniu głównej strony klikamy na link.

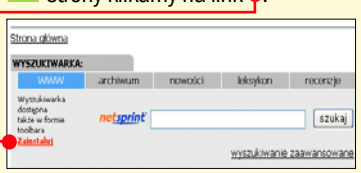

3 Otwiera się okno instalatora, w którym zaznaczamy myszą. Klikamy na przycisk.

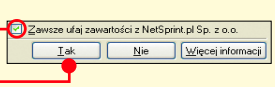

4 Po zakończeniu procesu instalacji otwiera się okno z informacją.

5 W pasku narzędziowym przeglądarki stron WWW pojawia się zestaw opcji NetSprint.

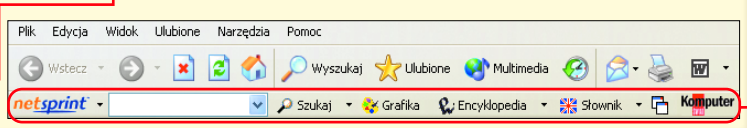

Dokładny opis opcji oferowanych przez NetSprint Toolbar, wraz z instrukcją ich używania, znajduje się na stronie 11 Komputer ŚWIATA.

ekspresem

Obywatel X...

Produkty firmy ASUSTek (płyty główne i karty graficzne), niestety, kojarzą się z wysokimi cenami. Szefowie koncernu postanowili zrobić ukłon w stronę użytkowników ze skromniejszymi portfelami. Efekt: zapowiadana na jesień 2004 seria kart graficznych oznaczona symbolem X. ASUSTek nie podaje na razie szczegółów technicznych podzespołów. Czy taniej będzie oznaczało dużo gorzej – zobaczymy...

Info: ➜ www.cnet.com

Płyta w zbroi

Protective Disk Skin to nazwa gadżetu, który ma chronić powierzchnię płyt CD i DVD przed uszkodzeniami. Cienką przezroczystą koszulkę nakłada się na krążek od strony nośnika. Producent twierdzi, że nakładki nie trzeba zdejmować przy odtwarzaniu płyt w napędzie. Praktyczny gadżet, ale nie wiadomo, kiedy pojawi się w Polsce.

Info: ➜ www.d-skin.com

Siła tradycji

Tradycyjne monitory wyposażone w kineskop wciąż znajdują na rynku więcej amatorów niż wyświetlacze 01 **LCD** – między innymi ze względu na o wiele niższą cenę. Dlatego też użytkowników pecetów może zainteresować nowa propozycja na półce z monitorami CRT – model Lumina. Chodzi o urządzenie wyposażone w płaski ekran o przekątnej 17 cali i rozdzielczości 1280x1024 piksele. Monitor bez specjalnych fajerwerków, za to w przyzwoitej cenie – około 500 złotych.

Info: ➜ www.megabajt.com.pl

Dziewiętnastka znad Renu

Niezbyt drogi monitor

Pomimo spadających cen monitorów LCD kupno 19-calowego wyświetlacza wiąże się wciąż ze sporymi wydatkami

Maxdata, firma z siedzibą w Niemczech, dorzuca do swojego worka z monitorami LCD nowy model – Belinea 101910 C. 19-calowy wyświetlacz ma przedstawiać użytkownikowi obraz w rozdzielczości 1280x1024 piksele. Obraz ma być wyraźnie widoczny, gdy patrzymy na ekran pod kątem 170 stopni w pionie lub w poziomie. Czas reakcji matrycy (25 ms) nie zachwyca – w niektórych monitorach wynosi 12 ms (im krótszy czas reakcji, tym sprawniej monitor wyświetla dynamiczne obrazy). Za to ciekawie prezentuje się cena nowej Belinei – jest niższa od cen wielu innych monitorów LCD o podobnych parametrach technicznych.

Info: Maxdata, tel. (022) 5435800, ➜ www.maxdata.pl cena: ok. 2400 zł

Spec od fotek

Nowa drukarka HP

Dla użytkowników z ambicjami fotograficznymi przeznaczona jest nowa drukarka atramentowa oferowana od września 2004 roku przez firmę Hewlett-Packard (HP). Producent twierdzi, że Photosmart 8150 w ciągu minuty odda w nasze ręce do 20 czarno-białych lub barwnych wydruków w formacie A4. Żywiołem atramentówki ma być jednak drukowanie zdjęć. Fotkę formatu 10x15 centymetrów urządzenie ma przelać na papier w ciągu pół minuty w 02 **rozdzielczości** 4800x 1200 **dpi** (przy zastosowaniu opracowanej przez HP technologii Photoret IV). Cena Photosmart 8150 – raczej dla zamożnych fotoamatorów.

Info: HP, tel. (022) 5657700, ➜ www.hp.pl cena: ok. 1050 zł

Wyświetlacz umieszczony na obudowie drukarki pozwala przyjrzeć się fotce i dokładnie ją ustawić przed wydrukowaniem

Palacz na wychodnym

Zewnętrzna nagrywarka dwuwarstwowa

Wypalanie dwuwarstwowych krążków DVD to najbardziej innowacyjna cecha nowej zewnętrznej nagrywarki, której firma LG Electronics nadała symbol GSA-5120D. Wspomniane nośniki mają być nagrywane z prędkością 2,4x. Poza tym producent zapowiada, że napęd zapisze dane na płytach DVD+R w 12-krotnym, a na DVD-R – w ośmiokrotnym tempie. Prędkość nagrywania krążków DVD+RW/-RW jest taka sama: 4x. To nie koniec. GSA-5120D ma obsługiwać również nośniki DVD-RAM (w tempie 5x).

Napęd firmy LG jest wszechstronnym, ale kosztownym wypalaczem płyt

Info: LG Electronics, tel. (022) 6061450, ➜ www.lge.pl cena: ok. 800 zł

Wiatr od morza

Dwa wydajne wentylatory do Athlonów

Morskie imiona Seal (foka) i Whale (wieloryb) noszą wentylatory firmy Cooler Master. Wiatraki mają służyć do chłodzenia procesorów Athlon (Seal obsługuje model XP 3000, a Whale-XP 3200). Łopatki wentylatorów mają wirować z prędkością około 3000 obrotów na minutę. Według producenta zastosowane w urządzeniach łożyska kulkowe gwarantują niezawodność wiatraków.

Info: Multioffice, tel. (012) 2999775, ➜ www.multioffice.pl ceny: Seal – ok. 30 zł, Whale – ok. 35 zł

Whale (foto powyżej) i Seal mają zapewnić odpowiednie warunki pracy procesora

hity Komputer Świat – Notowania z giełdy

29 sierpnia 2004

Podane wartości przedstawiają największe zwyżki i spadki cen sprzętu na Warszawskiej Giełdzie Komputerowej w dniach 28-29.08.2004 roku w porównaniu z poprzednim tygodniem

Produkt nazwa	aktualna cena w zł	wzrost lub spadek ceny w zł
Procesor Intel Pentium 4 3,2 GHz BOX	1100	▼ 150
Karta graficzna ATI Radeon 9200 128 MB	350	▼ 30
Nagrywarka DVD LG GSA-4120B BOX	490	▼ 20
Dysk twardy Maxtor 160 GB 7200 rpm	430	▼ 20
Płyta główna Asus A7V880	360	▼ 20
Pamięć DDR 512 MB PC-3200 Kingston	380	▼ 10

Współpraca: Serwis Warszawskiej Giełdy Komputerowej http://wgk.waw.pl/

Na dyskach można zgromadzić całą filmotekę

Maxtor magazynier

Pojemne dyski twarde

Użytkownikom, którzy swój komputer traktują jak magazyn do gromadzenia wielu gigabajtów danych, mogą się przydać nowe dyski twarde firmy Maxtor – DiamondMax 10. Do wyboru są dwa modele twardzieli – jeden o pojemności 250, drugi 300 GB. Talerze wewnątrz dysków wirują z prędkością 7200 obrotów na minutę. Sprawną pracę urządzeń zapewni, zdaniem producenta, 03 **bufor** o wielkości 16 MB. Ceny – nieznane.

Info: AB SA, tel. (071) 3240500, ➜ www.ab.pl

Wędrowne grajki...

Małe przenośne głośniki

Dwa modele niewielkich głośników do komputerów przenośnych (notebooków) oferuje firma Trust. Pierwszy zestaw oznaczony jako 2010 USB Soundforce ma moc 0,4 W. Niewiele większą siłę dźwięku (rzędu 0,5 W) wyciśniemy z drugiego modelu – 2012 USB Soundforce. Oba zestawy można podłączyć do komputera poprzez gniazdo słuchawkowe lub 06 **port USB**. W komplecie znajdziemy też torbę przeznaczoną do wygodnego przenoszenia wędrownych grajków.

Info: Trust, tel. (022) 8739812, ➜ www.trust.com ceny: 2010 - ok. 90 zł, 2012 - ok. 130 zł

Głośniki 2012 USB Soundforce (powyżej) to propozycja dla bardziej awangardowych użytkowników

Z piekła rodem

Ciekawe obudowy do komputera

Wymowne nazwy Diabolic i Chimera noszą dwa modele obudów do pecetów firmy Foxconn. Skąd wzięły się piekielne imiona skrzynek, to najlepiej wyjaśnia prezentowane obok zdjęcie. Techniczne parametry obudów wykonanych w standardzie 04 **ATX** prezentują się przyzwoicie: do dyspozycji użytkownika są po cztery kieszenie na dyski twarde i napędy (na przykład DVD-ROM) oraz dwie przeznaczone do urządzeń o rozmiarach stacji dyskietek. Komputer ma napędzać wbudowany zasilacz o mocy 400 W, a na przednim panelu obudowy znajdziemy cztery porty USB 2.0 oraz jeden 05 **FireWire**. Dodatkowa atrakcja to lampa, która ma ożywiać wnętrze bladym światłem.

Obudowa Diabolic: dla użytkowników od lat 18... Młodsi mogą się przestraszyć

Info: DTK Computer, tel. (012) 4258800, ➜ www.foxconchannel.pl cena: ok. 590 zł

Gryzoń w kieszeni

Wygodna mysz firmy Benq

Rząd: gryzonie (komputerowe). Rodzaj: myszowate. Gatunek: M310 – to klasyfikacja urządzenia oferowanego przez firmę Benq, znaną głównie jako producent monitorów LCD czy nagrywarek. Chodzi o bezprzewodową mysz, która do komunikacji z pecetem wykorzystuje fale radiowe, a do sterowania kursorem – 07 **sensor optyczny**. Urządzenie jest nieco mniejsze od tradycyjnych myszy. Do dyspozycji mamy typowy zestaw złożony z dwóch przycisków i rolki do przewijania dokumentów. To jednak nie wszystko: w konstrukcji gryzonia kryje się sprytny figiel – przekaźnik radiowy po odłączeniu od peceta można schować w specjalną kieszeń w obudowie M310 i bez problemu schować całość do kieszeni. Być może więc mysz należałoby zaliczyć do rzędu torbaczy...

Myszy firmy Benq mogą być wygodne w podróży. Do wyboru jest kilka różnokolorowych obudów. Cena podobna do cen innych bezprzewodowych i optycznych komputerowych gryzoni

Info: Connect, tel. (022) 8432491, ➜ www.connect.pl cena: ok. 150 zł

na plusie

Samsung lubi naturę

Ekologia jest w modzie także wśród producentów sprzętu komputerowego. Koreański koncern Samsung Electronics ogłosił rozpoczęcie produkcji 3,5-calowych dysków twardych, które mają być przyjazne dla środowiska. Chodzi o to, że podzespoły będą wytwarzane bez udziału ołowiu. Metal ten zostanie wycofany z lutowanych elementów, smaru oraz gumy tłumiącej drgania dysku.

na minusie

Gorące jabłka

Firma Apple (jabłko) zapewniła, że wymieni blisko 28 tysięcy akumulatorów zasilających notebooki z serii PowerBook G4. Okazuje się, że ogniwa mają skłonność do przegrzewania się i mogą wywołać pożar. Feralne baterie są w komputerach wyprodukowanych w grudniu 2003 roku. Sławomir Gańko z polskiego oddziału Apple zapewnił Komputer ŚWIAT, że na nasz rynek nie trafiły notebooki z pechowej serii.

Co to właściwie jest...

01 LCD
Monitor, który jest wyposażony w wyświetlacz ciekłokrystaliczny. Tego typu monitory mają cienkie obudowy, gdyż są pozbawione kineskopu.

02 rozdzielczość drukarki i dpi
Liczba podawana w dpi określająca, z jaką dokładnością drukarka może tworzyć wydruki.

03 bufor danych
Pamięć używana do tymczasowego przechowywania danych. Komputer szybciej pobiera dane z bufora niż bezpośrednio z dysku twardego.

04 ATX
Standard konstrukcji obudów komputerów. Obudowa ATX przeznaczona jest do montażu płyt głównych typu ATX, które mają na stałe wbudowane wyprowadzenia portów (między innymi port USB).

05 FireWire
Standard szybkiego portu szeregowego. Jego szybkość transmisji wynosi od 100 do 400 Mb/s. Jednym z jego zastosowań jest przyłączanie cyfrowych kamer wideo i odtwarzaczy DVD.

06 USB
Rodzaj portu komunikacyjnego komputerów. Charakteryzuje się dużą szybkością transferu (USB 1.1 – 12 Mb/s, nowszy USB 2.0 – 480 Mb/s).

07 sensor optyczny
Element, który w myszach optycznych zastępuje tradycyjną kulkę.

Jak zmieścić kino na głowie

Dzięki kilku zawiasom nieużywane słuchawki firmy Zalman można złożyć, przez co zajmują znacznie mniej miejsca

Zestaw głośników 5.1 zajmuje dużo miejsca. Komputer ŚWIAT sprawdził, jakie rezultaty otrzymamy, gdy spróbujemy zmieścić go w niewielkich słuchawkach

Słuchawki od lat stanowiły cichą alternatywę dla domowych głośników stereo i długo nie ustępowały im pola. Coraz popularniejsze stają się jednak wielokanałowe zestawy głośników, a zwykłe słuchawki stereo nie są już w stanie im dorównać. W świecie hi-fi słuchawki do dźwięku przestrzennego nie są niczym nowym, jednak ceny markowych rozwiązań nie zachęcają do zakupów. Tymczasem podobne, ale znacznie tańsze modele oferują niektórzy producenci z rynku komputerowego. Komputer ŚWIAT postanowił sprawdzić je nieco dokładniej.

Pomiary charakterystyk przenoszenia słuchawek ukazały, że trudno mówić o wiernym odtwarzaniu dźwięku w wypadku któregokolwiek z testowanych modeli. Charakterystyki są bardzo nierównomierne i stosując zasady ogólnie przyjęte dla sprzętu audio, trudno byłoby wyznaczyć akceptowalne pasmo przenoszenia. Problemy z poprawnym przenoszeniem zaczynają się zwykle już od 1–2 kHz i im dalej w górę pasma, tym gorzej.

Słuchawki Media-Techa lepiej grają, gdy nie używamy wzmacniacza [2], który wprowadza tylko niepotrzebne zniekształcenia sygnału

Wyniki testu		1. miejsce		2. miejsce		3. miejsce	
Producent		**Media-Tech**		**Zalman**		**Gainward**	
Model		**MT-371**		**Theatre 6**		**SoundXplosion 5.1 Headset**	
Do testu dostarczył		Media-Tech Polska		PC-Cooler		Multimedia Vision	
Telefon kontaktowy		(022) 7603999		(022) 6521927		(022) 3389000	
Strona WWW dystrybutora	Waga	www.media-tech.pl	Ocena	www.pc-cooler.pl	Ocena	www.mmv.pl	Ocena
Serwis	**4%**		**4,50**		**3,75**		**5,00**
Okres gwarancji*	2%	2 lata	4	2 lata	4	3 lata	5
Sposób realizacji gwarancji	1%	door-to-door	6	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	door-to-door	6
Telefon pomocy technicznej	1%	(022) 7603881	4	(022) 6521928	4	(022) 3389010	4
Strona WWW producenta		www.media-tech.pl		www.zalman.co.kr		www.gainward.com	
Jakość dźwięku	**40%**		**3,63**		**2,63**		**2,88**
Charakterystyka przenoszenia (20–20 000 Hz)	30%	dostateczna	3	mierna	2	mierna	2
Głośniki przednie[1]		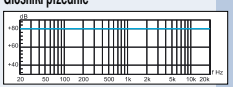		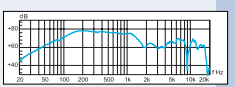		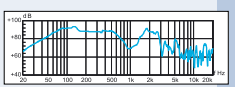	
Głośniki tylne[1]		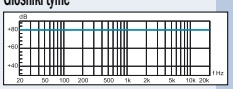		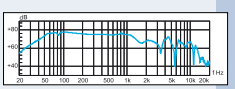		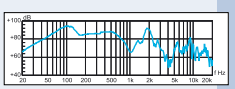	
Głośnik centralny + subwoofer[1]		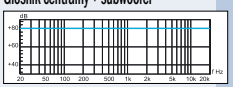		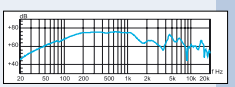		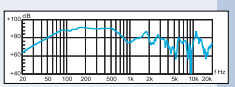	
Maksymalne ciśnienie akustyczne dla 1 kHz (kanały przednie/tylne/centralny+subwoofer)	5%	109 dB/109 dB/109 dB	6	106 dB/105 dB/109 dB	6	109 dB/109 dB/109 dB	6
Zniekształcenia dźwięku dla 1 kHz[2] (kanały przednie/tylne/centralny+subwoofer)	5%	0,11%/0,11%/0,11%	5	1,32%/2,87%/0,14%	3	0,26%/0,29%/0,07%	5
Napięcie sygnału sterującego sinusoidalnego 1 kHz wywołującego ciśnienie akustyczne 90 dB (kanały przednie/tylne/centralny+subwoofer)		690mV rms/470mV rms/530mV rms		1,68V rms/2,24V rms/490mV rms		257mV rms/535mV rms/465mV rms	
Brzmienie	**30%**		**3,00**		**2,10**		**1,97**
Subiektywna ocena jakości brzmienia stereo	15%	dostateczna	3,00	mierna	1,94	mierna	1,94
Subiektywna ocena jakości brzmienia 3D	15%	dostateczna	3,00	mierna	2,25	mierna	2,00
Inne dane	**26%**		**2,85**		**3,88**		**3,31**
Waga bez kabla	5%	326 gramów	2	320 gramów	2	245 gramów	4
Długość kabla połączeniowego	5%	588 centymetrów	6	308 centymetrów	6	202 centymetry	4
Wygoda użytkowania słuchawek	15%	mierna	2	dobra	4	dostateczna	3
Instrukcja obsługi	1%	polska kompletna	4	brak	1	brak	1
Ocena pośrednia	**100%**		**3,27**		**2,84**		**2,80**
Punkty dodatnie/ujemne		wzmacniacz/rozdzielacz sygnału wprowadza do dźwięku silne zakłócenia	-0,2				
Ocena końcowa			**3,07**		**2,84**		**2,80**
Jakość[3]		**dostateczna**		**dostateczna**		**dostateczna**	
Cena		250 zł		299 zł		250 zł	

[1]Wykres poniżej przedstawia charakterystykę idealną [2]Dla ciśnienia akustycznego 90 dBA [3]Testy pojedynczych urządzeń nie stanowią przeglądu rynku, a zatem nie jest w ich wypadku wyliczany parametr Cena/Jakość

*Niezależnie od udzielonej przez producenta gwarancji na produkt kupującemu przysługuje prawo do roszczenia z tytułu niezgodności towaru z umową do 2 lat od momentu odebrania produktu od sprzedawcy (art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach oraz o zmianie Kodeksu cywilnego)

Czy to już koniec stereo?

Dla porównania możliwości brzmieniowych testowanych słuchawek Komputer ŚWIAT przyjrzał się także stereofonicznym słuchawkom hi-fi (AKG 501). Ze względu na możliwości tego produktu porównanie to może odbywać się tylko w zakresie pracy dwukanałowej, czyli w trybie stereo. Sprawdzono charakterystykę przenoszenia tego modelu, można ją zobaczyć

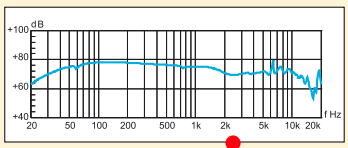

na wykresie. Jest ona bardziej płaska niż testowanych modeli 5.1. W teście słuchowym AKG 501 otrzymały ocenę 4,59. Widać więc wyraźnie, że jeśli słuchamy głównie muzyki, lepiej kupić przyzwoity model stereofoniczny niż 5.1.

Wyniki testu słuchowego są nieznacznie korzystniejsze dla modelu Media-Tech, jednak przeprowadzono go bez znajdującego się w komplecie wzmacniacza. Jego włączenie w tor audio wprowadza silny szum i zakłócenia. Trudno też mówić o korzystnym wpływie funkcji wibrującego basu na odbiór materiału dźwiękowego, chyba że jesteśmy zagorzałymi miłośnikami funkcji wibratora w komórce.

Brzmienie 3D

Ten aspekt odtwarzania dźwięku przestrzennego jest bez wątpienia najważniejszy w wypadku słuchawek pretendujących do miana urządzeń 5.1. Komputer ŚWIAT sprawdził, jak dokładne jest pozycjonowanie dźwięków 3D w przestrzeni i jakiej jakości brzmienie uzyskamy, odtwarzając wielokanałowy materiał dźwiękowy. Wyniki testu słuchowego okazały się podobne do uzyskanych w teście jakości brzmienia stereo. Media-Tech otrzymał ocenę dostateczną, a pozostali konkurenci zaledwie mierną.

Różnice między kanałami przednimi a tyłem są mało wyczuwalne. Trudno też mówić o atrakcyjnych niskich tonach, które zwykle zapewnia solidny subwoofer.

Dobre słuchawki muszą nie tylko dobrze grać, ale także wygodnie i pewnie leżeć na głowie. Tu, niestety, testowane modele mają sporo wad. Produktu Media-Tech w zasadzie nie da

się wygodnie i stabilnie dopasować do głowy. Trzyma się bardzo źle i spada. Słuchawki Gainwarda mają nauszniki zbyt słabo i niezbyt równo przylegające do uszu. Najmniej zastrzeżeń Komputer ŚWIAT ma do modelu Zalman, ale jego łamana, składana konstrukcja sprawia, że zakładanie słuchawek nie należy do najłatwiejszych.

Testy wykazały, że żaden z testowanych modeli nie zasługuje na szczególną rekomendację. Słuchawki grają dość słabo, a ich konstrukcja mechaniczna jest niezbyt udana i w dodatku mało wygodna. Komputerowe zestawy głośników 5.1 nie są na razie zagrożone.

ekspresem

Kolekcjoner obrazów

Program FotoAlbum PRO 4.5.1.2 ma pomóc nam w uporządkowaniu obrazów na dysku twardym komputera. Do zdjęć można dodawać podpisy i tworzyć fotograficzne albumy. Program dostępny jest za darmo w wersji

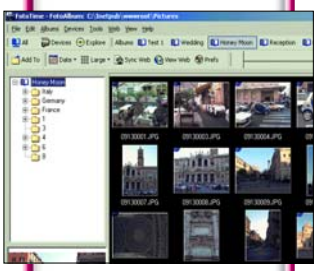

shareware (po trzech tygodniach niektóre funkcje zostają zablokowane). Pełna edycja kosztuje około 120 złotych.

Info: ➜ www.fototime.com

Nowa barykada

Firma Kerio postanowiła przygotować nas na jesienne ataki hakerów i udostępniła nową wersję swojego znanego już wcześniej **01 firewalla.** W bieżącej wersji Kerio Personal Firewall (4.1) poprawiono kilka błędów z poprzedniej edycji i usprawniono śledzenie prób włamań do peceta z podaniem szczegółowych raportów. 30-dniowa wersja shareware dostępna jest darmo. Pełen program kosztuje około 180 złotych.

Info: ➜ www.kerio.com

Łowcy skór

Odkryto lukę w zabezpieczeniach popularnego odtwarzacza muzycznego Winamp. W wersji 5.04 przy zmianie i ściąganiu z internetu tak zwanych skórek (zmieniających wygląd okien aplikacji) możliwy jest atak hakera na komputer. Producent, firma Nullsoft, pracuje nad łatką likwidującą zagrożenie.

Info: ➜ www.winamp.com

Lekarz do wynajęcia

Ciekawa forma sprzedaży antywirusa

Anti-Virus Home Edition to nazwa programu do ochrony peceta przed wirusami wydanego przez firmę Kaspersky Lab (jeden z programów z tej rodziny zajął czwarte miejsce w teście Komputer ŚWIATA w numerze 7/2004). Według producenta aplikacja sprawnie skanuje system, wykrywa i unieszkodliwia mikroby, specjalne narzędzia mają też filtrować pocztę. Kaspersky w pakiecie za przyzwoitą cenę razem z programem proponuje licencję na trzy miesiące. Po upływie 90 dni użytkownik może wykupić licencję na kolejny rok, tym razem jednak zapłaci nieco więcej niż poprzednio. Licencja umożliwia pobieranie aktualizacji baz danych wirusów, które mają być uzupełniane co godzinę na stronie WWW producenta.

Tak jak inne podobne programy Anti-Virus umożliwia zdefiniowanie trybu, w jakim ma pracować

Prognoza Komputer ŚWIATA

Forma sprzedaży prowadzona przez firmę Kaspersky Lab może zainteresować użytkowników. Nie muszą od razu wydawać sporej sumy na ochronę antywirusową

Info: Kaspersky Lab Polska, tel. (034) 3681814, ➜ www.kaspersky.com.pl ceny: program + licencja 3 miesiące – ok. 28 zł, licencja 12 miesięcy – ok. 85 zł

Koktajl firmowy

Kolejna edycja Panoramy Firm

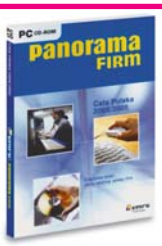

Opasły tom z drukowanymi numerami telefonicznymi możemy odłożyć na półkę – sugeruje firma Eniro, która proponuje zaktualizowaną (z dopiskiem 2004) wersję programu Panorama Firm na dwóch płytach CD-ROM. W aplikacji zapisano dane 850 tysięcy firm działających w Polsce (na każdym krążku umieszczono informacje z ośmiu województw naszego kraju). Korzystanie z nich ma ułatwić stosowana już w poprzednich edycjach **02 wyszukiwarka**. Komputer ŚWIAT sprawdził jej działanie – funkcjonuje bez zarzutu. Nowości w programie to bardziej precyzyjne niż dotąd wyniki wyszukiwania oraz wygodniejsze opcje druku danych teleadresowych. Cena – dosyć wysoka.

Info: Eniro, tel. (022) 3142000, ➜ www.pf.pl cena: ok. 50 zł

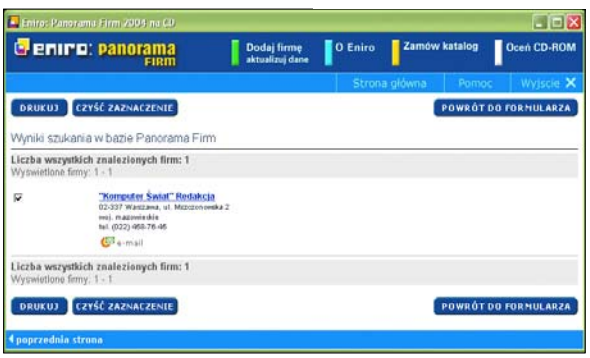

Panorama Firm 2004 nie miała kłopotów z szybkim odnalezieniem aktualnych danych Komputer ŚWIATA

hity Komputer ŚWIAT — Bestsellery 13.08 – 26.08.2004

Ranking najlepiej sprzedających się programów w sieci sklepów Media Markt od 13 do 26 sierpnia 2004

Źródło: Media Markt

				cena*	ocena w teście
1	**Norton Internet Security 2004 PL**	Symantec	narzędziowy	399	-
2	**Norton AntiVirus 2004 PL**	Symantec	antywirusowy	289	bardzo dobra
3	**AntiVirenKit 2004**	G DATA	antywirusowy	119	bardzo dobra
4	**Panda Antivirus Platinum 7.0**	Panda Software	antywirusowy	249	bardzo dobra
5	**CorelDRAW 9 PL**	Corel	graficzny	799	-
6	**Tell Me More 5 Angielski Pack**	Techland	edukacyjny	269	-
7	**CorelDRAW 11 EDU**	Corel	menadżer zdjęć	279	-
8	**English Translator 3.2**	Techland	tłumacz	269	dobra
9	**Panda Antivirus Titanium**	Panda Software	antywirusowy	159	bardzo dobra
10	**FotoOffice 2**	G DATA	menadżer zdjęć	99	bardzo dobra

*Obowiązuje w Media Markt

Usprawnione biuro

Zestaw poprawek do Office'a

Koncern Microsoft opublikował polską wersję zestawu poprawek Service Pack 1 (SP1) przeznaczonych do pakietu biurowego Office 2003. Nowa paczka ma między innymi usprawnić ochronę przed spamem (czyli niechcianą pocztą elektroniczną) w programie Outlook 2003 oraz ułatwiać prowadzenie notatek za pomocą aplikacji OneNote 2003. Service Pack 1 po polsku dostępny jest za darmo na stronie WWW Microsoftu.

Info: Microsoft, tel. (022) 5941000 ➜ www.microsoft.com/poland/office

Zamiast biblioteki

Lektury na krążku CD

Wakacje, wakacje, i po wakacjach... Czas wrócić do szkolnej ławki i... lektur. Ale firma Play twierdzi, że dzięki jej programowi uczniowie nie muszą już dźwigać w tornistrach ciężkich książek. W aplikacji Lektury wydawca zebrał pełne teksty 52 pozycji z kanonu przewidzianego programem szkolnym. Na krążku znalazły się między innymi Dziady, Trylogia czy Lalka. Przydatne mogą się okazać dodatki – omówienia każdego z tytułów oraz biografie pisarzy. Tyle że teraz młodzi ludzie już w ogóle nie ruszą się sprzed domowego peceta, czytając na przykład Nad Niemnem w przerwie między jedną a drugą krwawą strzelanką...

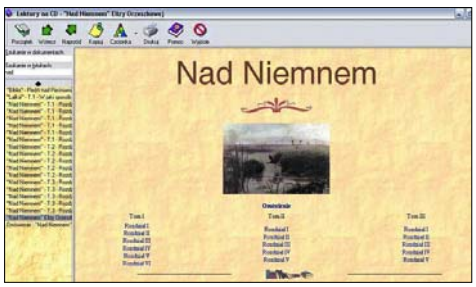

Program pokaże nam pełne teksty najważniejszych dzieł polskiej literatury

Info: Play, tel. (022) 8325430, ➜ www.play.com.pl cena: ok. 20 zł

na plusie

Gang w kajdankach

Policja w Gorzowie Wielkopolskim rozbiła gang piratów komputerowych, który liczył ponad sto osób – zarówno Polaków, jak i mieszkańców innych państw. Międzynarodowa grupa zajmowała się produkcją oraz rozprowadzaniem na wielką skalę nielegalnych programów, płyt z muzyką i filmami. Aresztowanym grozi kara do ośmiu lat pozbawienia wolności.

na minusie

Internetowy narkobiznes

W internecie można znaleźć strony WWW, których autorzy oferują... nasiona marihuany. Na witrynach nie tylko jest prowadzona wysyłkowa sprzedaż, lecz także umieszczane są instrukcje, jak założyć i prowadzić hodowlę tej rośliny. Policja wie o internetowym narkobiznesie, ale jest bezradna. Polskie prawo nie karze bowiem za sprzedaż nasion.

Polska szkoła grafiki

Pakiet dla ambitnych (i zamożnych)

Firma Corel postanowiła udostępnić polskojęzyczną edycję rozbudowanego pakietu programów pod wspólną nazwą CorelDRAW Graphic Suite 12 PL. W pudełku znajdziemy przede wszystkim CorelDRAW – narzędzie do obróbki grafiki i Photo Paint 12 – do **03 edycji zdjęć**. Dodatkowe aplikacje to między innymi Corel Capture 12 – program, który ma pozwalać na sporządzanie **04 zrzutów ekranowych** na przykład z filmów. Z kolei Trace 12 ma być narzędziem służącym do konwersji plików graficznych do takiej postaci, by mogły być obrabiane w innym niż Corel programie. Szkoda tylko, że dystrybutor, wydając polską wersję swojego pakietu, nie przystosował nieco cen do poziomu zamożności naszych rodaków – Polska to jeszcze nie Szwajcaria...

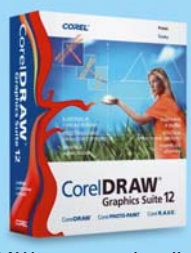

Info: AB SA, tel. (071) 3240550, ➜ www.ab.pl
ceny: pełna wersja – ok. 2660 zł, uaktualnienie – ok. 1330 zł

Agent kontrwywiadu

Usuwanie programów szpiegujących

Stwórzmy w swoim pececie wyspecjalizowaną komórkę kontrwywiadu, która zajmie się poszukiwaniem i unieszkodliwianiem w systemie programów typu **05 spyware** – kusi firma InfoWorks Technology. Do pomocy oddaje nam łowcę szpiegów – SpyRemover 2.05. Program ma sobie także radzić z **06 dialerami** oraz reklamami wyskakującymi przy przeglądaniu stron WWW. Darmowa jest wersja shareware (bez niektórych funkcji). Za pełną edycję przyjdzie zapłacić.

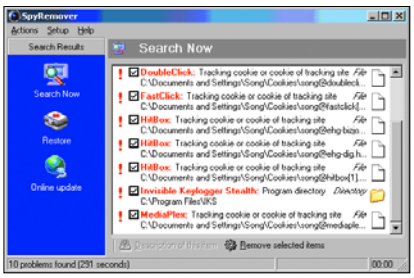

W oknie cała lista potencjalnych szpiegów

Info: InfoWorks Technology, ➜ www.itcompany.com cena: ok. 80 zł

Sekretarz na pulpicie

Wygodny gadżet do Windows

Nazwę Desktop Sidebar nosi darmowa aplikacja, która może usprawnić pracę z wieloma różnymi programami. Po zainstalowaniu narzędzie widoczne jest z boku pulpitu systemu Windows i oferuje między innymi dostęp do poczty elektronicznej, odtwarzacza **07 Windows Media Player** czy też internetowych serwisów informacyjnych. Pozwala także na ustalanie własnego terminarza spotkań (zawiadamia nas o ważnych datach). W nowej wersji (oznaczonej symbolem 1.04) znajdziemy między innymi panel komunikatora **08 ICQ**, zegar i narzędzie do tworzenia ciekawych skórek zmieniających wygląd okna aplikacji.

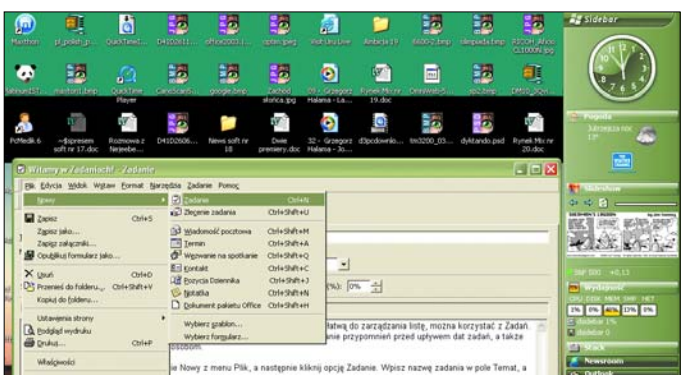

Info: Desktop Sidebar, ➜ www.desktopsidebar.com

Komputer ŚWIAT sprawdził, jak Desktop Sidebar sprawuje się w praktyce. Program jest przydatny i dosyć wygodny w obsłudze

Co to właściwie jest...

01 firewall
Program zabezpieczający komputer przed dostępem osób niepowołanych z zewnątrz.

02 wyszukiwarka
Funkcja oferowana przez niektóre programy komputerowe, pomagająca odnaleźć potrzebne dane.

03 edycja zdjęcia
Tryb pracy, w którym możliwe jest modyfikowanie parametrów fotografii.

04 zrzut ekranowy
Skopiowanie zawartości wyświetlanej na ekranie do schowka lub bezpośrednio do programu graficznego (także plik graficzny będący wynikiem tej operacji).

05 spyware
Program, który pobiera informacje o użytkowniku komputera bez jego wiedzy i wysyła te dane do internetu.

06 dialer
Aplikacja łącząca użytkownika internetu z bardzo drogimi numerami telefonów i oferująca dostęp do zawartości stron WWW – najczęściej są to materiały erotyczne.

07 Windows Media Player
Odtwarzacz multimedialny wbudowany w systemy z serii Windows.

08 ICQ
Program, który pozwala na wymianę między internautami krótkich wiadomości, prowadzenie konwersacji (czat) i przesyłanie plików.

Stacja robocza Celsius może jednocześnie obsługiwać kilka monitorów

Nowy pracownik

Wydajna stacja robocza

Celsius – tak brzmi imię nowego komputera, który ma być niezawodnym współpracownikiem w firmie. Jego pasją są ponoć nie tylko aplikacje biurowe, ale też wyświetlanie grafiki. Na wizytówce Celsiusa zobaczymy dopisek K330, który odróżnia komputer od starszych krewnych z tej znanej już na rynku rodziny biurowych pecetów. Co znajdziemy pod maską? Procesor Pentium 4 o prędkości 3,2 GHz, 512 MB pamięci DDR, nowoczesne złącze PCI Express oraz dysk twardy zdolny pomieścić 160 GB danych. Wyświetlanie obrazu ma wziąć na swoje barki karta graficzna NVIDIA Quadro (64 MB DDR-ów na pokładzie). A do tego napęd DVD-ROM. No, to do roboty!

Info: Fujitsu Siemens Computers, tel. (022) 5774700, ➜ www.fujitsu-siemens.com.pl
cena (bez monitora): ok. 7000 zł

Zespół do zadań specjalnych

Procesor i płyta główna do serwerów

Do budowania serwerów mają służyć dwa podzespoły koncernu Intel. Pierwszy z nich to procesor Xeon pracujący z prędkością 2,8 GHz. Drugim członkiem zespołu jest płyta główna o nazwie Grand Prairie SE7527GP2 (między innymi do 16 GB pamięci DDR, złącze PCI Express, karty graficzna i sieciowa).

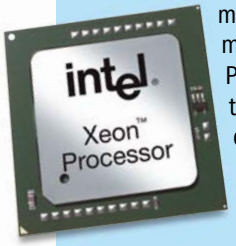

Procesor Xeon 2,8 GHz ma być sercem serwera

Info: AB SA, tel. (071) 3240550, ➜ www.ab.pl ceny: procesor – ok. 1000 zł, płyta główna – ok. 1800 zł

Napęd firmy BTC: dwie warstwy przyspieszają...

Wypałka razy cztery

Nowa nagrywarka dwuwarstwowa

Dostępne dzisiaj na rynku nagrywarki oferują zapis dwuwarstwowych krążków DVD w tempie 2,4x. Ale firma BTC na początku września 2004 roku zamierza przedstawić napęd DRW 1016IM, który ma rejestrować dane na dwuwarstwowych nośnikach z czterokrotną prędkością.

Info: BTC Polska, tel. (022) 4656582, ➜ www.btcpolska.pl cena: jeszcze nieznana

Pamięć gryzonia

Ciekawa mysz optyczna

Firma Iogear debiutuje w Nowościach gadżetem o nazwie Memory Mini Mouse 800. To mysz, która steruje kursorem przez sensor optyczny. Gryzoń ma wbudowaną pamięć o pojemności 64 MB. Dzięki temu możemy przenosić na przykład teksty między pecetami bez potrzeby instalowania w komputerze dodatkowego nośnika.

W Polsce mysz pozostaje jedynie ciekawostką – nie wiadomo, czy pojawi się w sprzedaży nad Wisłą

Info: Iogear, ➜ www.iogear.com
cena: ok. 200 zł

iPolska?

Czy ruszy polska wersja iTunes?

iTunes przynosi firmie Apple krociowe zyski. Czy przyjmie się w Polsce?

Możliwe, że już na jesieni tego roku polscy internauci będą mogli korzystać z iTunes. Ten najpopularniejszy na świecie serwis z płatną muzyką ma w swej ofercie ponad milion tytułów płytowych. Dotąd jego użytkownikami mogli być jedynie internauci w USA, Wielkiej Brytanii, Niemczech i Francji. Niestety, jak dowiedział się Komputer ŚWIAT, nawet jeśli Polacy zyskają możliwość robienia zakupów w iTunes, nie powstanie odrębna wersja polskojęzyczna serwisu.

Info: ➜ www.apple.com

Miejsce docelowe jest dokładnie opisane i wskazane na mapie

Klikaj globalnie, szukaj lokalnie

Nowe rozwiązania w Yahoo!

Nowy kierunek rozwoju wyszukiwarek proponuje portal Yahoo! Zdaniem szefów tej witryny, internauci, korzystając z zasobów ich strony, mimo że mają dostęp do ogólnoświatowych danych, interesują się głównie swoim najbliższym otoczeniem. Już wkrótce więc, po wpisaniu słów kluczowych oraz adresu i kodu pocztowego, w Yahoo! wyświetlać się będą informacje o usługach dostępnych blisko domu użytkownika.

Info: ➜ http://local.yahoo.com

Kreator kartek pozwala w łatwy sposób dodać zdjęcie

Wyślij pocztówkę

Papierowe kartki wysyłane z sieci

Witryna, na której można zamówić i wysłać papierową pocztówkę przygotowaną według własnego projektu. Wystarczy dostęp do internetu i zbiór zdjęć w formacie JPG.

Info: ➜ www.pocztowka.pl

Nowe wirusy w internecie

Komputer ŚWIAT i firma Trend Micro prezentują najnowszą porcję groźnych komputerowych wirusów.

Nazwa wirusa	Opis	Ryzyko infekcji	Szkodliwość
TROJ_QDOWN. L	Trojan, który po uruchomieniu pobiera z internetu plik WINTOOLS.CAB. Po rozpakowaniu instaluje w przeglądarce pasek przeszukiwania ADW_HUNTBAR.A	☠	☠
BKDR_OPTIX. 133	Modyfikuje rejestr tak, aby uruchamiać się przy każdym starcie systemu. Otwiera w komputerze port 3410, aby połączyć się ze zdalnym komputerem, dzięki czemu może być użyty do przeprowadzania ataków na inne komputery.	☠	☠☠☠
TROJ_SMALL. CE	Otwiera przeglądarkę internetową i przekierowuje połączenie na określone serwery zawierające szkodliwe pliki. Zmienia ustawienia zabezpieczeń przeglądarki IE.	☠	
WORM_NEVEG. C	Bardzo niebezpieczny wirus, który rozprzestrzenia się przez sieci p2p. Może także rozsyłać się przez e-mail. Próbuje przeprowadzać ataki typu Denial of Service na kilka stron WWW.	☠☠☠	☠☠☠
WORM_RATOS. A	Wirus, który po zainfekowaniu komputera zaczyna masowo wysyłać e-maile pod adresy znalezione w komputerze, a dodatkowo próbuje konstruować adresy przez dodanie popularnych imion do domeny. Instaluje w systemie tylne drzwi, dzięki czemu hakerzy mogą przejąć kontrolę nad komputerem.	☠☠☠	☠☠☠
TROJ_VIDLO. E	Ściąga z internetu plik i zapisuje go jako WINUPDATE.EXE na dysku C:. Modyfikuje rejestr tak, aby obiekty pomocy przeglądarki (BHO, Browser Helper Objects) mogły być instalowane w komputerze bez wiedzy użytkownika.	☠	☠☠
TROJ_RVP. E	Trojan, który próbuje połączyć się z adresem config.broadcast.tv i pobrać plik. Z powodu błędu w kodzie wirusa próba ta kończy się niepowodzeniem.	☠	☠

Stopień zagrożenia: ☠ – małe ☠☠ – duże ☠☠☠ – bardzo duże

NetSprint Toolbar

Wyszukiwarki to najczęściej odwiedzane serwisy. Bez nich użytkownicy internetu skazani byliby na szukanie po omacku potrzebnych im informacji. Dzięki paskowi NetSprint Toolbar, umieszczonemu w pasku zadań przeglądarki, możemy przeszukiwać internet szybciej i wygodniej.

NetSprint Toolbar to nowe narzędzie przygotowane specjalnie dla Czytelników Komputer ŚWIATA. Dzięki niemu szybko odnajdziemy interesujące nas witryny internetowe. Oprócz tego do dyspozycji mamy kilka innych interesujących funkcji. Są to słowniki, encyklopedia PWN, wyszukiwarka grafiki, szybki dostęp do nowości z witryny Komputer ŚWIATA, a także blokada wyskakujących okien. Jak korzystać z tych możliwości?

Szukanie witryn WWW

Przeszukiwanie internetu to podstawowa funkcja każdej wyszukiwarki. NetSprint ogranicza się co prawda jedynie do polskich witryn. Dzięki temu jednak dane dotyczące rodzimych serwisów są o wiele dokładniejsze niż w wypadku użycia zagranicznych szperaczy internetowych.

1 Zgodnie ze wskazówkami ze strony 3 Komputer ŚWIATA instalujemy NetSprint Toolbar w naszym komputerze.

2 Podwójnie klikamy na ikonę umieszczoną na pulpicie.

3 Otwiera się przeglądarka. Wpisujemy słowa kluczowe do okienka w pasku NetSprint.

4 Klikamy na przycisk. W oknie przeglądarki wyświetlają się linki do stron zawierających wyszukiwane przez nas słowa kluczowe.

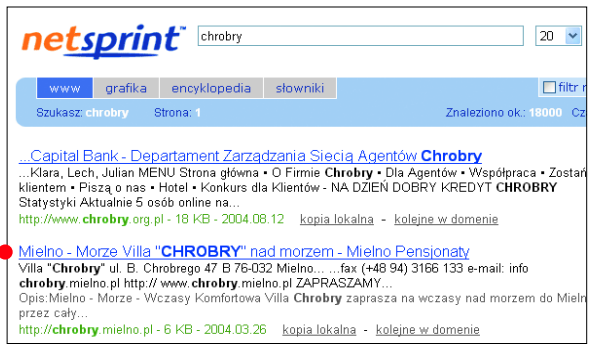

Szukamy plików graficznych

NetSprint Toolbar umożliwia wyszukiwanie w sieci plików graficznych. Skraca to do minimum czas potrzebny na odnalezienie potrzebnych nam obrazków w formatach JPG czy GIF.

1 Wpisujemy słowo kluczowe w okno i klikamy na przycisk.

2 W oknie przeglądarki wyświetlają się pliki graficzne zgodne z zakresem naszych poszukiwań.

3 Po kliknięciu na w oknie przeglądarki otwiera się witryna, na której umieszczono plik. Oprócz miniatury obrazka możemy również obejrzeć jego wyraźne powiększenie.

Kim był Chrobry?

Moduł encyklopedyczny to jedna z najciekawszych opcji paska NetSprint. Dzięki niemu możemy szybko i, co ważne, za darmo przeszukiwać informacje znajdujące się w encyklopedii PWN.

1 Wpisujemy do okna słowo kluczowe i klikamy na przycisk.

2 W oknie naszej przeglądarki stron WWW wyświetlają się teraz interesujące nas dane encyklopedyczne.

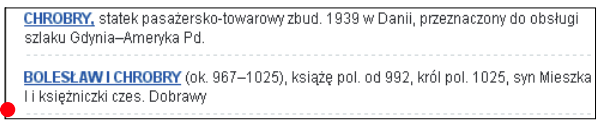

Dzięki modułowi encyklopedycznemu możliwe jest także skorzystanie ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych i ortograficznego. W tym celu po wpisaniu słowa kluczowego klikamy na , a potem z menu wybieramy słownik, który nas interesuje.

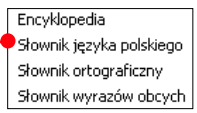

Tłumaczenia

NetSprint Toolbar pozwala na tłumaczenie wyrazów wpisanych w pole B. Możliwe jest poznanie brzmienia danego wyrazu w czterech językach: angielskim, włoskim, francuskim i hiszpańskim.

1 Wpisujemy słowo, które chcemy przetłumaczyć, w okienko i klikamy na .

2 Klikamy na . Wybieramy myszą język, na jaki ma zostać przetłumaczone wpisane przez nas słowo.

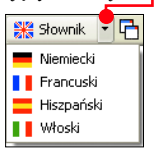

3 W oknie przeglądarki wyświetla się tłumaczenie interesującego nas wyrazu.

Blokowanie reklam

Wyskakujące okna to jedna z najbardziej irytujących form internetowej reklamy. Większość przeglądarek radzi sobie z nimi bez kłopotu, ale Internet Explorer nie ma opcji blokowania okien pop-up. Teraz możemy o nich zapomnieć. Wystarczy kliknąć na ikonę G umieszczoną na pasku narzędzi NetSprint. Od tej pory specjalny mechanizm będzie blokował wszelkie próby pojawienia się wyskakujących znienacka reklam.

Jak szukać w Komputer ŚWIECIE

Dzięki paskowi NetSprint możemy wyszukiwać informacje na witrynie Komputer ŚWIATA.

1 Wpisujemy słowo kluczowe do okienka i klikamy na .

2 Z menu wybieramy kliknięciem myszy.

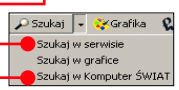

3 Otwiera się strona Komputer ŚWIATA z potrzebnymi informacjami.

Funkcje paska NetSprint

A Przycisk otwierający w przeglądarce główną stronę NetSprint. Po kliknięciu na zyskujemy natomiast dostęp do opcji konfiguracyjnych.

B Pole służące do wpisywania słów kluczowych. Zawiera ono także historię wyszukiwanych przez użytkownika informacji.

C Przycisk wyszukiwania. Po kliknięciu na możemy zawęzić zakres poszukiwań między innymi do serwisu Komputer ŚWIATA.

D Przycisk służący do wyszukiwania plików graficznych.

E Jeśli po wpisaniu słów kluczowych klikniemy myszą na ten przycisk, wyświetlone zostaną dane z encyklopedii PWN odpowiadające zakresowi naszych poszukiwań. Dzięki opcjom ukrytym pod przyciskiem możemy też skorzystać ze słowników: ortograficznego, wyrazów obcych i języka polskiego.

F Blokowanie wyskakujących okienek pop-up.

G Słowniki języków: angielskiego, włoskiego, francuskiego i hiszpańskiego.

H Informacje o nowościach wydawniczych z rodziny Komputer ŚWIATA. Po kliknięciu zostajemy przeniesieni na odpowiednią stronę WWW.

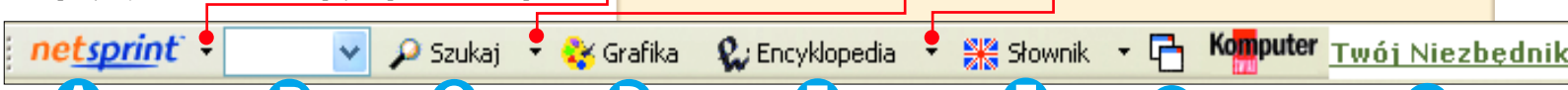

ekspresem

Z monitora do kina

Coraz częściej docierają do nas informacje o tworzeniu filmowych adaptacji znanych gier. Rozpoczęto już prace nad filmem BloodRayne – horrorem, którego akcja przeniesie nas do XIX-wiecznej Rumunii. BloodRayne to mroczna opowieść o żyjących tam wampirach. W roli głównej zobaczymy Kristannę Loken (znaną z Terminatora 3). Drugim filmem opartym na grze będzie Doom – także horror, w którym znajdziemy się w opanowanej przez siły piekła fabryce na Marsie.

Walki raperów

Na październik tego roku planowana jest premiera Def Jam Fight for New York. W grze wcielamy się w postać jednego z popularnych amerykańskich raperów i startujemy w serii nielegalnych walk. Naszym zadaniem jest pokonanie wszystkich konkurentów i zwycięstwo w turnieju. Co ciekawe w trakcie walki możemy korzystać z pomocy widzów – w kluczowych momentach podrzucony kij może okazać się wyjątkowo pomocny. Gra wydana zostanie jedynie w wersji na konsole – PlayStation 2, Xbox i GameCube.

Info: ➜ http://polska.ea.com

Wampiry w mieście

Vampire: The Masquerade – Bloodlines

Połączenie strzelaniny 3D i gry fabularnej, której akcja toczy się w posępnych dzielnicach Los Angeles. Nocami trwają tam krwawe walki między siedmioma klanami wampirów (różniącymi się siłą i wytrzymałością). Na początku zabawy przyłączamy się do jednego z nich i rozpoczynamy krucjatę, której celem jest zdobycie panowania nad miastem. Polska wersja gry ma ukazać się w listopadzie.

Wymagania sprzętowe: nieznane **Info:** Licomp Empik Multimedia, tel. (022) 6517324, ➜ www.lem.com.pl cena: nieznana

Niełatwe zadanie czeka na Toma Conlina – frontalny atak szybko może zakończyć się porażką

Ułamki sekund

Xpand Rally

Zabrakło licencji na użycie prawdziwych aut – rajdówki są tylko do nich podobne

Prace nad nową polską grą rajdową powoli dobiegają końca – już 24 września powinniśmy doczekać się premiery Xpand Rally. Jak zapewniają autorzy, atutem tej symulacji ma być doskonale odwzorowane otoczenie, w tym podatne na zniszczenie krzaki.

Wymagania sprzętowe: Pentium III 1,3 GHz, 256 MB, karta graficzna 64 MB z akceleratorem 3D **Info:** Techland, tel. (062) 7372747, ➜ www.techland.pl cena: 99 zł

Przygody Freda i Gruchy powinny zapewnić nam sporą porcję rozrywki

Jak w filmie

Chłopaki nie płaczą

Kolorowa gra przygodowa, której akcja oparta jest na wydarzeniach znanych z filmu Chłopaki nie płaczą. W grze główny bohater filmu gangster Fred z pomocą boską zmartwychwstaje i powraca na ziemię (film kończył się sceną śmierci Freda zastrzelonego przez kolegę zwanego Grucha). Teraz jednak Fred z zimnokrwistego gangstera ma przeistoczyć się w dobrego człowieka. Jak zapewniają autorzy, główną zaletą gry ma być duża dawka humoru (wzorowanego na tym znanym z filmu). Gra wydana zostanie w polskiej wersji językowej jesienią tego roku.

Wymagania sprzętowe: Pentium III 650 MHz, 64 MB, karta graficzna 8 MB z akceleratorem 3D **Info:** Dobra GRA, tel. (022) 4587600, www.dobragra.pl cena: 20 zł

Historyczne boje

Medal of Honor: Wojna na Pacyfiku

Kolejna edycja popularnej strzelaniny 3D powinna pojawić się na rynku w listopadzie tego roku. Akcja Wojny na Pacyfiku przenosi nas do roku 1941. Jako młody rekrut Tom Conlin lądujemy w Pearl Harbour. Wychodzimy cało z ataku japońskiej marynarki. W kolejnych misjach (jest ich siedem, podzielonych na 25 poziomów) wzorowanych na prawdziwych wydarzeniach historycznych prowadzimy atak na Guadalcanal oraz walczymy na plażach wyspy Tarawa. Gra wydana zostanie w polskiej wersji językowej, na płycie DVD.

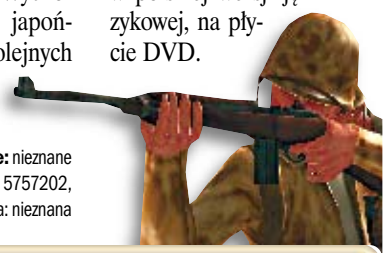

Wymagania sprzętowe: nieznane **Info:** EA Polska, tel. (022) 5757202, ➜ http://polska.ea.com cena: nieznana

Kody do gier

Doom 3

W trakcie gry wciskamy jednocześnie Ctrl, Alt, E. Na ekranie pojawia się tak zwana konsola. W pole wpisujemy kolejne kody i wciskamy Enter.

God – nieśmiertelność
Notarget – przeciwnicy nas nie atakują
Give all – dostajemy wszystkie bronie i amunicję
Give weapon_machinegun – dostajemy karabin maszynowy
Give weapon_shotgun – dostajemy strzelbę
Give weapon_plasmagun – dostajemy działko plazmowe
Give weapon_bfg – dostajemy BFG
Give weapon_rocketlauncher – dostajemy wyrzutnię rakiet
Give weapon_soulcube – dostajemy Soul Cube

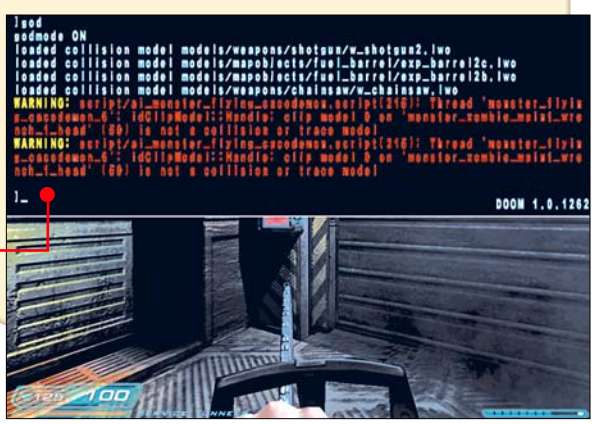

NTT
SYSTEM®
... i trochę czasu dla Ciebie
AMD
Sempron™
Procesor AMD Sempron™
Wyznacza nowy standard korzystania z komputera
Najlepsza w swojej klasie wydajność podczas codziennej pracy z komputerem.
Kompleksowy zestaw funkcji gwarantuje wyjątkowy komfort pracy na komputerze.
Kompatybilność z najważniejszymi systemami operacyjnymi i ponad 60 tys. najpopularniejszych programów.
Niezawodność gwarantowana przez doświadczonego lidera branży.
Dodatkowe informacje na temat procesora AMD Sempron™ dostępne pod adresem www.amd.pl

NTT System Sp. z o.o.: 04-351 Warszawa, ul. Osowska 84, http://www.ntt.pl;
Dział handlowy: tel./fax (22) 673 10 20, e-mail: handlowy@ntt.com.pl, **Serwis:** tel. (22) 610 09 79

Oddziały NTT System Sp. z o.o. na terenie Polski: 15-111 **Białystok**, Al. 1000-lecia PP. 4, tel./fax (85) 664 75 44, 664 75 45. Serwis: tel. (85) 868 27 42; 85-065 **Bydgoszcz**, ul. Chodkiewicza 17, tel. (52) 340 16 25, 340 16 26, fax (52) 340 11 99, 31-261 **Kraków**, ul. J. Wybickiego 3a, tel. (12) 632 90 91, 632 90 93, fax (12) 632 90 95, 64-100 **Leszno**, ul. Prochownia 25a, tel. (65) 529 47 29, tel./fax (65) 529 95 05; 41-700 **Ruda Śląska**, ul. Kokotek 4, tel. (32) 248 00 30, 248 00 50, fax (32) 243 62 86; 53-680 **Wrocław**, ul. Braniborska 2/10, tel./fax (71) 354 61 08, 354 61 10

Co to właściwie jest...

01 EISA
Stowarzyszenie dziennikarzy pism specjalistycznych z 50 krajów, które co roku przyznaje nagrody dla produktów z branży audio, wideo i foto.

02 LCD
Ang. Liquid Crystal Display – wyświetlacz ciekłokrystaliczny. Płaski ekran, stosowany między innymi w laptopach i cyfrówkach.

03 ATRAC3plus
Format kodowania dźwięku opracowany przez Sony początkowo dla technologii MiniDisc, teraz stosowany także w innych odtwarzaczach.

04 Dolby Digital EX, DTS ES
Następcy znanych formatów kodowania dźwięku przestrzennego 5.1 pozwalający na uzyskanie dodatkowego, tylnego kanału centralnego.

05 matryca CCD
Fotoreceptor, który odpowiada za zamianę sygnałów świetlnych na elektryczne. Im więcej punktów w matrycy, tym wyraźniejszy jest obraz.

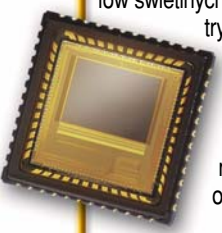

06 ASF
Ang. Advanced Streaming Format – zaawansowany format strumieniowy. Stworzony przez Microsoft format plików multimedialnych (można w nim zapisać jednocześnie obraz i dźwięk).

EISA się kłania

Nagrodzony telewizor Philipsa

Laureatem jednej z tegorocznych nagród 01 EISA został telewizor 02 LCD 37PF9986 Philipsa z technologią Ambilight. Z tyłu telewizora emitowane jest światło, które zwiększa komfort oglądania. W czasach, kiedy nikt o technologii Ambilight nie słyszał, stawialiśmy po prostu małą lampkę za telewizorem. Efekt był podobny, a kosztowało to grosze.

Info: Philips, tel. (022) 5710000, ➜ www.philips.pl cena: 25 000 zł

W Polsce dostępne są telewizory z technologią Ambilight o przekątnej ekranu 37 i 42 cale

Komitywa z siecią

Odtwarzacz plików multimedialnych

Odtwarzacz komunikuje się z komputerem przez złącze USB 1.1

Moda na zawieszane na szyi malutkie odtwarzacze dotarła także do Sony. Network Walkman NW-MS77DR ma wbudowaną pamięć flash o pojemności 256 MB oraz wejście na karty pamięci Memory Stick Duo, za pomocą których można zwiększyć pamięć odtwarzacza. Urządzenie zapisuje utwory w formacie kompresji 03 ATRAC3plus. Producent podkreśla, że największą zaletą urządzenia jest długi czas odtwarzania po naładowaniu akumulatorów – do 70 godzin. Czy to prawda? Kto ma ochotę, niech przekona się sam. Jeżeli zdecyduje się zapłacić aż 2000 złotych.

Info: Centrum Sony, tel. (022) 6538333, ➜ www.sony.pl cena: 2000 zł

Kinowy maluch

Kino domowe Denona

Kolejna propozycja dla właścicieli małych mieszkań to zestaw kina domowego DHT-500SD Denona. Amplituner zestawu ma moc 6x75 W oraz dekodery 04 Dolby Digital EX, DTS ES i Dolby Pro Logic II (imitujący dźwięk przestrzenny z analogowych źródeł stereo). Jak zapewnia producent, odtwarzacz DVD odczytuje wszystkie popularne typy krążków, ma też funkcję progresywnego skanowania.

Zestaw jest bardzo drogi. Czy zainteresują się nim właściciele niewielkich mieszkań, którzy zazwyczaj nie są krezusami?

W zestawie użytkownik znajdzie komplet drewniano-aluminiowych głośników z aktywnym subwooferem.

Info: Horn, tel. (022) 3315555 ➜ www.horn.pl cena: 3995 zł

Dimage X50 może służyć jako kamera internetowa i cyfrowy dyktafon

Miniminolta

Nowa, kompaktowa cyfrówka

Od niedawna w sklepach można kupić nowe dziecko rodziny X Minolty. Dimage X50 zasługuje na miano dziecka – cyfrówka jest malutka – wielkości karty kredytowej. Zapowiada się jednak nie najgorzej – ma wbudowaną 05 matrycę CCD 5 milionów pikseli oraz zoom optyczny 2.8x. Producent zapewnia, że aparat jest gotowy do pracy w pół sekundy od momentu uruchomienia. Ma też funkcję robienia zdjęć seryjnych z szybkością 11 klatek na sekundę (w nie najwyższej rozdzielczości).

Info: AB, tel. (071) 3240550, ➜ www.ab.pl cena: 1999 zł

Rzeka muzycznych plików

Przenośny odtwarzacz CD iRiver

Czy czas dużych i mało poręcznych przenośnych odtwarzaczy płyt kompaktowych dobiega końca? Nie, ale pod warunkiem, że urządzenia te będą mogły odtwarzać nie tylko format CD Audio. Odtwarzacz iMP-450 odczytuje także zarejestrowane na płytach CD-R/RW pliki MP3, WMA i 06 ASF. Osobom słuchającym muzyki w ruchu przyda się 480-sekundowy antywstrząsowy bufor pamięci.

Odtwarzacz ma czteroliniowy, czytelny wyświetlacz

Info: Intoneo, tel. (022) 4232412, ➜ www.intoneo.pl cena: 729 zł

Szkoła Linuxa
Pierwsza w Polsce
www.szkolalinuxa.edu.pl
Od października 2 nowe kierunki. Serwisant IT i Programista
Warszawa, ul. Cieszyńska 8, tel. (0-22) 847 69 22, 0 501 16 22 90

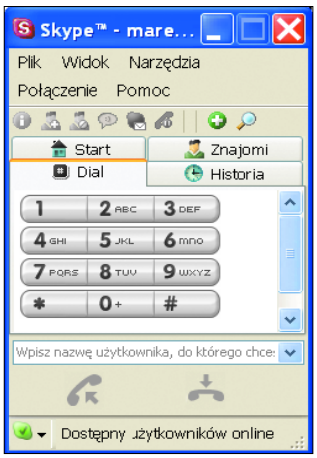

Z komputera na telefon

Nowa usługa Skype

Za pomocą Skype – popularnego programu do rozmów głosowych przez internet (Komputer ŚWIAT pisał o nim w numerze 15/2004) – możemy już prowadzić rozmowy także z użytkownikami tradycyjnych telefonów i komórek. Jednak za połączenia z telefonami trzeba zapłacić – na przykład rozmowy ze stacjonarnymi w USA i Niemczech kosztują około 9 groszy za minutę, a z Polską – niecałe 14 groszy za minutę (szczegółowy cennik jest pod adresem www.skype.com/go/prices). Aby wykonać pierwszą rozmowę, trzeba wcześniej kupić pakiet impulsów – niezbędna jest do tego karta kredytowa.

Info: Skype ➜ www.skype.com

Wybieranie numerów telefonicznych w nowym Skype przypomina naciskanie klawiszy prawdziwego telefonu

Koniec darmowych porad

Opłaty za połączenia z konsultantem

Od 15 października 2004 Plus GSM ma wprowadzić dla abonentów opłaty w wysokości 0,95 złotego za połączenie z działem obsługi klienta (numer 2601 z telefonu Plus GSM) oraz z działem windykacji należności (2607). Taniej, bo 0,29 złotego, abonenci Plusa zapłacą za SMS pod numer 2580 (informacja o niewykorzystanych jednostkach z pakietów). Elżbieta Ptaszyńska-Sadowska, rzecznik prasowy Plus GSM: – *[...] bezpłatnie i przez całą dobę dostępny jest Automatyczny System Informacji Głosowej oraz Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta (EBOK). Zmiany i modyfikacje mogą być również dokonywane przez bezpłatne wysyłanie SMS-ów na numer 2601. To samo dotyczy automatycznego połączenia z numerem 2607. Planowana zmiana służy zapewnieniu naszym klientom większego komfortu w uzyskiwaniu informacji (czas oczekiwania na połączenie z konsultantem ulegnie skróceniu) [...].* Zdaniem Komputer ŚWIATA Plus GSM, zamiast zasłaniać się dobrem klientów i wprowadzać niekorzystne dla abonentów opłaty, powinien zwiększyć liczbę konsultantów.

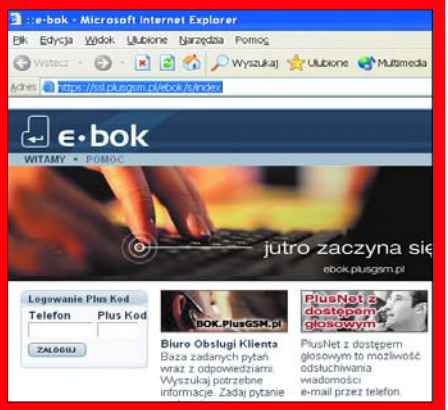

Za pośrednictwem serwisu https://ssl.plusgsm.pl/ebok/s/index można bez opłat sprawdzać rachunki oraz uruchamiać usługi

Internauci zrobieni w balona

Mocno limitowana Neostrada

Koniec nadziei na tanie i wydajne łącza. Od 1 września 2004 roku dostępne są nowe wersje Neostrady: 512 kb/s za 99 złotych miesięcznie oraz 1024 kb/s za 149 złotych (ceny bez VAT dla umów na 12 miesięcy). Niestety, w nowych opcjach wprowadzono limity pobieranych danych (po wyczerpaniu limitu szybkość spada do 32 kb/s). Do końca 2004 roku dla opcji 512 i 1024 będą obowiązywały miesięczne limity 10 GB i 15 GB. Od stycznia 2005 roku limit zostanie zmniejszony do 5 GB, a TP zaoferuje możliwość dokupienia pakietów transferu. Dla osób, które pobierają dużo danych, nowe opcje Neostrady są mało atrakcyjne (na przykład pobranie plików instalacyjnych Linuksa wyczerpuje połowę miesięcznego 5-gigabajtowego limitu). Jednak ograniczenia ilości przesyłanych danych nie są niczym nowym – od dawna stosują je operatorzy na świecie. Użytkownicy chello (usługa stałego dostępu do internetu dla abonentów UPC) co miesiąc mogą pobrać z pełną szybkością 15 GB (w chello light tylko 5 GB). Limitów nie stosuje Dialog i Netia, która też zamierza zmienić ofertę. Jolanta Ciesielska, rzecznik Netii: – *[...] Nowa oferta dotycząca zwiększenia przepustowości nie zakłada limitów*.

Zdaniem Komputer ŚWIATA TP najwyraźniej chce zarabiać więcej na najaktywniejszych internautach, skłaniając ich do zamawiania znacznie droższej, lecz nielimitowanej usługi DSL (cena najtańszej wersji 512 to 209 złotych miesięcznie bez VAT) lub zmuszając do dokupienia dodatkowych pakietów transferu.

RYS.: J. KRZĘTOWSKI

Kłopoty Google

Potknięcia przy wejściu na giełdę

Mało brakowało, a wyszukiwarka Google nie weszłaby na giełdę. Powodem mógł być wywiad z jej prezesami, który ukazał się w Playboyu na parę dni przed emisją akcji firmy. Panowie Larry Page i Sergey Brin w wypowiedziach udzielonych temu magazynowi zdradzili pewne szczegóły swoich zamiarów co do przyszłości największej obecnie wyszukiwarki na świecie. Nie byłoby w tym nic zdrożnego, gdyby nie fakt, że przepisy dotyczące giełdy zabraniają tego typu wypowiedzi przed wejściem na rynek akcji. Sytuację uratował fakt, że wywiad powstał w marcu tego roku, a więc miesiąc przed decyzją o wypuszczeniu akcji Google na rynek, a winą za całe zamieszanie został obarczony Playboy, który wstrzymywał się z drukiem blisko pół roku.

Uśmiechnięci prezesi Google nie spodziewali się chyba, że niepozorny wywiad może doprowadzić do kłopotów ich firmy

Premiera giełdowa serwisu Google odbyła się więc bez przeszkód. Inwestorzy zaczynają jednak bardzo niechętnie spoglądać na internetowego potentata. Głównymi stawianymi zarzutami są wysoka cena akcji oraz fakt, że Google może służyć do dokonywania wirtualnych przestępstw, o czym Komputer ŚWIAT pisze w dziale Internet na stronie 10.

Info: ➜ www.playboy.com/magazine/interview.html

na plusie

Cybermiasto

Projekt E-bilet już wkrótce ma zostać wdrożony w Rybniku – elektroniczna karta będzie zastępować bilety autobusowe, bilety na basen miejski, do kina oraz na koncerty. W mieście ma też powstać kilkanaście punktów z darmowym dostępem do internetu. Ma to ułatwić mieszkańcom miasta zapoznanie się z informacjami dotyczącymi zarówno samej karty, jak i możliwości jej wykorzystania. Koszty całego przedsięwzięcia – blisko pięć milionów złotych – mają zostać pokryte z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

na minusie

Znikająca poczta

Użytkownicy kont pocztowych w portalu Gazeta.pl o loginach zaczynających się od cyfr bądź liter a, b, c, d, e nie mieli ostatnio wesołych min. Parę tygodni temu wskutek błędu administratora ich konta zostały skasowane. Nienaruszona została co prawda zawartość skasowanych kont pocztowych i z problemem poradzono sobie dość szybko, ale wpadka jest ewidentna. Użytkownicy mogą być teraz bardziej skłonni skorzystać z ofert innych portali. Tym bardziej że na rynku trwa wojna pocztowa, o której Komputer ŚWIAT pisał w numerze 19/2004.

Kłopoty MSN

Czy Gates wygra z Google?

Czarne chmury gromadzą się nad nową wersją wyszukiwarki internetowej Microsoftu. Pod koniec sierpnia z sieci znikła wersja testowa MSN. Podejrzenia, że to sprawka piratów, szybko okazały się bezpodstawne – przedstawiciel Microsoftu oznajmił, że firma czasowo wycofuje niedokończoną wersję wyszukiwarki z sieci i umieści ją w niej z powrotem dopiero po zlikwidowaniu błędów i unowocześnieniu. Doświadczenia związane z niekończącymi się poprawkami do Windows mogą co prawda sugerować, że MSN nigdy nie zostanie uruchomiony, jednak należy być dobrej myśli. Jakby chcąc odwrócić uwagę od całej sytuacji, firma Billa Gatesa zaprezentowała nowe usługi oferowane klientom poczty Hotmail. Wśród nich na uwagę zasługuje internetowy kalendarz, menedżer zadań, kreator notatek i usługa przypominania o spotkaniach – elementy znane z programów serii Outlook.

Info: ➜ www.msn.com

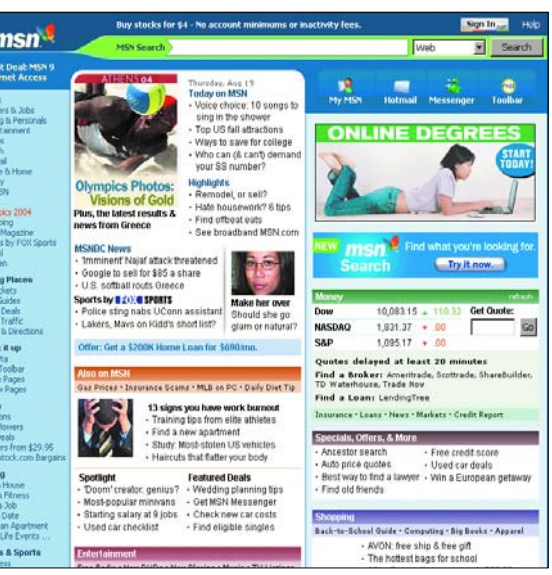

MSN, czyli wszystko po staremu. Google mogą jak na razie spać spokojnie. Gigant z Redmond znów okazał się niezdolny do rewolucji

ŹRÓDŁO: GEMIUS SA

TOP 10 Technologia
Witryny o największej liczbie użytkowników (real users)
Źródło: gemiusAudience czerwiec 2004

lp.	witryna	użytkownicy (real users)	odsłony	czas spędzony na witrynie
1	Komputerświat	641 048	5 274 493	6 min 49 s
2	PC World	588 185	3 266 044	5 min 32 s
3	Chip	495 566	5 552 241	10 min 43 s
4	4free	220 101	1 178 092	5 min 51 s
5	PCLab.pl	218 210	2 515 279	14 min 15 s
6	FrazPC.pl	145 484	2 777 416	21 min 16 s
7	benchmark.pl	141 065	1 756 791	16 min 52 s
8	nethit.pl	128 620	2 537 266	19 min 58 s
9	Tom's Hardware Guide	100 063	865 581	10 min 43 s
10	tweak.pl	95 367	2 623 744	39 min 24 s

Tabela oglądalności w kategorii Top 10 technologia

Komputer ŚWIAT w czołówce

Opublikowano czerwcowy ranking oglądalności

Komputer ŚWIAT utrzymał wysoką ósmą pozycję w rankingu oglądalności przeprowadzonym w czerwcu przez firmę Gemius – w badaniu nie wzięły udziału największe Polskie portale. Na pierwszym miejscu znalazło się Allegro z wynikiem 2,47 miliona odwiedzających ten serwis internautów. Drugą pozycję zajął portal o2.pl (1,98 miliona użytkowników). Na trzecie miejsce awansował z czwartego serwis Blog.pl (805,2 tysięcy widzów). Pierwszą dwudziestkę zamyka witryna Pracuj.pl (229 tysięcy). Ten sam raport donosi, że witryna Komputer ŚWIATA zajmuje pierwsze miejsce w kategorii Top 10 Technologia.

Info: ➜ www.gemius.pl

Mamy potencjał

Rynek komórek w Polsce

Polska ma największy potencjał rozwoju rynku telefonii komórkowej w naszym regionie Europy. Tak wynika z raportu firmy Forrester, zajmującej się analizami rynku nowych technologii. Na naszą korzyść przemawia stabilny, pięcioprocentowy wzrost gospodarczy i fakt, że jesteśmy największym nowym państwem Unii. Potencjalnych nowych operatorów może jednak odstraszyć wysokie bezrobocie, sięgające blisko dwudziestu procent.

Forrester przygotował też inny ciekawy raport. Wynika z niego, że liczba osób wysyłających SMS-y rośnie w Europie szybciej niż w USA

Info: ➜ www.forrester.com

Świat w cyfrowym oku

Rozmowa z Oreste Maspesem, dyrektorem generalnym Kodak Polska

FOT.: M. NELKEN

Komputer ŚWIAT: Zdanie analityków rynku jest jasne: rok 2004 będzie pierwszym rokiem, w którym więcej użytkowników na świecie kupi aparaty cyfrowe niż analogowe. Czy te prognozy sprawdzą się także w Polsce?

Oreste Maspes: Polski rynek, jak wiele innych, cechuje dziś szybko rosnąca ilość robionych i drukowanych zdjęć cyfrowych, a także zwiększająca się sprzedaż aparatów cyfrowych i telefonów komórkowych wyposażonych w opcję pstrykania fotek. Według dostępnych nam źródeł w ciągu ostatnich 12 miesięcy sprzedaliśmy w Polsce najwięcej aparatów cyfrowych.

Rosnąca popularność cyfrówek ma także ciemną stronę. Właśnie w związku z nią Kodak jest zmuszony do redukcji zatrudnienia w swoich fabrykach. Jaka będzie skala zwolnień?

Prognozy były właściwe. Kodak szybko przystosowuje się do nowej sytuacji. Firma przechodzi obecnie redukcję liczby pracowników, która wyniesie 21 procent do 2006 roku. To bolesna konieczność adaptacji do zmieniającej się rzeczywistości z mniejszą ilością filmów i większym udziałem fotografii cyfrowej.

Wiosną 2004 roku Kodak rozpoczął spór z firmą Sony. Chodzi o niektóre Wasze technologie ponoć bezprawnie przejęte przez Sony (mowa między innymi o kompresji i sposobie przechowywania cyfrowych zdjęć). Na jakim etapie jest ten spór?

Nie komentujemy takich sytuacji. We właściwym czasie informacje na ten temat zostaną przekazane przez korporację.

W jakim kierunku zmierzają technologie stosowane obecnie w aparatach cyfrowych?

> **Kodak oferuje dzisiaj na rynku całą gamę aparatów cyfrowych – z matrycami od dwóch do 14 megapikseli**

Obecnie aparaty cyfrowe przyciągnęły uwagę szerokiej rzeszy użytkowników i nie są już drogie. Rynek będzie nadal bardzo szybko wzrastał, nastąpi też zmiana z rozdzielczości w stronę takich opcji, jak ramki czy korekta zdjęć, bezprzewodowe połączenie ze stacjami drukującymi i z pewnością – mniejszej zależności od komputera podczas drukowania i dzielenia się zdjęciami. Dzisiaj Kodak ma w swojej ofercie aparaty cyfrowe z matrycą od dwóch do siedmiu megapikseli, a nawet 14-megapikselową matrycę dla profesjonalistów. Myślę jednak, że dla fotoamatora drukującego zdjęcia w formacie 15x21 centymetrów wystarczy nasz aparat 3MP. Zresztą 95 procent drukowanych zdjęć na całym świecie nie przekracza rozmiarów 10x15 centymetrów. Dlatego w gamie naszych aparatów szczególną uwagę zwracamy nie tylko na rozmiar matrycy, ale na wysoką jakość zintegrowanych komponentów i profesjonalne obiektywy.

Dziękujemy Panu za rozmowę.

Kamizelka ratunkowa podczas sztormu może uratować człowiekowi życie, jednak w ratowaniu naszych płyt z filmami nie pomoże. Zamiast kapoka Komputer ŚWIAT proponuje kopię bezpieczeństwa. Zobaczmy, jak ją zrobić

FOT.: EAST NEWS/montaż Komputer ŚWIAT

Na ratunek – kopia!

Drogowskaz

Na ratunek – kopia!	18
Kopiujemy z DVD na DVD	19
Kopia na dwóch płytach	20
Kopiujemy DVD do formatu DivX	22
Tworzymy VCD lub SVCD	23

Co to właściwie jest...

01 DVD
Ang. Digital Versatile Disc – uniwersalny dysk cyfrowy. DVD jest nośnikiem danych. Płyta ma rozmiary identyczne jak dysk kompaktowy, ale może pomieścić do 17 GB. Płyty DVD wykorzystuje się między innymi do zapisywania filmów na potrzeby kina domowego.

02 dźwięk przestrzenny
Specjalny system zapisu i odtwarzania dźwięku. Jego zadaniem jest uzyskanie dźwięku docierającego do odbiorcy ze wszystkich stron. Stosowany jest na płytach DVD z filmami. Do uzyskania efektu dźwięku przestrzennego potrzebujemy specjalnego zestawu hi-fi oraz zestawu głośników ustawionych wokół słuchacza.

03 DivX
Format kompresji pozwalający na zapisywanie filmów z jakością porównywalną do DVD w plikach o 8 do 12 razy mniejszej objętości niż na płycie DVD. Aby zapisać film w formacie DivX (plik taki ma rozszerzenie *.avi*), potrzebny jest kodek.

04 VCD
Metoda kompresji plików stosowana do zapisu filmów na płytach CD. Na jednej płycie można zmieścić około 60 minut filmu wraz ze ścieżką dźwiękową stereo.

05 SVCD
Skrót od SuperVideo CD. Metoda kompresji plików wideo do zapisu na krążkach CD. Na płytach SVCD stosuje się kompresję MPEG 2. SVCD oferuje lepszą jakość od VCD, ale gorszą od DVD.

Stacjonarne odtwarzacze płyt 01 DVD na stałe już zagościły w wielu naszych domach. Odczytują one krążki, na których zapisano filmy w wysokiej jakości z doskonałym 02 dźwiękiem przestrzennym.

Kupując film na DVD, możemy wykonać jego kopię bezpieczeństwa. W ten sposób ustrzeżemy się przed ewentualnym zniszczeniem lub uszkodzeniem kupionej płyty. Oryginał zostawimy na półce i będziemy eksploatować kopię. Gdy się uszkodzi – mała strata, gdyż i tak mamy oryginalny nośnik. Na temat legalności takiego kopiowania wypowiada się prawnik na stronie 20.

Gdzie szukać programów użytych w tym poradniku

program	na płycie	w internecie
DVD Shrink	–	www.dvdshrink.org
Nero Burning ROM	–	www.ahead.de
DVD Fab Lite	–	www.dvdidle.com
Auto Gordian Knot	–	www.autogk.net
DVDRip2	Ekspert 05/2004	-
DivXPack	–	http://divx.pl/download.php?id=001005
Win RAR	Niezbędnik 01/2004	www.rarlab.com

Kopię bezpieczeństwa możemy wykonać na kilka sposobów – kopie na krążku DVD+/-R (RW), CD w formacie 03 DivX czy 04 VCD i 05 SVCD. Zależnie od tego, jaki mamy sprzęt, możemy wybrać odpowiednią dla nas metodę.

Komputer ŚWIAT pokaże, jak szybko i skutecznie możemy wykonać kopię filmu DVD na nagrywalnym krążku DVD, stworzyć plik AVI z kompresją XviD oraz jak nagrać płytę w formacie VCD lub SVCD do odtwarzania w stacjonarnym DVD i komputerowych napędach CD-ROM.

Wypalają dwuwarstwowo

Coraz bardziej tanieją nagrywarki płyt DVD, które wypalają 06 dwuwarstwowe krążki DVD. Po skopiowaniu płyty 07 DVD-9 na dwuwarstwowy krążek zostaje zachowana pełna jakość materiału wideo – w przeciwieństwie do kopii na płytach jednowarstwowych. Szczególnie pomocne jest to przy kopiowaniu długich filmów (dłuższych niż dwie i pół godziny). Najtańsze dwuwarstwowe nagrywarki możemy kupić już za 380 złotych, podczas gdy nagrywarki płyt jednowarstwowych są tańsze o mniej więcej 50 złotych. Musimy jednak zaczekać, aż, podobnie jak nagrywarki, staniejąta także nagrywalne dwuwarstwowe płyty DVD. Obecnie jednowarstwowe krążki 08 DVD-5 kosztują około 5 złotych, natomiast kupując płytę dwuwarstwową, musimy liczyć się z wydaniem ponad 55 złotych. To stanowczo za dużo.

Kopiujemy z DVD na DVD

Skopiowanie filmu na nagrywalny krążek nie jest trudne. Komputer ŚWIAT pokaże kopiowanie na DVD za pomocą darmowego programu DVD Shrink. Tym, co odróżnia go od większości innych aplikacji do robienia kopii DVD, są narzędzia umożliwiające skopiowanie każdego DVD, nawet tego, na którym zastosowano zabezpieczenia (patrz ramka Odbezpiecz DVD na stronie 20).

Rada Komputer ŚWIATA

Przystępując do kopiowania filmów DVD, upewnijmy się, że dysponujemy odpowiednią ilością wolnego miejsca na dysku. Zależnie od wybranych opcji potrzebujemy od około pięciu do siedmiu gigabajtów. Aby sprawdzić ilość wolnego miejsca na dysku, klikamy najpierw dwa razy na

, a następnie prawym przyciskiem myszy na ikonę dysku używanego przez nas do zapisania kopii DVD. Wybieramy Właściwości. Na pierwszej zakładce znajdziemy informację o ilości wolnego miejsca na dysku.

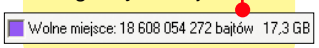

Pobieramy i instalujemy kodeki

Aby możliwe było kodowanie filmów do formatu DivX, musimy zainstalować odpowiedni 09 **kodek** obrazu i dźwięku, na przykład pakiet o nazwie DivXPack. Zawiera on kilka popularnych kodeków. Komputer ŚWIAT pokaże, jak go pobrać i zainstalować.

1 Łączymy się z internetem, uruchamiamy przeglądarkę stron WWW i wpisujemy w niej adres

.

2 Klikamy na , a w oknie zapisu pliku kolejno na Zapisz, i Zapisz. Pobierany plik ma wielkość dwóch megabajtów. Pobieranie przy połączeniu modemowym trwa około czterech minut. Uwaga! W razie awarii serwera pobieramy inny zestaw kodeków z podanej strony.

3 Klikamy dwa razy na ikonę , która znajduje się na pulpicie. Uruchamia się instalator DivXPack.

4 Klikamy kolejno na Next >, Install, OK, Close i restartujemy komputer.

Pobieranie DVD Shrinka

DVD Shrink możemy pobrać z oficjalnej witryny internetowej programu. Wielkość pobieranego pliku to jeden megabajt. Przy połączeniu modemowym proces ściągania trwa około dwóch minut.

1 Łączymy się z internetem. Uruchamiamy przeglądarkę stron WWW i wpisujemy w niej adres . Wciskamy klawisz Enter.

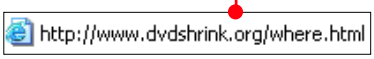

2 Na stronie, która się wczytuje, klikamy na . Rozpoczyna się pobieranie pliku. W oknie zapisu klikamy kolejno na Zapisz, i ponownie na Zapisz. Po zakończeniu pobierania rozłączamy się z internetem.

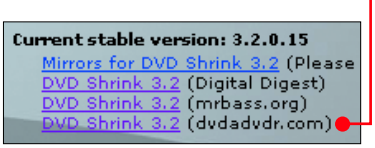

Instalacja

Pobrany plik programu DVD Shrink to skompresowane 10 **archiwum ZIP**, które należy rozpakować. Aby to zrobić, potrzebny jest program WinRAR, który znajdziemy na krążku Niezbędnika 3/2004.

4 Klikamy na Install, a potem na Finish. DVD Shrink uruchamia się automatycznie. Jeśli się tak nie dzieje, włączamy go samodzielnie. W tym celu klikamy kolejno na przyciski Start, Programy, DVD Shrink i DVD Shrink.

DVD SHRINK WYPALA W NERO

Program DVD-Shrink nie ma własnego mechanizmu nagrywającego. Wykorzystuje w tym celu program Nero Burning ROM. Jeśli nie mamy zainstalowanego Nero, możemy pobrać jego wersję testową ze strony www.ahead.de Aby to zrobić, łączymy się z internetem i uruchamiamy naszą przeglądarkę stron internetowych. Wpisujemy w niej adres , wciskamy klawisz Enter. Następnie klikamy na i potem na DOWNLOAD. Pobierany plik ma wielkość około 28 megabajtów. Jego ściąganie przy połączeniu modemowym trwa mniej więcej godzinę.

Przed nagrywaniem upewnijmy się, że korzystanie z Nero jest uaktywnione w DVD Shrink. W tym celu w oknie programu klikamy kolejno na Edit, Preferences..., na zakładkę File I/O i dodajemy zaznaczenie do opcji . Na koniec klikamy na OK.

1 Na pulpicie klikamy prawym przyciskiem myszy na plik . Z menu wybieramy Extract Here.

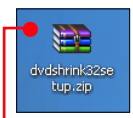

2 WinRAR tworzy na pulpicie plik . Klikamy dwukrotnie na jego ikonę, aby uruchomić instalator.

3 W pierwszym oknie programu instalacyjnego klikamy na Next >. W kolejnym natomiast wybieramy opcję I accept the agreement i cztery razy klikamy na Next >.

Kopia DVD

DVD Shrink umożliwia wykonanie trzech rodzajów kopii płyt DVD. Kopię 1:1 (czyli z zachowaniem jakości i wszystkich elementów oryginalnego krążka) wykonujemy, jeśli źródłowy krążek jest płytą DVD-5 i jej zawartość mieści się na nagrywalnej płycie. Druga możliwość to obniżenie 11 **bitrate** filmu, tak aby większy film zmieścił się na płycie DVD-5. Możemy też na nowo skomponować krążek DVD, całkowicie usuwając dodatki i wersje językowe niepotrzebnie zajmujące miejsce na płycie.

1 Do napędu DVD wkładamy płytę, którą chcemy skopiować. W oknie DVD Shrinka klikamy na przycisk , a następnie wska-

Co to właściwie jest...

06 dwuwarstwowe krążki DVD
Dane na krążku DVD mogą być zapisane w warstwach. Jedna warstwa mieści 4,7 GB informacji. Jednak nie wszystkie czytniki DVD mogą odczytywać krążki dwuwarstwowe.

07 DVD-9
Jednostronna, dwuwarstwowa płyta DVD o pojemności 8,5 gigabajta.

08 DVD-5
Jednostronna, jednowarstwowa płyta DVD. Pozwala na zapisanie materiału wideo o pojemności około 4,3 gigabajta.

09 kodek
Ang. codec (skrót od compression-decompression). Program, który wykonuje proces kompresji i dekompresji sygnału audio lub wideo. Przykładem działania kodeka jest kompresja muzyki do formatu MP3.

10 archiwum ZIP
Plik otrzymywany w procesie kompresji danych za pomocą programów do kompresji (najczęściej jest to program WinZip). Po wykonaniu procesu archiwizacji dane zajmują mniej miejsca i umieszczone są zwykle w jednym pliku.

11 bitrate
Średnia liczba danych przypadająca na sekundę strumienia audio lub wideo. Im wyższy bitrate, tym lepsza jakość obrazu i dźwięku. Na przykład dobrą jakość w pliku MP3 uzyskamy przy bitrate powyżej 128 kbps.

Odbezpiecz DVD

Większość dostępnych na rynku programów do kopiowania filmów z płyt DVD (Nero Burning ROM, DVDFab, Clone DVD i inne) ma wbudowany mechanizm uniemożliwiający wykonanie kopii płyty DVD, na której zastosowano systemy zabezpieczeń. Próba skopiowania takiego krążka kończy się wyświetleniem komunikatu, że zawartość DVD jest chroniona i nie można wykonać kopii. Istnieją programy, które wyłączają takie zabezpieczenia i pozwalają na wykonanie kopii dowolnej płyty DVD z filmem. Poniżej Komputer ŚWIAT zamieszcza listę takich aplikacji.

Nazwa programu	Adres WWW	Wersja
AnyDVD	www.slysoft.com	21-dniowa
Free DVD	www.dvdidle.com/free.htm	freeware
DVD Region+CSS Free	www.dvdidle.com	30-dniowa

Kopia na dwóch płytach

Gdy film, który chcemy skopiować, jest bardzo długi, skompresowanie go do wielkości mieszczącej się na typowej płycie DVD-R powoduje dużą utratę jakości. Wykonamy więc kopię na dwóch krążkach.

Dwupłytową kopię zrobimy za pomocą darmowego programu DVDFab Lite. Pozwala on wykonać kopię filmu na twardym dysku, skąd przygotowany materiał nagrywamy na dwa krążki DVD na przykład za pomocą programu Nero Burning ROM. Kompresowanie filmu w DVDFab Lite daje gorsze efekty niż rekompresja w Shrinku, ale kopia na dwóch płytach zachowuje pełną jakość oryginału.

Ściągamy program

Program dostępny jest na stronie producenta www.dvdidle.com Jego wielkość to 851 kilobajtów. Przy połączeniu modemowym pobieranie trwa więc około 2 minut.

1 Łączymy się z internetem, uruchamiamy przeglądarkę stron WWW. Następnie wpisujemy w niej adres i wciskamy klawisz Enter.

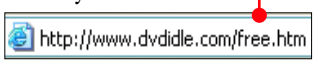

2 Na stronie klikamy na , a następnie w oknie zapisu pliku kolejno na Zapisz, i Zapisz. Po zakończeniu pobierania rozłączamy się z internetem.

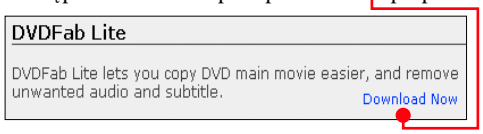

Instalacja

Program ma instalator, który przeprowadza kopiowanie plików.

1 Na pulpicie klikamy dwa razy na ikonę . Włącza się instalator programu.

2 Klikamy na Next >, a następnie na . W trzech kolejnych oknach klikamy na przycisk Next >, a w ostatnim na Finish.

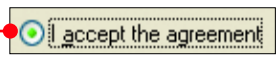

Kopiujemy w DVDFab Lite

Wykonanie kopii DVD na dwóch krążkach nie jest trudne. Program DVDFab Lite działa w trybie kreatora, który przeprowadza nas przez kolejne etapy tworzenia kopii krążka z filmem.

1 Wkładamy do źródłowego napędu DVD płytę z filmem. Uruchamiamy DVDFab, klikając dwa razy na ikonę , która znajduje się na pulpicie.

zujemy napęd, do którego włożyliśmy źródłowe DVD. Następnie przez prawie dwie minuty program wykonuje analizę zawartości kopiowanego krążka.

2 Domyślnie program proponuje wykonanie kopii całego dysku . Uruchamia się też opcja automatycznej kompresji zawartego na krążku filmu, która zmniejsza rozmiar filmu kosztem jakości obrazu (dźwięk jest kopiowany bez zmian).

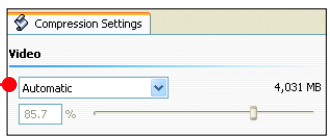

3 W lewej części okna widzimy listę zawartości płyty. Klikamy na wybrany element, na przykład na , aby w prawej części wyświetliły się ustawienia kompresji.

4 Usuwamy niepotrzebne wersje językowe. W tym celu usuwamy zaznaczenie z (w przykładzie Komputer ŚWIATA niemiecka wersja nie zostanie skopiowana). Tak samo postępujemy z napisami. Przechodzimy do punktu 3 porady Kopia samego filmu.

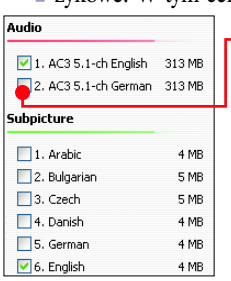

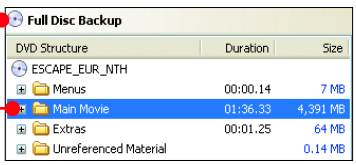

Kopia samego filmu

Aby zachować wysoką jakość filmu, możemy usunąć z kopii system menu płyty i zostawić jedynie film.

1 Klikamy na Re-author, a potem na plik w kategorii Main Movie i przeciągamy go do lewej części okna. Klikamy na Compression Settings, aby usunąć zbędne wersje dźwięku i napisów (jak w punkcie 4 poprzedniej porady).

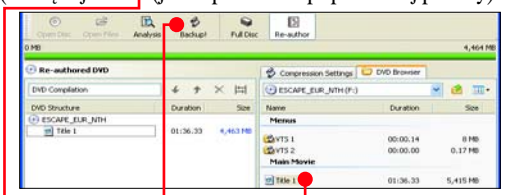

2 Klikamy na przycisk . Wskazujemy, który napęd ma zostać użyty jako nagrywarka (upewnijmy się też, czy mamy zainstalowany program Nero – więcej informacji w ramce DVD Shrink wypala w Nero na stronie 19). Klikamy na i wybieramy folder, w którym aplikacja ma utworzyć pliki tymczasowe. Klikamy na OK.

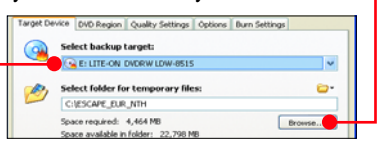

3 Program rozpoczyna kompresję filmu . W oknie podglądu widzimy aktualnie obrabiany obraz . Po zakończeniu procesu wkładamy do napędu docelową płytę DVD. Program nagrywa krążek.

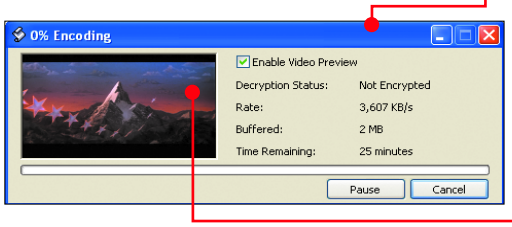

Opinia prawnika

Paweł Jóźwiak
radca prawny

Jeżeli legalnie nabyliśmy oryginalną płytę DVD z filmem, możemy na własny użytek wykonać kopię bezpieczeństwa. Możemy zrobić kopię na innej płycie DVD, na CD w formacie VCD, SVCD czy DivX lub zgrać film na kasetę wideo. Prawo autorskie przewiduje także odpowiedzialność za usuwanie lub obchodzenie technicznych zabezpieczeń przed kopiowaniem. Wspomniana odpowiedzialność zachodzi jednak jedynie wtedy, jeżeli usunięcie lub obejście zabezpieczenia ma na celu bezprawne korzystanie z utworu. Na przykład nielegalne będzie skopiowanie filmu w celu jego sprzedaży na giełdzie.

Z wykonanej kopii możemy korzystać osobiście oraz udostępniać ją osobom pozostającym z nami w związkach powinowactwa (rodzina) lub towarzyskich (przyjaciele i koledzy).

DVD w Nero

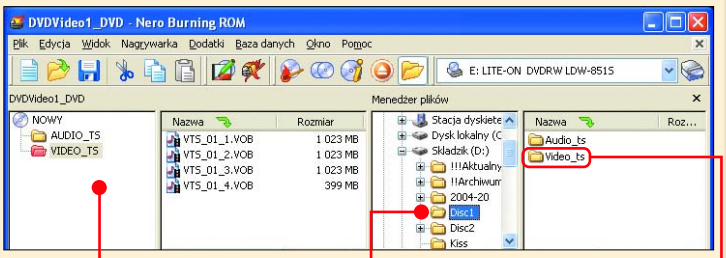

Komputer ŚWIAT pokaże, jak za pomocą Nero Burning ROM wypalić na nagrywalnych płytach DVD utworzoną na dysku kopię filmu.

1 Uruchamiamy Nero. Klikamy kolejno na przyciski Start, Programy, Nero, Nero 6 i Nero Burning ROM.

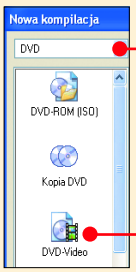

2 Program wyświetla okno wyboru rodzaju tworzonej kompilacji. Wybieramy ● oraz ● i klikamy na Nowy.

3 Potem w oknie Menedżera plików Nero klikamy na ikonę dysku, na którym zapisaliśmy kopię filmu. Potem klikamy na katalog zawierający film ● i podkatalog ● przeciągamy do pola ●. Klikamy na .

4 W nowym oknie klikamy na zakładkę ●, a z listy ● wybieramy prędkość zapisu. Wkładamy do nagrywarki płytę i klikamy na Zapis. Zależnie od wybranej prędkości zapis trwa od kilkunastu minut do około godziny.

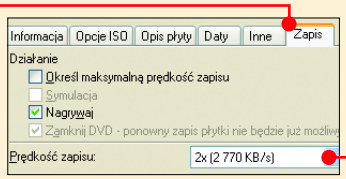

2 W pierwszym oknie DVDFab klikamy na ●. Program przełącza się do okna wyboru źródła filmu.

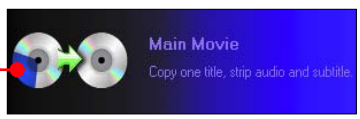

3 Na liście napędów źródłowych klikamy na oznaczenie napędu DVD ●, do którego włożyliśmy płytę z filmem. Klikamy na Next >>.

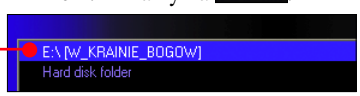

4 Wybieramy plik z filmem ● (ten, który ma najdłuższy czas ●, zazwyczaj jest już wybrany).

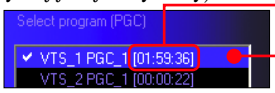

5 Wybieramy, które wersje językowe zostaną skopiowane. W tym celu klikamy na nazwę języka ●. Tak samo postępujemy z dostępnymi napisami dialogowymi ●.

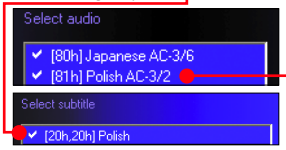

6 Klikamy na przycisk Split to 2 DVD disc. Program rozdziela materiał na dwa krążki DVD ●. Przesuwając suwak ● w prawo lub lewo, możemy ustalić miejsce podziału filmu. Domyślne ustawienia są jednak wystarczające, dlatego pozostawimy je bez zmian i klikamy na przycisk Next >>.

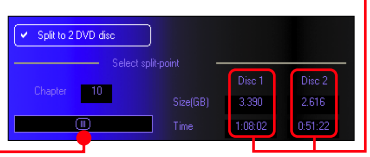

7 Wybieramy miejsce na dysku, gdzie zostanie utworzona kopia filmu. Klikamy na ● i ●. Korzystając z Eksploratora Windows, wybieramy folder lub dysk. Klikamy na Go!.

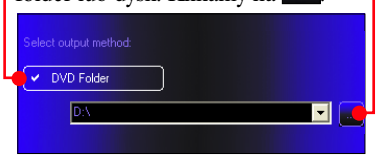

8 Tworzenie kopii trwa około godziny. Potem klikamy na przycisk Finish, a następnie wypalamy płyty DVD-Video w programie Nero, tak jak Komputer ŚWIAT pokazał to w ramce DVD w Nero.

Kopiujemy DVD do formatu DivX

Pliki AVI z kompresją DivX zachowują jakość niewiele ustępującą filmom zapisanym na krążkach DVD. Jednak do ich odtworzenia niezbędny jest komputer lub odtwarzacz DVD odczytujący format DivX (patrz ramka DivX nie tylko z komputera). Komputer ŚWIAT pokaże, jak skopiować DVD do pliku AVI za pomocą prostego w obsłudze i darmowego programu Auto Gordian Knot.

Pobieranie

Program możemy pobrać ze strony autorów. Wielkość pliku to około sześć megabajtów. Czas ściągania przy połączeniu modemowym wynosi około 12 minut.

Rada Komputer ŚWIATA

Na utworzenie pliku AVI potrzebujemy od jednego do dwóch gigabajtów wolnego miejsca na dysku. Zależne jest to od docelowej wielkości skompresowanego filmu.

1 Łączymy się z internetem. Uruchamiamy przeglądarkę stron internetowych i wpisujemy adres ●.

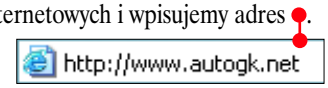

2 Po wczytaniu się strony klikamy na Downloads. Na następnej stronie klikamy na ●, a potem na ●.

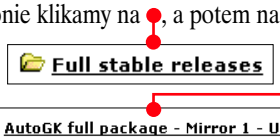

3 W oknie zapisu pliku klikamy kolejno na Zapisz, ● i ponownie na Zapisz. Po zakończeniu pobierania rozłączamy się z internetem.

Instalacja

Ponieważ Auto Gordian Knot to tak naprawdę zbiór kilku programów, proces instalacji jest dość skomplikowany. Kolejno uruchamiają się instalatory trzech programów zawartych w AGK. Komputer ŚWIAT pokaże, jak zainstalować cały pakiet.

1 Klikamy dwa razy na ikonę ●, która znajduje się na pulpicie. Uruchamia się instalator programu.

2 W pierwszym oknie instalatora klikamy kolejno na Next >, I Agree, Next > i Install.

3 Wyświetla się instalator jednego z programów pakietu. Klikamy na przycisk OK, potem dwa razy na Next > i na Install. Po zakończeniu kopiowania plików klikamy na Close.

4 Następnie klikamy na I Agree, Next > oraz na Install i na Finish.

5 Pojawia się okno trzeciego programu pakietu Auto Gordian Knot. Klikamy na OK, a następnie na Dalej >. Akceptujemy warunki umowy licencyjnej – w tym celu klikamy na ●. W pięciu kolejnych oknach klikamy na Dalej >. Potem klikamy na Instaluj i na przycisk Zakończ.

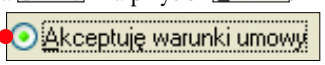

6 Instalator pakietu AGK przełącza się do głównego okna, w którym klikamy na Finish.

Tworzenie pliku AVI

Auto Gordian Knot to aplikacja, która prawie całkowicie automatyzuje proces tworzenia pliku AVI z kompresją DivX lub XviD. Użytkownik wybiera jedynie wstępne opcje. Resztę zadania wykonuje AGK.

1 Do napędu DVD wkładamy płytę DVD z filmem, który mamy zamiar skopiować. Uruchamiamy Auto Gordian Knot. Klikamy na przyciski Start, Programy, AutoGK i na AutoGK.

2 W AGK klikamy na przycisk ● i wybieramy katalog o nazwie ●, w napędzie, do którego włożyliśmy źródłową płytę DVD. W polu ● program wyświetla informacje na temat znalezionego filmu.

3 Klikamy na ● i w oknie Eksploratora Windows wskazujemy miejsce na dysku, gdzie AGK ma utworzyć plik, wpisujemy jego nazwę i klikamy na Zapisz.

4 Następnie wybieramy wersję językową, jaka zostanie umieszczona w filmie, oraz napisy dialogowe. Zależnie od tego, jakie wersje dostępne są na płycie DVD, widoczne opcje będą różne. Z listy ● wybieramy język dialogów, a z listy ● język napisów dialogowych lub ich brak ●.

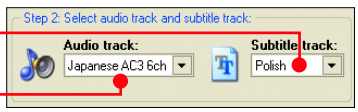

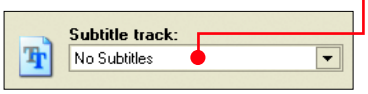

5 Wskazujemy, jaką wielkość ma mieć utworzony plik AVI. Komputer ŚWIAT proponuje wybranie ●. W ten sposób program utworzy dwa pliki AVI do nagrania na dwa krążki CD-R 700 megabajtów. Wersja dwupłytowa filmu pozwoli zachować bardzo wysoką jakość.

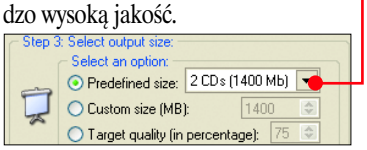

6 Klikamy na Advanced Settings. W nowym oknie wybieramy kodek, jakiego ma program użyć do zakodowania filmu. Do wyboru mamy kodek DivX5 i XviD ●. Komputer ŚWIAT proponuje ustawienie kodeka XviD, z uwagi na szybszy proces kompresji, przy zachowaniu jakości.

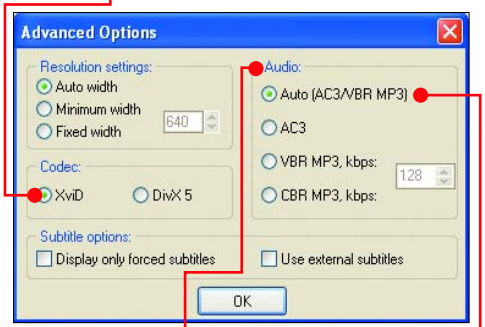

7 W polu ● wybieramy format dla dźwięku. Zostawienie domyślnej opcji ● pozwala, aby program wybrał kodek, który zachowa najlepszą jakość dźwięku. Klikamy na OK.

8 Klikamy na ● i na ●. Program rozpoczyna trwający nawet kilka godzin proces kompresji. W czasie tworzenia pliku AVI pojawiają się okna różnych programów. Nie wolno ich wyłączać. Jeśli je zamkniemy, kopiowanie zostanie przerwane.

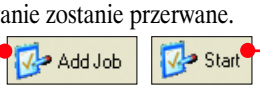

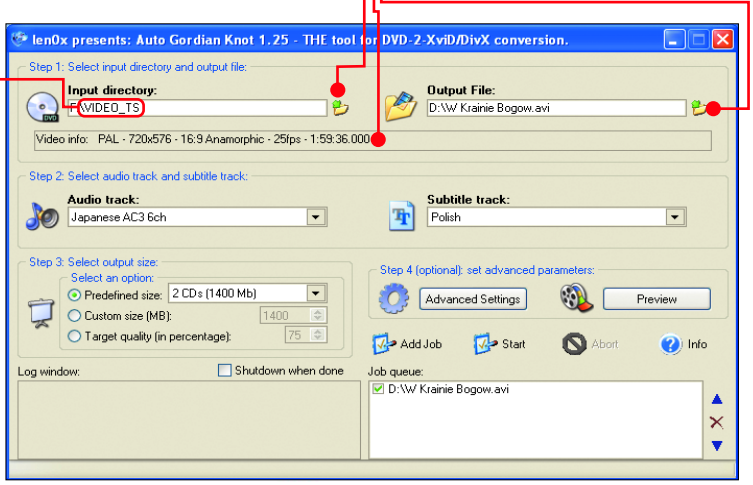

DivX nie tylko z komputera

Coraz więcej odtwarzaczy DVD pozwala odczytać filmy zakodowane w DivX. Ceny takich odtwarzaczy, jak na przykład widoczny na zdjęciu odtwarzacz marki Yamada ●, zaczynają się już od około 500 złotych.

Niestety, częstą wadą dyskwalifikującą odtwarzacz są problemy z wyświetlaniem popularnych formatów napisów dialogowych oraz kłopoty z obsługą polskich znaków diakrytycznych. Decydując się na kupno takiego urządzenia, zapytajmy sprzedawcę, czy urządzenie na pewno odczytuje napisy z polskimi literami takimi jak ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż.

Tworzymy VCD lub SVCD

Płyta VCD lub SVCD to dobra alternatywa dla osób, które mają napęd DVD-ROM i nagrywarkę płyt CD. Stworzenie takiej płyty nie jest trudne.

Komputer ŚWIAT pokaże, jak stworzyć płytę VCD w programie DVDRip2, który znajdziemy w pełnej wersji na krążku Eksperta 5/2004 (w czasopiśmie znajduje się praktyczny poradnik dotyczący programu DVDRip 2).

Kopiowanie do VCD

Pokazany w przykładzie film ma dialogi w języku polskim i japońskim. Komputer ŚWIAT pokaże, jak go skopiować w naszej rodzimej wersji.

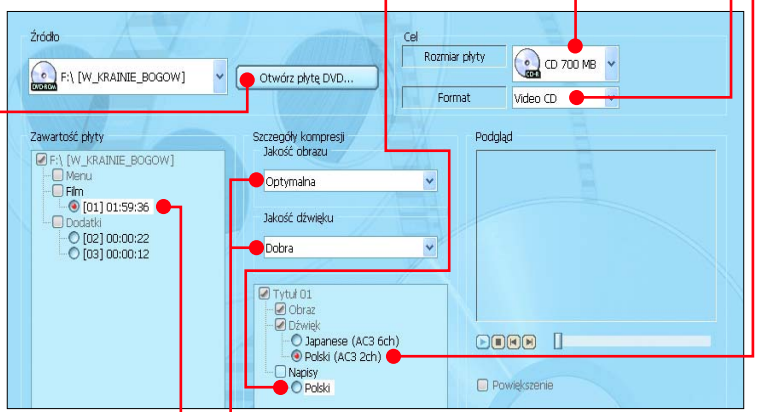

1 Do napędu DVD wkładamy źródłową płytę. Uruchamiamy DVDRip 2 i w jego oknie klikamy na ●.

2 Klikamy na ● i korzystając z okna Eksploratora Windows, wybieramy napęd, do którego włożyliśmy źródłową płytę DVD.

3 W menu Film klikamy na plik ●, który chcemy zgrać do VCD. Następnie w polach ● wybieramy jakość obrazu i dźwięku. Domyślne parametry są wystarczające, więc pozostawiamy je.

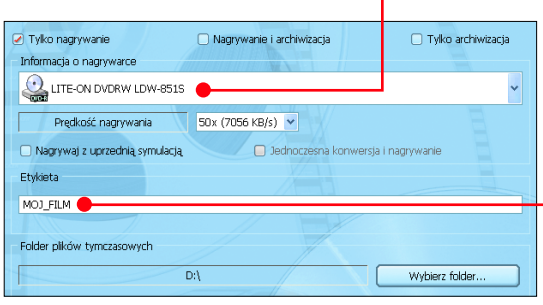

4 Jeśli chcemy zachować oryginalną ścieżką dźwiękową, klikamy na Japanese (AC3 6ch), a następnie dodatkowo dodajemy zaznaczenie do opcji ● (jednak dodanie napisów pogarsza jakość obrazu). Film w przykładzie Komputer ŚWIATA ma polską wersję językową, wybieramy ją. Klikamy na ● i nie dodajemy zaznaczenia do opcji napisów.

5 Na ostatnim etapie wybieramy wielkość płyty, na jaką mamy zamiar nagrać film ●, oraz format ●.

Tworzenie SVCD trwa nawet kilka godzin, ale otrzymujemy lepszą jakość obrazu i dźwięku niż VCD. Klikamy na przycisk Dalej >.

6 Z listy ● wybieramy nagrywarkę i prędkość zapisu. W pole ● wpisujemy nazwę dla tworzonego dysku.

7 Klikamy na Wybierz folder..., a potem wskazujemy folder lub dysk, gdzie program ma utworzyć pliki tymczasowe.

8 Klikamy na przycisk Start!. Program kopiuje film na dysk i wyświetla okno informujące o zakończeniu kompresji. Klikamy na OK. Wkładamy do nagrywarki płytę, na której nagramy film. Program nagrywa krążek, który odtworzymy w stacjonarnym odtwarzaczu DVD oraz komputerowym napędzie CD-ROM.

GAINWARD
Po prostu szybszy!
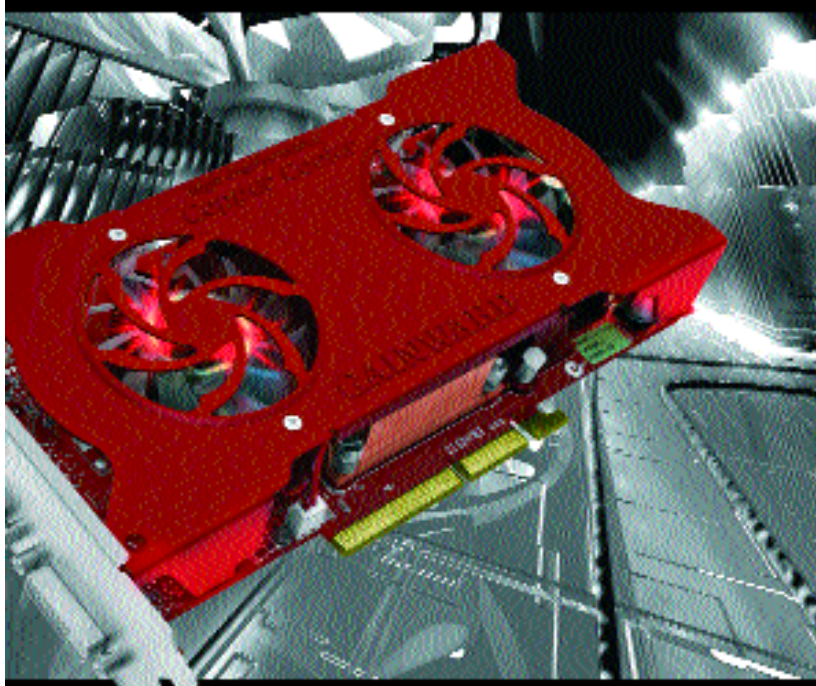
3 najszybsze
w swoich klasach
Prezentujemy Państwu najnowsze konstrukcje GAINWARDA. Są one oparte na przełomowych chipsetach nVidii z rodziny GeForce 6800. Co tak bardzo wyróżnia je z tłumu innych kart? Wszystkie trzy miażdżą wszelkie odpowiedniki swą wydajnością. Każda z nich należy do elitarnej serii Golden Sample a to oznacza starannie wyselekcjonowane komponenty, szybsze moduły pamięci oraz znacznie wyższe od standardowego taktowanie - tryb "enhanced". Efekty widać poniżej:
PowerPack! Ultra/2600 TV-DVI-DVI GS
Najszybsza GF 6800 Ultra chłodzona powietrzem
procesor | pamięć | taktowanie
NVIDIA GeForce 6800 Ultra | 256MB 1,6ns / 256 bit | 430 MHz / 1200 MHz
GOLDEN SAMPLE
PowerPack! Ultra/2400 TV-DVI-DVI GS
Najszybsza karta GF 6800 GT na rynku,
taktowanie standardowego GF 6800 Ultra
procesor | pamięć | taktowanie
NVIDIA GeForce 6800 GT | 256MB 2,0ns / 256 bit | 400 MHz / 1100 MHz
GOLDEN SAMPLE
PowerPack! Ultra/2100 TV-DVI GS
Najszybsza karta GF 6800 na rynku
procesor | pamięć | taktowanie
NVIDIA GeForce 6800 | 128MB 2,2ns / 256 bit | 350 MHz / 800 MHz
GOLDEN SAMPLE
Dostępne w dobrych sklepach komputerowych.
Zadzwoń po więcej informacji
TEL. (022) 338 9000
Autoryzowany wyłączny dystrybutor produktów GAINWARD:
MULTIMEDIA VISION ul. Emaliowa 28, 02-295 Warszawa

Drogowskaz

Najlepsza przyjaciółka	24
Prezentacja testowanych modeli	25
Tak testował Komputer ŚWIAT	30
Wyniki testu	31

Najlepsza przyjaciółka

Wygodna mysz jest w codziennej pracy z komputerem naszym najlepszym przyjacielem. A przyjaciół trzeba cenić! Warto zatem zainwestować w dobrą mysz

FOT.: BE&W/montaż Komputer ŚWIAT

Co to właściwie jest...

01 Bluetooth
Standard bezprzewodowej transmisji danych stosowany w urządzeniach przenośnych, takich jak komórki, palmtopy i laptopy. Zasięg połączenia ograniczony jest zwykle do 10 lub do 100 metrów.

02 PS/2
Ang. Personal System/2. Gniazda umożliwiające podłączanie do komputera myszy i klawiatury.

03 port USB
USB (od ang. Universal Serial Bus). Jest to standard połączenia między komputerem a urządzeniami zewnętrznymi (skanerami, drukarkami, klawiaturami, myszami itp.). Część urządzeń USB nie potrzebuje oddzielnego zasilania, a ich instalacja jest prosta.

04 door-to-door
Sposób realizacji naprawy sprzętu, który polega na przesłaniu pocztą kurierską uszkodzonego urządzenia do serwisu na koszt serwisu. Naprawiony sprzęt wraca następnie przesyłką kurierską do właściciela.

05 dpi
Ang. dots per inch – punkty na cal. Jest to parametr opisujący jakość cyfrowych obrazów graficznych. Jego miarą jest liczba punktów obrazu na długości jednego cala (1 cal to 2,54 cm). Im większa jest liczba dpi, tym dokładniejszy jest obraz.

Większość komend wydajemy komputerowi za pomocą myszy. Od funkcjonalności i ergonomii tego urządzenia zależy więc w znacznej mierze komfort pracy z pecetem. Komputer ŚWIAT przyjrzał się tym razem myszom dla wygodnickich – modelom optycznym i bezprzewodowym. Mysz optyczna nie wymaga podkładki, pracuje poprawnie na prawie każdym typie podłoża. Technika bezprzewodowa zapewnia zaś dużą swobodę i możliwość usunięcia kabla ciągnącego się po blacie biurka.

Technika optyczna jest bardzo wygodna

Do laboratorium Komputer ŚWIATA trafiło 15 modeli w różnych cenach. Mamy tu więc bardzo drogą mysz Logitech MX900, która komunikuje się z komputerem za pomocą transmisji **01 Bluetooth**, a jej odbiornik może także służyć do bezprzewodowego podłączania innych urządzeń Bluetooth (na przykład telefonu komórkowego). Cena takiego cacka wynosi jednak prawie 500 złotych. Z drugiej strony znajdziemy w teście budżetowe myszy kosztujące mniej niż 100 złotych (na przykład model SWEEX). Obok uznanych producentów myszy (Logitech, Microsoft, A4Tech) pojawiły się także jeszcze mało popularne na polskim rynku marki, takie jak: Cell-X czy Tech-Solo. Jak wypadną w starciu z myszowymi gigantami?

Nowoczesne myszy mają zwykle, poza standardowym zestawem dwóch głównych przycisków i rolki, także kilka dodatkowych przycisków. Niektóre modele są nimi wręcz naszpikowane (na przykład testowane myszy A4Tech czy Logitech MX900). Decydując się na tak zaawansowane urządzenie, musimy jednak zwrócić szczególną uwagę na jego kształt i umiejscowienie dodatkowych przycisków. Na cóż nam one, jeżeli do połowy z nich nie będziemy w stanie wygodnie dosięgnąć palcami. Przecież każdy z nas ma nieco inną wielkość dłoni i różnie wygimnastykowane palce. Dlatego przed zakupem postarajmy się dość wnikliwie sprawdzić mysz. Pamiętajmy też o tym, że ergonomiczne modele mają niesymetryczne kształty i nie da się ich wygodnie obsługiwać lewą ręką.

Uchylne rolki stają się coraz popularniejsze. Na zdjęciach rolki myszy Microsoft (góra) i myszy Logitech (po lewej)

Mysz bezprzewodowa wymaga zasilania

Dwaj producenci (Microsoft i Logitech) wprowadzili do swoich myszy rolki uchylne na boki. Dzięki takiemu rozwiązaniu możemy za ich pomocą przewijać dokumenty zarówno w pionie, jak i w poziomie. Opcja ta z pewnością przyda się osobom często korzystającym z internetu lub pracującym z rozbudowanymi tabelami.

Testowane myszy są bezprzewodowe, ale przewodem połączeniowym z komputerem zakończony jest odbiornik fal radiowych, który umożliwia poprawną pracę myszy. Część modeli zasilana jest za pomocą akumulatorów. Jest to rozwiązanie wygodne, bowiem akumulatory można wielokrotnie ładować i nie mu-

Akumulatory oznaczają niższy koszt użytkowania

simy pamiętać o zakupie nowego kompletu baterii. Akumulatory ładowane są w myszy (po położeniu jej na stacji dokującej) lub w odbiorniku, który pełni rolę ładowarki (na przykład modele A4Tech). W tym ostatnim wypadku warto mieć dodatkowy komplet akumulatorów na wymianę lub co jakiś czas doładować akumulatory przez noc.

Większość myszy, wyjątki to Labtec, Cell-X i TechSolo, informuje użytkownika o stanie baterii/akumulatorów. Takie ostrzeżenie pozwoli nam kupić na czas nowy komplet baterii lub przypomni o konieczności doładowania akumulatorów.

Ciekawe rozwiązanie proponuje producent myszy TechSolo. Stacja dokująca pełniąca jednocześnie funkcję ładowarki ma nietypowy kształt. Jeśli wyczerpią się nam baterie, to możemy włożyć mysz do stacji i całością

posługiwać się jak klasyczną, kablową myszą. Szkoda, że nie pomyślano o tym, iż w takim wypadku przydałby się znacznie dłuższy kabel.

Model bezprzewodowy jest tylko wówczas przydatny, gdy ma dostatecznie duży zasięg działania. Jeżeli oddalimy się poza zasięg nadajnika, kursor porusza się skokowo lub całkowicie nie reaguje na ruchy myszy. Komputer ŚWIAT sprawdził zasięg testowych modeli. W tabeli znajduje się najmniej korzystny wynik z uzyskanych. Zasięg może się bowiem zmieniać zależnie od usytuowania odbiornika.

Urządzenia komunikują się z komputerem, wysyłając informacje o swoim po-

Ustawienie odbiornika wpływa na zasięg pracy

łożeniu do odbiornika. Im częściej odbywa się taka transmisja danych, tym reakcja kursora na ruch myszy jest szybsza i bardziej precyzyjna.

Alternatywa myszy dla grafika

Rysowanie i praca z grafiką wektorową jest dość trudna, jeżeli stosujemy do tego zwykłą komputerową mysz. Graficy powini więc raczej sięgnąć po tablet – specjalną, czułą na dotyk tabliczkę, po której rysujemy przypominającym pióro rysikiem. Tablety mają różne wymiary (zwykle od formatu A6 do A3). Najtańsze, proste modele można kupić już za mniej więcej 200 złotych.

W kategorii Jakość zwyciężył Logitech MX900. Jest to solidnie wykonana mysz, o dużym zasięgu działania, która może być także odbiornikiem/nadajnikiem Bluetooth dla innych urządzeń. Niestety, jej podstawową wadą jest bardzo wysoka cena.

W kategorii Cena/Jakość wygrał SWEEX Wireless Optical Scroll Mouse 4D RF PS/2. Jest to najtańsze urządzenie w teście i zapewnia jedynie możliwość połączenia do komputera za pomocą portu 02 **PS/2**, ale uzyskało bardzo dobre noty w kategorii obsługi oraz poprawnie zniosło testy odpornościowe.

Odbiornik modelu Labtec chowany jest wewnątrz myszy

1. miejsce — Logitech MX900

ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ

Jakość wykonania tej myszy naprawdę budzi zaufanie. Dobrej jakości plastiki oraz eleganckie detale z pewnością przyciągną uwagę kupujących. Zastosowana technika komunikacji Bluetooth w wypadku myszy jest raczej gadżetem niż funkcjonalnym udogodnieniem – chyba że chcemy pracować kilka metrów od komputera, bo jeśli chodzi o zasięg, model ten zostawił konkurencję daleko z tyłu. MX900 przyda się zaś osobom, które posiadają urządzenia komunikujące się z komputerem za pośrednictwem Bluetooth (palmtop, telefon komórkowy) – wówczas nie trzeba kupować dodatkowego portu do komputera, ponieważ tę funkcję pełni podstawka myszy. Trzeba jedynie zainstalować dołączone oprogramowanie, bo bez tego żadne urządzenie Bluetooth nie będzie widziane przez odbiornik myszy.

Mysz zużywa dużo prądu. Dobrze więc, że Logitech wyposażył MX900 w zasilanie akumulatorowe. Odbiornik pełni też rolę ładowarki do akumulatorów. Należy się jednak przyzwyczaić, żeby po skończonej pracy odkładać urządzenie na stację dokującą w celu doładowania. Nad stanem akumulatorów czuwa programowy wskaźnik oraz dioda umieszczona na urządzeniu, która miga na czerwono przy wyładowanych akumulatorach.

Logitech MX900 to mysz godna uwagi, jednak producent odstrasza potencjalnych klientów bardzo wysoką ceną

Mysz z komputerem łączy się wyłącznie przez 03 **port USB**. Częstotliwość komunikacji z pecetem wynosząca 95 Hz jest wystarczająca do wygodnej pracy. Logitech MX900 nie przypadnie jednak do gustu osobom leworęcznym. Ma bowiem ergonomiczny, wygodnie wyprofilowany kształt, który pasuje wyłącznie do prawej ręki.

+
- duży zasięg działania
- technika Bluetooth

–
- bardzo wysoka cena

celująca | niedostateczna | 479 zł

2. miejsce Logitech Cordless Click!

Seria Click! To nowa rodzina myszy firmy Logitech. Obaj testowani przedstawiciele Clicka! wyposażeni zostali w uchylną rolkę, która pozwala przewijać dokumenty zarówno w pionie, jak i w poziomie. Jakość wykonania jest bardzo dobra. Na podobnie wysokim poziomie pozostaje też ergonomia pracy z urządzeniem.

Logitech Cordless Click! przystosowany jest zarówno dla osób prawo-, jak i leworęcznych

+
- wychylana rolka
- szybka komunikacja z pecetem

–
- wysoka cena

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: dostateczna | Cena: 199 zł

Do testu dostarczył: Logitech, tel. (022) 8448278 ➜ www.logitech.com

3. miejsce Logitech Cordless Click! Plus

Długi okres gwarancji oraz wymiana uszkodzonej myszy na nową u sprzedawcy to dobre warunki serwisowe. W odróżnieniu od klasycznego modelu Click!, wersja z dodatkiem Plus jest już pomyślana wyłącznie dla osób praworęcznych. Ma dwa dodatkowe przyciski pod kciukiem. Mysz gwarantuje dobry zasięg działania.

Odbiornik może być umieszczony w specjalnej przejściówce (jak na zdjęciu) lub podłączony bezpośrednio do gniazda USB

+
- wychylana rolka
- szybka komunikacja z pecetem

–
- wysoka cena

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: dostateczna | Cena: 205 zł

Do testu dostarczył: Logitech, tel. (022) 8448278 ➜ www.logitech.com

4. miejsce Media-Tech MT1007

W myszy zamiast klasycznej rolki odnajdziemy kulkę, która umożliwia swobodny obrót we wszystkich kierunkach. Rozwiązanie to, jakkolwiek interesujące stylistycznie, nie każdemu przypadnie do gustu. Z pewnością wymaga przyzwyczajenia. Symetryczny kształt myszy umożliwia jej stosowanie zarówno przez osoby prawo-, jak i leworęczne. Mysz ma bardzo przyzwoity zasięg działania (120 cm), a z komputerem komunikuje się 90 razy na sekundę. Do połączenia możemy wykorzystać port USB lub PS/2.

Stacja dokująca myszy wymaga podłączenia dodatkowego zasilania, aby mogła pełnić rolę ładowarki akumulatorów

+
- przystosowana do obsługi lewą ręką
- kulka zamiast rolki

–
- niewygodnie umieszczone boczne przyciski

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 120 zł

Do testu dostarczył: Media-Tech Polska, tel. (022) 7603999 ➜ www.media-tech.pl

5. miejsce Media-Tech MT1009

Pierwsza z dwóch (obok modelu Creative) myszy w tym zestawieniu, która objęta została przez producenta serwisem typu 04 (s. 24) **door-to-door**. Gwarancja trwa przez dwa lata. Podobnie jak model Media-Tech z miejsca czwartego zasilana jest akumulatorami, które ładowane są w myszy, gdy ta stoi na swojej stacji dokującej/odbiorniku. Jakość wykonania myszy jest bardzo dobra, jednak wygoda obsługi klawiszy została oceniona jedynie na czwórkę. Zasięg działania nie jest zbyt duży i wynosi 95 centymetrów.

MT1009 umożliwia połączenie z komputerem za pomocą portu PS/2 lub nowszego interfejsu USB

+
- gwarancja realizowana w systemie door-to-door

–
- przeciętny zasięg działania

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 140 zł

Do testu dostarczył: Media-Tech Polska, tel. (022) 7603999 ➜ www.media-tech.pl

6. miejsce Creative Wireless Optical 5000

Firma Creative znana jest doskonale jako producent kart dźwiękowych, głośników czy odtwarzaczy MP3. Od jakiegoś czasu stawia jednak też na urządzenia wskazujące. Wireless Optical 5000 okazuje się udanym produktem. Jest dobrze wykonana. Pomimo znacznych rozmiarów dobrze leży w dłoni i ma poprawnie rozmieszczone przyciski.

Podłużny, wysoki odbiornik myszy zajmuje sporo miejsca, jednak jego konstrukcja zapewnia lepszy odbiór fal radiowych wysyłanych przez mysz

+
- duży zasięg działania
- gwarancja w systemie door-to-door

−
- uszkodzenie klapki w teście upadku

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 156 zł

Do testu dostarczył: Creative Labs, tel. (022) 8530266 ➜ www.creative.pl

7. miejsce Logitech Cordless Pilot Optical Mouse

Pilot to klasyczna, sprawdzona dwuprzyciskowa konstrukcja firmy Logitech wyposażona zamiast w kulki w optyczny sensor. Testowana mysz jest koloru czarnego, ale dostępna jest też na rynku jej wersja z wymiennymi, kolorowymi panelami górnymi.

Wyniki wkazują, że model ten najlepsze lata świetności ma już za sobą i znacznie ustępuje najnowszym konstrukcjom Logitecha. Zasięg i częstotliwość komunikowania się z pecetem są zaledwie dostateczne. Niemniej nadal jest to produkt solidnie wykonany, ergonomiczny, a niekosztujący majątku.

Jednobarwny plastik i logo firmy nie prezentują się okazale. W porównaniu z nowymi modelami Logitech wykonanie traci nieco myszką

+
- wzorowy układ i czułość przycisków

−
- niewiele przycisków
- wolna komunikacja z pecetem

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 129 zł

Do testu dostarczył: Logitech, tel. (022) 8448278 ➜ www.logitech.com

8. miejsce A4Tech RFSOP-80 (RP-680)

Zbieg okoliczności, czy może tak właśnie powinna wyglądać ergonomiczna mysz? Model A4Tech do złudzenia przypomina produkty serii MX firmy Logitech. Wystarczy choćby porównać go do zwycięzcy testu. Różnicę stanowią dwa dodatkowe przyciski umieszczone poniżej rolki. Jakość wykonania myszy i jej ergonomia są bardzo dobre. W komplecie znajdziemy dwa zestawy akumulatorów, które możemy ładować w odbiorniku myszy.

Mysz komunikuje się z pecetem z częstotliwością 100 Hz. Zapewnia to precyzyjną pracę kursora

+
- w zestawie dwa komplety akumulatorków
- szybka komunikacja z pecetem

−
- dość słaby zasięg
- brak polskojęzycznej instrukcji obsługi

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 120 zł

Do testu dostarczył: Megabajt, tel. (022) 6331199 ➜ www.megabajt.com.pl

9. miejsce Microsoft Wireless Optical Mouse 2.0A

Urządzenie wykonane jest solidnie, z dobrych materiałów, ale dostarczony przez dystrybutora egzemplarz był wersją OEM i nie miał instrukcji obsługi ani sterowników. W takiej sytuacji, aby uzyskać pełną funkcjonalność myszy, konieczne jest ich pobranie z internetu. Rolka jest zdecydowanie większa niż w innych myszach i obraca się płynnie, bez charakterystycznego skoku. Urządzenie łączymy z komputerem przez port USB lub PS/2.

Uchylna rolka to pomysł wywodzący się od konstruktorów firmy Microsoft. Konkurencja stara się jednak nie zostać w tyle

+
- uchylna rolka
- szybka komunikacja z pecetem

−
- mało przycisków
- brak sterowników w komplecie

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 147 zł

Do testu dostarczył: Sirius.pl, tel. (033) 8235211 ➜ www.sirius.pl

Myszy komputerowe

10. miejsce — A4Tech RBW-5

Elegancko wykonane urządzenie, które przykuwa uwagę bardzo szeroką rolką. Jak na pudełku zapewnia producent, taki kształt rolki został opatentowany.

Mysz zasilana jest z akumulatorów. W zestawie znajdziemy dwa komplety ogniw. Do ich ładowania służy odbiornik myszy. O stanie baterii informuje nas programowy wskaźnik. Mysz komunikuje się z komputerem 100 razy na sekundę.

Szkoda, że firma obecna na polskim rynku od wielu lat zapomniała o polskojęzycznej instrukcji obsługi

+
- szybka komunikacja z pecetem

−
- brak polskojęzycznej instrukcji obsługi
- słaby zasięg

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 136 zł

Do testu dostarczył: Megabajt, tel. (022) 6331199 ➜ www.megabajt.com.pl

11. miejsce — Microsoft Wireless IntelliMouse Explorer 1.0A

Ta mysz Microsoftu nie ma uchylnej rolki i nie jest przystosowana do pracy dla osób leworęcznych. Jednak wyższa cena świadczy o tym, że w ofercie handlowej Microsoftu linia Explorer jest bardziej elitarna niż nowocześniejszej myszy z miejsca 9. Urządzenie dotarło do testu w wersji OEM – bez sterowników i instrukcji obsługi. Obsługa myszy jest wygodna – jednak wyłącznie dla osób praworęcznych.

Explorer wykorzystuje do zasilania dwie baterie typu AA. Jeżeli chcielibyśmy stosować akumulatory, to konieczny będzie dodatkowy zakup odpowiedniej ładowarki

+
- szybka komunikacja z pecetem

−
- wysoka cena
- brak sterowników w komplecie

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: niedostateczna | Cena: 229 zł

Do testu dostarczył: Sirius.pl, tel. (033) 8235211 ➜ www.sirius.pl

12. miejsce — SWEEX Wireless Optical Scroll Mouse 4D RF PS/2

ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT CENA/JAKOŚĆ

Wygodna, ergonomiczna i symetryczna, a zatem odpowiednia także dla osób leworęcznych konstrukcja myszy uzyskała u testerów Komputer ŚWIATA bardzo dobre oceny. Jednak SWEEX nie jest pozbawiony wad. Zasięg działania jest mały, a szybkość komunikacji z komputerem wynosi 60 Hz.

Mysz zasilana jest dwoma akumulatorami AAA, które są w komplecie. Ładowanie akumulatorów odbywa się poprzez mysz, którą kładziemy na stacji dokującej.

Największą zaletą myszy SWEEX jest jej bardzo przystępna, jak na tę klasę produktów, cena

+
- niewygórowana cena

−
- dość słaby zasięg
- dość wolna komunikacja z pecetem

Jakość: dobra | Cena/Jakość: celująca | Cena: 95 zł

Do testu dostarczył: Ropla Computers, tel. (071) 3644644 ➜ www.ropla-computers.pl

13. miejsce — CELL-X Mobil Wireless 5 Buttons Optical and Rechargeable Mouse

CELL-X Mobil to marka niezbyt znana polskim użytkownikom pecetów. Jednak na swoją mysz producent udziela aż pięcioletniej gwarancji. Urządzenie dobrze leży w ręku. Częstotliwość komunikacji z komputerem wynosi 80 Hz, co jest dostateczną wartością, ale zasięg poprawnego działania jest mały. CELL-X jest zasilany dwoma akumulatorami AAA, których ładowanie odbywa się, gdy mysz stoi w stacji dokującej. Stacja ta czerpie prąd do ładowania ogniw z portu USB.

Jeżeli nasza płyta odcina po wyłączeniu komputera prąd w gnieździe USB (co zdarza się rzadko), wówczas mysz może się nie ładować

+
- niewygórowana cena
- długa gwarancja

−
- dość słaby zasięg

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 115 zł

Do testu dostarczył: Cell-X, tel. (022) 7230003 wew. 109 ➜ www.cell-x.pl

Świat należy do Ciebie!

Wejdź w świat Internetu - z nowymi routerami ADSL firmy D-Link

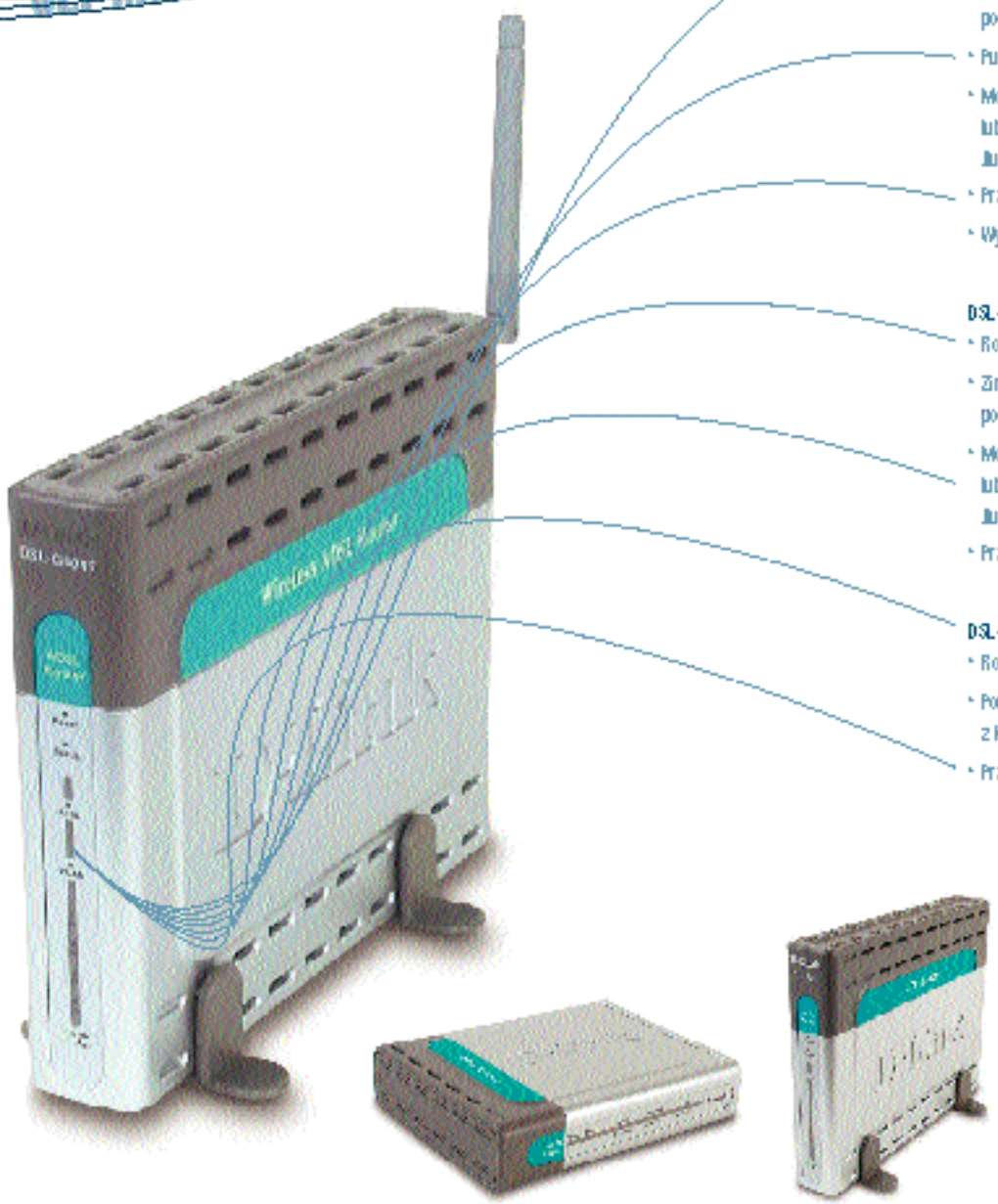

DSL-604T

- Bezprzewodowy router ADSL Annex A z wbudowanym modemem
- Zintegrowany 4-portowy przełącznik 10/100 Mb/s do połączenia komputerów w sieci Ethernet LAN
- Punkt dostępowy 11/22/54 Mb/s, IEEE 802.11g, b (b+)
- Możliwe bezproblemowe podłączenie dalszych przełączników lub koncentratorów (wszystkie porty obsługują funkcję Auto-Uplink)
- Prawdziwy Plug & Play - instalacja bez sterowników
- Wymienna antena (złącze RP-SMA)

DSL-504T

- Router ADSL Annex A z wbudowanym modemem
- Zintegrowany 4-portowy przełącznik 10/100 Mb/s do połączenia komputerów w sieci Ethernet LAN
- Możliwe bezproblemowe podłączenie dalszych przełączników lub koncentratorów (wszystkie porty obsługują funkcję Auto-Uplink)
- Prawdziwy Plug & Play - instalacja bez sterowników

DSL-502T

- Router ADSL Annex A z wbudowanym modemem
- Port Fast Ethernet 10/100 Mb/s oraz port USB do połączenia z komputerem PC lub laptopem.
- Prawdziwy Plug & Play - instalacja bez sterowników

Communication by D-Link. D-Link oferuje szeroką paletę routerów internetowych, doskonale dopasowanych do indywidualnych potrzeb. Zarówno dla pojedynczych stacji roboczych, istniejących sieci LAN, jak również dla sieci bezprzewodowych - u nas znajdziesz zawsze pasujący sprzęt. Oczywiście nasze produkty spełniają wszelkie normy (G.dmt, G.lite, G.hs).

Dodatkową funkcją jest możliwość aktualizacji routerów, np. obsługi przyszłych standardów ADSL (ADSL2, ADSL2+), poprzez uaktualnienie oprogramowania sprzętowego (firmware). Dzięki temu nasze routery są zawsze na czasie.

Więcej informacji na stronie: www.dlink.pl

www.abcdata.com.pl

www.techdata.pl

www.veracomp.pl

D-Link
Building Networks for People

14. miejsce Labtec mini wireless optical mouse

Wymiary myszy i jej konstrukcja świadczą o tym, że została ona pomyślana raczej jako dodatek do komputera przenośnego. Mysz jest mała, ma tylko dwa podstawowe przyciski oraz rolkę i niestety nie należy do najwygodniejszych w obsłudze. Odbiornik instalowany jest bezpośrednio w gnieździe USB (mysz pracuje tylko z tym portem) i chowany na czas transportu wewnątrz myszy. Gdy odbiornik jest w myszy, wówczas wyłącza się ona automatycznie i nie zużywa energii.

Szybkość komunikacji z komputerem jest dobra (120 Hz), a zasięg poprawnej pracy wynosi 100 centymetrów.

Należy pamiętać, aby przed podłączeniem do portu wysunąć maksymalnie antenkę odbiornika. Pozwala to uzyskać lepszy zasięg poprawnego działania myszy

+
- szybka komunikacja z pecetem
- niewygórowana cena

−
- mało przycisków

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 111 zł

Do testu dostarczył: Logitech, tel. (022) 8448278 ➜ www.logitech.com

15. miejsce TechSolo TM-20RF

Konstrukcja myszy jest bardzo ciekawa, ale producentowi nie udało się ominąć pułapek niweczących jego misterne dzieło. Odbiornik, będący zarazem ładowarką, ma formę ramki, co sprawia, że mysz podczas ładowania może nadal poprawnie pracować. Niestety, całą tę koncepcję niszczy fakt, że kabel połączeniowy odbiornika ma zaledwie 95 centymetrów, a zatem komputer musiałby stać na blacie biurka tuż obok nas, aby dało się wygodnie pracować. W trybie bezprzewodowym mysz ma dobry zasięg działania.

Produkt TechSolo bez kłopotów zaliczył testy jakości wykonania. Przetrwał zarówno upadek, jak i silne oświetlenie pola pracy (250 W)

+
- niewygórowana cena

−
- brak polskojęzycznej instrukcji obsługi
- mało przycisków

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 109 zł

Do testu dostarczył: Microman, tel. (032) 2039820 ➜ www.microman.com.pl

Tak Komputer ŚWIAT testował myszy komputerowe

Tym razem w teście uczestniczyły myszy wykonane w technice optycznej i bezprzewodowej. 15 modeli trafiło na szczegółowe testy do laboratorium Komputer ŚWIATA.

Obsługa

To największa kategoria w tym teście. Obejmuje ona oceny za konstrukcję, wykonanie, funkcjonalność oraz łatwość instalacji urządzenia. Aby zminimalizować wpływ subiektywnej oceny osób testujących, funkcjonalność myszy sprawdzało pięć osób. Oceny umieszczone w tabeli testowej to średnie z ocen, jakie wystawiły one poszczególnym modelom.

Inne

W tej kategorii znalazły się informacje o technice odczytu zastosowanej w danej myszy, zasilaniu, poborze prądu podczas pracy oraz wadze urządzenia. Pobór prądu ma decydujące znaczenie dla żywotności ogniw zasilających myszy. Im jest on większy, tym krócej mysz będzie pracowała na jednym komplecie baterii. Każde bezprzewodowe urządzenie powinno być wyposażone we wskaźnik poziomu naładowania ogniw zasilających, aby w przypadku niepoprawnej pracy można było łatwo stwierdzić, czy przyczyną nie jest słabe zasilanie.

W laboratorium Komputer ŚWIATA za pomocą specjalnego oprogramowania sprawdzono, jaka jest szybkość komunikacji myszy z komputerem. Im jest ona wyższa, tym lepiej

Wśród wielu pomiarów znalazły się też tak istotne, jak zasięg poprawnego działania myszy (prezentowana wartość jest najmniejszą odległością uzyskaną w serii pomiarów w różnym ustawieniu odbiornika względem myszy) oraz częstotliwość komunikacji z komputerem, która decyduje o płynności reakcji kursora na ruch myszy.

Zgodnie z polskim prawem wszystkie urządzenia powinny mieć polskojęzyczną instrukcję obsługi. Jej brak zaznaczany jest w tabeli czerwonym kolorem i karany przyznaniem najniższej z możliwych ocen.

Odporność

Ta część testów jest najmniej przychylna myszom. Poddane one zostały działaniu silnego światła, które może oślepiać czujnik. Taka sytuacja może się zdarzyć, gdy pracujemy wieczorem, a na biurku mamy włączoną lampkę. Urządzenia muszą też bez szwanku znieść upadek z biurka na podłogę. W wypadku myszy bezprzewodowych to wcale nie rzadka sytuacja. Myszy zrzucano z wysokości 75 cm na powierzchnię pokrytą cienką wykładziną.

Cena/Jakość

Sposób wyliczenia parametru Cena/Jakość podano na dole tabeli testowej. Oceny w tej kategorii wystawiono na podstawie poniższej skali:

celująca	poniżej 4,87
bardzo dobra	od 4,87 do 6,08
dobra	od 6,09 do 7,30
dostateczna	od 7,31 do 8,52
mierna	od 8,53 do 9,75
niedostateczna	powyżej 9,75

W tabeli przedstawiono oceniane kategorie wraz z przypisanymi im wagami procentowymi. Zmieniając wagi poszczególnych kategorii, można wytypować zwycięzcę testu zgodnie z własnymi preferencjami

Wyniki testu		1. miejsce ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ		2. miejsce		3. miejsce		4. miejsce		5. miejsce	
Producent		**Logitech**		**Logitech**		**Logitech**		**Media-Tech**		**Media-Tech**	
Model	Waga	**MX900**	Ocena	**Cordless Click!**	Ocena	**Cordless Click! Plus**	Ocena	**MT1007**	Ocena	**MT1009**	Ocena
Serwis	10%		5,00		5,00		5,00		4,20		4,80
Okres gwarancji*	5%	5 lat	6	5 lat	6	5 lat	6	2 lata	4	2 lata	4
Rodzaj gwarancji	2%	wymiana na nową u sprzedawcy	5	wymiana na nową u sprzedawcy	5	wymiana na nową u sprzedawcy	5	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	naprawa lub wymiana w systemie door-to-door	6
Telefon pomocy technicznej	1%	(061) 8359494	4	(061) 8359494	4	(061) 8359494	4	(022) 7603981	4	(022) 7603981	4
Strona WWW producenta	2%	www.logitech.com	3	www.logitech.com	3	www.logitech.com	3	www.media-tech.pl	6	www.media-tech.pl	6
Obsługa	65%		5,23		5,02		4,95		4,55		4,25
Instrukcja obsługi	3%	polska, kompletna	5	polska, kompletna	5	polska, kompletna	5	polska, kompletna	5	polska, kompletna	5
Instalacja	1%	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5
Wymagane gniazdo połączeniowe w komputerze	3%	USB	3	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6
Długość kabla połączeniowego odbiornika/zasilania	3%	134 cm/ 180 cm	3	158 cm/nie dotyczy	4	151 cm/ nie dotyczy	4	154 cm/198 cm	4	150 cm/195 cm	3
Zasięg działania	15%	powyżej 500 cm	6	150 cm	5	140 cm	4	120 cm	4	95 cm	3
Liczba przycisków	3%	7	6	3	3	5	5	4	4	5	5
Układ przycisków i ich czułość	5%	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	dobry	4
Rolka	3%	jest (działa jako przycisk)	5	jest (uchylna na boki, działa jako przycisk)	6	jest (uchylna na boki, działa jako przycisk)	6	kulka (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5
Wygoda obsługi rolki	5%	wzorowa	6	wzorowa	6	bardzo dobra	5	dobra	4	bardzo dobra	5
Programowanie funkcji przycisków	3%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Rozdzielczość optyczna (dane producenta)		800 05 (s. 24) dpi		800 dpi		800 dpi		800 dpi		800 dpi	
Częstotliwość komunikacji z komputerem	5%	95 Hz	3	125 Hz	4	125 Hz	4	90 Hz	3	75 Hz	3
Kształt myszy i jej wykonanie	15%	wzorowy	6	bardzo dobry	5	wzorowy	6	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5
Kształt przystosowany do obsługi przez osoby leworęczne	1%	nie	1	tak	6	nie	1	tak	6	nie	1
Odporność	20%		6,00		6,00		6,00		6,00		6,00
Odporność na silne światło (250 W)	10%	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6
Odporność na upadek	10%	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6
Inne	5%		6,00		4,80		4,80		6,00		6,00
Technologia		optyczna		optyczna		optyczna		optyczna		optyczna	
Zasilanie	3%	2x akumulator AA (są w komplecie)	6	2x bateria AA (są w komplecie)	4	2x bateria AA (są w komplecie)	4	2x akumulator AAA (są w komplecie)	6	2x akumulator AAA (są w komplecie)	6
Wskaźnik stanu baterii	2%	programowy i dioda	6	programowy	6	programowy	6	dioda	6	dioda	6
Pobór prądu podczas pracy		180 mA		28 mA		28 mA		44 mA		64 mA	
Waga myszy z bateriami		168 gramów		138 gramów		151 gramów		111 gramów		131 gramów	
Ocena pośrednia	100%		5,40		5,20		5,16		4,88		4,74
Punkty dodatnie/ujemne		odbiornik/ nadajnik Bluetooth	+0,10								
Ocena całkowita jakości			5,50		5,20		5,16		4,88		4,74
Jakość		celująca		bardzo dobra		bardzo dobra		bardzo dobra		bardzo dobra	
Cena/Jakość		niedostateczna		dostateczna		dostateczna		bardzo dobra		dobra	
Cena		479 zł		199 zł		205 zł		120 zł		140 zł	
Cena/Jakość - wyliczenie		479/5,50² = 15,83		199/5,20² = 7,36		205/5,16² = 7,70		120/4,88² = 5,04		140/4,74² = 6,23	

*Niezależnie od udzielonej przez producenta gwarancji na produkt kupującemu przysługuje prawo do roszczenia z tytułu niezgodności towaru z umową do 2 lat od momentu odebrania produktu od sprzedawcy (art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach oraz o zmianie Kodeksu cywilnego)

Myszy komputerowe

W tabeli przedstawiono oceniane kategorie wraz z przypisanymi im wagami procentowymi. Zmieniając wagi poszczególnych kategorii, można wytypować zwycięzcę testu zgodnie z własnymi preferencjami

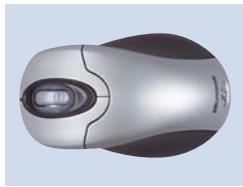

Wyniki testu		6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce	
Producent / **Model**	Waga	**Creative** / **Wireless Optical 5000**	Ocena	**Logitech** / **Cordless Pilot Optical Mouse**	Ocena	**A4Tech** / **RFSOP-80 (RP-680)**	Ocena	**Microsoft** / **Wireless Optical Mouse 2.0A**	Ocena	**A4Tech** / **RBW-5**	Ocena
Serwis	10%		4,90		4,50		4,60		4,00		4,60
Okres gwarancji*	5%	2 lata	4	3 lata	5	2 lata	4	2 lata	4	2 lata	4
Rodzaj gwarancji	2%	wymiana na nową w systemie door-to-door	6	wymiana na nową u sprzedawcy	5	wymiana na nową u sprzedawcy	5	wymiana na nową u sprzedawcy	5	wymiana na nową u sprzedawcy	5
Telefon pomocy technicznej	1%	00800 1211214	5	(061) 8359494	4	(022) 6331199 w. 130	4	(033) 8234095	4	(022) 6331199 w. 130	4
Strona WWW producenta	2%	www.creative.pl	6	www.logitech.com	3	www.a4tech.pl	6	www.microsoft.com	3	www.a4tech.pl	6
Obsługa	65%		4,88		4,26		4,26		4,35		4,26
Instrukcja obsługi	3%	polska, lakoniczna	3	polska, kompletna	5	angielska, kompletna	1	brak	1	angielska, kompletna	1
Instalacja	1%	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5
Wymagane gniazdo połączeniowe w komputerze	3%	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6	USB lub PS/2	6
Długość kabla połączeniowego odbiornika/zasilania	3%	150 cm/ nie dotyczy	3	127 cm/ nie dotyczy	3	147 cm/nie dotyczy	3	142 cm/ nie dotyczy	3	117 cm/nie dotyczy	3
Zasięg działania	15%	250 cm	6	90 cm	3	60 cm	3	110 cm	4	45 cm	2
Liczba przycisków	3%	4	4	2	2	7	6	2	2	7	6
Układ przycisków i ich czułość	5%	bardzo dobry	5	wzorowy	6	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5
Rolka	3%	jest (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5	jest (uchylna na boki, działa jako przycisk)	6	jest (działa jako przycisk)	5
Wygoda obsługi rolki	5%	bardzo dobra	5	dobra	4	bardzo dobra	5	dobra	4	bardzo dobra	5
Programowanie funkcji przycisków	3%	jest	6	jest	6	jest	6	jest [1]	6	jest	6
Rozdzielczość optyczna (dane producenta)		800 dpi		brak danych		800 dpi		brak danych		800 dpi	
Częstotliwość komunikacji z komputerem	5%	85 Hz	3	50 Hz	3	100 Hz	4	110 Hz	4	100 Hz	4
Kształt myszy i jej wykonanie	15%	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	wzorowy	6
Kształt przystosowany do obsługi przez osoby leworęczne	1%	nie	1	tak	6	nie	1	tak	6	nie	1
Odporność	20%		4,00		6,00		5,50		6,00		5,00
Odporność na silne światło (250 W)	10%	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6
Odporność na upadek	10%	fizyczne uszkodzenie klapki i baterii	2	zaliczony	6	wypadła klapka baterii, po włożeniu mysz działa	5	zaliczony	6	wypadła klapka baterii (po włożeniu mysz działa) i rolka z prowadnicy (udało się nastawić bez rozkręcania myszy)	4
Inne	5%		4,80		4,80		6,00		4,80		6,00
Technologia		optyczna		optyczna		optyczna		optyczna		optyczna	
Zasilanie	3%	2x bateria AA (są w komplecie)	4	2x bateria AA (są w komplecie)	4	2x akumulator AA (w komplecie 4 sztuki)	6	2x bateria AA (są w komplecie)	4	2x akumulator AA (w komplecie 4 sztuki)	6
Wskaźnik stanu baterii	2%	dioda	6	programowy	6	programowy	6	programowy	6	programowy	6
Pobór prądu podczas pracy		63 mA		28 mA		32 mA		18 mA		30 mA	
Waga myszy z bateriami		132 gramy		117 gramów		151 gramów		137 gramów		153 gramy	
Ocena pośrednia	100%		4,70		4,66		4,63		4,67		4,53
Punkty dodatnie/ujemne								brak sterowników w komplecie, wymagane pobranie z internetu	-0,10		
Ocena całkowita jakości			4,70		4,66		4,63		4,57		4,53
Jakość		bardzo dobra		bardzo dobra		bardzo dobra		bardzo dobra		bardzo dobra	
Cena/Jakość		dobra		bardzo dobra		bardzo dobra		dobra		dobra	
Cena		156 zł		129 zł		120 zł		147 zł		136 zł	
Cena/Jakość – wyliczenie		156/4,70² = 7,06		129/4,66² = 5,94		120/4,63² = 5,60		147/4,57² = 7,04		136/4,53² = 6,63	

[1] Po pobraniu z internetu i zainstalowaniu sterowników

*Niezależnie od udzielonej przez producenta gwarancji na produkt kupującemu przysługuje prawo do roszczenia z tytułu niezgodności towaru z umową do 2 lat od momentu odebrania produktu od sprzedawcy (art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach oraz o zmianie Kodeksu cywilnego)

SFERIS®

Gdyby technologia wzbudzała uczucie miłości Bylibyśmy Casanovą sklepów komputerowych

Bełchatów CH ECHO ul. Kolejowa 4 tel.733 14 10 **Biała Podlaska** ul. Zamkowa 1A/3 tel.342-64-42 **Bielsko Biała** GH AUCHAN ul. B.M. Cassiono 412 tel.821-93-54 **Bielsko Biała** CH SFERA ul.Mostowa 5 tel. 498-71-48 **Bydgoszcz** CHAUCHAN ul Rejowskiego 3 tel 321-67-78 **Bydgoszcz** G.Pomorska ul. Fordońska 141 tel.582 22 42 **Bytom** CH PLEYADA ul.Dolnośląska 26 tel.395-87-57 **Chełm** ul.Popiel uszki 11 tel. 563-91-93 **Częstochowa** TESCO przy trasie Katowickiej otw. XI.04 **Gdańsk** CH ALFA ul.Kołobrzeska 41C tel.558-54-78 **Gdańsk** CH Madison ul.Rajska 10 tel. 766-74-56 **Gdańsk** CH Manhattan ul. Grunwaldzka 82 tel. 767-70-32 **Gdynia** CH Genat otw. VIII.04 **Kartuzy** C.H. Kaszebe ul.Dworcowa 16 tel. 684 08 83 **Kielce** CH ECHO ul.Świętokrzyska 20 tel.332-10-20 **Kraków** PLAZA CENTRUM al Pokoju 44 tel.684-45-79 **Lublin** ul. Fabryczna 1A/7 tel.534 99 49 **Łódź** Galeria Łódzka ul.Piłsudskiego 19/23 tel.634-67-64 **Nowy Sącz** ul.Nawojowska 1 tel. 449-51-33 **Olkusz** CH ECHO ul. Rabsztyńska 2 tel.645-53-60 **Piła** CH ECHO ul. Ogińskiego 33 tel.215-62-32 **Pabianice** CH ECHO ul Zamkowa 31 tel.215-47-10 **Płock** GH AUCHAN ul.Wyszogordzka 140 tel.366-35-41 **Płock** CH ECHO ul. Przemysłowa 1 tel.263-66-99 KAUFLAND ul. Gałczyńskiego 11 tel. 262-01-43 **Poznań** TESCO otw. VIII, 04 **Radom** ul.Czachowskiego 24 tel. 363-10-08 **Piotrków Tyb.** CH ECHO ul.Sikorskiego 13/17 tel. 649-26-22 **Przemyśl** CH ECHO ul. 29 Listopada 4 Tel. 679-09-36 **Radom** ul.Traugutta 17A tel.360-09-65 **Radom** CH ECHO ul.Żółkiewskiego 4 **Ruda Śląska** PLAZA CENTRUM ul.1-Maja 310 **Rzeszów** CH REDUTA ul. Okulickiego 10 tel 863-63-32 **Rzeszów** CH GRAFFICA ul.Lisa Kuli 19 tel.858 05 70 **Siedlce** CH CHESTER ul. Piłsudskiego 9 tel.633-15-40 **Sosnowiec** CH PLEYADA ul. Staszica 8B tel.298-95-87 **Sosnowiec** CH AUCHAN ul.Zuzanny 20 tel.730-61-10 **Świętochłowice** CH ECHO ul. Chorzowska 19 tel 245-64-11 **Szczecin** GH Tesco otw.VII,04 Geant IX.04 **Tarnobrzeg** ul.Szeroka 30 tel.823-42-46 **Tarnów** C.H ECHO ul. Błonie 2 tel.625-14-08 **Tczew** CH Echo ul.Kwiatowa 4 tel.532-52-11 ***Warszawa ul.Dolna 15 tel. 840-73-40 tutaj najniższe ceny w Warszawie*** **Warszawa** ul Targowa 66 pawilon 3 tel.618-17-71 **Warszawa** Galeria Mokotów ul.Wołoska 12 **Warszawa** CH Targówek ul.Głębocka 15 tel.331-05-36 **Warszawa** PARK WOLA ul. Górczewska 124 tel.530-42-30 **Warszawa** ul.Jana Pawła II 38 **Wrocław** CH KORONA ul. B.Krzywoustego tel. 360-12-65 **Zamość** CH ECHO ul Stefana Wyszyńskiego 13 tel.638-09-80 **Zabrze** C.H. PLATAN pl. Teatralny 10 tel. 375-00-79

Beneficial Kredyt

OKAZJA – Płac 60% uzytkuj 100%
Wygodny system zakupu na raty
O szczegóły pytaj sprzedawców

Najlepszy komputer
Września 2004
Dla ucznia i studenta
Do pracy , internetu i gier

AMD 64 Athlon

Procesor AMD Athlon™ 64 2800+
Dysk Twardy - HDD 200 GB 7200
Karta grafiki FX 5700 128MB
Pamięci DDR 400 256MB
Płyta Główna Asrock
Obudowa ATX

Cena 2299 PLN
- z systemem
Windows XP
cena 2699 PLN
- z monitorem Philips 107E Cena 2799 PLN

Wybierz Napęd → DVD16x +79zł → CD-RW +99zł → DVD-RW +299zł

Aparat cyfrowy Canon S1 IS+ drukarka Photo CP220 GRATIS

2599 zł

Laptop ACTINA HUNTER AMD Athlon™ XP 2000+ 14"/256MB/COMBO

Wi-Fi/30GB/torba **cena 3399 zł**

Odtwarzacz DVD system 7.1 - MINT

249 zł

Kamera cyfrowa Canon MV690

1849 zł

Aparat cyfrowy - NOWOŚĆ MINOLIA Z10

1333 zł

Laptop Actina Webbook Celeron 2.0GHz 14,1"/30GB/128 MB CD/modem/lan/torba **cena 2999 zł**

KINO DOMOWE ZESTAW Odtwarzacz DVD system 5.1 - MINT + zestaw głośników 5.1

599 zł

Kamera cyfrowa NOWOŚĆ Canon MV6iMC

2599 zł

Aparat cyfrowy MINI 6 M pixeli

429 zł

KINO DOMOWE ZESTAW Telewizor LCD 20,1" + zestaw 7.1 z dekoderem

3599 zł

TEGO NIE MOGĄ CI ZABRONIĆ

Podane ceny zawierają podatek VAT. Brutto Wysyłamy wyłącznie produkty nie są promocją ani standardowe ceny wybrane z naszej szerokiej oferty. Wszystkie ceny według kalkulacji z dnia 17.08.2004

AMD, logo AMD Arrow, logo AMD64, AMD Athlon i ich kombinacje są znakami towarowymi firmy Advanced Micro Devices Inc.

Myszy komputerowe

W tabeli przedstawiono oceniane kategorie wraz z przypisanymi im wagami procentowymi. Zmieniając wagi poszczególnych kategorii, można wytypować zwycięzcę testu zgodnie z własnymi preferencjami

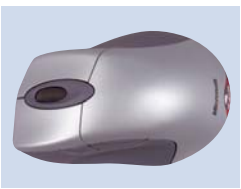

Wyniki testu		11. miejsce		12. miejsce ZWYCIĘZCA Komputer Świat CENA/JAKOŚĆ		13. miejsce		14. miejsce		15. miejsce	
Producent **Model**	Waga	**Microsoft** **Wireless IntelliMouse Explorer 1.0A**	Ocena	**SWEEX** **Wireless Optical Scroll Mouse 4D RF PS/2**	Ocena	**CELL-X Mobil** **Wireless 5 Buttons Optical and Rechargeable Mouse**	Ocena	**Labtec** **mini wireless optical mouse**	Ocena	**TechSolo** **TM-20RF**	Ocena
Serwis	**10%**		**4,00**		**4,40**		**5,00**		**4,60**		**4,10**
Okres gwarancji*	5%	2 lata	4	3 lata	5	5 lat	6	2 lata	4	2 lata	4
Rodzaj gwarancji	2%	wymiana na nową u sprzedawcy	5	wymiana na nową u sprzedawcy	5	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3	wymiana na nową u sprzedawcy	5	naprawa lub wymiana u sprzedawcy	3
Telefon pomocy technicznej	1%	(033) 8234095	4	(071) 3644644	3	(022) 7230003 wew. 111	4	(061) 8359494	4	(032) 2039820	3
Strona WWW producenta	2%	www.microsoft.com	3	www.sweex.com	3	www.cell-x.pl	5	www.labtec.pl	6	www.techsolo.pl	6
Obsługa	**65%**		**4,26**		**4,12**		**4,18**		**3,63**		**3,51**
Instrukcja obsługi	3%	brak	1	polska, lakoniczna	3	polska, lakoniczna	3	polska, lakoniczna	3	angielska, lakoniczna	1
Instalacja	1%	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5	łatwa	5
Wymagane gniazdo połączeniowe w komputerze	3%	USB	3	PS/2	3	USB lub PS/2	6	USB	3	USB	3
Długość kabla połączeniowego odbiornika/zasilania	3%	143 cm/ nie dotyczy	3	138 cm/ 187 cm	3	110 cm/ opcja, brak w komplecie	3	0 cm/ nie dotyczy	1	95 cm/ nie dotyczy	2
Zasięg działania	15%	110 cm	4	55 cm	3	55 cm	3	100 cm	4	120 cm	4
Liczba przycisków	3%	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2
Układ przycisków i ich czułość	5%	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	dobry	4
Rolka	3%	jest (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5	jest (działa jako przycisk)	5
Wygoda obsługi rolki	5%	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	dostateczna	3	dobra	4
Programowanie funkcji przycisków	3%	jest [1]	6	jest	6	jest	6	brak	1	brak	1
Rozdzielczość optyczna (dane producenta)		brak danych		400 dpi		800 dpi		800 dpi		brak danych	
Częstotliwość komunikacji z komputerem	5%	100 Hz	4	60 Hz	3	80 Hz	3	120 Hz	4	80 Hz	3
Kształt myszy i jej wykonanie	15%	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	dobry	4	dobry	4
Kształt przystosowany do obsługi przez osoby leworęczne	1%	nie	1	tak	6	nie	1	tak	6	tak	6
Odporność	**20%**		**6,00**		**5,50**		**4,50**		**6,00**		**6,00**
Odporność na silne światło (250 W)	10%	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6	zaliczony	6
Odporność na upadek	10%	zaliczony	6	wypadła klapka baterii, po włożeniu mysz działa	5	odpadła pokrywa górna myszy	3	zaliczony	6	zaliczony	6
Inne	**5%**		**4,80**		**4,00**		**4,00**		**2,80**		**4,00**
Technologia		optyczna		optyczna		optyczna		optyczna		optyczna	
Zasilanie	3%	2x bateria AA (są w komplecie)	4	2x akumulator AAA (są w komplecie)	6	2x akumulator AAA (są w komplecie)	6	2x baterie AAA (są w komplecie)	4	2x akumulator AA (są w komplecie)	6
Wskaźnik stanu baterii	2%	programowy	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
Pobór prądu podczas pracy		37 mA		28 mA		28 mA		41 mA		42 mA	
Waga myszy z bateriami		155 gramów		121 gramów		103 gramy		94 gramy		109 gramów	
Ocena pośrednia	**100%**		**4,61**		**4,42**		**4,32**		**4,16**		**4,09**
Punkty dodatnie/ujemne		brak sterowników w komplecie, wymagane pobranie z internetu	-0,10								
Ocena całkowita jakości			**4,51**		**4,42**		**4,32**		**4,16**		**4,09**
Jakość		**bardzo dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	
Cena/Jakość		niedostateczna		celująca		dobra		dobra		dobra	
Cena		229 zł		95 zł		115 zł		111 zł		109 zł	
Cena/Jakość – wyliczenie		229/4,51² = 11,26		95/4,42² = 4,86		115/4,32² = 6,16		111/4,16² = 6,41		109/4,09² = 6,52	

[1] Po pobraniu z Internetu i zainstalowaniu sterowników

*Niezależnie od udzielonej przez producenta gwarancji na produkt kupującemu przysługuje prawo do roszczenia z tytułu niezgodności towaru z umową do 2 lat od momentu odebrania produktu od sprzedawcy (art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach oraz o zmianie Kodeksu cywilnego)

Sławę trzeba zdobyć...
honoru nie wolno stracić

JOANNA d'ARC

Trójwymiarowy epos rycerski
z elementami szermierki i strategii

* Dziesiątki specjalnych ciosów i typów broni
* Atmosfera średniowiecznego pola walki
* Epickie bitwy i oblężenia

19,90 zł

TYLKO W SERII <dobra GRA>

INTERIA.PL www.interia.pl

DZIAŁ SPRZEDAŻY WYSYŁKOWEJ: 0 671 120 003

RYS.: J. KRZĘTOWSKI

Edukacja od niechcenia

Komputer się nudzi. Dlaczego? Bo jego możliwości są niewykorzystane. Test Komputer ŚWIATA wykazał, że w sklepach nie brakuje nudnych programów edukacyjnych z małą ilością multimediów i gier. Na szczęście są też aplikacje bardzo dobre

Drogowskaz

Edukacja od niechcenia	36
Zdaniem eksperta	36
Jak powstaje program edukacyjny	37
Gdzie kupić program edukacyjny	39
Wyniki testów – programy dla uczniów szkoły podstawowej	40
Tak testował Komputer ŚWIAT	41
Wyniki testów – programy dla gimnazjalistów i licealistów	42
Wskazówki dotyczące zwycięzców testu	44

Zdobywanie wiedzy nie musi być nudne. Dobry program edukacyjny zupełnie zmienia proces nauki. Zamiast mozolnie wkuwać formułki lub rozwiązywać nudne testy, bawimy się na przykład grą edukacyjną pełną animacji i dźwięków, oglądamy krótkie filmy ilustrujące różne zjawiska oraz obracamy trójwymiarowe modele. Dobry program na bieżąco kontroluje, jakie robimy postępy w nauce, jest łatwy w obsłudze, a przede wszystkim zawiera wiele nowych technologii komputerowych, które powodują, że nauka jest bardziej efektywna. I choć pecet z programem edukacyjnym nie zastąpi nam szkoły z prawdziwym nauczycielem, to jednak jest bardzo cenną pomocą naukową. Warto więc sięgnąć po ciekawą **01 aplikację** do nauki i zainstalować ją na naszym komputerze.

Dobry program musi być interesujący

Kłopoty z wyborem

Niełatwo jest wybrać odpowiedni dla siebie program edukacyjny. Półki w sklepach z oprogramowaniem uginają się pod ciężarem wielu kolorowych pudełek z kuszącymi napisami. Na każdym umieszczono informację, że tylko ten jeden jedyny program pozwoli nam zdać bezbłędnie test kompetencyjny, tylko on solidnie przygotuje nas do egzaminu do szkoły średniej i tylko z tym konkretnym produktem nauka będzie wielką przygodą. Prawda jest jednak inna. Zdaniem Komputer ŚWIATA

Zdaniem eksperta

Krzysztof Święcicki dyrektor Wydziału Informatyzacji w MENiS

W polskich szkołach jeszcze dużo musimy zrobić, aby korzystanie z programów edukacyjnych było bardziej popularne. Są szkoły, w których brakuje komputerów – te, które są, wystarczają wyłącznie do nauki informatyki. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu jest świadome tego problemu i cały czas realizuje programy, które mają zwiększyć liczbę pracowni komputerowych. W tym roku przybędzie ich 5200. Do korzystania z programów edukacyjnych muszą się też przekonać nauczyciele. A z tym, niestety, bywa różnie. Ministerstwo Edukacji, dostarczając więc szkołom sprzęt i programy, podpisuje z nimi umowy, w których szkoły zobowiązują się do znalezienia odpowiednich nauczycieli oraz przeszkolenia ich.

Co to właściwie jest...

01 aplikacja
Program komputerowy wykonujący konkretne zadania. Przykładem aplikacji jest edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia baz danych czy też gra komputerowa. Aplikacją nie jest system operacyjny.

02 multimedialny
Taki, który zawiera więcej niż jeden środek przekazu informacji, na przykład dźwięk i obraz. Większość współczesnych programów komputerowych jest multimedialna.

03 DVD
Ang. Digital Versatile Disc. DVD jest nośnikiem o dużo większej pojemności niż CD-ROM. Na płycie DVD możemy zapisać do 17 GB danych. Zwykle mieści się na niej film lub bardzo duży program komputerowy.

04 CD-ROM
Odmiana płyty kompaktowej, która wizualnie nie różni się od płyty CD. Na dyskach CD-ROM zapisane są jednak mechanicznie wytłoczone dane komputerowe, a nie muzyka.

05 aktualizacja
Nowsza wersja programu. Do jej zainstalowania potrzebujemy poprzedniej wersji aplikacji.

06 grafika 3D
Istotą grafiki 3D (trójwymiarowej) jest to, że wszystkie obiekty są tworzone na żywo z obracanych w przestrzeni brył. Ich wyświetlanie wymaga dużej mocy komputera, ale pozwala patrzeć na świat gry i pojawiające się w nim postacie z dowolnego ustawienia wirtualnej kamery.

tylko kilka przetestowanych programów zasługuje na naszą uwagę. Podobnie było w wypadku poprzednich testów oprogramowania edukacyjnego (numery 21 i 23/2003 Komputer ŚWIATA). Większość aplikacji edukacyjnych jest po prostu przeciętna.

Dwie tabele i eduROM-y

Komputer ŚWIAT przetestował 20 programów edukacyjnych przeznaczonych do nauki różnych przedmiotów na poziomie od szkoły podstawowej do średniej. Pominięto aplikacje do nauki języków obcych, ponieważ Komputer ŚWIAT testuje je zawsze oddzielnie. W teście znajdziemy dwie tabele. Do jednej trafiły programy dla uczniów szkoły podstawowej. Do drugiej – aplikacje dla ich starszych kolegów. Niektóre programy przeznaczone zarówno dla młodszych, jak i dla starszych użytkowników oceniono dwa razy – znajdują się w dwóch tabelach testowych. Nigdy jednak nie otrzymały dwóch takich samych ocen. Być może jest to dowód na to, że bardzo trudno jest zrobić uniwersalny program edukacyjny dobry dla każdego ucznia.

Przed zakupem programu edukacyjnego zawsze najpierw popatrzmy, dla kogo jest on przeznaczony

Co oczywiste, Komputer ŚWIAT nie przetestował ponownie aplikacji, które zostały ocenione w trakcie poprzednich testów. Warto jednak zajrzeć do tabel z ocenami z 2003 roku – sporo aplikacji edukacyjnych ocenionych dwa lata temu przez Komputer ŚWIAT ciągle znajduje się w ofercie wielu wydawców.

Ponad 700 zdjęć w programie Multimedialny świat Biblii ogląda się z dużym zainteresowaniem

Programy podzielono na dwie grupy

Komputer ŚWIAT postanowił nie testować wszystkich eduROM-ów wydanych przez gdańską firmę Young Digital Poland. Są to rozbudowane programy edukacyjne adresowane precyzyjnie do uczniów konkretnych klas szkoły podstawowej i gimnazjum. W sumie jest ich kilkadziesiąt. eduROM-y są do siebie bardzo podobne pod względem formy, sposobu doboru materiałów i jakości multimediów. Różnią się wyłącznie zawartością merytoryczną. Dlatego do testów wybrano dwa przykładowe programy z tej serii. Ich oceny mówią bardzo wiele o jakości pozostałych.

Więcej multimediów!

Niestety, widoczna jest niechęć twórców aplikacji edukacyjnych do wprowadzania elementów 02 **multimedialnych**. Brakuje zdjęć, filmów, nagrań dźwiękowych i animacji. Ani jeden z przetestowanych programów nie został wydany na 03 **DVD**. Wydawcy świadomie rezygnują z dodatkowego miejsca na materiały multimedialne, wiedząc, że nie mają czym go zapełnić. W ich bardzo ascetycznej koncepcji programu edukacyjnego na filmy, nagrania oraz zdjęcia wystarcza jedna płyta 04 **CD-ROM**. Wyjątkiem są eduROM-y oraz Multimedialna Encyklopedia Ucznia wydane na dwóch krążkach CD-ROM. W pozostałych przetestowanych programach, może jeszcze z wyjątkiem Encyklopedia przyrody oraz Multimedialnego świata Biblii, elementów multimedialnych brakuje.

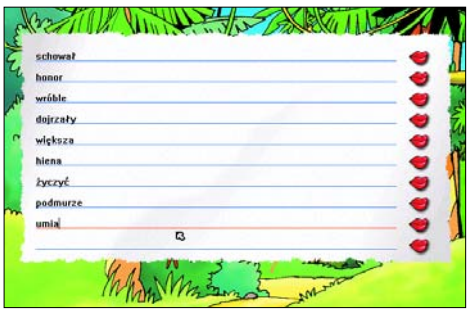

W programie Dyktanda z piratami uczeń pisze dyktanda o różnym stopniu trudności. Niestety, nie są one zbyt długie

W aplikacjach brakuje multimediów

Dobry przykład – gry

Mało elementów multimedialnych to nie jedyna wada większości polskich programów edukacyjnych. Trudno jest znaleźć aplikację, która korzysta z zaawansowanych rozwiązań technologicznych. W przeciętnej grze komputerowej możemy dokonać 05 **aktualizacji** przez internet, a także cieszyć się wyrafinowaną 06 **grafiką 3D** oraz 07 (s. 38) **dźwiękiem przestrzennym**. Możliwość prowadzenia gry sieciowej, czyli zabawa z internautami na drugim końcu świata, to niemal standard. W programach edukacyjnych tego nie ma! Dlaczego? Przecież przy odrobinie wysiłku i inwencji można stworzyć

Jak powstaje program edukacyjny

Gra edukacyjna – Matematyka ZOO, jeden z dwóch zwycięzców testu Komputer ŚWIATA, powstawała kilkanaście miesięcy. W pracy nad nią uczestniczyło ponad 30 specjalistów, przede wszystkim rysowników i twórców animacji komputerowych, a także programistów, grafików komputerowych, dźwiękowców i redaktorów. Proces tworzenia aplikacji poprzedziło profesjonalne badanie rynku – analizowano, jakie programy są chętnie kupowane i jakich brakuje na rynku. Następnie eksperci Young Digital Poland opracowali ogólną koncepcję programu, opisali, jak ma wyglądać i działać. Zaplanowano również budżet dla całego projektu. Jeszcze zanim programiści i graficy zabrali się do pracy, grupa metodyków sprecyzowała, jakie umiejętności matematyczne aplikacja ma rozwijać u dzieci. Ważnym etapem prac nad programem było stworzenie jego prototypu. Był on zaprezentowany grupie dzieci, które oceniały jego atrakcyjność. Mówiły, co im się podoba, a co nie. Na koniec odbyły się trwające kilka tygodni testy. Równocześnie z polską wersją gry powstała jej wersja angielska, holenderska, a także francuska.

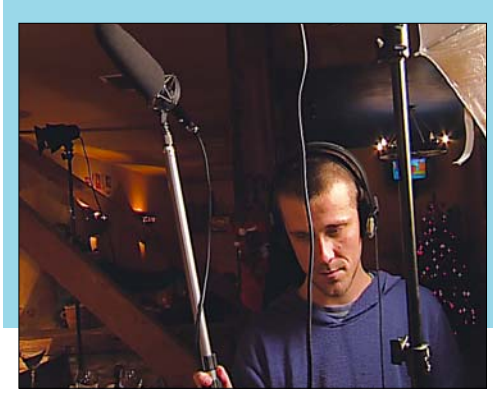

Efekty dźwiękowe do gry były nagrywane w profesjonalnym studio

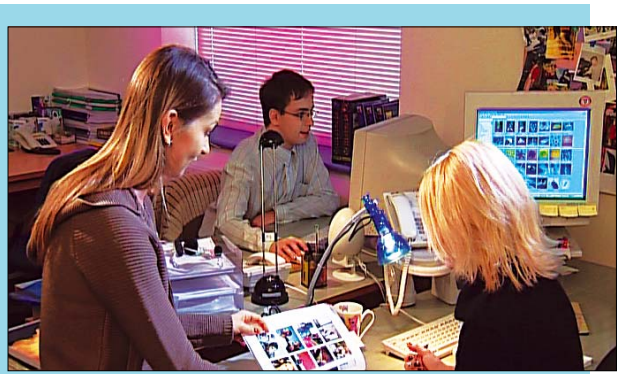

Graficy długo dobierali odpowiednie ilustracje do gry

FOT.: YDP

Co to właściwie jest...

07 dźwięk przestrzenny
Specjalny system zapisu i odtwarzania dźwięku. Pozwala uzyskać dźwięk docierający ze wszystkich stron. Potrzebujemy do tego specjalnej karty dźwiękowej i zestawu kilku głośników.

08 moduł rozpoznawania mowy
Funkcja w programie komputerowym, dzięki której program analizuje wypowiadane słowa. Moduły rozpoznawania mowy pozwalają wydawać głosem polecenia komputerowi oraz mogą być wykorzystane w oprogramowaniu edukacyjnym.

09 DOS
Pierwszy szeroko stosowany system operacyjny w komputerach osobistych. Miał dwie odmiany, które różniły się nieznacznie funkcjonalnością oraz miały inne nazwy: PC-DOS (wykorzystywany przez firmę IBM) oraz MS-DOS, do którego prawa ma Microsoft.

10 tryb tekstowy
Tryb wyświetlania obrazu na monitorze, w którym widoczne są tylko znaki (żadnej grafiki). W trybie tekstowym działał MS-DOS oraz większość uruchamianych w nim programów.

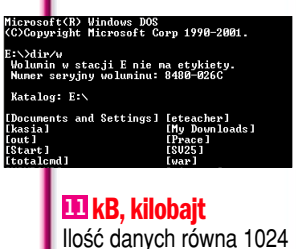

11 kB, kilobajt
Ilość danych równa 1024 bajtom. Wielkość jednego kilobajta mają zwykłe pliki tekstowe (z rozszerzeniem *.txt*, a nie *.doc*, które zawierają dodatkowe informacje o formatowaniu tekstu) liczące tysiąc znaków. Jest to więc mniej więcej połowa kartki znormalizowanego maszynopisu.

aplikację, która korzysta z zaawansowanych rozwiązań technologicznych. Można też dodać do programu edukacyjnego **08 moduł rozpoznawania mowy**, dzięki któremu na przykład ćwiczenia i testy będą atrakcyjniejsze. Podobne rozwiązania są już stosowane w aplikacjach do nauki języków obcych.

Brakuje nowinek technologicznych

Cena nic nam nie powie

Polityka cenowa wielu wydawców programów edukacyjnych wydaje się irracjonalna. Chwalebne jest, że na przykład Dysleksja 2004/2005 kosztuje tylko 19 złotych, ale chyba lepiej byłoby, aby kosztowała dwa razy tyle i była dwa razy ciekawsza. Nie można, tworząc program komputerowy, pamiętać tylko o tym, aby był jak najtańszy. Powstają przez to często mało atrakcyjne aplikacje. Z drugiej strony jednak w wypadku programu edukacyjnego cena często nic nie mówi o jakości. Test aplikacji dla gimnazjalistów i licealistów wygrał program należący do najtańszych! Kilka razy droższe programy zajęły dalsze miejsca.

Dysleksja nauczy nas poprawnej pisowni, ale ucząc się, możemy umrzeć z nudów. Ćwiczenia są mało atrakcyjne i nużące

Jednak nie dla wszystkich

Komputer ŚWIAT nie podziela wiary niektórych twórców programów, że ich aplikacje są prawie dla wszystkich. Można odnieść wrażenie, że informacja na pudełku o tym, dla kogo jest przeznaczony program, ma wyłącznie zachęcać do jego kupienia i nie ma związku z rzeczywistością. Na przykład bardzo interesująca aplikacja Ortograficzna pułapka zainteresuje ucznia gimnazjum i szkoły średniej. A zdaniem twórców program przyda się też uczniom starszych klas podstawówki. Być może, ale nauka za pomocą tego programu na pewno nie będzie dla nich przyjemna. Użyty w aplikacji język jest dla uczniów podstawówki zbyt trudny. Ten sam problem dotyczy też kilku innych programów – między innymi Multimedialnej Encyklopedii Ucznia PWN, Na tropach języka polskiego i Adepta matematyki. Nie bez winy są też twórcy Dyktand z piratami. Jest to program atrakcyjny dla najmłodszych uczniów podstawówki. Dużo w nim niemal bajkowych kolorowych ilustracji i dźwięków. Producent zachęca jednak do korzystania z niego również uczniów gimnazjum. A to jest już przesada.

Programy są dla młodszych lub starszych

W Multimedialnej Encyklopedii Ucznia PWN znajdziemy ryciny przedstawiające polskich władców. Pomysł ciekawy, ale dobrze by było, gdyby obok nich znalazło się miejsce na ich krótkie życiorysy

Encyklopedia Przyrody wygrała test. A kosztuje tylko 19 złotych

Mało błędów

Zawartość merytoryczna programów edukacyjnych zdaniem Komputer ŚWIATA poprawia się. Coraz więcej w nich konkretnych, ścisłych i przydatnych informacji. Jest też coraz mniej błędów, choć, niestety, zdarzają się. Niechlubnym przykładem jest program Matematyka 2004. W treści zadań można znaleźć literówki. Są też poważniejsze uchybienia, jak na przykład prośba o obliczenie wysokości prostopadłościanu i po-

Pierwszy był eTeacher

Pierwszy polski program edukacyjny na komputery PC powstał w 1990 roku. Był to przeznaczony do nauki języka angielskiego eTeacher 1.3 wydany przez istniejącą do dziś firmę Nahlik Soft. Program pracował w **09 DOS-ie** w **10 trybie tekstowym**. Nie obsługiwał myszy, nie zawierał obrazków ani nagrań. Mieścił się na jednej małej dyskietce – zajmował niecałe 300 **11 kB** miejsca. Kosztował 99 tysięcy starych złotych (czyli niecałe 10 nowych). Sprzedano go prawie w 2 tysiącach egzemplarzy, co jednak nic nie mówi o jego rzeczywistej ogromnej popularności. W początku lat dziewięćdziesiątych jego pirackie kopie pracowały niemal w każdym pececie w Polsce. Dzisiaj eTeacher 1.3 jest programem darmowym i możemy go skopiować ze strony producenta www.nahliksoft.com.pl/phtml/pliki.html

eTeacher uruchomimy bez problemów w Windows XP. Może pracować w niewielkim oknie lub na całym ekranie

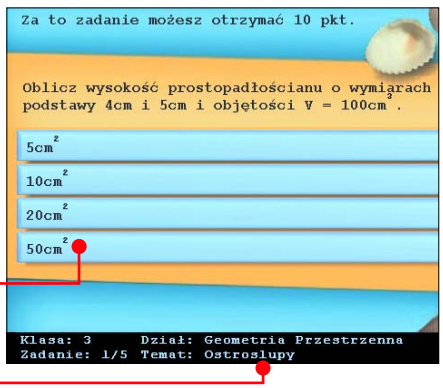

Błędy są niewybaczalne. W programie Matematyka 2004 zdarzały się dwa w jednym oknie. Wysokość podano w centymetrach kwadratowych, a wyraz ostrosłup napisano przez l

danie wyniku w centymetrach kwadratowych (zamiast w centymetrach).

Dobre pomysły

Komputer ŚWIATOWI przypadło do gustu kilka pomysłów wykorzystanych w programach edukacyjnych.

Lektury w programach to dobry pomysł

Dołączanie tekstów lektur szkolnych do programów, udostępnianie specjalnych narzędzi do obliczeń matematycznych, pakiety do nauki kilku przedmiotów i oryginalna, często unikatowa zawartość to ich przykłady.

Kompletne teksty lektur znajdziemy w kilku aplikacjach (jak na przykład Język polski. Literatura szkoły średniej lub Matura z języka polskiego). Z ekranu możemy przeczytać nawet Lalkę lub Ludzi bezdomnych. Ponadto bardzo cieszy możliwość łatwego skopiowania fragmentu książki do naszego wypracowania.

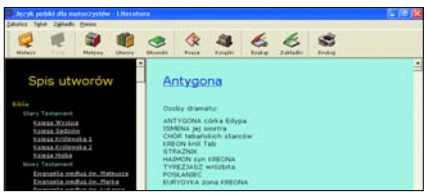

W programie Język polski. Literatura szkoły średniej znajdziemy między innymi kompletny tekst Antygony

Bardzo ciekawe narzędzia znajdziemy w Adepcie matematyki. Jest to obszerna kolekcja specjalnych kalkulatorów pomocnych w rozwiązywaniu przeróżnych zadań matematycznych. Przeprowadzimy w nich w zasadzie niemal każdą operację matematyczną wymaganą przez nauczyciela szkoły podstawowej, gimnazjum i średniej. Brak dobrej pomocy w programie, dobrze dobranych ćwiczeń i wykładów oraz archaiczna szata graficzna powodują jednak, że aplikacja nie zdobyła wysokiej oceny. Niemniej wyposażenie programu w komplet ciekawych narzędzi matematycznych zasługuje na uznanie.

Główne menu programu może mieć formę graficzną. Tak jest na przykład w programie Na tropach... chemii

Ciekawym pomysłem jest także umieszczenie w jednej aplikacji materiałów do nauki kilku przedmiotów. Szukając tego typu multimedialnej pomocy, warto zastanowić się nad kupnem programu Licealista – pakiet 4 lub Licealista – pakiet 3. Za 29 złotych możemy kupić pomoc naukową do języka angielskiego, francuskiego, historii i geografii (pakiet 4) lub fizyki, chemii, biologii i niemieckiego (pakiet 3).

Czasem program uczy kilku przedmiotów

Jeżeli szukamy natomiast w programach edukacyjnych nietypowych treści, sięgnijmy po Multimedialny świat Biblii. Autorzy programu zamieścili w nim między innymi interesujące zdjęcia, mapy i filmy przedstawiające tereny, na których toczą się wydarzenia opisane w Biblii.

Program musi być ładny...

Szata graficzna programu edukacyjnego jest bardzo ważna. Z przyjemnością korzystamy z aplikacji, która ma dobrze zaprojektowane przyciski i ikony, starannie dobraną czcionkę i kolory okien. Dobrym przykładem jest Encyklopedia przyrody wydana przez Play i eduROM-y z firmy Young Digital Poland. Te programy są po prostu ładne. Niezłej jakości są też zamieszczone w nich fotografie, filmy i rysunki. Na drugim biegunie znajduje się jakości Komputer ŚWIAT usłyszał jedynie w programach Young Digital Poland.

Atrakcyjna szata graficzna jest szczególnie ważna w programach dla młodszych dzieci. Wiedzą o tym twórcy programu Język polski w ZOO

...i aktualny

Wiedza, zawarta w programach multimedialnych, musi być aktualna. Niektórzy wydawcy programów edukacyjnych nie zapominają o tym. Cieszą na przykład informacje o niedawnych decyzjach Rady Języka Polskiego umieszczone w aplikacji Ortograficzna pułapka.

W programie Alik – Gry i zabawy znajdziemy przede wszystkim ogólnorozwojowe gry dla młodszych uczniów

na przykład Język polski. Literatura na świecie lub Adept matematyki. Widać, że ich twórcy próbowali zaoszczędzić, nie zatrudniając dobrego grafika komputerowego. Kiepski wygląd zniechęca do korzystania z aplikacji. To samo zresztą dotyczy oprawy dźwiękowej. Profesjonalnie nagrane ścieżki dźwiękowe o zadowalającej

Ciekawe efekty dźwiękowe to rzadkość

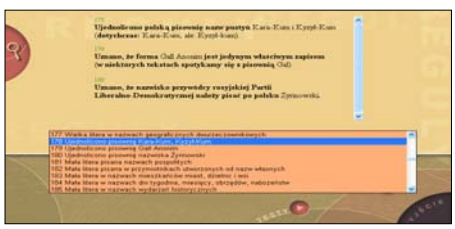

W Ortograficznej pułapce umieszczono nawet mało popularne zasady polskiej pisowni

Gdzie kupić program edukacyjny

Programy edukacyjne ma w ofercie większość dużych sieci handlowych. Są też na półkach specjalistycznych sklepów z multimediami oraz sprzedających elektronikę – na przykład Empik lub Media Markt. Komputer ŚWIAT poleca też kupowanie programów edukacyjnych w internecie. Zaletą zakupów w sieci jest możliwość szybkiego porównania cen w kilku miejscach oraz dostarczenia programu do domu. W internecie kupować możemy programy bezpośrednio na stronach producentów lub w sklepach internetowych. Warto zajrzeć między innymi na strony WWW Merlin (www.merlin.pl) lub Belfer (www.belfer.altkomp.pl) – sklepu specjalizującego się w oprogramowaniu edukacyjnym oraz linuksowym.

Na wirtualnych półkach sklepu Belfer znajduje się ponad 200 programów edukacyjnych

Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Dla uczniów szkoły podstawowej

Wyniki testu		1. miejsce ZWYCIĘZCA Komputer Świat JAKOŚĆ		2. miejsce ZWYCIĘZCA Komputer Świat CENA/JAKOŚĆ		3. miejsce		4. miejsce		5. miejsce	
Nazwa programu		**eduROM Gra edukacyjna - Matematyka Z00**		**Język polski w Z00**		**Dyktanda z piratami**		**eduROM - Język polski P4**		**Alik. Gry i zabawy**	
Producent/Autor		**Young Digital Poland**		**SILCOM Multimedia**		**SILCOM Multimedia**		**YDP**		**SILCOM Multimedia**	
Adres strony WWW		**www.ydp.com.pl**		**www.marksoft.com.pl**		**www.marksoft.com.pl**		**www.ydp.com.pl**		**www.marksoft.com.pl**	
Deklarowany poziom nauczania		**przedszkole, pierwsze klasy szkoły podstawowej**		**szkoła podstawowa**		**szkoła podstawowa, gimnazjum**		**VI klasa szkoły podstawowej**		**przedszkole, szkoła podstawowa**	
	Waga		**Ocena**		**Ocena**		**Ocena**		**Ocena**		**Ocena**
Instalacja i serwis	**30%**		**4,80**		**4,03**		**4,60**		**4,73**		**4,87**
Polska wersja językowa	8%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Instrukcja obsługi	8%	bardzo dobra	5	brak	1	dostateczna	3	bardzo dobra	5	dobra	4
Instalacja programu	4%	bezproblemowa	6	bardzo dobra	5	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6
Serwis telefoniczny	3%	(058) 3494444	3	(022) 6639390	3	(022) 6639390	3	(058) 7682222	3	(022) 6639390	3
Ilość zajmowanego miejsca	2%	80 MB	3	0,8 MB	6	3,9 MB	6	17,6 MB	5	0,8 MB	6
Odinstalowanie	1%	przez Panel sterowania	3	bezproblemowe	6	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3
Dokumentacja w programie	2%	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	mierna	2	bardzo dobra	5
Pomoc online	2%	mierna	2	dobra	4	dobra	4	mierna	2	dobra	4
Możliwości programu	**70%**		**5,29**		**5,14**		**4,57**		**4,43**		**4,00**
Oprawa graficzna	10%	doskonała	6	doskonała	6	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5
Oprawa dźwiękowa	10%	doskonała	6	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	dobra	4	doskonała	6
Obsługa	10%	bardzo wygodna	5	bardzo wygodna	5	wygodna	4	wygodna	4	bardzo wygodna	5
Zawartość merytoryczna/zakres materiału	20%	dobra	4	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	mierna	2
Sposób przekazywania materiału	20%	doskonały	6	bardzo ciekawy	5	ciekawy	4	ciekawy	4	ciekawy	4
Ocena pośrednia	**100%**		**5,14**		**4,81**		**4,58**		**4,52**		**4,26**
Punkty dodatnie/ujemne								dodatki w internecie	+0,05	dodatkowe gry w internecie	+0,1
Ocena końcowa			**5,14**		**4,81**		**4,58**		**4,57**		**4,36**
Jakość		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**dobra**	
Cena/Jakość		mierna		celująca		dobra		niedostateczna		dobra	
Cena		89 zł		20 zł		50 zł		99 zł		50 zł	
Cena/Jakość - wyliczenie		$89/5{,}14^2 = 3{,}37$		$20/4{,}81^2 = 0{,}86$		$50/4{,}58^2 = 2{,}38$		$99/4{,}57^2 = 4{,}74$		$50/4{,}36^2 = 2{,}63$	

Dla uczniów szkoły podstawowej

Wyniki testu		7 miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce		11. miejsce	
Nazwa programu		**Multimedialna Encyklopedia Ucznia**		**Gabi uczy. Literki**		**Na tropach... języka polskiego**		**Adept matematyki**		**Dysleksja 2004/2005**	
Producent/Autor		**Wydawnictwo Naukowe PWN**		**Play**		**Edgard Multimedia**		**MarkSoft**		**Play**	
Adres strony WWW		**www.pwn.pl**		**www.play.com.pl**		**www.edgard.com.pl**		**www.marksoft.com.pl**		**www.play.com.pl**	
Deklarowany poziom nauczania		**szkoła podstawowa, gimnazjum**		**przedszkole, pierwsze klasy szkoły podstawowej**		**szkoła podstawowa (4-6), gimnazjum**		**szkoła podstawowa od klasy 4, gimnazjum, szkoła średnia**		**szkoła podstawowa (starsze klasy), gimnazjum, szkoła średnia**	
	Waga		**Ocena**		**Ocena**		**Ocena**		**Ocena**		**Ocena**
Instalacja i serwis	**30%**		**3,73**		**4,37**		**4,67**		**4,77**		**3,67**
Polska wersja językowa	8%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Instrukcja obsługi	8%	brak	1	mierna	2	dobra	4	dobra	4	brak	1
Instalacja programu	4%	bezproblemowa	6	nie wymaga instalacji	6	bezproblemowa	6	nie wymaga instalacji	6	bezproblemowa	6
Serwis telefoniczny	3%	(061) 8736251	3	(022) 8325430	3	(022) 6445557	3	(022) 6639390	3	(022) 8325430	3
Ilość zajmowanego miejsca	2%	98 MB	3	0 MB	6	4,4 MB	6	0 MB	6	200 MB	2
Odinstalowanie	1%	przez Panel sterowania	3	nie wymaga instalacji	6	przez Panel sterowania	3	nie wymaga instalacji	6	przez Panel sterowania	3
Dokumentacja w programie	2%	doskonała	6	bardzo dobra	5	dobra	4	mierna	2	dobra	4
Pomoc online	2%	brak	1	przeciętna	3	mierna	2	dobra	4	przeciętna	3
Możliwości programu	**70%**		**4,14**		**3,57**		**3,43**		**2,29**		**2,71**
Oprawa graficzna	10%	dobra	4	bardzo dobra	5	dobra	4	mierna	2	przeciętna	3
Oprawa dźwiękowa	10%	przeciętna	3	dobra	4	mierna	2	mierna	2	mierna	2
Obsługa	10%	wygodna	4	wygodna	4	wygodna	4	wygodna	4	niewygodna	2
Zawartość merytoryczna/zakres materiału	20%	doskonała	6	mierna	2	dobra	4	mierna	2	dobra	4
Sposób przekazywania materiału	20%	przeciętny	3	ciekawy	4	przeciętny	3	nieciekawy	2	nieciekawy	2
Ocena pośrednia	**100%**		**4,02**		**3,81**		**3,80**		**3,03**		**3,00**
Punkty dodatnie/ujemne											
Ocena końcowa			**4,02**		**3,81**		**3,80**		**3,03**		**3,00**
Jakość		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dostateczna**		**dostateczna**	
Cena/Jakość		niedostateczna		celująca		niedostateczna		bardzo dobra		bardzo dobra	
Cena		79 zł		19 zł		59 zł		20 zł		19 zł	
Cena/Jakość - wyliczenie		$79/4{,}02^2 = 4{,}89$		$19/3{,}81^2 = 1{,}31$		$59/3{,}80^2 = 4{,}09$		$20/3{,}03^2 = 2{,}18$		$19/3{,}00^2 = 2{,}11$	

Tak Komputer ŚWIAT testował programy edukacyjne

Komputer ŚWIAT zdecydował się oddzielnie przetestować programy edukacyjne przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych oraz ich starszych kolegów z gimnazjum i szkoły średniej. Dlatego w teście znajdziemy dwie tabele. Trudno jest porównywać tak różne aplikacje, jak na przykład Matematyka ZOO (gra edukacyjna dla najmłodszych uczniów) i Język polski. Literatura szkoły średniej (solidne repetytorium dla licelistów) – w zupełnie inny sposób przekazują one wiedzę uczniom.

Komputer ŚWIAT bardzo wnikliwie sprawdził, czy w programach nie ma błędów. Nauczyciel, nawet wirtualny, nie ma prawa się mylić. Ważnym elementem testu jest też poznanie zawartości merytorycznej testowanych aplikacji – to, czego uczą i czy nie zawierają za mało wiadomości.

Na końcową ocenę wpływ ma też szata graficzna oraz oprawa dźwiękowa programów. Ilustracje i nagrania powinny być starannie opracowane i zachęcać do nauki. Z wyglądem programu łączy się też sposób, w jaki przekazuje wiedzę. W aplikacji nie powinno brakować elementów multimedialnych, ćwiczeń i ciekawie napisanych tekstów. Brak instrukcji obsługi to poważna wada – była zaznaczana w tabeli na czerwono.

FOT.: M. NELKEN

Testy programów edukacyjnych trwały w redakcji Komputer ŚWIATA ponad trzy tygodnie

celująca	poniżej 1,80
bardzo dobra	od 1,80 do 2,25
dobra	od 2,26 do 2,70
dostateczna	od 2,71 do 3,15
mierna	od 3,16 do 3,60
niedostateczna	powyżej 3,60

Komputer ŚWIAT wystawił oczywiście dwie cenzurki za stosunek ceny do możliwości programu: jedną dla aplikacji przeznaczonych dla uczniów szkoły podstawowej (na podstawie skali ●), drugą dla programów dla gimnazjalistów i licealistów (skala ●).

celująca	poniżej 1,73
bardzo dobra	od 1,73 do 2,16
dobra	od 2,17 do 2,59
dostateczna	od 2,60 do 3,02
mierna	od 3,03 do 3,45
niedostateczna	powyżej 3,45

6. miejsce

Ortograficzna pułapka

MarkSoft
www.marksoft.com.pl
szkoła podstawowa od klasy 4, gimnazjum, szkoła średnia

	Ocena
	3,73
jest	6
brak	1
bezproblemowa	6
(022) 6639390	3
57,5 MB	3
przez Panel sterowania	3
przeciętna	3
dobra	4
	4,43
dobra	4
dobra	4
bardzo wygodna	5
doskonała	6
przeciętny	3
	4,22
	4,22

dobra

celująca

20 zł

$20/4{,}22^2 = 1{,}12$

12. miejsce

Matematyka 2004

Play
www.play.com.pl
szkoła podstawowa od klasy 4, gimnazjum, liceum

	Ocena
	3,57
jest	6
mierna	2
skomplikowana	2
(022) 8325430	3
38 MB	4
bezproblemowe	6
przeciętna	3
przeciętna	3
	2,29
przeciętna	3
mierna	2
dość wygodna	3
przeciętna	3
bardzo nieciekawy	1
	2,67
kilka innych programów na płycie	+0,05
	2,72

dostateczna

dobra

19 zł

$19/2{,}72^2 = 2{,}57$

Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży

Dla gimnazjalistów i licealistów

Wyniki testu	Waga	1. miejsce	Ocena	2. miejsce	Ocena	3. miejsce	Ocena	3. miejsce	Ocena	5. miejsce	Ocena
Nazwa programu		Encyklopedia przyrody		eduROM – Geografia G3		Ortograficzna pułapka		Multimedialna Encyklopedia Ucznia		Multimedialny świat Biblii	
Producent/Autor		Play		YDP		MarkSoft		Wydawnictwo Naukowe PWN		NAOS	
Adres strony WWW		www.play.com.pl		www.ydp.com.pl		www.marksoft.com.pl		www.pwn.pl		www.naos.com.pl/w budowie	
Deklarowany poziom nauczania		szkoła średnia		III klasa gimnazjum		szkoła podstawowa od klasy 4, gimnazjum, szkoła średnia		szkoła podstawowa, gimnazjum		gimnazjum, szkoła średnia	
Instalacja i serwis	**30%**		**4,10**		**4,73**		**3,73**		**3,73**		**3,53**
Polska wersja językowa	8%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Instrukcja obsługi	8%	mierna	2	bardzo dobra	5	brak	1	brak	1	mierna	2
Instalacja programu	4%	nie wymaga instalacji	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6
Serwis telefoniczny	3%	(022) 8325430	3	(058) 7682222	3	(022) 6639390	3	(061) 8736251	3	brak	1
Ilość zajmowanego miejsca	2%	0 MB	6	17,6 MB	5	57,5 MB	3	98 MB	3	27 MB	4
Odinstalowanie	1%	nie wymaga instalacji	6	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3
Dokumentacja w programie	2%	brak	1	mierna	2	przeciętna	3	doskonała	6	brak	1
Pomoc online	2%	przeciętna	3	mierna	2	dobra	4	brak	1	brak	1
Możliwości programu	**70%**		**5,14**		**4,71**		**4,71**		**4,71**		**4,57**
Oprawa graficzna	10%	doskonała	6	bardzo dobra	5	dobra	4	dobra	4	bardzo dobra	5
Oprawa dźwiękowa	10%	bardzo dobra	5	dobra	4	dobra	4	dostateczna	3	bardzo dobra	5
Obsługa	10%	bardzo wygodna	5	wygodna	4	bardzo wygodna	5	wygodna	4	wygodna	4
Zawartość merytoryczna/zakres materiału	20%	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	doskonała	6	doskonała	6	dobra	4
Sposób przekazywania materiału	20%	bardzo ciekawy	5	bardzo ciekawy	5	ciekawy	4	bardzo ciekawy	5	bardzo ciekawy	5
Ocena pośrednia	**100%**		**4,83**		**4,72**		**4,42**		**4,42**		**4,26**
Punkty dodatnie/ujemne				dodatki w internecie	+0,05						
Ocena końcowa			**4,83**		**4,77**		**4,42**		**4,42**		**4,26**
Jakość		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	
Cena/Jakość		celująca		niedostateczna		celująca		niedostateczna		niedostateczna	
Cena		19 zł		99 zł		20 zł		79 zł		89 zł	
Cena/Jakość – wyliczenie		$19/4,83^2 = 0,81$		$99/4,77^2 = 4,35$		$20/4,42^2 = 1,02$		$79/4,42^2 = 4,04$		$89/4,26^2 = 4,90$	

Dla gimnazjalistów i licealistów

Wyniki testu	Waga	12. miejsce	Ocena	13. miejsce	Ocena	14. miejsce	Ocena	14. miejsce	Ocena	16. miejsce	Ocena
Nazwa programu		Język polski bez stresu		Dysleksja 2004/2005		Matura z języka polskiego		Język polski. Literatura szkoły średniej		Matematyka 2004	
Producent/Autor		MarkSoft		Play		Rangelsoft/Planeta CD		Play		Play	
Adres strony WWW		www.marksoft.com.pl		www.play.com.pl		www.planetacd.pl/w budowie		www.play.com.pl		www.play.com.pl	
Deklarowany poziom nauczania		gimnazjum, szkoła średnia		szkoła podstawowa (starsze klasy), gimnazjum, szkoła średnia		szkoła średnia		szkoła średnia		szkoła podstawowa od klasy 4, gimnazjum, szkoła średnia	
Instalacja i serwis	**30%**		**4,17**		**3,67**		**3,27**		**3,60**		**3,47**
Polska wersja językowa	8%	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
Instrukcja obsługi	8%	mierna	2	brak	1	brak	1	brak	1	mierna	2
Instalacja programu	4%	nie wymaga instalacji	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	wygodna	4	skomplikowana	2
Serwis telefoniczny	3%	(022) 6639390	3	(022) 8325430	3	brak	1	(022) 8325430	3	(022) 8325430	3
Ilość zajmowanego miejsca	2%	0 MB	6	200 MB	2	49,5 MB	4	8,1 MB	5	38 MB	4
Odinstalowanie	1%	nie wymaga instalacji	6	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	niemożliwe	1	przez Panel sterowania	3
Dokumentacja w programie	2%	brak	1	dobra	4	brak	1	bardzo dobra	5	przeciętna	3
Pomoc online	2%	dobra	4	przeciętna	3	brak	1	przeciętna	3	przeciętna	3
Możliwości programu	**70%**		**3,14**		**3,14**		**3,14**		**3,00**		**2,57**
Oprawa graficzna	10%	dostateczna	3	dostateczna	3	dostateczna	3	mierna	2	dostateczna	3
Oprawa dźwiękowa	10%	niedostateczna	1	mierna	2	brak	1	niedostateczna	1	mierna	2
Obsługa	10%	wygodna	4	dość wygodna	3	wygodna	4	wygodna	4	dość wygodna	3
Zawartość merytoryczna/zakres materiału	20%	dobra	4	dobra	4	dobra	4	dobra	4	dostateczna	3
Sposób przekazywania materiału	20%	przeciętny	3	przeciętny	3	przeciętny	3	przeciętny	3	nieciekawy	2
Ocena pośrednia	**100%**		**3,45**		**3,30**		**3,18**		**3,18**		**2,84**
Punkty dodatnie/ujemne										kilka innych programów na płycie	+0,05
Ocena końcowa			**3,45**		**3,30**		**3,18**		**3,18**		**2,89**
Jakość		**dostateczna**		**dostateczna**		**dostateczna**		**dostateczna**		**dostateczna**	
Cena/Jakość		niedostateczna		bardzo dobra		celująca		bardzo dobra		dobra	
Cena		49 zł		19 zł		15 zł		19 zł		19 zł	
Cena/Jakość – wyliczenie		$49/3,45^2 = 4,12$		$19/3,30^2 = 1,74$		$15/3,18^2 = 1,48$		$19/3,18^2 = 1,88$		$19/2,89^2 = 2,27$	

6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		8. miejsce		10. miejsce		11. miejsce	
Na tropach... chemii		Licealista - pakiet 4		Licealista - pakiet 3		Na tropach... języka polskiego		Dyktanda z piratami		Adept matematyki	
Edgard Multimedia		Edgard Multimedia		Edgard Multimedia		Edgard Multimedia		SILCOM Multimedia		MarkSoft	
www.edgard.com.pl		www.edgard.com.pl		www.edgard.com.pl		www.edgard.com.pl		www.marksoft.com.pl		www.marksoft.com.pl	
gimnazjum, szkoła średnia	Ocena	szkoła średnia	Ocena	szkoła średnia	Ocena	szkoła podstawowa (4–6), gimnazjum	Ocena	szkoła podstawowa, gimnazjum	Ocena	szkoła podstawowa od klasy 4, gimnazjum, szkoła średnia	Ocena
4,60		**4,07**		**4,00**		**4,67**		**4,60**		**4,77**	
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
dobra	4	mierna	2	mierna	2	dobra	4	dostateczna	3	dobra	4
bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	bezproblemowa	6	nie wymaga instalacji	6
(022) 6445557	3	(022) 6445557	3	(022) 6445557	3	(022) 6445557	3	(022) 6639390	3	(022) 6639390	3
19 MB	5	15 MB	5	38,5 MB	4	4,4 MB	6	3,9 MB	6	0 MB	6
przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	przez Panel sterowania	3	nie wymaga instalacji	6
dobra	4	dobra	4	dobra	4	dobra	4	bardzo dobra	5	mierna	2
mierna	2	mierna	2	mierna	2	mierna	1	dobra	4	dobra	4
4,00		**4,00**		**4,00**		**3,71**		**3,71**		**3,14**	
dobra	4	dobra	4	dobra	4	dobra	4	bardzo dobra	5	mierna	2
mierna	2	dostateczna	3	dostateczna	3	mierna	2	bardzo dobra	5	mierna	2
wygodna	4	bardzo wygodna	5	bardzo wygodna	5	wygodna	4	wygodna	4	wygodna	4
bardzo dobra	5	dobra	4	dobra	4	dobra	4	mierna	2	dobra	4
ciekawy	4	ciekawy	4	ciekawy	4	ciekawy	4	ciekawy	4	przeciętny	3
4,18		**4,02**		**4,00**		**4,00**		**3,98**		**3,63**	
4,18		**4,02**		**4,00**		**4,00**		**3,98**		**3,63**	
dobra		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	
dostateczna		**bardzo dobra**		**bardzo dobra**		**niedostateczna**		**mierna**		**celująca**	
49 zł		**29 zł**		**29 zł**		**59 zł**		**50 zł**		**20 zł**	
$49/4{,}18^2 = 2{,}80$		**$29/4{,}02^2 = 1{,}79$**		**$29/4{,}00^2 = 1{,}81$**		**$59/4{,}00^2 = 3{,}69$**		**$50/3{,}98^2 = 3{,}16$**		**$20/3{,}63^2 = 1{,}52$**	

Wskazówki dotyczące zwycięzców testu

Jak szukać informacji w Encyklopedii przyrody i jak bawić się Matematyką ZOO

To wskazówki do dwóch programów – zwycięzców testu. Są to aplikacje Encyklopedia przyrody, która wygrała test programów edukacyjnych dla uczniów gimnazjów i szkół średnich, oraz Gra edukacyjna – Matematyka ZOO, która zajęła pierwsze miejsce w kategorii programów dla uczniów szkół podstawowych.

Encyklopedia przyrody

Ilość informacji zawarta w Encyklopedii przyrody jest ogromna. Komputer ŚWIAT pokaże więc na dwóch przykładach, jak szybko dotrzeć do interesujących nas danych. Zobaczymy, gdzie znajduje się w programie solidny wykład o budowie i funkcjach komórki oraz przeczytamy kilka ciekawostek o bizonie.

1 Uruchamiamy program, wkładając płytkę do napędu – Encyklopedia przyrody nie wymaga instalacji, uruchamia się bezpośrednio z płyty CD-ROM.

2 W lewej części głównego okna programu klikamy na ikonę ●.

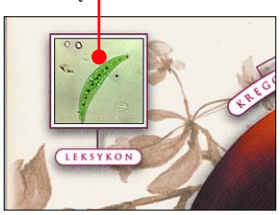

3 U dołu okna widzimy listę tematów, które są poruszane w leksykonie ●. Przechodzimy na zakładkę ●.

4 Z listy wybieramy interesujące nas zagadnienie, klikając na przykład ●.

5 Pojawia się tekst wykładu ●. Nie musimy go czytać – robi to za nas lektor. W tekście trudne terminy są zaznaczane kolorem – aby poznać ich znaczenie, klikamy na jeden z nich ●.

6 Pojawia się dodatkowe wyjaśnienie ●. Okno z nim zamykamy, klikając na ●.

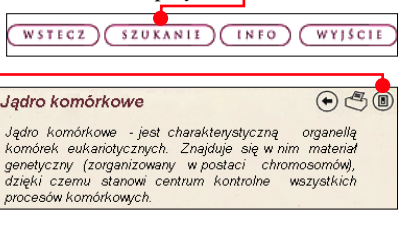

7 Możemy też w każdej chwili skorzystać z funkcji wyszukiwania. W ten sposób dotrzemy szybko na przykład do informacji o bizonie. U góry okna klikamy na przycisk ●.

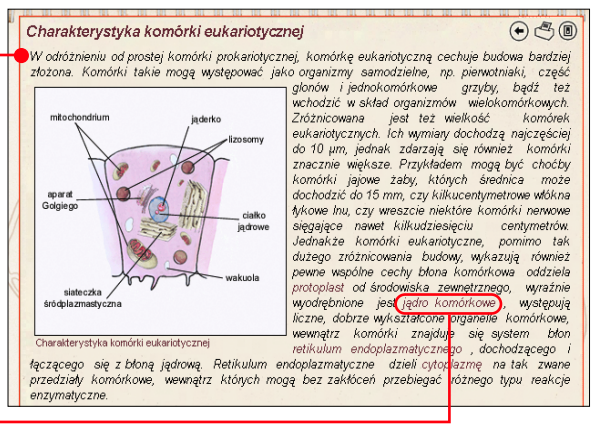

Gra edukacyjna – Matematyka ZOO

Komputer ŚWIAT pokaże, jak rozpocząć zabawę z grą Matematyka ZOO. Program wygrał test w kategorii dla uczniów szkoły podstawowej.

8 Pojawia się okno. Wpisujemy w pole hasło, którego szukamy, lub tylko jego część. Program podświetla wtedy na liście hasło najbardziej zbliżone. Klikamy na nie dwukrotnie myszą.

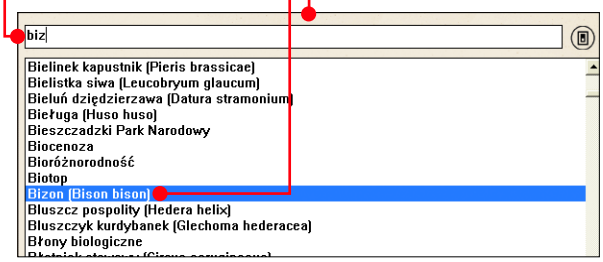

9 Pojawia się informacja o bizonie. Możemy ją wydrukować, klikając na.

Rada Komputer ŚWIATA

Jeżeli chcemy zobaczyć kolekcje filmów dostępne w programie, postępujemy w następujący sposób:

1 Po uruchomieniu programu klikamy na.

2 Widzimy czołówki filmów. Przewijamy je za pomocą strzałek. Interesujący nas film wybieramy, klikając na jego czołówkę.

1 Po instalacji uruchamiamy grę, klikając podwójnie na jej ikonę znajdującą się na pulpicie.

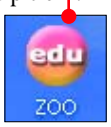

2 Najpierw musimy zdefiniować nowego bohatera w grze. W tym celu klikamy na planszę powitalną programu i wpisujemy w pole swoje imię. Możemy zmienić wygląd postaci, której losami kierujemy w grze. Aby poprawić kształt nosa, twarzy lub długość włosów, wystarczy, że klikniemy na jeden z elementów poniżej pola z podpisem. Jeśli jesteśmy zadowoleni, klikamy na.

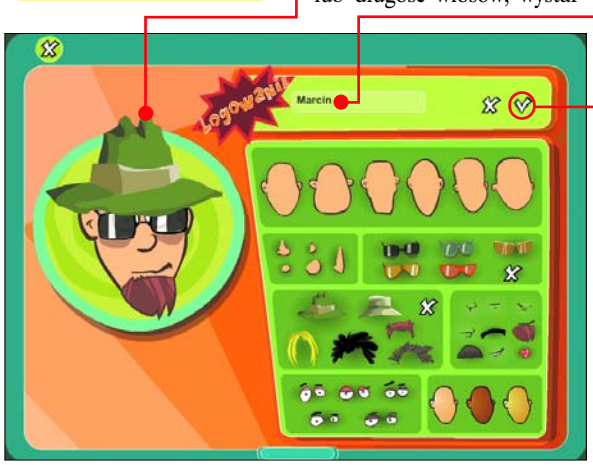

3 Widzimy listę zdefiniowanych już bohaterów.

Na razie znajduje się na niej jedna postać. To w zupełności wystarczy. Klikamy na.

4 Na następnej planszy programu wybieramy przycisk.

5 Rozpoczyna się gra. Wchodzimy do domku, klikając na.

6 Otwieramy drzwi, klikając na klamkę. Następnie przechodzimy przez drzwi, klikając na podłogę tuż poniżej nich.

7 Klikamy na postać Indianina. Słuchamy jego wypowiedzi, po czym uruchamiamy pierwszą właściwą grę edukacyjną, klikając na widoczne w oddali maski.

8 Widzimy okno z instrukcją do pierwszej zawartej w programie gry edukacyjnej. Warto ją przeczytać. Klikamy na przycisk.

9 Rozpoczyna się gra. Naszym celem jest klikanie na latające maski. Niektóre z nich, trafione, natychmiast wybuchają. Inne natomiast nie znikają, tylko przenoszą nas do okna z zagadką matematyczną.

10 Pierwsze zagadki zmuszają nas do przeprowadzenia raczej nieskomplikowanych operacji matematycznych na liczbach całkowitych. Odejmujemy na przykład od liczby na pudełku liczbę jabłek, które w nim widzimy. Wynik obliczeń wpisujemy do pola poniżej obrazka i klikamy na przycisk OK.

11 Początki zabawy mogą być trudne. Gra wymaga od nas nie tylko sprawności manualnej, ale i bystrości umysłu. Aby przejść dalej, w grze musimy zestrzelić w sumie 60 masek. Może się za pierwszym razem nie udać. Nie zniechęcamy się jednak i klikamy na przycisk.

MASZ DVD I GRASZ?

Przeczytaj o najnowszych i najlepszych grach na DVD

PLAY DVD
to 8 GB danych
a wśród nich m.in.:
siedem pełnych
wersji gier
po polsku,
w tym:

- PIELGRZYM
  wg Paulo Coelho
- WIZARDRY 8
- HITCHCOCK:
  Ostatnie Cięcie
- CASANOVA
- DROGA DO INDII
- INQUISITION
- SZYMEK CZARODZIEJ

ponadto:
4 Dema • 9 zwiastunów
6 łatek • przydatne pliki
6 zapowiedzi kolejnych wydań

Już w sprzedaży!

DZIAŁ SPRZEDAŻY WYSYŁKOWEJ: 0 801 120 005

FOT.: STONE/FPM/montaż Komputer ŚWIAT

Pojawiające się okno

Wyskakujące na stronach okna są niezbyt lubiane przez internautów. Jeśli jednak pojawiają się tylko przy pierwszym wejściu na stronę lub po kliknięciu na link, stanowią doskonały sposób przekazywania ważnych danych

Każdy webmaster musi czasami podjąć decyzję, w jaki sposób przekazać internautom jakieś istotne dane. Jeśli jest ich zbyt dużo, aby umieścić je na głównej stronie naszej witryny, najlepszym rozwiązaniem jest stworzenie dodatkowej strony i otwieranie jej w nowym oknie przeglądarki (po kliknięciu przez internautę na odnośnik lub automatycznie, po wejściu na stronę). Taki efekt możemy uzyskać na przykład za pomocą skryptu JavaScript. Najprostszą jego wersję Komputer ŚWIAT opisał w numerze 2/2003. Jednak warto skorzystać z bardziej zaawansowanego rozwiązania. Komputer ŚWIAT pokaże generator skryptu otwierającego okno przeglądarki o ustalonych rozmiarach i położeniu. Dzięki dodatkowym opcjom ustawimy wyskakiwanie okna tylko przy pierwszym wejściu na stronę lub jedynie po kliknięciu na link lub przycisk.

Wyskakujące okno pojawia się czasami również na stronie internetowej Komputer ŚWIATA

1 Na początku tworzymy stronę HTML, która będzie się pojawiała w wyskakującym oknie. Zapisujemy ją na przykład pod nazwą popup1.html i umieszczamy na serwerze, na którym mamy naszą witrynę.

2 Uruchamiamy przeglądarkę i otwieramy w niej stronę →1 – znajduje się na niej generator skryptu wyskakującego okna.

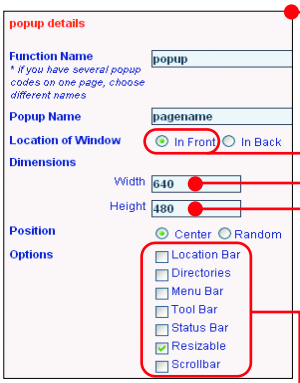

3 Wypełniamy formularz. Pierwsze dwa pola pozostawiamy bez zmian.

4 Jeśli zaznaczymy opcję In Front, wyskakujące okno wyświetla się na wierzchu ekranu. Zaznaczenie In Back powoduje, że pojawia się ono pod innymi, otwartymi na ekranie oknami.

5 W pola wpisujemy w pikselach kolejno szerokość i wysokość okna. Możemy zdecydować, czy okno ma się pojawiać na środku (opcja Center) czy w losowym miejscu ekranu (opcja Random).

6 Dzięki opcjom możemy zdecydować o dodatkowych ustawieniach wyskakującego okienka – więcej informacji w ramce Dodatkowe ustawienia.

7 W pole wpisujemy adres strony, która otworzy się w wyskakującym okienku (stworzyliśmy ją w punkcie 1).

8 Za pomocą opcji określamy sposób pojawiania się wyskakującego okna. Jeżeli wybierzemy pozycję Standard Link, On Mouseover lub Form Button, będzie ono wyskakiwało odpowiednio:

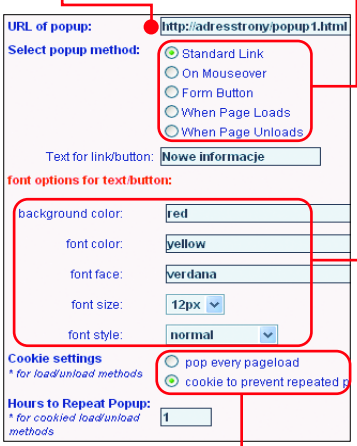

po kliknięciu na odnośnik, po ustawieniu kursora nad tym odnośnikiem lub po kliknięciu na przycisk. Treść odnośnika wpisujemy w pole Text for link/button:. Jeśli natomiast wybierzemy opcję When Page Loads lub opcję When Page Unloads, okno będzie wyskakiwało odpowiednio przy otwarciu lub zamknięciu strony.

9 Jeśli w poprzednim punkcie wybraliśmy opcję Standard Link, On Mouseover lub Form Button, za pomocą pól i list określamy wygląd odnośnika lub przycisku. Aby to zrobić, w pierwsze pole wpisujemy kod RGB koloru tła, a w drugie pole kod koloru czcionki. W polu font face: możemy umieścić nazwę czcionki, która zostanie użyta do wyświetlenia odsyłacza czy przycisku. Z listy font size: wybieramy wielkość fontu, a z listy font style: styl napisu (normal – zwykły, bold – pogrubiony, italic – pochylony, bold and italic – pogrubiony i pochylony).

Nowe informacje

Click Me

10 Jeśli w punkcie 8 zaznaczyliśmy opcję When Page Loads lub opcję When Page Unloads, za pomocą pól formularza możemy określić, czy okno powinno wyskakiwać zawsze, czy tylko w określonych sytuacjach. Jeśli zaznaczymy opcję pop every pageload, okno wyskoczy przy każdym wejściu (lub wyjściu) na stronę. Komputer ŚWIAT poleca jednak zaznaczenie opcji cookie to prevent repeated popups. Dzięki temu okno będzie wyskakiwało tylko raz na określoną w polu poniżej liczbę godzin.

11 Po kliknięciu na przycisk Generate Code otwiera się strona z wygenerowanym kodem. Zaznaczamy cały kod JavaScript z pierwszego pola, kopiujemy i wstawiamy do sekcji <head> pliku HTML głównej strony naszej witryny. Kod z drugiego pola wstawiamy w sekcji <body> (jeśli w punkcie 8 wybraliśmy opcję When Page Loads lub When Page Unloads, kod z tego pola umieszczamy zamiast znacznika <body>).

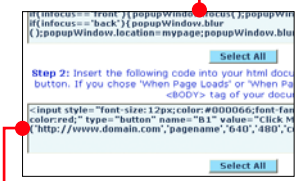

Dodatkowe ustawienia

Menu Bar – widoczny pasek menu

Tool Bar – widoczny pasek narzędzi

Location Bar – widoczny pasek adresu

Directories – widoczny pasek łączy

Status Bar – pasek stanu

Resizable – umożliwia zmianę rozmiaru okna

Scrollbar – widoczne paski przewijania

Adres online

→1 www.htmlbasix.com/popup.shtml

Wspomnienia jednego z najwybitniejszych polskich piłkarzy powinny zainteresować nie tylko fanów piłki nożnej

POLECA Komputer ŚWIAT Stronę WWW

Lato, gola!

Wspomnień czar

Strona zawiera internetową wersję książki Wojciecha Malickiego zatytułowanej Byłem królem, która jest zapisem wspomnień jednego z najlepszych polskich piłkarzy. Grzegorz Lato to król strzelców mundialu w 1974 roku. W reprezentacji Polski rozegrał ponad sto spotkań, strzelając blisko pięćdziesiąt goli. Zawodnik ujawnia wiele ciekawych faktów ze swojej kariery sportowej.

Na witrynie znajdziemy między innymi wspomnienia dotyczące kolegów z boiska oraz codziennego życia piłkarza. Teksty pisane są niezwykle ciekawie i mogą wciągnąć nawet osoby, które nie interesują się piłką nożną. To obraz Polski przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Warto poczytać.

Info: ➜ www.grzegorzlato.prv.pl

Za garść dolarów

Clint Eastwood i jego filmy

Strona WWW poświęcona Clintowi Eastwoodowi. W serwisie znajdziemy między innymi jego biografię zawierającą zarówno listę filmów kinowych, jak i seriali, w których wystąpił. Nie zabrakło również biografii artysty, galerii zdjęć, a także recenzji filmów, w których grał.

Strona nie zachwyca, niestety, wyglądem, ale warto ją odwiedzić ze względu na bogatą zawartość merytoryczną i dobrej jakości fotografie aktora.

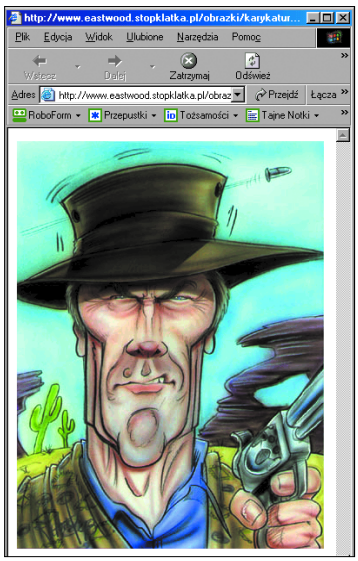

Karykatury Clinta oddają dobrze jego charakter. Z jednej strony twardziel, z drugiej – dowcipny facet

Najsłynniejszą postacią kreowaną przez Eastwooda, która zmieniła klasyczny wizerunek kinowego policjanta, jest Brudny Harry. Aktor grał także w westernach, jeden z nich – pierwsza część tak zwanej Trylogii dolara – zatytułowany Za garść dolarów ukazał się z czasopismem Komputer ŚWIAT Film.

Info: ➜ www.eastwood.stopklatka.pl

W serwisie znajdziemy wiele starych znaczków pocztowych

Pchli targ

Aukcje kolekcjonerskie

Bezpłatny serwis aukcyjny skierowany do kolekcjonerów. Jeśli zbieramy antyki, banknoty, militaria, monety, pocztówki i inne drobiazgi, znajdziemy w nim wiele interesujących staroci. Witryna jest czytelnie zaprojektowana i wygodna w obsłudze. Jeśli nie jesteśmy kolekcjonerami, warto odwiedzić tę stronę, by choćby pooglądać zdjęcia często unikatowych przedmiotów. Być może złapiemy bakcyla zbieractwa.

Info: ➜ www.kiermasz.pl

Polska potęgą jest i basta. A jeśli ktoś w to nie wierzy, ryzykuje spotkanie z Korpusem Inwazyjnym, który co rusz dołącza do naszego terytorium nowe państwa

Polska 2054

Serwis informujący o przyszłości

Wokół słychać utyskiwanie na stan naszego kraju. Za wysokie podatki, kiepskie drogi, niska pozycja we wszelkiego typu światowych rankingach. Jak się okazuje, nie mamy się czym martwić. Za pięćdziesiąt lat Polska będzie potęgą na skalę światową. Futurystyczny serwis Wielka Rzeczpospolita donosi na przykład o opanowaniu rebelii w chińskiej prowincji naszego państwa. Nie brakuje doniesień ze świata nauki i kultury, z których wynika jasno, że gdyby nie nasz kraj, świat nie wiedziałby, co to koło.

Info: ➜ www.wielkarzeczpospolita.net

Fotoświat

Podróżowanie bez ruszania się z miejsca

Ciekawi nas świat? Chcemy wiedzieć, jak żyją ludzie na różnych szerokościach geograficznych? Nie musimy ruszać się sprzed komputerów, żeby poznać codzienność mieszkańców Botswany czy Nowego Jorku. Wystarczy odwiedzić fotoblogi tworzone przez internautów w różnych krajach. Dzięki nim możemy obserwować ulice czy głusze leśne i czytać o troskach i radościach twórców internetowych pamiętników. Jak je odnaleźć? To proste, wystarczy skorzystać z anglojęzycznego serwisu Photo Blogs, w którym zgromadzono linki do pamiętników fotograficznych z całego świata. Do korzystania ze strony nie jest wymagana perfekcyjna znajomość języka Szekspira.

Po otwarciu strony klikamy na . Otwiera się lista państw wraz z linkami do blogów w nich tworzonych

Info: ➜ www.photoblogs.org

To tylko para wodna

Co kryją chmury

Bogato ilustrowany serwis poświęcony chmurom. Jak informują jego autorzy, obłoki można podzielić na dziesięć podstawowych rodzajów. Wśród nich są gatunki i odmiany. Żeby je od siebie odróżnić, warto zapoznać się z doskonałymi opisami zamieszczonymi na stronie. Nie zabrakło informacji dotyczących powstawania obłoków. Jednak głównym atutem strony są zdjęcia. Jest ich ponad tysiąc i każde jest dziełem sztuki fotograficznej.

Serwis jest wersją online płyt CD demonstrujących możliwości niemieckich fotografików.

Info: ➜ http://meteo.ids.pl/chmury

Artystycznie wysmakowane fotografie to atut serwisu

Oswoić hydrokosmos

Eksploracja morskich głębin nie jest wcale łatwiejsza niż badanie przestrzeni kosmicznej. Dowód: na Księżyc dotarło dotąd 12 ludzi, w najgłębsze miejsce oceanów – tylko dwóch

Ciemna noc, 23 stycznia 1960 roku. Ocean Spokojny, rejon na wschód od Wysp Mariańskich. Na powierzchni kołysze się lekko duży statek badawczy. To, co ważne, rozgrywa się zupełnie gdzie indziej – prawie 11 kilometrów pod kilem jednostki – statek połączony jest bowiem z podwodnym pojazdem Trieste. Batyskaf zmierza w otchłań – na dno Rowu Mariańskiego, najgłębszego miejsca na kuli ziemskiej, gdzie ciśnienie wody wynosi ponad tonę na centymetr kwadratowy. Kilka minut po pierwszej w nocy w głośniku słychać komunikat: Jesteśmy na miejscu!

Wyrobnik w głębinach

W trudnej robocie badania podmorskiego środowiska Trieste (wodowany w 1953 roku) to już przeszłość. Tytanem pracy pod powierzchnią morza jest teraz zbudowany w 1964 roku Alvin. Rocznie schodzi pod wodę ponad 170 razy. Załoga ma dostarczać materiału do badań naukowcom zajmującym się podwodną geologią, fauną i florą. Alvin trafiał na pierwsze strony gazet. Tak było w 1966 roku, gdy w pobliżu Hiszpanii pojazd wydostał z głębokości półtora kilometra bombę wodorową zagubioną przez amerykański samolot B-52. A w 1986 roku kamery Alvina pokazały obraz leżącego na głębokości prawie czterech kilometrów wraku liniowca Titanic. Inżynierowie, którzy pracowali nad pierwszą wersją Alvina, przyznają, że dzisiaj z pierwotnej konstrukcji pozostało jedynie... imię batyskafu. Postęp przeobraził go nie do poznania.

Trieste – zdobywca rekordu głębokości – swoim wyglądem przypominał niewielki okręt podwodny. Dziś stoi w muzeum

Wewnątrz batyskafu miejsca jest tyle co w szafce na narzędzia. Dwóch ludzi ledwo mieści się w gąszczu specjalistycznej aparatury

FOT.: FREE/TIME LIFE PICTURES/FLASH PRESS MEDIA/MEDIUM

Ekstraklasa podwodniaków

Alvin ma konkurencję. Oprócz Stanów Zjednoczonych eksplorację głębin za pomocą swoich batyskafów prowadzi też kilka innych krajów.

- **Mir** (Rosja), maks. zanurzenie do 6000 metrów, załoga – 2 osoby

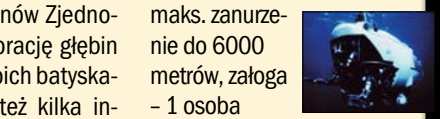

- **Nautile** (Francja), maks. zanurzenie do 6000 metrów, załoga – 1 osoba

- **Shinkai 6500** (Japonia), maks. zanurzenie do 6500 metrów, załoga – 1 osoba

Pozostało tylko imię...

Na głębokości kilku kilometrów największym wrogiem pojazdu jest ciśnienie (Alvin schodzi do poziomu 4500 metrów), dlatego kadłub zbudowany jest z tytanu. Oczami i uszami Alvina są sonary, reflektory oraz czujniki. Te ostatnie mają wskazywać temperaturę i ciśnienie wody na zewnątrz kadłuba, pole magnetyczne czy stężenie dwutlenku węgla wewnątrz batyskafu. Za poruszanie się pojazdu w poziomie odpowiadają silniki elektryczne, a za jego ruchy w pionie – system balastów. Trzeba pamiętać, że Alvin jest związany ze swym statkiem matką przez liny i przewody, które w każdej chwili mogą wyciągnąć dziecko z morskiej kąpieli. Przedział, w którym pracuje dwuosobowa załoga batyskafu, ma nieco ponad dwa metry kwadratowe powierzchni. Oprócz ludzi musi się tutaj znaleźć miejsce na system nawigacyjny i komputerowy, który jest mózgiem pojazdu. Naukowcy do dyspozycji mają sześć maszyn firmy IBM z systemem operacyjnym Windows 2000 skonstruowanych tak, by zajmowały jak najmniej miejsca na specjalnym metalowym stojaku (takie konstrukcje nazywa się powszechnie rackami). Zadaniem komputerów jest zbieranie danych i przechowywanie ich do dalszej analizy.

Jednym z głównych dostawców informacji o głębinowym świecie na zewnątrz skorupy Alvina jest kilka kamer (wyposażonych w optyczny zoom od 10x do 18x). Całości dopełniają cztery monitory oraz cztery profesjonalne magnetowidy firmy Sony. Do dyspozycji załogi jest też przenośna kamera służąca do rejestracji obrazów poprzez pancerne szyby batyskafu. To co zobaczyło oko kamery, można czasem wziąć w rękę – a raczej chwycić jednym z hydraulicznych manipulatorów, w które wyposażony jest Alvin.

Nikt nie może pracować wiecznie – także odmładzany weteran Alvin. Na 2008

Alvin będzie miał następcę

rok przygotowano pojawienie się na podwodnej scenie jego zastępcy. Pojazd nie ma jeszcze nazwy, za to konstruktorzy zdradzają niektóre szczegóły techniczne. Batyskaf ma schodzić na maksymalną głębokość 6500 metrów i przebywać w zanurzeniu do ośmiu godzin (załodze Alvina musi wystarczyć sześć). Koszt budowy pojazdu przewidziano na prawie 30 milionów dolarów.

KAŻDY, nawet rekin biznesu, zaczyna od kieszonkowego...

MAŁO KTO kończy z milionami na koncie TERAZ możesz to zrobić, korzystając z symulacji ekonomicznych. Rozwiń swój zmysł ekonomiczny, może w PRZYSZŁOŚCI staniesz się REKINEM BIZNESU

Komputer GRY EXTRA

PEŁNE WERSJE GIER PO POLSKU:

- >> **Capitalism II** – najlepsza i najbardziej rozbudowana symulacja ekonomiczna
- >> **Airline Tycoon Evolution** – kierowanie przedsiębiorstwem lotniczym dla lotnych biznesmenów
- >> **Pizza Syndicate** – podane z humorem prowadzenie sieci pizzerii połączone z działalnością mafijną

DZIAŁ SPRZEDAŻY WYSYŁKOWEJ: 0 801 120 003

WIELKI TEST 40 GIER EKONOMICZNYCH DOSTĘPNYCH W SKLEPACH!

Rozrywka

Krzyżówka co tydzień również na stronie www.komputerswiat.pl

Wypełnij, wyślij, wygraj

20/2004

nazwisko .....

imię .....

Adres

ulica ..... nr domu .....

miasto ..... kod pocztowy .....

telefon .....

Zgadzam się na przetwarzanie w celach marketingowych przez Axel Springer Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Al. Jerozolimskich 181, 02-222 Warszawa, danych osobowych zawartych w kuponie (podstawa – ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych). Jednocześnie informujemy, iż służy Państwu prawo wglądu i poprawiania zgromadzonych danych.

Rozwiązania prosimy nadsyłać do dnia 27.09.2004 r. (liczy się data stempla pocztowego) pod adresem Komputer ŚWIAT, 02-303 Warszawa 79, skr. poczt. 110

..... (czytelny podpis)

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 6 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6

Uwaga! Możesz wysłać hasło SMS-em!

Czytelnicy, którzy chcą wziąć udział w losowaniu nagród w krzyżówce Komputer ŚWIATA, mogą przesyłać hasło także SMS-em. Wystarczy tylko wysłać SMS o treści: **KS HASŁO** pod numer 7192 (ERA/IDEA/PLUS). Nie należy używać polskich znaków, a jeśli hasło składa się z kilku wyrazów, należy napisać je łącznie. Jeżeli hasło krzyżówki brzmi na przykład Wesołych Świąt, treść poprawnego SMS-a powinna brzmieć: KS WESOLYCHSWIAT. Termin przesyłania rozwiązania SMS-em upływa dnia 28.09.2004 roku. **Koszt wysłania jednego SMS-a to 1 PLN + VAT (1,22 PLN z VAT).**

Nie zwlekaj! Usiądź wygodnie i do dzieła!

Litery z pól oznaczonych numerami w prawym dolnym rogu należy ustawić w kolejności i wpisać w odpowiednie kratki na kuponie krzyżówkowym, powstanie wówczas hasło-rozwiązanie krzyżówki

Jak wygrać, wysyłając kupon na karcie pocztowej

1. Rozwiązanie krzyżówki należy wpisać na kupon krzyżówkowy wraz z imieniem, nazwiskiem i dokładnym adresem zamieszkania. **2.** Kupon krzyżówkowy należy nakleić na kartę pocztową i przesłać na adres: **Komputer ŚWIAT, 02-303 Warszawa 79, skrytka pocztowa 110**

3. Laureaci krzyżówki zostaną wyłonieni spośród autorów wszystkich nadesłanych prawidłowych odpowiedzi w dniu 1.10.2004 roku. **4.** Nagrody (główna – komputer kieszonkowy HP iPAQ 1930 o wartości 1100 złotych, i pocieszenia – cztery zestawy głośników Creative Inspire P380 2.1 o wartości 190 złotych każdy) zostaną przekazane laureatom w terminie 30 dni od daty wyłonienia laureatów. **5.** Nagrody podlegające opodatkowaniu składają się z części rzeczowej oraz pieniężnej. Część pieniężna stanowi pokrycie podatku i potrącana jest przez Axel Springer Polska Sp. z o.o. **6.** Nadesłanie przez Czytelnika rozwiązania krzyżówki oznacza, iż w wypadku wygranej wyraża on zgodę na opublikowanie swojego imienia, nazwiska oraz miejsca zamieszkania.

LAUREACI KRZYŻÓWKI Z NUMERU 17/2004

Hasło-rozwiązanie krzyżówki: **Architektura**

Nagrodę główną, komputer kieszonkowy HP iPAQ 1930, otrzymuje: **Anna Kubicka z Gdyni.**
Nagrody pocieszenia, głośniki multimedialne Tracer 5+1, otrzymują: **Mateusz Szmajduch z Katowic, Daniel Dudzik z Żagania i Waldemar Konopka z Łodzi.**

To śmieszy Kasię z Polic

Siedzą sobie dwie myszki polne przy worku ziarna w stodole. Jedna z nich mówi:
– Wiesz, poznałam wczoraj superfaceta. Jest taki przystojny, inteligentny, doskonale się dogadujemy. Mam nawet jego zdjęcie. Popatrz.
– Przecież to nietoperz!
– Buuuu, a mówił, że jest pilotem!

To śmieszy Minimala

Na lekcji języka polskiego:
– Jasiu, powiedz nam, kiedy używamy wielkich liter?
– Kiedy mamy słaby wzrok.

To śmieszy Tez

Policjant spisuje protokół z oględzin denata: W ciele denata znaleziono trzy rany postrzałowe: jedna wielkości 20 groszy, druga wielkości 50 groszy, trzecia wielkości złotówki. Razem złoty siedemdziesiąt.

●●●

– Tato, jak funkcjonuje mózg? – pyta Jaś.
– Daj mi święty spokój, mam teraz co innego w głowie.

●●●

– Mamusiu – pyta synek – ile lat jesteś już żoną tatusia?
– Dziesięć.
– A ile jeszcze musisz?

●●●

Starsze panie oglądają film kryminalny. W chwili, gdy morderca naciska spust rewolweru, film przerywa blok reklamowy. Jedna z nich mówi:
– Chwała Bogu, zostało mu jeszcze kilka minut życia!

●●●

Krasnoludki idą przez las. W pewnej chwili widzą, jak wilk napada na Czerwonego Kapturka.
– Pomóżmy tej dziewczynce! – mówi jeden z nich.
– To nie nasza bajka...

Byłem ziomalem

Mam w domu komputer – PII 350. Naprawdę znakomity – do pisania i przeglądania stron WWW... Chłopaki z redakcji znają zalety mojego sprzętu. Wciąż serwują mi opowieści o kolejnych poziomach Dooma 3. A ja codziennie po powrocie z pracy siedzę załamany i usiłuję pograć w pasjansa, nie zawieszając systemu.

Niespodziewanie, pewnego sierpniowego wieczoru, moje życie się odmieniło. Czytelnik o niku Taichi przysłał mi link: www.gangsta-war.com

Wpisałem adres do przeglądarki i trafiłem do innego świata. Wokół mnie wirtualni ziomale zaczęli okładać się, czym popadnie. Ich ulubiona broń to szybkostrzelne karabiny maszynowe. Na początku mogłem bronić się jedynie kilkupikselowymi piąstkami. Szybko jednak dorobiłem się lepszego uzbrojenia. Niestety, z nadejściem świtu musiałem przerwać wirtualne boje i iść do pracy.

Ta jednak szła jak po grudzie. Każdą przerwę przeznaczałem na ulepszanie swojej postaci. Wiadomo, że gangster bez gangu nie wzbudza zbytniego respektu. Założyłem więc szajkę, do której skaptowałem sąsiadów i znajomych. Wysłałem też link do redakcyjnych kolegów, licząc na to, że zabawa im się spodoba. Nie pomyliłem się, chłopaki porzucili Dooma i przyłączyli się do mego gangu. Znalazło się tylko kilku wywrotowców, którym zachciało się założyć własną grupę przestępczą. Na skutek delikatnej perswazji szybko zrezygnowali jednak z utopijnych myśli o niezależności. Gang rósł w siłę.

Minęła pierwsza doba mojej przestępczej kariery. Za monety zdobyte w walkach obwiesiłem się złotymi łańcuchami, ubrałem w gustowne dresiki i zaopatrzyłem w armatę. Na wszystkich monitorach w redakcji wyświetlała się witryna Gangsta War. Życie nabrało rumieńców. Redakcyjne kobiety z przerażeniem słuchały naszych rozmów, które zaczęły przypominać dialogi z filmów o gangsterach: Yo Ziom, moje M60 skosiło dziś wraży element z duńskiego gangu. Nie wiesz, ile kosztują nowe cyngle (sygnety)? Zgroza!

Zabawa trwałaby bez końca, gdyby nie jeden z redakcyjnych kolegów. Siedział przy swoim biurku i nic nie mówiąc, patrzył w monitor. Nie zwracaliśmy na niego uwagi do czasu, gdy nagle jego wirtualna postać pojawiła się na szczycie rankingu blisko osiemdziesięciu tysięcy cyberziomali. Podejrzenia były różne. Niektórzy stawiali na to, że zapędził przed monitor matkę, babkę, stryja, zamknął ich na cztery spusty w ciemnym pokoju o chlebie i wodzie i kazał grać. Inni domyślali się, że stworzył program, który gra za niego 24 godziny na dobę. Jak było faktycznie, nigdy się nie dowiedzieliśmy. Zapał do gry opadł jednak w błyskawicznym tempie.

Mój gang się rozsypał i powrócił do gry w Dooma. A ja siedzę przed swoim gruchotem i marzę, by znów stał się cud. Może dostanę wiadomość: Wyszła wersja Dooma 3 na komórkę?

Minimal

Kreska śmiechu

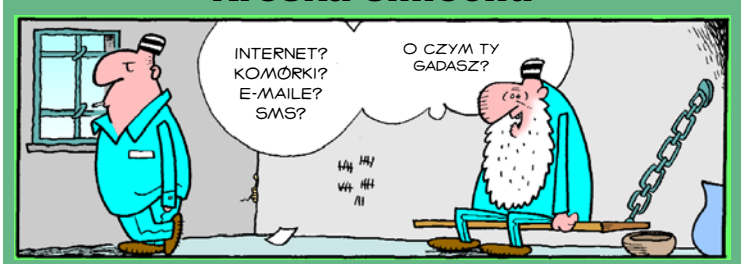

© Olsen. Distributed by Bulls

Co to właściwie jest...

01 Wiersz polecenia
Okno w Windows, dzięki któremu możemy wydawać systemowi tekstowe komendy.

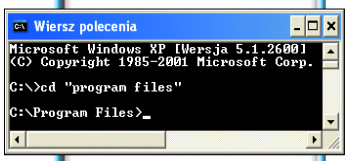

02 e-mail
Ang. electronic mail – poczta elektroniczna. Forma przekazu informacji w postaci listów elektronicznych, wymienianych przez użytkowników sieci komputerowej, głównie w internecie.

03 zrzut ekranowy
Skopiowanie zawartości wyświetlanej na ekranie do pamięci lub bezpośrednio do programu graficznego (także plik graficzny będący wynikiem tej operacji). Zrzut ekranowy można w Windows wykonać, wciskając klawisz Print Screen (lub kombinację klawiszy Alt i Print Screen – wtedy kopiowana jest tylko zawartość aktywnego okna).

04 bajt
Jednostka danych składająca się z ośmiu bitów. Jeden bajt pomieścić może niewielką porcję informacji – zazwyczaj pojedynczy znak, na przykład literę lub cyfrę. Rozmiary dysków twardych podawane są w gigabajtach (GB), czyli miliardach bajtów.

05 klawiatura numeryczna
Znajdujący się po prawej stronie blok klawiszy przypominający nieco wyglądem kalkulator.

Drogowskaz

Szybkie rozwiązanie	52
Windows 98/Me/XP	52
Outlook 97/2000/XP/2003	54
Word 97/2000/XP/2003	54
MyIE2	54
Excel 97/2000/XP/2003	55
Outlook Express 5/6	56
Winamp 3/5	56

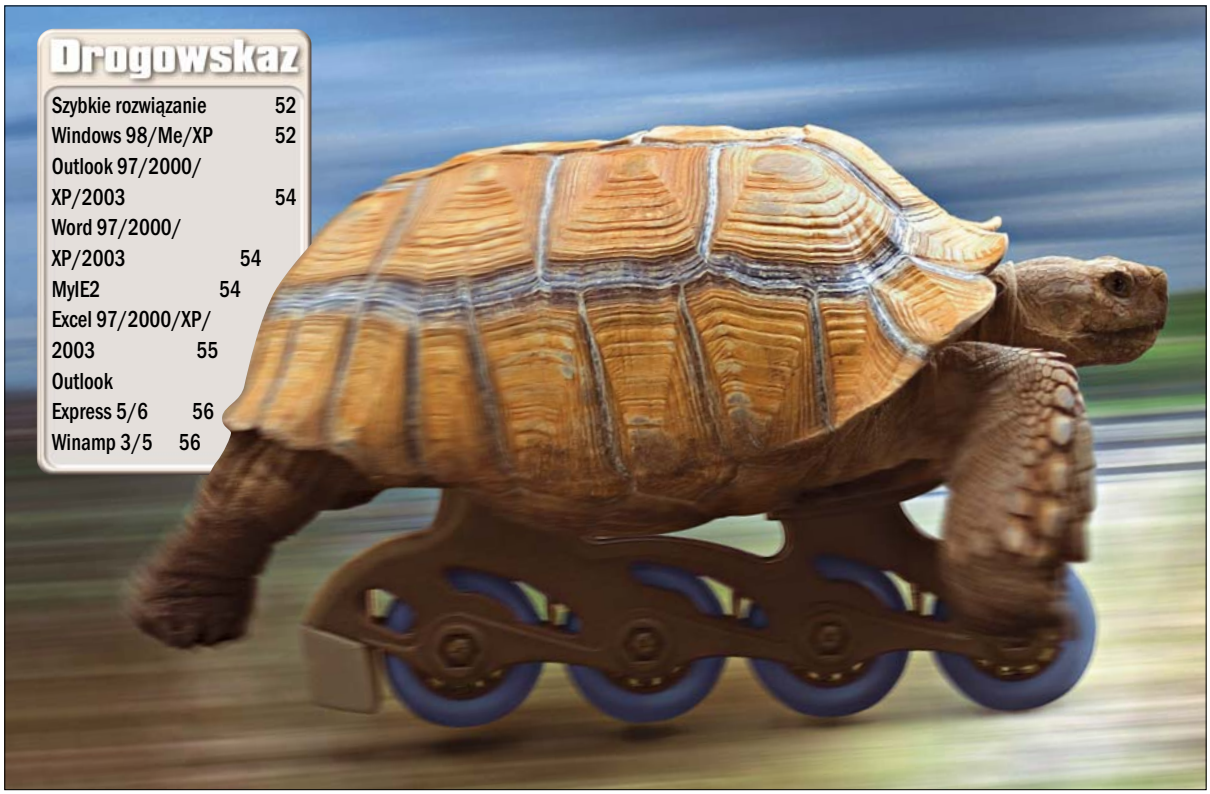

FOT.: MASTERFILE/EAST NEWS

Szybkie rozwiązanie

Jeśli wydaje nam się, że w Windows poruszamy się niczym żółw, skorzystajmy ze wskazówek Komputer ŚWIATA. Dzięki temu znacznie przyspieszymy. To naprawdę jest możliwe!

Coraz szybsze procesory i karty graficzne, więcej pamięci oraz z roku na rok większe i bardziej płaskie monitory. Czy jesteśmy w stanie nadążyć za naszym pecetem? Tak, ale tylko wtedy, gdy poznamy tajniki obsługi programów oraz sztuczki, które spowodują, że obsługa systemu operacyjnego i aplikacji stanie się szybsza. Dzięki trikom Komputer ŚWIATA usprawnimy wykonywanie na komputerze niektórych operacji.

Poznamy metodę błyskawicznego sprawdzania ilości wolnego miejsca na dyskach twardych. Dowiemy się też, jak szybko za pomocą klawiatury zmieniać rozmiar i położenie okien. Komputer ŚWIATA przedstawi także sztuczkę dotyczącą narzędzia **01 Wiersz polecenia**.

Miłośnicy Worda i Excela nauczą się łatwo przemieszczać po dokumencie oraz atrakcyjnie przedstawiać wyniki obliczeń w arkuszu. Dzięki poradom do programów pocztowych oznaczymy kolorem ważne listy i szybko prześlemy za pomocą poczty **02 e-mail** **03 zrzuty ekranowe**.

Gdzie szukać programów użytych w tych wskazówkach

program	na płycie	w internecie
MyIE2 0.9.27	Twój Niezbędnik 3/04	www.myie2.com
Winamp 5.03c	Twój Niezbędnik 3/04	www.winamp.com

Windows 98/Me/XP

Czy to się jeszcze zmieści?

Szybko sprawdzamy ilość wolnego miejsca na wszystkich dyskach

Często zdarza się, że musimy szybko skopiować na dysk twardy na przykład zawartość płyty CD. Jeśli nie jesteśmy pewni, na którym dysku lub partycji jest wystarczająco dużo miejsca, musimy się tego dowiedzieć. Jak to zrobić najszybciej i najłatwiej? Wystarczy skorzystać ze wskazówki Komputer ŚWIATA.

1 Dwukrotnie klikamy na ikonę znajdującą się na pulpicie. Jeśli w Windows XP brak takiej ikony, z menu Start wybieramy pozycję Mój komputer.

2 W oknie, które się otwiera, zaznaczamy wszystkie ikony dysków twardych. Aby to zrobić, wciskamy i przytrzymujemy klawisz Ctrl, a następnie klikamy na kolejne ikony. Po zaznaczeniu wszystkich ikon dysków twardych zwalniamy przycisk Ctrl.

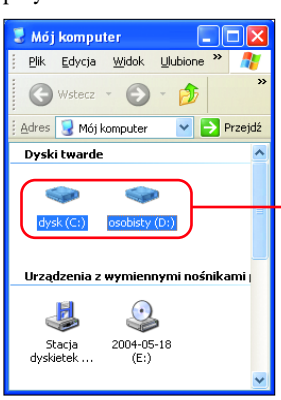

3 Prawym przyciskiem myszy klikamy na dowolną spośród zaznaczonych ikon i z menu kontekstowego wybieramy pozycję Właściwości. Zostaje wyświetlone okno.

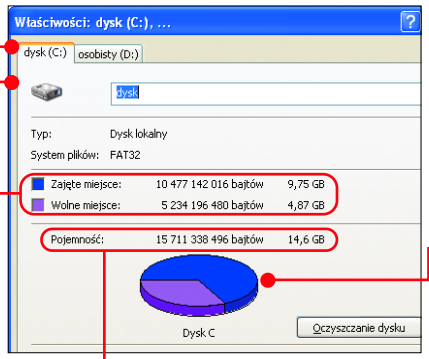

4 Klikając na kolejne zakładki z nazwami dysków twardych, przeglądamy informacje dotyczące tych dysków. Możemy sprawdzić ilość zajętego i wolnego miejsca na dysku. Obie właściwości podane są zarówno w 04 **bajtach**, jak i w gigabajtach. Możemy także dowiedzieć się, jaka jest całkowita pojemność dysku.

5 Dla zwolenników graficznej prezentacji informacji twórcy Windows przygotowali wykres kołowy. Kolorem niebieskim zaznaczono na nim zajęte miejsce, a kolorem różowym wolną przestrzeń dysku twardego. Aby zamknąć okno z informacją o dyskach, klikamy na OK.

Okna bez myszy

Ustalamy rozmiar i położenie okna za pomocą klawiatury

Windows to system, w którym niezwykle ciężko posługiwać się wyłącznie klawiaturą. Jednak w przypadku awarii myszy warto znać choćby podstawowe sposoby poruszania się w Windows za pomocą klawiszy. Komputer ŚWIAT pokaże, w jaki sposób, używając skrótów klawiaturowych, zmieniać rozmiar i położenie okien. Sztuczka przyda się również tym, którzy nie lubią odrywać rąk od klawiatury.

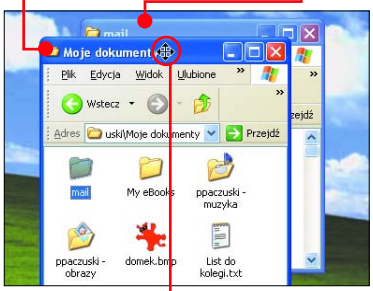

1 Aby zmienić rozmiar lub położenie okna, musi być ono aktywne (jego pasek tytułowy musi być niebieski, a nie szaroniebieski). Jeśli okno nie jest aktywne, przełączamy się na nie, wciskając i przytrzymując klawisz lewy Alt, a następnie wciskając klawisz Esc, aż do chwili, gdy pasek tytułowy stanie się niebieski.

2 Aby zmienić położenie okna, wciskamy kombinację klawiszy Alt Spacja. Po wyświetleniu się menu wciskamy klawisz P. Kursor myszy zmienia kształt. Od tej pory możemy za pomocą strzałek na klawiaturze przesuwać okno. Po ustawieniu go we właściwym miejscu wciskamy klawisz Enter.

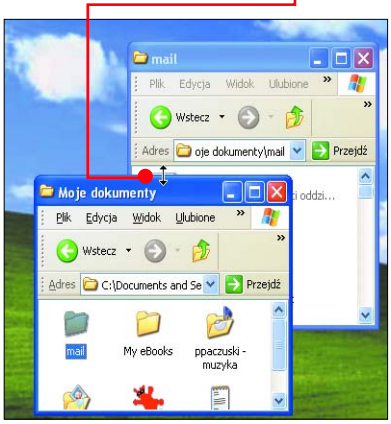

3 Jeśli chcemy zmienić rozmiar okna, wciskamy kombinację lewy Alt Spacja i po pojawieniu się menu klawisz R. Następnie musimy zdecydować, którą krawędzią okna chcemy manipulować, zmniejszając lub zwiększając w ten sposób jego rozmiar. Jeśli na przykład chcemy zmniejszyć okno w pionie, wciskamy klawisz ↕. Kursor ustawia się na górnej krawędzi okna. Od tej pory wciskając klawisze ↓ lub ↑, zmieniamy rozmiar okna. Jeśli wciśniemy klawisz ↓ lub ↑, kursor pojawi się w rogu okna i od tej pory będziemy mogli za pomocą strzałek przemieszczać ten róg we wszystkich kierunkach (dowolnie zmniejszając lub powiększając okno). Na koniec wciskamy klawisz Enter.

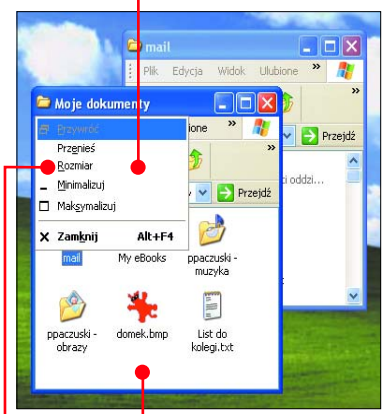

Rada Komputer ŚWIATA

Jeśli przy zmianie rozmiaru lub przemieszczaniu okna na końcu zamiast klawisza Enter wciśniemy Esc, okno powróci do pierwotnego kształtu lub położenia. Dzięki temu możemy tylko na chwilę zmniejszyć lub przesunąć okno, aby na przykład podejrzeć znajdujące się pod nim informacje.

Korzystna kooperacja

Współpraca pomiędzy Wierszem polecenia a Eksploratorem

Niektóre operacje w systemie można wykonać tylko za pomocą Wiersza polecenia (lub Trybu MS-DOS w Windows 98/Me). Przykładem może być uruchomienie aplikacji z dodatkowymi parametrami. Jednak sporą trudność może nam sprawić otwarcie w Wierszu polecenia katalogu, w którym ta aplikacja się znajduje. Komputer ŚWIAT podpowiada, jak zrobić to najprościej – wykorzystując możliwość współdziałania Wiersza polecenia z Eksploratorem Windows.

1 Aby uruchomić Wiersz polecenia (w Windows 98/Me Tryb MS-DOS), klikamy na Start, wybieramy Programy (w Windows XP Wszystkie programy) i następnie klikamy na ikonę Tryb MS-DOS (w Windows XP wybieramy Akcesoria i klikamy na Wiersz polecenia). Okno konsoli do wydawania tekstowych poleceń zostaje otwarte.

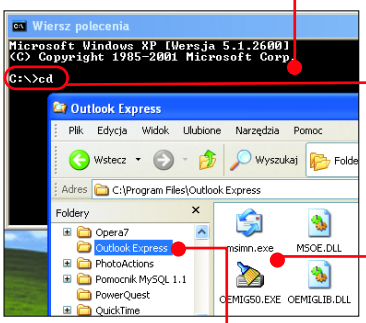

2 W oknie Wiersza polecenia wpisujemy pierwszą część komendy zmieniającej katalog w Wierszu polecenia (**cd**) i wciskamy spację.

3 Następnie uruchamiamy Eksplorator Windows. Klikamy na Start, wybieramy (w Windows XP Wszystkie programy, Akcesoria) i klikamy na ikonę Eksplorator Windows. Następnie, klikając dwukrotnie na kolejne ikony folderów, otwieramy katalog, do którego chcemy przejść w Wierszu polecenia. Klikamy na ikonę tego katalogu i przytrzymujemy wciśnięty lewy przycisk myszy. Następnie przeciągamy ikonę na okno Wiersza polecenia i zwalniamy przycisk myszy.

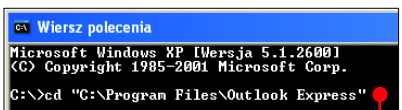

4 W Wierszu polecenia pojawia się pełna ścieżka do wybranego przez nas katalogu. Wystarczy już tylko wcisnąć klawisz Enter – folder zostaje otwarty.

Interakcja w drugą stronę

W każdej chwili możemy z poziomu Wiersza polecenia uruchomić okno Eksploratora Windows z otwartym aktualnie w Wierszu polecenia katalogiem. Aby to zrobić, wpisujemy polecenie (słowo **explorer**, spacja, ukośnik, mała litera e oraz przecinek i kropka). Po wciśnięciu klawisza Enter zostaje uruchomione okno Eksploratora Windows z otwartym katalogiem.

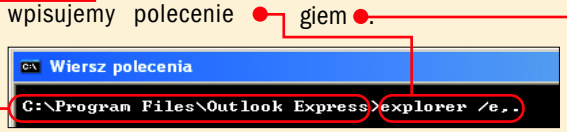

Outlook 97/2000/XP/2003

List ze zrzutem

Błyskawicznie przesyłamy pocztą e-mail zrzuty ekranowe

Potrzeba dołączenia do wiadomości e-mail zrzutu ekranowego pojawia się często – chcemy pochwalić się liczbą punktów zdobytych w grze lub przesłać do znajomego informatyka okno błędu, którego nie rozumiemy. Jak najprościej wysłać pocztą e-mail zrzut ekranu? Jeśli jako programu pocztowego używamy Microsoft Outlook, jest to wręcz banalne.

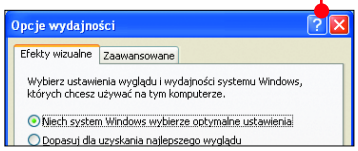

1 Na początku robimy zrzut (całego ekranu lub pojedynczego okna), który chcemy przesłać za pomocą wiadomości e-mail. Aby to zrobić, wciskamy klawisz Print Screen – wtedy zostanie zrobiony zrzut całego ekranu, lub kombinację Alt + Print Screen – wykonany zostanie zrzut tylko aktywnego okna (na przykład ●).

2 Uruchamiamy Outlook – klikamy na przycisk Start, wybieramy Programy (w Windows XP Wszystkie programy), jeśli mamy Outlook 2003, klikamy jeszcze na ikonę grupy Microsoft Office. Na końcu klikamy na ikonę Microsoft Office Outlook.

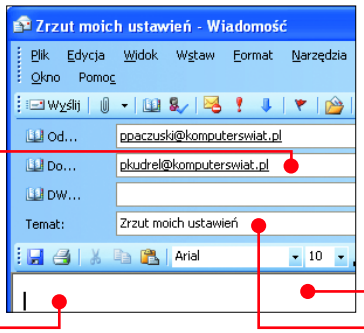

3 Z menu Plik wybieramy podmenu Nowy i klikamy na pozycję Wiadomość pocztowa. Pojawia się okno nowej wiadomości ●.

4 W pole ● wpisujemy adres e-mail adresata, a w pole ● temat wiadomości. W pole ● wpisujemy treść wiadomości, wciskamy klawisz Enter i już możemy wstawić zrobiony przed chwilą zrzut ekranowy. Aby to zrobić, z menu Edycja wybieramy pozycję Wklej. W polu treści wiadomości pojawia się obraz ●. Wystarczy już tylko połączyć się z internetem i kliknąć na przycisk ●. Wiadomość ze zrzutem zostaje wysłana.

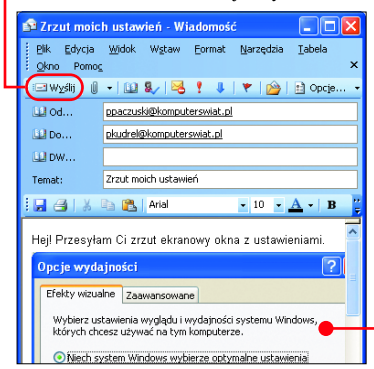

Word 97/2000/XP/2003

Hiperłącza w tekście

Odnośniki do różnych miejsc w dokumencie

Dzięki hiperłączom w dowolnym miejscu naszego dokumentu możemy wstawić odnośnik do innego dokumentu czy strony internetowej. Istnieje też sztuczka umożliwiająca umieszczenie za pomocą hiperłączy odsyłaczy do dowolnego miejsca w tym samym pliku. W ten sposób można znacznie ułatwić sobie poruszanie się po dużym dokumencie. Zobaczmy, jak wstawić takie odnośniki.

1 Uruchamiamy Word – z menu Start wybieramy kolejno: Programy (w Windows XP Wszystkie programy), w wypadku Microsoft Office 2003 dodatkowo Microsoft Office i klikamy na ikonę Microsoft Office Word. Aby otworzyć dokument, w którym wstawimy hiperłącza, z menu Plik wybieramy Otwórz... Odnajdujemy i dwukrotnie klikamy na plik dokumentu.

2 Ustawiamy kursor w miejscu ●, do którego chcemy stworzyć odnośnik. Z menu Wstaw wybieramy Zakładka... W oknie, które się wyświetla, w pole ● wpisujemy dowolną nazwę zakładki i klikamy na Dodaj.

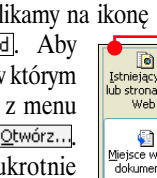

3 Następnie zaznaczamy fragment tekstu ●, który będzie odnośnikiem do miejsca oznaczonego przez

Typ pliku można często rozpoznać po rozszerzeniu

Typ pliku można często rozpoznać po rozszerzeniu

nas przed chwilą zakładką. Aby zaznaczyć fragment tekstu, klikamy na jego początek i przytrzymujemy wciśnięty lewy przycisk myszy. Przemieszczamy kursor na koniec fragmentu tekstu i zwalniamy przycisk myszy.

4 Z menu Wstaw wybieramy pozycję Hiperłącze... Otwiera się okno ●. Klikamy na przycisk ● i rozwijamy pozycję ●. Klikamy na nazwę zakładki ●, do której odnośnik ma przenosić i klikamy na OK. W dokumencie pojawia się oznaczone na niebiesko hiperłącze ●.

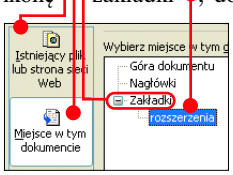

5 Jeśli teraz przytrzymamy wciśnięty klawisz Ctrl i klikniemy na stworzone przez nas hiperłącze, zostaniemy przeniesieni w miejsce ●.

Popularne rozszerzenia plików:
.exe – pliki wykonywalne
.mp3 – muzyka w formacie MP3
.wav – muzyka w formacie WAV

MyIE2

Formularz z automatu

Zapisujemy dane z formularzy na stronie

Aby korzystać z niektórych usług w sieci (na przykład z poczty e-mail czy konta na stronę WWW), trzeba często wypełnić niejeden formularz. Jest to bardzo nudne i czasochłonne zajęcie. Dodatkowo, jeśli chcemy je przerwać i dokończyć na przykład następnego dnia, będziemy musieli wypełniać wszystkie pola od nowa. No, chyba że, używając aplikacji MyIE2, skorzystamy ze specjalnej opcji zapisywania pól formularza. Komputer ŚWIAT pokaże, w jaki sposób to zrobić.

1 Uruchamiamy MyIE2 – po kliknięciu na menu Start wybieramy kolejno: Programy (w Windows XP Wszystkie programy), MYIE2 i MYIE2. Aby otworzyć stronę z formularzem, który chcemy wypełnić, w pole ● wpisujemy adres strony i klikamy na przycisk.

2 Wypełniamy formularz (na przykład ●). Jeśli z jakichś względów chcemy przerwać jego wypełnianie i dokończyć na przykład następnego dnia, z menu Narzędzia wybieramy Automatyczne wypełnianie i klikamy na Zapisz dane z formularza.

Rada Komputer ŚWIATA

Niestety, aplikacja MyIE2 zapisuje dane tylko z pól tekstowych (na przykład ●) formularza. Nie radzi sobie z polami list oraz opcjami (na przykład ●).

Dane z formularza zostają zapisane w zaszyfrowanym pliku w katalogu aplikacji MyIE2.

3 Aby później w dowolnym momencie wczytać do formularza zapisane do niego dane, otwieramy stronę, na której znajduje się formularz. Następnie z menu Narzędzia wybieramy Automatyczne wypełnianie formularzy i pozycję Wypełnij formularz. Formularz zostanie wypełniony.

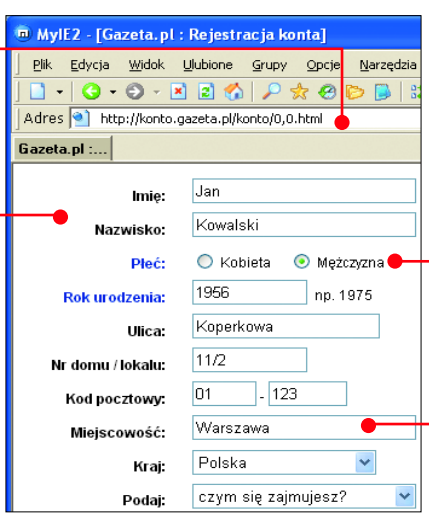

Excel 97/2000/XP/2003

Atrakcyjny wynik

Wynik działania formuły umieszczamy w autokształcie

Wielu użytkownikom Excel wydaje się nudną, składającą się z wielu komórek, aplikacją. Nic bardziej mylnego. Dzięki różnym opcjom arkusz z danymi możemy przedstawić w bardzo atrakcyjny sposób. Przykładem może być umieszczenie wyniku działania formuły w jednym z wielu ciekawych kształtów. Nauczmy się wstawiać autokształty i umieszczać w nich zawartość dowolnej komórki.

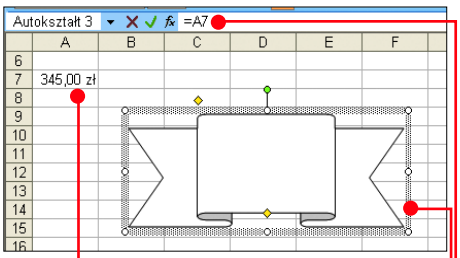

1 Aby uruchomić aplikację Excel, klikamy na Start i kolejno wybieramy pozycje: Programy (Wszystkie programy w Windows XP), w wypadku Office 2003 dodatkowo na Microsoft Office oraz na końcu na Microsoft Office Excel. Następnie z menu Plik aplikacji wybieramy pozycję Otwórz... i dwukrotnie klikamy na plik dokumentu, w którym chcemy wynik formuły umieścić w autokształcie.

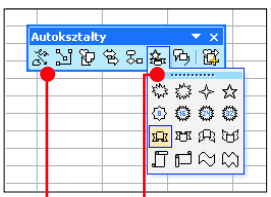

2 Aby wstawić autokształt do arkusza, z menu Wstaw wybieramy podmenu Obraz, a następnie pozycję Autokształty. Pojawia się pasek narzędzi. Wybieramy z niego interesujący nas kształt.

3 Klikamy na jedną z kategorii i z menu, które się rozwija, wybieramy jeden z dostępnych kształtów. Wystarczy już tylko kliknąć na arkusz i przytrzymać wciśnięty lewy przycisk myszy, a następnie, przemieszczając kursor, ustalić wielkość autokształtu i zwolnić przycisk.

4 Aby w autokształt wstawić wartość z dowolnej komórki, klikamy na kształt i w pole formuły wpisujemy znak równości oraz adres komórki, z której zostanie pobrana wartość (na przykład komórki A3, w której znajduje się wynik działania formuły). Po zatwierdzeniu klawiszem Enter w autokształcie pojawia się liczba lub tekst. Jeśli chcemy dostosować wygląd czcionki, skorzystajmy z informacji z ramki Dostosowanie autokształtu.

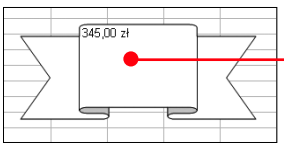

Dostosowanie autokształtu

Korzystając z możliwości formatowania autokształtu, z łatwością dostosujemy jego wygląd do naszych potrzeb. Wystarczy kliknąć dwukrotnie na wstawiony przez nas autokształt i w oknie, które się wyświetla, zmodyfikować niektóre ustawienia. Na przykład po kliknięciu na zakładkę Czcionka możemy wybrać typ, styl i rozmiar czcionki, a także nadać jej kolor. Jeśli klikniemy na zakładkę Wyrównanie, z list będziemy mogli wybrać sposób wyrównania tekstu w pionie i poziomie (na przykład wyśrodkowanie). Warto także kliknąć na zakładkę Kolory i linie i z listy Kolor: wybrać barwę autokształtu. Po kliknięciu na przycisk OK autokształt wygląda bardzo atrakcyjnie.

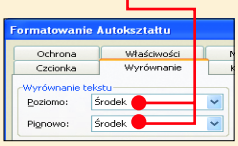

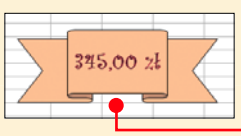

AMD Sempron

AMD

Procesor AMD Sempron™
Nowa jakość codziennej pracy z komputerem

Procesor AMD Sempron™ jest najlepszy w swojej klasie pod względem wszystkich najważniejszych wskaźników wydajności

- Najlepszy w swojej klasie. Jest liderem rankingów cena-jakość.
- Kompleksowy zestaw funkcji. Jest wyposażony w wiele użytecznych funkcji, które poprawiają działanie aplikacji i zwiększają komfort pracy z komputerem.
- Wszystkie aplikacje, w każdym miejscu i o każdej porze. Zapewnia maksymalną wydajność i bezproblemowe działanie ponad 60 tys. najpopularniejszych na świecie aplikacji, gwarantując stałą, wysoką wydajność.
- Niezawodność lidera rynku. Gwarantuje niezawodność, którą zapewnia doświadczony lider branży.

Więcej informacji dostępnych na www.amd.pl

AMD, logo AMD Strzałka, AMD Sempron oraz ich kombinacje są znakami towarowymi Advanced Micro Devices, Inc.

INCOM S.A. Autoryzowany Dystrybutor Procesorów AMD incom

Outlook Express 5/6

Kolorowa poczta

Włączamy oznaczanie wiadomości barwami

Poczta elektroniczna to chyba już najpopularniejsza forma przesyłania wiadomości. Niektórzy internauci dostają nawet kilkadziesiąt wiadomości e-mail dziennie. Problemem jest więc szybkie dotarcie do tych najważniejszych – otrzymanych od szefa czy przyjaciół. Komputer ŚWIAT pokaże sposób na automatyczne kolorowanie wiadomości pochodzących od wybranych osób. Dzięki temu wystarczy rzut oka na skrzynkę odbiorczą, aby sprawdzić, czy nie ma w niej jakiegoś istotnego listu elektronicznego.

1 Uruchamiamy Outlook Express. W tym celu klikamy na przycisk Start, wybieramy Programy (Wszystkie programy w Windows XP), a następnie klikamy na Outlook Express.

2 Z menu Narzędzia wybieramy Reguły wiadomości i klikamy na Poczta... W oknie, które się wyświetla, klikamy na przycisk Nowa...

3 Pojawia się okno. W polu zaznaczamy warunek – jeśli zostanie on spełniony przez przychodzącą wiadomość, reguła zadziała. Jeżeli na przykład chcemy, aby kolorowane były wszystkie wiadomości od określonej osoby, wtedy zaznaczamy opcję. W polu pojawia się opis tej reguły.

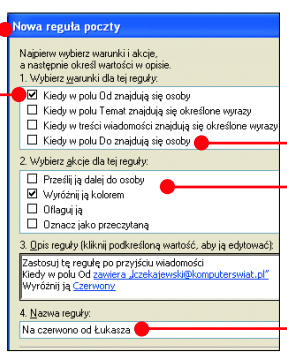

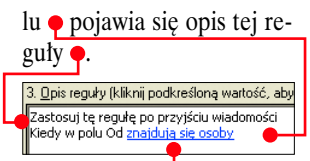

4 Klikamy na odnośnik – dzięki temu będziemy mogli wybrać osobę, od której wiadomości będą kolorowane. Pojawia się okno, w którym w pole wpisujemy adres e-mail tej osoby i klikamy na przycisk Dodaj. Wpisując inne adresy e-mail (i klikając za każdym razem na przycisk Dodaj), możemy sprawić, że reguła będzie zastosowana dla kilku nadawców. Na końcu klikamy na przycisk OK.

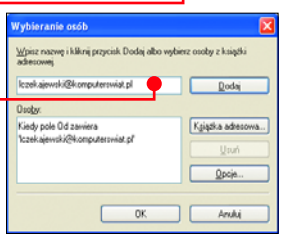

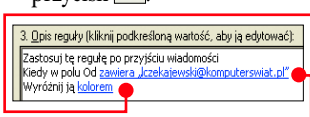

5 Opis reguły zmienia się. W polu wybieramy akcję Wyróżnij ją kolorem. Dzięki temu, jeśli wiadomość będzie spełniała ustalony przez nas warunek, zostanie oznaczona kolorem. Wystarczy już tylko kliknąć na odnośnik i w oknie, które się pojawia, wybrać z listy Kolor barwę (na przykład Czerwony). Klikamy na OK i na koniec w polu wpisujemy dowolną nazwę reguły. W dwóch kolejnych oknach klikamy na OK. Od tej pory wszystkie wiadomości otrzymane od wybranej osoby (lub osób) będą oznaczane kolorem.

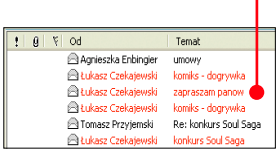

Prawo działa wstecz!

Zastosowanie reguły do starych wiadomości

Przedstawiona w poprzedniej wskazówce porada sprawdza się doskonale, wyróżniając kolorem ważne wiadomości wśród tych, które właśnie odebraliśmy. Ale co z dawniej przesłaną pocztą e-mail? Jest na to rada. W Outlook Expressie każdą regułę można zastosować również do starych wiadomości. Zobaczmy, jak to zrobić.

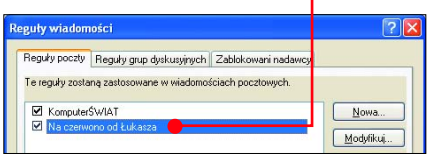

1 Otwieramy Outlook Express i z menu Narzędzia wybieramy Reguły wiadomości i Poczta... W oknie, które się pojawia, w polu klikamy na nazwę reguły, którą chcemy zastosować dla wcześniej odebranych wiadomości e-mail. Następnie klikamy na przycisk Zastosuj...

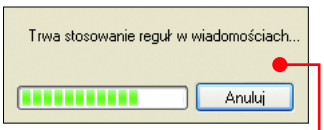

2 Zostaje wyświetlone okno. Jeśli w folderze Skrzynka odbiorcza znajdują się podfoldery i chcemy, żeby reguła została zastosowana również dla wiadomości w nich się znajdujących, zaznaczamy opcję. Na koniec klikamy na przycisk Zastosuj... Po chwili oczekiwania (postęp stosowania reguł w wiadomościach możemy obserwować w oknie), zostaje wyświetlone okno z potwierdzeniem. Klikamy w nim na przycisk OK, a w kolejnych oknach klikamy na Zamknij i Anuluj. Reguła zostanie zastosowana dla wszystkich otrzymanych wcześniej wiadomości.

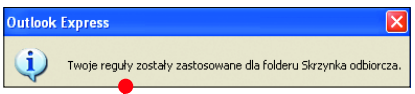

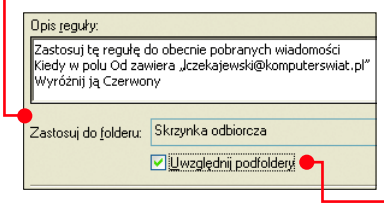

Winamp 3/5

Konsola sterująca

Sterujemy pracą Winampa za pomocą klawiatury

Odtwarzaniem muzyki w Winampie możemy sterować też przy wyłączonym monitorze (wykorzystując komputer jako odtwarzacz muzyki na przykład na prywatce). Dostęp do najważniejszych funkcji programu uzyskamy za pomocą skrótów klawiaturowych (większość przy wykorzystaniu 05 (s. 52) **klawiatury numerycznej**). Komputer ŚWIAT przygotował zestaw podpowiedzi, w jaki sposób wygodnie sterować odtwarzaniem utworów muzycznych w Winampie za pomocą klawiszy.

1 Uruchomiamy aplikację Winamp. Aby to zrobić, klikamy na Start i wybieramy pozycję Programy (Wszystkie programy w Windows XP), a następnie grupę Winamp i na końcu ikonę Winamp.

2 Otwieramy pojedyncze utwory muzyczne, cały katalog z piosenkami lub stworzoną przez nas wcześniej playlistę. Aby to zrobić, z menu File wybieramy odpowiednio Odtwarzaj plik..., Odtwarzaj folder... lub pozycję Otwórz playlistę. W oknie, które się pojawia, odnajdujemy pliki, folder lub playlistę i klikamy na Otwórz.

3 Sterowanie Winampem za pomocą klawiatury numerycznej jest intuicyjne i łatwe do zapamiętania (patrz ramka poniżej). Dodatkowo warto również poznać inne skróty (przedstawione w tej samej ramce).

Skróty klawiaturowe

Dzięki klawiszom klawiatury numerycznej łatwo włączymy następny czy poprzedni utwór, a także ustawimy odpowiednią głośność:

- 7 przewiń w tył o 5 sekund
- 9 przewiń w przód o 5 sekund
- 4 skocz do poprzedniego
- 6 skocz do następnego
- 1 skocz o 10 utworów w tył
- 3 skocz o 10 utworów w przód
- 8 pogłośnij
- 2 przycisz
- 5 włącz odtwarzanie
- 0 otwórz plik
- . skocz do utworu (wyświetla okno narzędzia Skocz do)

Warto poznać również kilka pozostałych skrótów klawiaturowych. Znacznie przyspieszą one obsługę aplikacji Winamp:

- S – włączenie/wyłączenie losowego wybierania utworów
- C – pauza
- V – zatrzymanie muzyki
- Shift V – zatrzymanie odtwarzania z wyciszeniem
- Ctrl V – zatrzymanie odtwarzania po zakończeniu odgrywania utworu

Twój Niezbędnik

Praca • Nauka • Hobby • Zabawa

120 programów, w tym darmowe HITY, za które w sklepie zapłaciłbyś kilkaset złotych

na płycie:

Praca • Nauka • Hobby • Zabawa

CENA: TYLKO 7,90 zł

Komputer może być naprawdę pożyteczny!
Na płycie **18** programów do pracy,
14 programów do nauki,
29 programów hobbystycznych

A do relaksu **12** programów
do zabawy i **7** gier komputerowych

HITY:

Techno eJay 2.0
– stwórz własny kawałek

Panda Antivirus Titanium 2004
– obroń się przed wirusami, korzystając z trzymiesięcznej darmowej aktualizacji bazy wirusów

Rosyjski w pigułce 2.0
– kurs rosyjskiego dla początkujących

Pajączek 5 NxG Standard
– najlepszy polski edytor stron WWW

CENTRUM SPRZEDAŻY WYSYŁKOWEJ: 0 801 120 003

Od 18 sierpnia w Twoim kiosku!

część druga

FOT.: SUNSET/FLASH PRESS MEDIA/BE&W/montaż Komputer ŚWIAT

Drogowskaz

Bez warstw niesmaczne	58
Praca z warstwami	58
Otwieramy zamknięte drzwi	59
Poprawiamy wygląd fotografii	60

Bez warstw niesmaczne

Bez kilku warstw kremu nie ma dobrego tortu, a bez warstw graficznych – ciekawych fotomontaży. W drugim odcinku kursu Paint Shop Pro nauczymy się korzystać ze specjalnych warstw i zrobimy korektę zdjęcia

Znakomita większość poważnych prac w programie graficznym jest wykonywana z użyciem warstw. Bez nich tworzenie skomplikowanych obrazów jest prawie niemożliwe. W drugiej części kursu Komputer ŚWIAT wyjaśni, co to są warstwy, i pokaże, jak dzięki nim można osiągnąć ciekawy efekt otwarcia wcześniej zamkniętych drzwi na fotografii. Następnie zajmiemy się zaawansowaną korektą źle zrobionego zdjęcia. Sprawdzimy jego **01 histogram**, przeanalizujemy go, a także poprawimy między innymi **02 balans** i **03 nasycenie kolorów** na fotografii oraz jej **04 kontrast**.

Drogowskaz kursu

Podstawowe narzędzia i ikony Paint Shop Pro	19/2004
Praca z warstwami, poprawa jakości zdjęcia	20/2004
Korzystamy z filtrów graficznych	21/2004
Tworzymy cyfrowy fotomontaż	22/2004

Gdzie szukać programów użytych w tym poradniku

program	na płycie	w internecie
Paint Shop Pro 8	Twój Niezbędnik 4/2003	www.jasc.com

Praca z warstwami

Warstwę w programie graficznym możemy sobie wyobrazić jako arkusz przezroczystej folii, na której umieściliśmy pewne elementy naszej pracy. Arkusze folii możemy kłaść jedna na drugą. Podobnie możemy robić z warstwami. W ten sposób elementy znajdujące się na warstwach układają się w harmonijną całość. Oto najprostszy możliwy fotomontaż, zbudowany z dwóch warstw.

Na jednej znajduje się tło, na drugiej – sylwetki ludzi.

Po ich połączeniu otrzymujemy ciekawą kompozycję. Skomplikowane prace graficzne składają się nawet z kilkudziesięciu warstw. Możemy je dowolnie przesuwać względem siebie – dzięki temu bez naruszania większości elementów określamy, gdzie ma się znajdować inte-

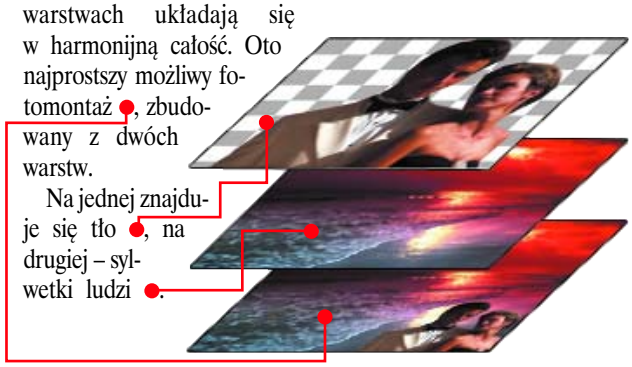

Co to właściwie jest...

01 histogram
Specjalny wykres informujący o jakości zdjęcia. Z histogramu dowiadujemy się, czy zdjęcie ma odpowiednią jasność i neutralną kolorystykę.

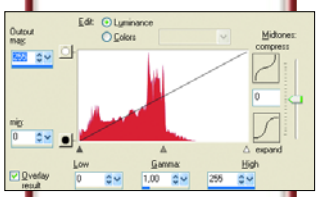

02 balans kolorów
Równowaga między kolorami na fotografii. Na zdjęciu z idealnym balansem kolorów barwy są naturalne – taka sytuacja występuje jednak bardzo rzadko.

03 nasycenie kolorów
Intensywność barw na fotografii. Często kolory na zdjęciu są zbyt intensywne lub wyblakłe.

04 kontrast
Różnica między punktami, z których zbudowany jest obraz na zdjęciu. Im jest większa, tym większy jest kontrast fotografii. Zdjęcia z niewielkim kontrastem są niewyraźne, o zbyt wysokim kontraście mają z kolei nieprawidłową kolorystykę, zanikają na nich detale.

05 filtr
Polecenie, które w programach graficznych przetwarza obraz w usystematyzowany i przewidywalny sposób. Na przykład filtr o nazwie Obraz olejny nada zwykłej fotografii wygląd dzieła namalowanego pędzlem i farbą olejną.

06 bitmapa
Nazwą tą określa się rastrowe obrazy graficzne, które składają się z pojedynczych punktów, czyli pikseli. Popularne formaty plików bitmapowych to na przykład JPEG, GIF, TIFF i BMP.

resująca nas rzecz, osoba lub zwierzę. Obiekty na warstwach możemy dowolnie zniekształcać i modyfikować, przy czym wprowadzone zmiany dotyczą wyłącznie jednej warstwy. Warstwy dają się również wyłączyć – stają się niewidoczne. W rezultacie możemy bez ryzyka zmodyfikowania już powstałej pracy testować działanie wymyślnych **05 filtrów** i narzędzi.

Do zarządzania warstwami w Paint Shop Pro służy okno ●. Widzimy w nim nazwy warstw, z których składa się otwarta w programie praca ●. Każda z wirtualnych folii oznaczona jest dodatkową ikoną, która określa, jakiego jest ona rodzaju. Najczęściej stosowane są warstwy rastrowe zawierające dowolne **06 bitmapowe** obiekty (postacie

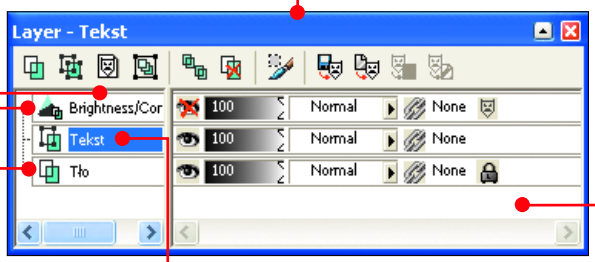

i rzeczy wycięte ze zdjęć) – oznaczone ikoną ●. Są również warstwy wektorowe ● z obiektami wektorowymi (najczęściej jest to tekst) oraz warstwy korekcyjne ●, które nie zawierają grafiki, lecz jedynie informacje o korekcji kolorów. Komputer ŚWIAT pokaże, jak zarządzać warstwami w przeznaczonym do tego oknie.

1 Aby dodać nową warstwę rastrową, klikamy w oknie zarządzania warstwami na ikonę ●. Natomiast aby dodać warstwę wektorową, klikamy na ●.

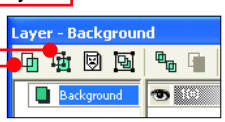

Rada Komputer ŚWIATA

Jeżeli po uruchomieniu programu nie widzimy okna zarządzania warstwami, z menu View wybieramy polecenie Palettes i następnie Layers.

2 W oknie nie ma ikony pozwalającej utworzyć warstwę korekcyjną, aby więc dodać ją do naszej pracy, klikamy prawym przyciskiem myszy na pole ●. Z menu wybieramy polecenie New Adjustment Layer, a następnie jedno z listy ● – aby na przykład stworzyć warstwę korygującą kontrast, klikamy na ●.

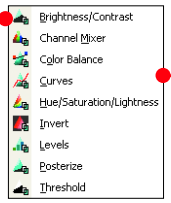

3 Usuwamy warstwę, zaznaczając ją najpierw w oknie ●. Klikamy na ● i następnie na przycisk Yes.

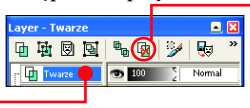

4 Czasem przydaje się również skopiowanie warstwy. W tym celu klikamy na warstwę, którą chcemy skopiować, a następnie na ikonę ●. Kopia pojawia się w oknie ●.

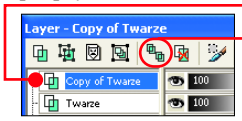

Możemy zmienić jej nazwę, klikając na nią prawym przyciskiem i wybierając z menu kontekstowego polecenie Rename.

Otwieramy zamknięte drzwi

Wiedząc już, jak posługiwać się warstwami, spróbujemy naszą wiedzę wykorzystać w praktyce, otwierając na zdjęciu zamknięte wcześniej drzwi ●.

1 Uruchamiamy Paint Shop Pro i otwieramy w nim zdjęcie zamkniętych drzwi ●.

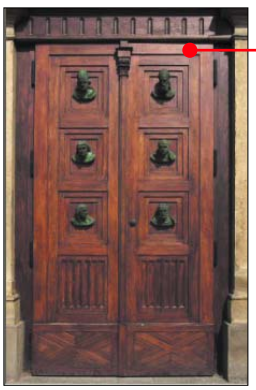

2 Klikamy na ● i rysujemy prostokąt obejmujący ruchomą część drzwi ●. Z menu Selections u góry okna Paint Shop Pro wybieramy Promote Selection to Layer, dzięki czemu przenosimy zaznaczony obszar na nową warstwę.

3 W oknie ● pojawia się nowa warstwa z umieszczonym na niej fragmentem drzwi. Nie usuwamy zaznaczenia ze zdjęcia. Klikamy na ● i z menu Edit u góry ekranu wybieramy Clear – w ten sposób usunęliśmy fragment z drzwiami z tła.

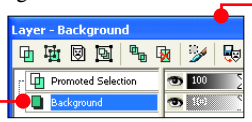

4 Klikamy na ● obok warstwy Background i wybieramy warstwę Promoted Selection. Widzimy tylko zaznaczony wcześniej fragment drzwi ●. Klikamy na dowolne miejsce zdjęcia prawym przyciskiem myszy – wyłączamy w ten sposób aktywne jeszcze zaznaczenie i rysujemy prostokąt obejmujący prawe skrzydło drzwi ●.

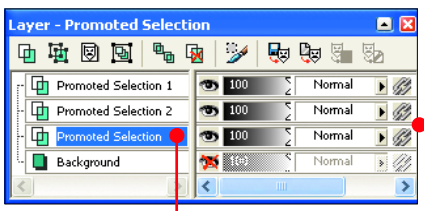

5 Z menu Selections wybieramy następnie polecenie Promote Selection to Layer. Stworzyliśmy kolejną warstwę ● – tym razem znajduje się na niej prawe skrzydło drzwi. Zaznaczamy ponownie warstwę o nazwie Promoted Selection. Z menu Selections wybieramy Invert. W ten sposób zaznaczyliśmy lewe skrzydło drzwi i przezroczysty obszar warstwy ●. Po raz kolejny z menu Selections wybieramy znane nam już polecenie Promote Selection to Layer.

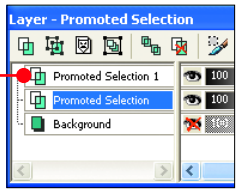

6 W oknie zarządzania warstwami mamy teraz cztery warstwy ●. Zaznaczamy tę, na której znajdują się całe drzwi ●, i usuwamy ją, klikając na ikonę.

7 Klikamy prawym przyciskiem myszy na dowolne miejsce rysunku, następnie lewym na i na jedną z warstw, na których umieszczone są skrzydła drzwi. Dookoła wybranego lewego lub prawego skrzydła pojawiają się linie ●.

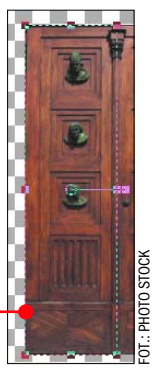

FOT.: PHOTO STOCK

Ikony przydatne w Paint Shop Pro

W tej ramce na kolejnych trzech stronach znajdziemy krótki opis funkcji Paint Shop Pro związanych z tematyką kursu.

Tą ikoną tworzymy nowe warstwy rastrowe

Ikona, która służy do tworzenia nowych warstw wektorowych

Wyświetla w okienku warstw listę wszystkich obiektów na zdjęciu

8 Przyciskamy klawisz Ctrl i trzymając go, przesuwamy górną krawędź prostokąta w dół – w ten sposób zmieniamy kształt drzwi. Zwalniamy klawisz i przycisk myszy.

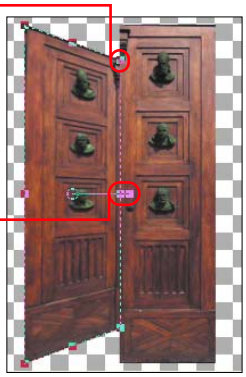

9 Klikamy na środek linii i przesuwamy ją nieco w lewo. Lewe skrzydło drzwi zostało otwarte.

10 Klikamy w oknie zarządzania warstw na warstwę, na której umieszczone jest prawe skrzydło drzwi. Wybieramy narzędzie i zmieniamy za pomocą myszy i klawisza Ctrl kształt prawego skrzydła. Podobnie, jak zrobiliśmy to przed chwilą z lewym skrzydłem drzwi w punktach **8** i **9**. Włączamy warstwę, na której znajduje się tło, klikając na ikonę obok jej nazwy (wyłączyliśmy ją w punkcie **4** na poprzedniej stronie). Efekt naszych wysiłków wygląda bardzo zachęcająco. Jak łatwo się domyślić, nic nie stoi na przeszkodzie, aby za drzwiami na kolejnej warstwie umieścić dodatkowe obiekty – ludzi, zwierzęta. O tym jednak, jak tworzyć bardziej skomplikowane fotomontaże, przeczytamy w czwartym odcinku kursu programu Paint Shop Pro.

Poprawiamy wygląd fotografii

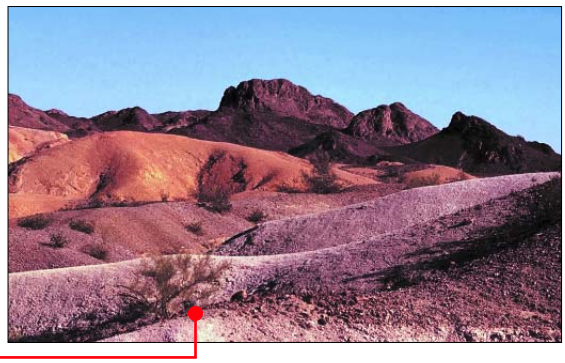

Nie każde zdjęcie wygląda dobrze po zrobieniu. Często trudne warunki oświetleniowe powodują, że za dużo jest na nim barw utrzymanych w podobnych odcieniach. Może być poza tym za mało kontrastowe lub zbyt ciemne. Razem z Komputer ŚWIATEM dokonamy korekty kiepskiej fotografii. Warto!

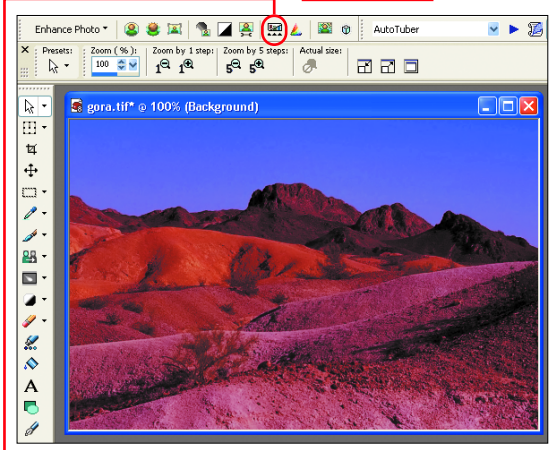

1 Zaczynamy od analizy zdjęcia. Dzięki niej zdobędziemy informacje pozwalające dokonać jego prawidłowej korekty. Otwieramy zdjęcie w programie i klikamy na ikonę.

2 W oknie zaznaczona jest opcja Wykres pośrodku okna informuje nas o jasności naszej fotografii. Jeśli większość szczytów wykresu znajduje się w lewej części osi X, oznacza to, że fotografia jest zbyt ciemna. Jeżeli po prawej – zbyt jasna. Nasze zdjęcie jest zbyt ciemne – widać to na wykresie oraz bezpośrednio na fotografii.

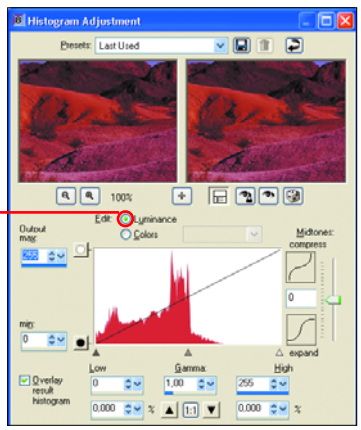

3 Zobaczmy teraz, jak wyglądają wykresy informujące nas o kolorystyce fotografii. Zaznaczamy opcję i z rozwijanego menu wybieramy polecenie.

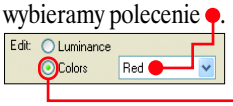

4 Widzimy wykres przedstawiający nasycenie naszego zdjęcia kolorem czerwonym i jego odcieniami. Na linii poziomej umieszczono wartości od 0 do 255. Im wyższe są pionowe słupki pojawiające się na wykresie, tym więcej pikseli ma odpowiadającą im wartość (a więc będących w tym samym kolorze). Podobnie jest z ich rozmieszczeniem na osi poziomej wykresu – im znajdują się bardziej na prawo, tym kolor czerwony jest intensywniejszy. W naszym przykładzie widać, że czerwonego nie brakuje, co zresztą wiedzieliśmy już od razu po otwarciu pliku z fotografią w Paint Shop Pro.

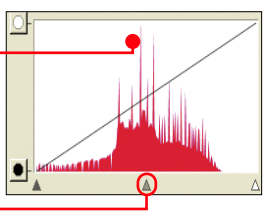

5 Zobaczmy, jak wyglądają wykresy pozostałych dwóch kolorów – zielonego i niebieskiego. Wybieramy w polu wartość i patrzymy na wykres poniżej. Zielonego nie ma zbyt wiele.

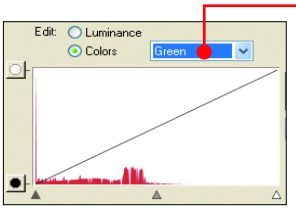

6 Sprawdzamy jeszcze wykres niebieskiego. Nie będziemy tu raczej nic zmieniać – wierzchołek to najprawdopodobniej kolor nieba. Zwróćmy uwagę, że praktycznie na wszystkich wykresach (nie tylko niebieskiego) linie są wąskie, wysokie i skupione w jednym miejscu. To oznacza, że zdjęcie zawiera mało szczegółów.

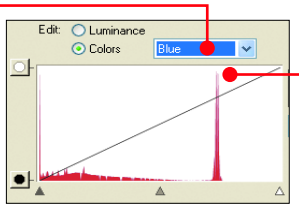

7 Czas na właściwą korektę fotografii. Zaczynamy od rozciągnięcia histogramu – dzięki temu zwiększymy różnice w kolorach pomiędzy pikselami na zdjęciu i rozjaśnimy je. Zaznaczamy opcję. Szukamy punktu, od którego wykres zaczyna rosnąć, a następnie zaznaczamy go trójkącikiem

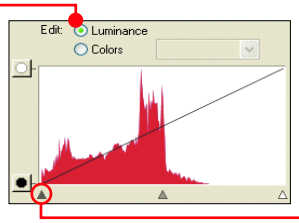

Ikony przydatne w Paint Shop Pro

- Ikona do tworzenia grup warstw – ułatwia zarządzanie nimi
- Tworzy kopię wybranej warstwy
- Usuwa zaznaczoną wcześniej warstwę
- Wyświetla histogram otwartego zdjęcia

– znacznik przeciągamy myszą. W naszym przykładzie wykres zaczyna się od samego początku osi X, więc znacznik pozostawiamy bez zmian.

8 Znacznik znajdujący się na końcu osi X przeciągamy myszą w miejsce, gdzie wykres zanika. Paint Shop Pro narysował nową

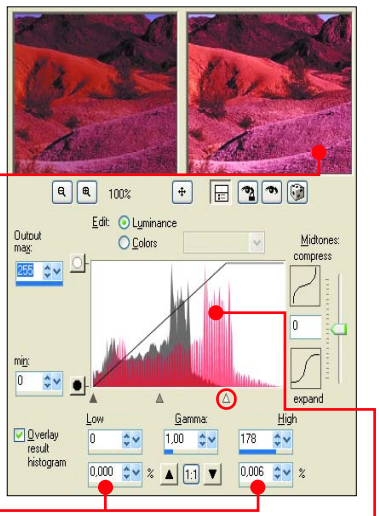

wersję wykresu ●. Przesuwając znaczniki, zwróćmy uwagę, aby wartości w polach ● były nie większe od 0,1 procent. W oknie podglądu ● widzimy, jaki efekt dało przesunięcie znaczników.

9 Suwak ● służy do zmiany jasności zdjęcia. Jeżeli fotografia jest zbyt ciemna (większość wierzchołków wykresu znajduje się z lewej strony), przesuwamy suwak w prawo, a jeśli zbyt jasna (wierzchołki wykresu są z prawej strony) – w lewo. Cały czas, co ważne, trzymamy się nie tylko tego, co pokazuje wykres, ale również obserwujemy okno podglądu. Jeżeli obraz w nim nie podoba się nam, wycofujemy się z ostatnio przeprowadzonej modyfikacji lub wykonujemy ją w mniejszym stopniu. W naszym przykładzie nieznacznie przesuwamy suwak w lewo.

10 Zostały nam jeszcze do zmodyfikowania tony pośrednie. Do tego służy suwak z prawej strony wykresu ●. Jeżeli na wykresie wierzchołki osiągają większe wartości na obrzeżach, a mniejsze w części centralnej, przesuwamy suwak do góry. Jeżeli wykres wygląda dokładnie odwrotnie – w dół. W naszym przykładzie przesuwamy suwak nieznacznie do góry. Zamykamy okno z histogramem, klikając na OK.

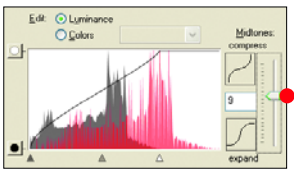

11 Fotografia wygląda już bardziej naturalnie niż na początku naszej pracy, ale ciągle jest w niej za dużo koloru czerwonego. Wybieramy więc z menu Adjust polecenie Color Balance i następnie Automatic Color Balance... Otwiera się okno, w którym dokonamy poważnej zmiany kolorystyki. Po przeprowadzeniu modyfikacji kolory na zdjęciu będą zbliżone do naturalnych. W większości wypadków wartości ustawione w oknie są dobrane optymalne. Wystarczy zamknąć okno, klikając na OK, aby nasza fotografia wyglądała dużo lepiej niż przed uruchomieniem narzędzia do automatycznej korekty kolorystyki zdjęcia. Komputer ŚWIAT zachęca jednak do eksperymentów – cały czas nasze modyfikacje widzimy w oknie ●. Bardzo łatwo jest się z nich wycofać. W polu ● określamy siłę naszej korekty. Opcję ● zaznaczamy, jeżeli chcemy usunąć z fotografii jeden dominujący kolor – tak jest w naszym przykładzie. Natomiast suwakiem poniżej określamy temperaturę naszego zdjęcia, czyli rodzaj oświetlenia, przy jakim było ono zrobione. Zadowoleni ze zmian klikamy na OK.

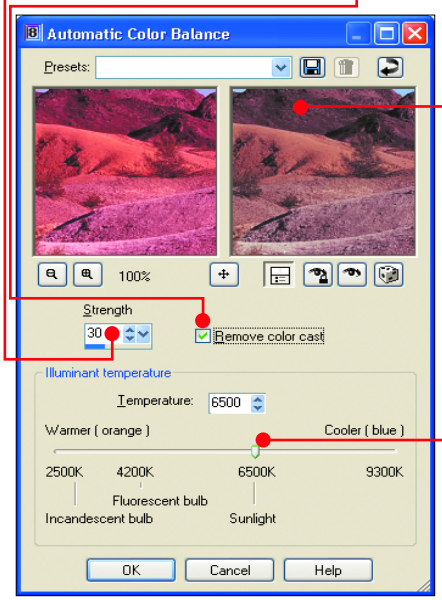

12 Warto jeszcze podnieść nieco kontrast zdjęcia. Wybieramy więc z menu Adjust polecenie Brightness and Contrast i następnie Automatic Contrast Enhancement...

Zaznaczamy opcję ● – korekta kontrastu nie wpłynie na jasność zdjęcia. Klikamy na ●, zwiększając tym samym siłę korekcji. I na koniec zaznaczamy opcję ●, co sprawia, że nie podkreślamy szczególnie różnic między dużymi obszarami zdjęcia o różnej jasności. Klikamy na OK.

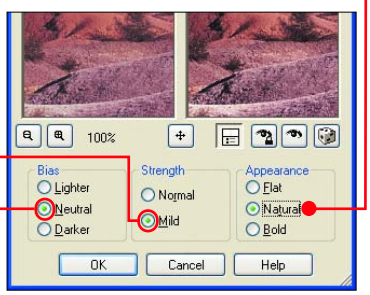

13 Poprawimy na koniec nasycenie barw. Z menu Adjust wybieramy Hue and Saturation, a następnie Automatic Saturation Enhancement... Chcemy, aby zdjęcie miało neutralne kolory – zaznaczamy więc ● i ●. Klikamy u dołu okna na OK.

14 Korekta zdjęcia została zakończona. Fotografia wyglądała zupełnie inaczej – wystarczy porównać zdjęcia na poprzedniej stronie.

Rada Komputer ŚWIATA

Lewe skrajne położenie suwaka ● oznacza oświetlenie żarzącą się żarówką – światło jest bardzo ciepłe, żółtopomarańczowe. Skrajne prawe imituje światło emitowane przez świetlówkę – jest zimne, niebieskie. Temperatura 6500 K odpowiada mniej więcej światłu emitowanemu w środku dnia przez słońce.

Usuwa zniekształcenie beczkowe ze zdjęcia

Narzędzie do korekty efektu rybiego oka na zdjęciach

Poprawia kolorystykę i kontrast fotografii

Poprawia ostrość zdjęcia

WYDAWNICTWO MIKOM
NOWOŚCI
od Podstaw Komputer od podstaw
od Podstaw Excel 2002/2003
od Podstaw PHP
Automatyzacja CorelDRAW SKRYPTY
Księgarnia Internetowa
www.mikom.pl
Wydawnictwo MIKOM
ul. Żegoty, 02-263 Warszawa
tel. (22) 846 28 53, tel./fax (22) 886 62 43
e-mail: mikom@mikom.pl

Wrogie zastępy czyhają na naszych wojowników. W której grze wojska są najgroźniejsze? Aby znaleźć odpowiedź na to pytanie, Komputer ŚWIAT przetestował 11 strategii czasu rzeczywistego

Drogowskaz

Wojenne porachunki	62
Wkrótce w sklepach	62
Najchętniej gramy w...	62
Interesujące propozycje	66
Wyniki testu	66
Tak testował Komputer ŚWIAT	67

Wojenne porachunki

Strategie czasu rzeczywistego, popularnie zwane RTS-ami, powstały z myślą o graczach, którzy nie lubią ślęczeć godzinami nad jedną decyzją. Liczy się szybkość i sprawność działania. Tylko dobrzy stratedzy, z perfekcyjną znajomością skrótów klawiaturowych i umiejętnością błyskawicznego podejmowania decyzji, mogą sobie poradzić z tym wyzwaniem. Kto nie wierzy, może spróbować swoich sił na przykład w ośmiu testach w grze Rise of Nations, takich jak przejście do nowej ery w ciągu trzech minut lub wykonanie polecenia przy jak najmniejszej liczbie kliknięć myszą. Z początku można odnieść wrażenie, że osiągnięcie wyników podawanych przez komputer jest niemożliwe, ale po wielu próbach zapewne także my wpiszemy się na listę chwały.

Testowane gry nie tworzą jednorodnej grupy. Część programów to klasyczne strategie czasu rzeczywistego opierające się na schemacie: przetrwaj pierwszy atak, a potem stwórz armię i zniszcz osadę przeciwnika. Do tej kategorii należy Atrox. Na przeciwnym biegunie znajdują się gry, w których nie wystarczy stworzyć armii – trzeba jeszcze zadbać o stosunki dyplomatyczne i własny prestiż albo przygotować prowincje na obciążenia związane z wystawieniem wojsk. Przykładem takich gier mogą być Mroczne wieki i Medieval: Total War.

W większości nowych strategii czasu rzeczywistego istnieje możliwość wydawania rozkazów w trakcie pauzy. To ukłon autorów gier w stronę mniej wprawnych dowódców. Ta funkcja stanowi duże ułatwienie, ponieważ nie działając pod presją czasu, popełniamy mniej błędów. I cóż mają w tej sytuacji począć prawdziwi fani RTS-ów: używać tej funkcji i złamać swoje zasady czy też nie korzystać z niej i osiągać gorsze wyniki? Odpowiedź na to pytanie Komputer ŚWIAT pozostawia graczom.

Najchętniej gramy w...

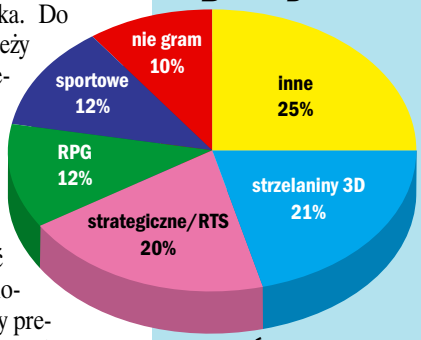

Na podstawie ankiety na witrynie Komputer ŚWIATA

Komputer ŚWIAT sprawdził, w jakie gry najchętniej gramy. Ulubionymi gatunkami okazały się strzelaniny 3D i gry strategiczne

Wkrótce w sklepach

W najbliższym czasie na polskim rynku pojawią się kolejne strategie czasu rzeczywistego. Nicolas Games planuje wydanie trzeciej części gry Lords of the Realms. Walki mamy toczyć w średniowiecznej Europie jako Anglicy, Francuzi lub Niemcy.

Rzym stał się popularnym tematem nowych RTS-ów. LEM przygotowuje polską wersję Rome: Total War. Szczegółowo odwzorowane jednostki zapewne spodobają się graczom, których pecety sprostają wymaganiom sprzętowym. CD Projekt pracuje nad polską wersją Podboju Rzymu, w której wcielamy się w jeden z trzech barbarzyńskich ludów i dążymy do zdobycia Wiecznego Miasta. Cenega zaproponuje dwie gry: No Man's Land, który przenosi gracza w czasy kolonizacji Ameryki, oraz rozgrywający się w przyszłości Ground Control 2.

W Rome: Total War szarża słoni sieje spustoszenie w szeregach rzymskich legionów

1. miejsce

Polanie II

ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ

Czy typowy zbój zostawia kurczaka na ogniu i opuszcza obóz? To na pewno zasadzka

Dawno, dawno temu w pewnej baśniowej krainie, miodem i mlekiem płynącej, żył sobie młody książę Mirko. Po śmierci ojca objął władzę nad państwem. Rządził sprawiedliwie, a lud go kochał. Jednak nic, co dobre, nie może trwać wiecznie. Wszystkie znaki na niebie i ziemi wskazywały na zbliżające się nieszczęście. Podstępny Kościej porwał młodego księcia i tylko szczęśliwy zbieg okoliczności sprawił, że Kościej pomylił zaklęcia. Zamiast czaru zapomnienia, który powinien wymazać z ludzkiej pamięci Mirka, użył czaru teleportacji i książę znalazł się w nieznanym sobie miejscu.

Przed wejściem do lochów lepiej się zastanowić. Któż to wie, jakie licho czai się w ciemnościach?

Tak zaczyna się akcja stworzonej w Polsce gry Polanie II. Przed graczem stoi trudne wyzwanie doprowadzenia Mirka do stolicy i wyzwolenia królestwa z rąk Kościeja. Autorzy przygotowali trzy kampanie, z których każda kolejna jest dostępna dopiero po ukończeniu poprzedniej. W sumie czeka na nas 20 misji. Zmagania toczymy na powierzchni ziemi oraz w przepastnych lochach. Oprócz kampanii możemy rozegrać potyczkę na wybranej przez nas mapie. W zależności od wielkości planszy jednocześnie może zmagać się od dwóch do ośmiu przeciwników. Dostępne są dwa tryby walki: bitwa oraz wojna wiosek. Jeżeli wybierzemy bitwę, nie musimy zaprzątać sobie głowy gospodarką i od razu przechodzimy do walki. Po wybraniu wojny wiosek trzeba zadbać o rozwinięcie odpowiedniego zaplecza dla naszych wojów. Gra ma uproszczony model ekonomiczny. Jedynym surowcem, jaki zbieramy, jest mleko wytwarzane przez niezwykle cenne krowy. Dzięki mleku możemy szkolić jednostki oraz budować obiekty.

Warto zwrócić uwagę na pełną humoru oprawę. Na pastwiskach pasą się Krasule, pilnują ich pastuszkowie, za księcia Mirka walczą tacy wojowie jak Tomisław i Gościsław, a nad pracą drwali czuwa teściowa. W grze spotkamy 12 rodzajów jednostek, sześć budynków oraz sześć konstrukcji obronnych. To mało w porównaniu z konkurencją, ale dzięki temu zabawa jest znacznie prostsza.

Szata graficzna została starannie dopracowana. Tło, budynki oraz postacie prezentują się wyśmienicie.

Po herszcie terroryzującym mieszkańców wioski pozostała jasna plama

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 79 zł

Wymagania sprzętowe (wg producenta): PIII 700, 128 MB, Win 95/98/2000/XP
Do testu dostarczył: TopWare Poland Sp. z o. o., 43-300 Bielsko-Biała, ul. Kamińskiego 19, tel. (033) 8130316

2. miejsce

Homeworld 2[1]

[1]Ang. Ojczyzna 2

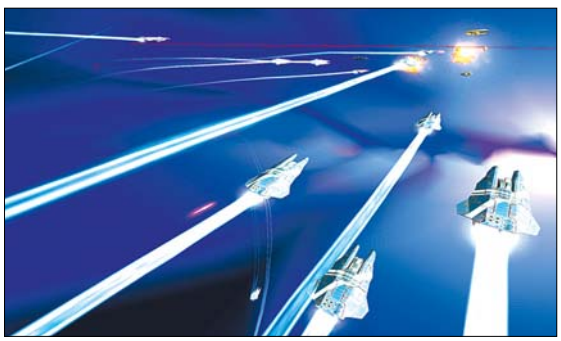

W hiperprzestrzeni i na Ziemi Homeworld 2 oczarowuje nas efektami świetlnymi

Hiigaranie powrócili! Fani Homeworlda już ostrzą sobie myszy na nowych wrogów tej spokojnej nacji. W grze Homeworld 2 naszym zadaniem jest odpieranie najazdu Vaygrów. W trakcie kampanii składającej się z 15 misji poznamy także opowieść o losach Karan S'jet – duchowej przywódczyni Hiigaran.

W porównaniu z poprzednią wersją gry autorzy wprowadzili niewielkie zmiany – największą jest zgromadzenie wszystkich opcji na jednym pasku. W drugiej części zamiast pojedynczych jednostek produkujemy eskadry statków kosmicznych. Nowe rozwiązania sprawiły, że rozgrywka stała się łatwiejsza i jest bardziej widowiskowa. Mniej zaawansowani użytkownicy ucieszą się z opcji wydawania rozkazów w trakcie pauzy.

Każda ze stron dysponuje 14 jednostkami bojowymi o różnym przeznaczeniu. Ich możliwości można dodatkowo zwiększać dzięki wynalazkom.

Pod względem wizualnym nowy Homeworld na pewno nas zachwyci. Znakomicie dopracowane statki kosmiczne, widowiskowe sceny walki rozświetlane seriami wybuchów sprawiają, że trudno oderwać wzrok od ekranu. Na tym tle słabo wypada nużący motyw muzyczny.

Jakość: bardzo dobra | Cena/Jakość: mierna | Cena: 140 zł

Wymagania (wg producenta): PIII 750, 256 MB, Win 98/Me/2000/XP
Do testu dostarczył: Cenega Poland Sp. z o. o., 02-234 Warszawa, ul. Działkowa 37, tel. (022) 8866433

3. miejsce American Conquest[2]

ZWYCIĘZCA Komputer ŚWIAT CENA/JAKOŚĆ

Chaty Indian nie prezentują się okazale, a zimy w Ameryce są mroźne

Pora wyruszyć na podbój Ameryki wraz z grą American Conquest. Czeka na nas osiem kampanii zawierających w sumie 42 misje rozgrywające się w latach 1492–1813. Dodatkowo przygotowano dziewięć misji dla trybu gry pojedynczej. Możemy dowodzić jedną z 12 nacji. W grze napotkamy zarówno rdzenne plemiona, takie jak: Aztekowie, Delawerowie, Pueblosi, jak i przybyszów z Europy: Anglików, Hiszpanów, Francuzów. Ponad 100 typów jednostek i budowli zapewni nam dużo zabawy. Warto zwrócić uwagę na rozbudowane opcje sterowania wojskiem. Możemy wybierać różne ustawienia taktyczne oraz modyfikować agresywność naszych wojsk. Co więcej, żołnierze w miarę oddalania się od bazy stają się bardziej strachliwi i chętniej rejterują z pola walki. Grafika nie zachwyca. O ile budynki i jednostki odwzorowano dosyć starannie, to krajobrazy przedstawiono schematycznie i monotonnie.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: celująca | Cena: 50 zł

Wymagania (wg producenta): PII 450, 64 MB, Win 9x/Me/2000/XP
Do testu dostarczył: Cenega Poland Sp. z o. o., 02-234 Warszawa, ul. Działkowa 37, tel. (022) 8866433

[2]Ang. Podbój Ameryki

4. miejsce Twierdza: Krzyżowiec

Łucznicy są wszędzie i będą walczyć do upadłego w obronie zamku

Krucjaty rycerstwa chrześcijańskiego stały się inspiracją dla autorów gry Twierdza: Krzyżowiec. Głównym zadaniem gracza jest budowanie i zdobywanie zamków, jednak aby tego dokonać, warto zapoznać się z samouczkiem. Bez niego skomplikowane zasady rozgrywki oraz mało intuicyjny ciąg działań mogą nas zniechęcić do zabawy. Nabyte umiejętności możemy sprawdzić w kampanii składającej się z 50 misji o rosnącym stopniu trudności lub w grze na losowej mapie. W trybie budowy zamku możemy się bez reszty poświęcić tworzeniu ogromnej fortecy – wrogowie nie pojawią się. Budowle w grze przygotowano dość starannie, ale pozostałe elementy graficzne są słabo dopracowane. Podkład muzyczny dobrze oddaje klimat wypraw na Bliski Wschód. Instrukcja obsługi jest wyczerpująca – warto do niej zaglądać. Edytor pozwala tworzyć mapy i scenariusze.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 80 zł

Wymagania (wg producenta): PII 300, 64 MB, Win 98/Me/2000/XP
Do testu dostarczył: Cenega Poland Sp. z o. o., 02-234 Warszawa, ul. Działkowa 37, tel. (022) 8866433

5. miejsce Mroczne wieki

Po pokonaniu wrogich wojsk przystępujemy do oblężenia zamku

W średniowiecznej Europie pojawienie się gry Mroczne wieki wywołałoby wielki zamęt. Każdy król, każdy książę mógłby jeszcze raz spróbować swoich sił w rządzeniu i walce. Na szczęście tylko współcześni gracze dzięki pecetom mogą w wirtualnym świecie zmieniać historię naszego kontynentu. Przygodę rozpoczynamy w 1066, 1187 lub 1337 roku. Jako król, książę lub hrabia staramy się powiększyć swój prestiż, zapewnić sukcesję rodu oraz rozszerzyć granice państwa. Zmagamy się z niewiernymi wasalami, którzy tylko czekają na okazję do buntu. Mroczne wieki wymagają od gracza sposobu planowania nietypowego dla gier RTS. Nie wystarczy stworzyć armii i ruszyć na przeciwnika, musimy jeszcze zapewnić jej utrzymanie i poparcie. Oprawa graficzna jest monotonna i uboga. Lepiej wypada oprawa dźwiękowa, a zwłaszcza interesujący podkład muzyczny.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 60 zł

Wymagania (wg producenta): PIII 600, 128 MB, Win 95/98/Me/2000/XP
Do testu dostarczył: CD Projekt, 03-301 Warszawa, ul. Jagiellońska 74, tel. (022) 5196966

6. miejsce Empires: Dawn of the Modern World[3]

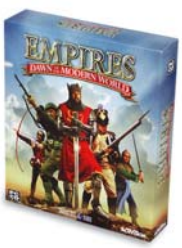

Kampania admirała Yi wymaga rozprawienia się z Japończykami

Pięć epok i niemal 1000 lat historii czeka na wirtualnych dowódców w Empires: Dawn of the Modern World. Autorzy przygotowali trzy kampanie – Ryszarda Lwie Serce, admirała Yi i generała Pattona, możliwość gry na losowej mapie oraz opcje gry sieciowej. W dołączonym edytorze możemy samodzielnie stworzyć nowe scenariusze i kampanie. Do wyboru mamy dziewięć cywilizacji różniących się zdolnościami militarnymi, ekonomicznymi oraz dostępnymi budynkami i jednostkami. Znakomite wrażenie sprawia kolorowa i szczegółowa oprawa graficzna. Oglądanie budowli i oddziałów wojskowych to prawdziwa przyjemność. Nieco mniej efektownie przedstawiono sceny walki. Niestety, gra nie została spolszczona i osoby nieznające angielskiego muszą się domyślać, jakie są cele kolejnych misji. Pomocny w rozwiązaniu zagadek okazuje się bardzo dobrze zredagowany podręcznik.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dobra | Cena: 69 zł

Wymagania (wg producenta): PIII 600, 128 MB, Win 98/2000/Me/XP
Do testu dostarczył: Licomp Empik Multimedia, 02-948 Warszawa, ul. Obornicka 11, tel. (022) 6517324

[3]Ang. Imperia: Początek nowoczesnego świata

7. miejsce Rise of Nations[4]

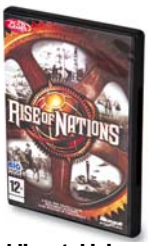

W obliczu takiej armii mieszkańcy miasta truchleją z trwogi

[4]Ang. Powstanie narodów

W Rise of Nations możemy stanąć na czele jednej z 18 nacji i poprowadzić ją do panowania nad światem. Każdy naród dysponuje unikalnymi umiejętnościami oraz jednostkami bojowymi. Dostępne są trzy tryby rozgrywki – misje pojedyncze, kampania oraz gra wieloosobowa. Początkujący mogą skorzystać z samouczka, a zaawansowani sprawdzić się w ośmiu wymagających testach. W trybie kampanii rozgrywka toczy się na przemian w systemie turowym i czasie rzeczywistym. W pierwszym z nich wyznaczamy kierunki podboju, a w drugim walczymy z przeciwnikiem. Oprawa graficzna została przygotowana dość dobrze – szczególnie okazale prezentują się czołgi i samoloty, nieco gorzej wygląda ziemia oraz jednostki piesze. Mogą się podobać starannie przygotowane odgłosy z pola walki. Niestety, zarówno gra, jak i instrukcja pozostały w angielskiej wersji językowej.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: niedostateczna | Cena: 152 zł

Wymagania (wg producenta): PIII 500, 128 MB, Win 98/2000/Me/XP
Do testu dostarczył: Microsoft Sp. z o. o., 02-222 Warszawa, Al. Jerozolimskie 195a, tel. (022) 5941000

8. miejsce Medieval: Total War[5]

Polscy rycerze wzbudzają w przeciwniku paniczny strach

[5]Ang. Średniowiecze: Wojna totalna

Medieval: Total War przenosi nas w czasy średniowiecza. W tej epoce wojen i podbojów możemy stanąć na czele 12 państw, w tym Polski, i poprowadzić je do panowania nad Europą. Kilka rodzajów rozgrywki zapewni nam sporo atrakcji – szybka bitwa, potyczka historyczna, kampania fikcyjna i oparta na prawdziwych wydarzeniach. Zabawa podzielona została na dwa etapy: planujemy w trybie turowym, a walczymy w czasie rzeczywistym. Duża liczba jednostek – około 100 – oraz zróżnicowanie ich cech sprawia, że bardzo wiele zależy od zastosowania odpowiedniej taktyki. Grafika nie zachwyca. Różnice między oddziałami są mało widoczne – gdyby nie podpowiedzi, w ferworze walki łatwo mogłoby dojść do pomyłki. Miły dla ucha wojownika szczęk oręża i świst strzał z łuku przeplata się z niezbyt ciekawymi utworami muzycznymi. Na pochwałę zasługuje dobrze opracowany podręcznik.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: mierna | Cena: 89 zł

Wymagania (wg producenta): PII 350, 128 MB, Win 98/2000/Me/XP
Do testu dostarczył: Licomp Empik Multimedia, 02-948 Warszawa, ul. Obornicka 11, tel. (022) 6517324

9. miejsce Ballerburg[6]

W osadzie nic się nie dzieje, dopóki nie nadleci pocisk przeciwnika

[6]Niem. Wybuchający zamek

Czy uda się nam obronić zamek i odeprzeć ataki wrogów? Możemy to sprawdzić, uruchamiając grę Ballerburg, która wśród testowanych programów wyróżnia się odmiennym sposobem rozgrywki. Nie prowadzimy do boju oddziałów, tylko ostrzeliwujemy przeciwnika z różnorodnych katapult, balist lub katiusz. W tym czasie rozbudowujemy zamek i prowadzimy badania naukowe. Dzięki prężnej gospodarce możemy sobie pozwolić na budowanie nowych urządzeń obronnych oraz kupienie zapasu kul i rakiet. Oprawa graficzna nie zachwyca, brakuje efektownych wybuchów, dramatycznych scen walki. Mało dynamiczna akcja wpływa na obniżenie grywalności (co pewien czas nadlatuje po prostu pocisk wroga, siejąc zniszczenie w naszych szeregach). Zamiast instrukcji otrzymujemy jedynie kartkę z wymaganiami sprzętowymi oraz kilkoma wskazówkami.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: bardzo dobra | Cena: 49 zł

Wymagania (wg producenta): PII 350, 64 MB, Win 95/98/2000/XP
Do testu dostarczył: Licomp Empik Multimedia, 02-948 Warszawa, ul. Obornicka 11, tel. (022) 6517324

10. miejsce Castle Strike[7]

Mury, baszty i wieże stanowią silny punkt każdej obrony

[7]Ang. Uderzenie na zamek

Castle Strike to kolejna produkcja, która przenosi nas w czasy średniowiecza. Tym razem do dyspozycji mamy trzy niewiele się między sobą różniące nacje: Anglików, Francuzów i Niemców. Każda z cywilizacji może zbudować po dwie odmienne jednostki i dwie machiny oblężnicze. To zdecydowanie zbyt mało. Autorzy przygotowali trzy kampanie, składające się w sumie z 27 misji. Niestety, niektóre rozwiązania utrudniają zabawę. Fatalnie działa przejmowanie obcych machin oblężniczych. W jego trakcie tracimy kontrolę nad naszymi jednostkami, przez co stają się one niemal całkowicie bezbronne. Takie niedoróbki sprawiają, że gra otrzymała za grywalność jedynie ocenę mierną. Oprawa graficzna jest na przeciętnym poziomie. Atrakcyjnie wyglądają budynki, zwłaszcza gdy płoną, ale krajobraz jest bardzo monotonny.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: mierna | Cena: 79 zł

Wymagania (wg producenta): PIII 1000, 256 MB, Win 98/Me/2000/XP
Do testu dostarczył: TopWare Poland Sp. z o. o., 43-300 Bielsko-Biała, ul. Kamińskiego 19, tel. (033) 8130316

11. miejsce — Atrox

Działka Bulwark oraz Mangery zapewnią naszej bazie ochronę

Autorzy otwarcie przyznają, że inspiracją dla stworzenia tej gry był kultowy Starcraft. Mimo znakomitego wzorca efekt prac nad Atroksem okazał się co najwyżej przeciętny.

Jakość: dobra | Cena/Jakość: dostateczna | Cena: 70 zł

Wymagania (wg producenta): P 200, 32 MB, Win 9x/2000/Me/XP

Do testu dostarczył: MarkSoft ,01-872 Warszawa, ul. Perzyńskiego 2, tel. (022) 6639390

Interesujące propozycje

Komputer ŚWIAT, przygotowując listę gier do testu, zawęził kryteria doboru – strategii czasu rzeczywistego jest po prostu zbyt wiele. W aktualnym teście zrezygnowano z gier rozgrywanych w trakcie wielkich wojen XX wieku, w świecie fantasy i handlowych – zostaną przetestowane osobno. Miłośnicy strategii, których akcja toczy się w trakcie XX wieku, mogą zagrać w:

Nowe RTS-y pozwalają nam wziąć udział w najważniejszych bitwach XX wieku

W krainie magii do walki stają czarownicy, których zaklęcia mają potężną moc

Blitzkrieg, Codename Panzers, Afrika Korps, World War II Frontline Command i World War I: Battlefields. Zwolennicy gier fantasy (w większości rozgrywanych w turach) mogą stawić czoło fantastycznym postaciom w: Age of Wonders: Magia Cienia, Disciples II: Bunt Elfów, Etherlords II, HoMM IV: Winds of War, Warlords IV: Bohaterowie Etherii, Władca Pierścieni: Wojna o Pierścień.

Wyniki	1. miejsce (Zwycięzca Komputer ŚWIAT JAKOŚĆ)	2. miejsce	3. miejsce (Zwycięzca Komputer ŚWIAT CENA/JAKOŚĆ)	4. miejsce	5. miejsce
Nazwa gry	**Polanie II**	**Homeworld 2**	**American Conquest**	**Twierdza: Krzyżowiec**	**Mroczne wieki**
Producent	**Zuxxez Entertainment AG**	**Sierra**	**CDV**	**Firefly Studios**	**Paradox Entertainment**
Komputer ŚWIAT zaleca od	**12 lat**	**12 lat**	**12 lat**	**12 lat**	**12 lat**
Serwis 4%	4,00	4,00	4,00	3,75	3,50
Serwis telefoniczny 3%	(033) 8130312 4	(022) 8685261 4	(022) 8685261 4	(022) 8685261 4	(022) 5196966 3
Serwis online 1%	www.topware.pl 4	www.cenega.pl 4	www.cenega.pl 4	www.cenega.pl 3	www.cdprojekt.info 5
Instalacja 22%	5,14	4,86	5,09	4,64	4,64
Automatyczny start 1%	jest 6	jest 6	jest 6	jest 6	jest 6
Inf. o ilości zajmowanego miejsca na dysku 1%	jest 6	jest 6	jest 6	brak 1	jest 6
Inf. o ilości wolnego miejsca na dysku 1%	jest 6	jest 6	jest 6	brak 1	brak 1
Podręcznik 5%	dobry 4	dobry 4	bardzo dobry 5	bardzo dobry 5	dobry 4
Język podręcznika 5%	polski 6	polski 6	polski 6	polski 6	polski 6
Wybór rodzaju instalacji 3%	standardowa, maksymalna 3	brak 1	brak 1	brak 1	brak 1
Wykorzystuje akcelerator 3D 3%	tak 6	tak 6	tak 6	tak 6	tak 6
Odinstalowanie 3%	bezproblemowe 6	bezproblemowe 6	bezproblemowe 6	bezproblemowe 6	bezproblemowe 6
Obsługa 29%	4,03	3,66	3,86	4,10	3,86
Sterowanie 4%	klawiatura, mysz 5	klawiatura, mysz 5	klawiatura, mysz 5	klawiatura, mysz 5	klawiatura, mysz 5
Płynność grafiki[1] 7%	niedostateczna 1	niedostateczna 1	mierna 2	dostateczna 3	mierna 2
Płynność grafiki[2] 7%	bardzo dobra 5	dobra 4	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5
Płynność grafiki[3] 7%	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5
Liczba opcji konfiguracyjnych 4%	duża 5	średnia 4	bardzo mała 2	bardzo mała 2	bardzo mała 2
Jakość gry 45%	5,07	5,22	4,58	4,38	4,29
Jakość grafiki 9%	bardzo dobra 5	celująca 6	dobra 4	dobra 4	dostateczna 3
Dźwięk i muzyka 9%	bardzo dobra 5	dobra 4	bardzo dobra 5	dobra 4	bardzo dobra 5
Zakres gry 7%	dobry 4	bardzo dobry 5	bardzo dobry 5	bardzo dobry 5	dostateczny 3
Grywalność 10%	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5	bardzo dobra 5	dostateczna 3	dobra 4
Język gry 10%	polski 6	polski 6	polski (tylko napisy) 4	polski 6	polski 6
Ocena pośrednia 100%	4,74	4,64	4,46	4,33	4,21
Punkty dodatnie/ujemne	możliwość rozgrywki w trybie RPG +0,05				
Ogólna ocena jakości	4,79	4,64	4,46	4,33	4,21
Jakość	bardzo dobra	bardzo dobra	dobra	dobra	dobra
Cena/Jakość	bardzo dobra	mierna	celująca	dobra	bardzo dobra
Cena	79 zł	140 zł	50 zł	80 zł	60 zł
Cena/Jakość - wyliczenie	$79/4{,}79^2 = 3{,}44$	$140/4{,}64^2 = 6{,}50$	$50/4{,}46^2 = 2{,}51$	$80/4{,}33^2 = 4{,}27$	$60/4{,}21^2 = 3{,}39$

[1]Pentium II 450, 128 MB RAM, Riva TNT2 16 MB [2]Athlon 1200, 256 MB RAM, GeForce2 GTS [3]Pentium 4 1600, 256 MB RAM, GeForce4 Ti 4400

Tak Komputer ŚWIAT testował gry RTS

Komputer ŚWIAT przetestował 11 strategii czasu rzeczywistego według swoich tradycyjnych kryteriów, co pozwala porównać oceny końcowe z innymi testami.

Strategie czasu rzeczywistego to specyficzny gatunek. Gracze niechętnie przyjmują niekonwencjonalne rozwiązania, które wymagają długotrwałej nauki. Obsługa testowanych programów najczęściej jest bliźniaczo podobna i sprowadza sie do tego, że prawy przycisk myszy służy do wydawania oddziałom rozkazów. Odstępstwa od tej reguły są rzadko spotykane, utrudniają opanowanie gry i wpływają na ocenę grywalności.

Dziennikarz Komputer ŚWIATA odpierał ataki żołnierzy, czołgów i statków kosmicznych, aby znaleźć odpowiedź na pytanie, która gra jest najciekawsza

FOT. M. NELKEN

Istotnym elementem dla każdego użytkownika jest płynność działania gry. Komputer ŚWIAT sprawdził na trzech komputerach testowych, jak zachowują się na nich poszczególne programy. Wyniki pozwalają ocenić, jak na domowym pececie będzie się zachowywała dana gra.

Duża liczba opcji konfiguracyjnych pozwala dopasować program do naszych potrzeb. Możemy ustawić takie elementy, jak: rozdzielczość obrazu, liczbę i jakość wyświetlanych tekstur, jakość odtwarzanego dźwięku lub poziom trudności. Sprawdzono także, czy w razie problemów z grą znajdziemy na stronie dystrybutora pomocne materiały – łatki, wyjaśnienia.

Komputer ŚWIAT oczekuje od dystrybutorów, że gry i instrukcje do nich dołączone będą wydawane po polsku. Wszelkie odstępstwa od tego są piętnowane, a odpowiednie kategorie w tabeli testowej zaznaczane na czerwono.

Oceny w kategorii Cena/Jakość wystawiono na podstawie poniższej tabeli:

celująca	poniżej 3,34
bardzo dobra	3,34 – 4,18
dobra	4,19 – 5,01
dostateczna	5,02 – 5,85
mierna	5,86 – 6,68
niedostateczna	powyżej 6,68

6. miejsce		7. miejsce		8. miejsce		9. miejsce		10. miejsce		11. miejsce	
Empires: Dawn of the Modern World		**Rise of Nations**		**Medieval: Total War**		**Ballerburg**		**Castle Strike**		**Atrox**	
Activision	Ocena	**Microsoft**	Ocena	**Activision**	Ocena	**HD Interactive**	Ocena	**Data Becker**	Ocena	**Joymax Co.**	Ocena
12 lat		**12 lat**		**12 lat**		**12 lat**		**12 lat**		**12 lat**	
	3,50		4,25		3,50		3,25		4,00		3,00
(022) 6517324	3	0801 308801	5	(022) 6517324	3	(022) 6517324	3	(033) 8130312	4	(022) 6639390	3
www.lem.com.pl	5	www.microsoft.com/games	2	www.lem.com.pl	5	www.lem.com.pl	4	www.topware.pl	4	www.marksoft.com.pl	3
	4,86		3,95		4,86		4,18		4,41		4,18
jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6	jest	6
brak	1	jest	6	jest	6	jest	6	brak	1	brak	1
jest	6	jest	6	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	bardzo dobry	5	mierny	2	dobry	4	dostateczny	3
polski	6	angielski	1	polski	6	polski	6	polski	6	polski	6
brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1	brak	1
tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6	tak	6
bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6	bezproblemowe	6
	3,90		4,52		3,76		4,34		3,41		4,59
klawiatura, mysz	5	klawiatura, mysz	5	klawiatura, mysz	5	klawiatura, mysz	5	klawiatura, mysz	5	klawiatura, mysz	5
niedostateczna	1	dostateczna	3	mierna	2	dobra	4	niedostateczna	1	bardzo dobra	5
bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	dobra	4	bardzo dobra	5	dostateczna	3	bardzo dobra	5
bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	bardzo dobra	5
średnia	4	duża	5	mała	3	bardzo mała	2	średnia	4	bardzo mała	2
	3,76		3,71		3,11		3,02		3,40		2,80
bardzo dobra	5	dobra	4	dobra	4	mierna	2	dobra	4	mierna	2
dobra	4	dobra	4	dobra	4	dostateczna	3	dobra	4	dostateczna	3
dobry	4	bardzo dobry	5	dobry	4	dostateczny	3	dostateczny	3	dostateczny	3
bardzo dobra	5	bardzo dobra	5	dostateczna	3	dostateczna	3	mierna	2	dobra	4
angielski	1	angielski	1	angielski	1	polski (tylko napisy)	4	polski (tylko napisy)	4	angielski (polskie dialogi)	2
	4,03		4,02		3,70		3,67		3,65		3,63
	4,03		4,02		3,70		3,67		3,65		3,63
dobra		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**		**dobra**	
dobra		**niedostateczna**		**mierna**		**bardzo dobra**		**mierna**		**dostateczna**	
69 zł		**152 zł**		**89 zł**		**49 zł**		**79 zł**		**70 zł**	
69/4,03²=4,25		**152/4,02²=9,41**		**89/3,70²=6,50**		**49/3,67²=3,64**		**79/3,65²=5,93**		**70/3,63²=5,31**	

DVD

Gwiezdne wojny – Trylogia

Fani Gwiezdnych wojen nareszcie się doczekali. Stworzona przez George'a Lucasa trylogia teraz pojawia się jako odświeżona cyfrowo kolekcja DVD z uzupełniającą, czwartą płytą, na której znalazły się aż cztery godziny dodatków. Gwiezdne wojny Nowa nadzieja, potem Imperium kontratakuje i Powrót Jedi to wielki przełom w historii kina, przedmiot kultu kilku już pokoleń fanów Luke'a Skywalkera, Dartha Vadera oraz odwiecznej walki dobra ze złem, w której największym sprzymierzeńcem żywych istot jest tajemnicza Moc.

Reż. George Lucas
Wyk. Mark Hamill, Harrison Ford

Niech więc Moc będzie z Wami podczas powrotu do fantastycznej przygody sprzed lat.

SF, 1977–1983
2.35:1, DD 5.1 EX
Różne, cena: 219 zł**

Reż. Lars von Trier
Wyk. Nicole Kidman, Paul Bettany

Dogville

Ascetyczna scenografia, umowne linie zamiast murów i ulic, zwykli (ale czy dobrzy?) ludzie – to amerykańskie miasteczko według duńskiego eksperymentatora. Do miasteczka trafia młoda uciekinierka, prosi o pomoc...

Dramat, 2003
1.85:1, DD 5.1, DTS
178 min, cena: 99 zł**

Reż. Alan Parker
Wyk. Mickey Rourke, Robert De Niro

Harry Angel

Jeden z najsłynniejszych thrillerów lat osiemdziesiątych doczekał się starannego wydania QDVD. Prywatny detektyw, prowadząc sprawę tajemniczego zniknięcia pewnego mężczyzny, trafia do świata magii, zbrodni i tajemnic.

Thriller, 1987
1.85:1, DD 5.1, DTS ES
108 min, cena: 40 zł**

Reż. Jim Simpson
Wyk. Sigourney Weaver, Anthony LaPaglia

Bezimienni bohaterowie

Największa amerykańska tragedia ostatnich lat – zamach na World Trade Center. Bezimienni bohaterowie to historia dowódcy strażaków, który stracił ośmiu swoich ludzi podczas akcji ratunkowej.

Dramat, 2002
1.78:1, DD 5.1, DTS
97 min, cena: 50 zł**

Reż. Fred Schepisi
Wyk. Michael Caine, Tom Courtenay

Ostatnia prośba

Na podstawie powieści Grahama Swifta. Jack Dodd to zwykły rzeźnik z Londynu, ciepły i przyjazny. Ludzie znają go od wielu lat. Kiedy Jack umiera, prosi przyjaciół o rozrzucenie jego prochów nad morzem. Czeka ich długa podróż.

Dramat, 2001
2.35:1, DD 5.1, DTS ES
109 min, cena: 50 zł**

Reż. Lawrence Kasdan
Wyk. Kevin Kostner, Dennis Quaid

Wyatt Earp

Edycja specjalna epickiej, ponadtrzygodzinnej opowieści z Dzikiego Zachodu. Wyatt Earp to przedstawiony w filmie legendarny szeryf. Po śmierci żony farmer Wyatt zaczyna pić i trafia do więzienia. Szeryfem zostanie przez przypadek.

Western, 1994
2.40:1, DD 5,1
191 min, cena: 90 zł**

Reż. Robert Luketic
Wyk. Kate Bosworth, Topher Grace, Josh Duhamel

Wygraj randkę

Komedia romantyczna. Młody i przystojny aktor dla poprawienia swojego wizerunku zgadza się wziąć udział w konkursie Wygraj randkę. Randkę z gwiazdorem wygrywa śliczna kasjerka z małego miasteczka. Ich spotkanie zmieni wszystko.

Komedia, 2004
2.35:1, DD 5.1
95 min, cena: 70 zł**

Reż. Richard Brandes
Wyk. Kevin Dillon, Vanessa Angel

Żądza krwi

Doświadczony policjant prowadzi śledztwo w sprawie zaginięcia studentki. Znajduje ją wreszcie w jednym z nocnych klubów. Ale to dopiero początek historii, a to śledztwo okaże się najtrudniejsze w karierze policjanta.

Sensacyjny, 2004
1.85:1, DD 5.1
128 min, tylko w wypożyczalni

Reż. Richard Benjamin
Wyk. Melanie Griffith, Ed Harris

Kieszonkowe

Sympatyczna komedia. Dwunastoletni Frank wraz z kumplami chcą zobaczyć największą tajemnicę – nagą kobietę! Zbierają oszczędności i wyruszają w miasto. Wreszcie ją znajdują. Jest piękna. Może zostanie żoną taty Franka?

Komedia, 1994
1.78:1, DD 5.1
104 min, cena 50 zł**

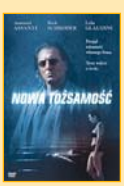

Reż. Anthony Hickox
Wyk. Armand Assante, Lola Glaudini

Nowa tożsamość

Max Tyler uknuł intrygę – upozorował własną śmierć, aby móc zmienić tożsamość i zgarnąć prawdziwe bogactwo. Ale Max nie wszystko przewidział. Na przykład, że po swojej rzekomej śmierci zostanie wystawiony do wiatru – przez żonę.

Thriller, 2003
1.78:1, Stereo
97 min, 90 zł**

Reż. Peter Ringgaard
Wyk. Penelope Cruz, Samuel Froler

Zapach raju

Oszałamiające krajobrazy i oparta na faktach opowieść. Zapach raju to historia życia i miłości Karen Morgens i Nielsa Vestanberga. Oboje uciekli przed cywilizacją na jedną z wysepek Costa Rica. Tam prowadzili prace badawcze.

Dramat, 2003
1.33:1, DD 5.1
104 min, cena: 40 zł**

Reż. Jean-Paul Rappeneau
Wyk. Isabelle Adjani, Gerard Depardieu

Bon Voyage

W czerwcu 1940 roku ministrowie, dziennikarze, burżuazja, prostytutki i szpiedzy zebrali się w hotelu Splendide w Bordeaux. Wielka polityka i skandale – to dni, w których decydują się losy wielkich spraw i pojedynczych miłości.

Dramat, 2003
1.85:1, DD 5.1
114 min, cena: 40 zł**

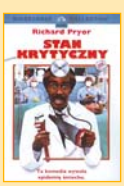

Reż. Michael Apted
Wyk. Richard Pryor, Rachel Ticotin

Stan krytyczny

Zwariowana komedia, w której wszystko zaczyna się od tego, że pewien kryminalista udaje chorobę psychiczną, aby uniknąć więzienia. Trafia do szpitala psychiatrycznego. Tam, podczas wielkiej awarii, w chaosie, zostaje wzięty za lekarza!

Komedia, 1986
1.78:1, Mono
94 min, cena: 50 zł**

Top 10 DVD

Wrzesień 2004

1. **Shrek** Universal
2. **Ziemia obiecana** Vision
3. **Dzień świra** Vision
4. **Powstały z martwych** Vision
5. **Miś** Best Film
6. **Popioły** Vision
7. **Seksmisja** Best Film
8. **Życie jest piękne** Vision
9. **Dom wariatów** Vision
10. **Rejs** Best Film

źródło: ESPIK

* Tak wygląda obraz wyświetlany na ekranie zwykłego telewizora. ** Wszystkie podane ceny to sugerowana przez dystrybutorów cena detaliczna brutto. W sklepach możliwe nieznaczne różnice.

CD

The Prodigy Always Outnumbered Never Outgunned

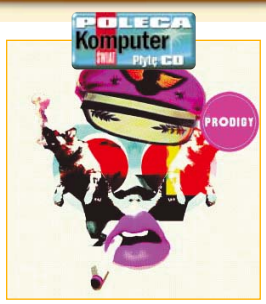

The Prodigy nie mają szczęścia – po siedmiu latach milczenia postanowili wreszcie wydać nowy krążek, a ten na miesiąc przed oficjalną premierą wyciekł do sieci – więc zapewne niewielu fanów oparło się pokusie. Pozostaje mieć nadzieję, że kto ściągnął, postanowi też kupić.
Czy The Prodigy udało się wrócić do formy sprzed lat, z czasów krążków Experience czy The Fat Of The Land? Z pewnością bardzo się starali, a i płytę wspomagają znakomici goście – między innymi bracia Liam i Noel Gallagherowie oraz aktorka Juliette Lewis. Zespół przygotował 12 nowych kompozycji. Dla fanów grupy będzie to smaczny kąsek, ale już bez dawnych zaskoczeń.

Elektroniczna
Sonic Records
55,9 min, cena: 55 zł***

Angelique Kidjo OYAYA!

Angelique ma za sobą już trzy nominacje do nagród Grammy. Afrykańska wokalistka z nurtu world music łączy tradycyjną muzykę z R&B, jazzem, funkiem i muzyką latynoamerykańską. Ciekawe.

World
Sony Music
38,5 min, cena: 70 zł***

De-Lovely Soundtrack

Soundtrack do De-Lovely to same gwiazdy. Udział w nagraniu ścieżki dźwiękowej do biograficznego filmu o muzyku Cole'u Porterze wzięły takie sławy jak Natalie Cole, Alanis Morissette i... Robbie Williams.

Filmowa
Sony Music
44,5 min, cena: 70***

Elegans W dobre gusta

Debiutancki krążek hiphopowców z Trójmiasta, którzy najwyraźniej liczą na uznanie bardziej wyrobionych słuchaczy. Płytę promuje odtwarzany często w młodzieżowych rozgłośniach kawałek Ten rap.

Hip-hop
Pomaton EMI
46,5 min, cena: 37 zł***

Złe wychowanie Soundtrack

Ścieżka dźwiękowa do najnowszego filmu Pedra Almodovara, skomponowana przez Alberta Iglesiasa. A do tego na soundtracku znalazły się znane jazzowe standardy oraz hiszpańskie rytmy flamenco.

Filmowa
Sony Music
cena: 70 zł***

Stare Dobre Małżeństwo Beretka dla Bejdaka

Dla miłośników poezji, włóczęg po górach, sentymentalnych podróży w wyobraźni – nowa płyta krakowskich bardów.

Piosenka poetycka
Pomaton EMI
57,1 min, cena: 35 zł***

Sopot Festival Greatest Hits

Perełka, szczególnie dla starszego pokolenia. Na dwóch płytach zebrano przeboje sopockiego festiwalu od początku istnienia imprezy. Ktoś pamięta jeszcze Tamarę Miansarową albo Drupiego?

Filmowa
Sony Music
140 min, cena: 43 zł***

Top 10 CD

16–22.08.2004

1. **Krzysztof Krawczyk** To co w życiu ważne
2. **In-Grid** La vie en rose
3. **Pudelsi** Jasna strona
4. **Best Smooth Jazz... Ever!** Składanka
5. **Radio Zet... na lato** Składanka
6. **Leszek Możdżer** Piano
7. **O-Zone** Disco Zone
8. **Lady Pank** Teraz
9. **Mandaryna** mandaryna.com
10. **Bravo Hits Lato 2004** Składanka

źródło: ESPIK

*** Ceny płyt CD na podstawie danych z Empiku.

Technika w TV

15 – 28 września

środa, 15 września

TVP 1 16.00
Nauka dla ciebie – magazyn popularnonaukowy
TV Polonia 17.25
Nauka dla ciebie – magazyn popularnonaukowy
MiniMax/Hyper 20.00
Hyper – magazyn gier komputerowych (codziennie o tej samej porze)
MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy

czwartek, 16 września

Discovery Science 12.40 18.40
Ultranauka: Burze kosmiczne

TV 1, TV Polonia 17.25
Nauka dla ciebie – magazyn popularnonaukowy

piątek, 17 września

National Geographic 9.00
Zielony samochód
Discovery Science 12.40 18.40 0.40
Ultranauka: Supergliniarz
TVP 1 14.45
Nauka dla ciebie – magazyn popularnonaukowy
MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy

sobota, 18 września

Discovery Science 6.40
Ultranauka: Burze kosmiczne
TVN Turbo 9.30 15.30 20.00
Mała armia – pojazdy militarne i najnowsza technika wojskowa

niedziela, 19 września

Discovery Science 6.15 12.15 18.15
Olbrzymie samoloty
TVP1 10.35
Gamebox – program poświęcony grom komputerowym i konsolowym

poniedziałek, 20 września

Discovery Science 14.35 20.35
Na krawędzi: AIDS – gra o miłość
MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy

wtorek, 21 września

Discovery Science 8.35
Na krawędzi: AIDS – gra o miłość
TVP1 14.05
Nauka dla ciebie – magazyn popularnonaukowy
TV Polonia 15.40
Laboratorium – magazyn popularnonaukowy

środa, 22 września

Discovery Science 8.05
Magazyn Discover: Ukryte świątynie

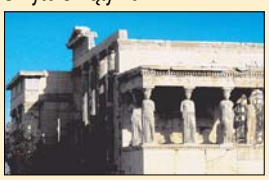

MiniMax/Hyper 20.30
Komputer ŚWIAT Gry – magazyn komputerowy
TVN Turbo 22.30
Mała armia – pojazdy militarne i najnowsza technika wojskowa

piątek, 24 września

MiniMax/Hyper 20.30
Komputer Świat Gry – magazyn komputerowy

sobota, 25 września

TVN Turbo 9.30 15.30 20.00
Mała armia – pojazdy militarne i najnowsza technika wojskowa
Discovery Science 11.45 17.45 23.45
Samoloty, które nigdy nie latały

niedziela, 26 września

Discovery Science 6.15 12.15 18.15
Miniaturowe samoloty
TVP1 10.30
Gamebox – program poświęcony grom komputerowym i konsolowym

poniedziałek, 27 września

Discovery Science 14.35 20.35
Na krawędzi: Środkiem na zewnątrz
TVN Turbo 22.30
Mała armia – pojazdy militarne i najnowsza technika wojskowa

wtorek, 28 września

Discovery Science 8.35
Na krawędzi: Środkiem na zewnątrz
Discovery Science 14.05 20.05
Magazyn Discover: Badanie tajemnic

FOT.: CORBIS STOCK MARKET/PIĘKNA

Modem bez przeszkód

Korzystanie z internetu przez modem przypomina czasem bieg przez płotki. Aby dotrzeć do mety, trzeba pokonać wszystkie przeszkody. Komputer ŚWIAT radzi, co zrobić, aby wygrać

Nie zawsze modemowe połączenia przebiegają bezproblemowo. Zdarza się, że modem rozłącza w najmniej oczekiwanym momencie – na przykład w czasie finału gry przez internet. Po ponownym połączeniu modem pracuje... aż do następnej wpadki. Ponawianie połączeń sprawia, że niepotrzebnie tracimy czas, nerwy i pieniądze. Komputer ŚWIAT pokaże, jak radzić sobie z najczęstszymi przyczynami rozłączeń.

Na jednej linii

Często zdarza się, że podłączamy nieodpowiednio modem oraz telefon – wykorzystując do tego rozdzielacz sygnału telefonicznego umieszczony w gniazdku. Taki sposób podłączenia sprawia, że modem zwykle nie pracuje z pełną szybkością oraz zdarzają się rozłączenia. Telefon powinno się dołączyć do specjalnego gniazdka w modemie (jest ono oznaczone jako Phone), a linię telefoniczną do gniazdka oznaczonego jako Line (lub Wall).

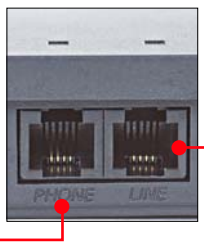

W większości modemów znajdują się dwa gniazdka – jedno służy do dołączenia linii telefonicznej, a drugie – telefonu

Rada Komputer ŚWIATA

Jeśli w domu lub biurze mamy dwa telefony i modem, to do gniazdka Phone w modemie podłączamy rozdzielacz telefoniczny i dopiero do niego aparaty (nigdy nie podłączamy telefonów bezpośrednio do telefonicznego gniazdka ściennego).

Za szybko

Producenci ścigają się, chcąc uzyskać jak najwyższą prędkość modemów, jednak ten wyścig czasami obraca się przeciwko użytkownikom. Cóż z tego, że modem po uzyskaniu połączenia informuje nas o dużej prędkości, jeśli nie może przez dłuższy czas utrzymać takiego połączenia. Jeśli nasz modem rozłącza się po kilku lub kilkunastu minutach, warto spróbować obniżyć szybkość połączenia. Może to poprawić jego stabilność oraz zmniejszyć liczbę błędów i w konsekwencji przyspieszyć ładowanie stron WWW oraz pobieranie plików.

Maksymalną prędkość, z jaką łączy się nasz modem, możemy ograniczyć za pomocą specjalnych komend. Niestety, polecenia dla poszczególnych rodzajów modemów różnią się między sobą. Na przykład dla modemów Microcom InPorte Voice lub Pentagram Hex 56I (z popularnymi układami Conexant) po wpisaniu w ustawieniach modemu: +MS=V34,1,14400,28800,14400,28800 połączenia będą nawiązywane z prędkością nie mniejszą niż 14 400 bitów i nie większą niż 28 800 bitów na sekundę (dla wysyłania i odbierania). Natomiast polecenie +MS=V90,1,,, 36000,44000 pozwoli ograniczyć szybkość pobierania do 44 000 bitów na sekundę (nie mniej jednak niż 36 000 bitów na sekundę), przy czym prędkość wysyłania danych nie będzie ograniczana.

Szczegółowy opis poleceń można znaleźć w instrukcjach obsługi modemów (zwykle na płytkach CD dołączanych do modemów) i na stronach

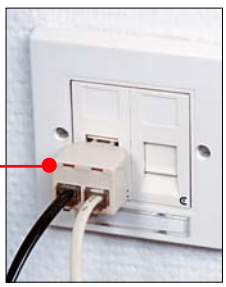

Tak nie należy dołączać modemu i telefonu! Gdy do jednego gniazdka podłączymy oba urządzenia, możemy spodziewać się problemów

Rada Komputer ŚWIATA

Po nawiązaniu połączenia modemowego z internetem w zasobniku systemowym pojawia się niewielka ikona. Gdy wskażemy ją kursorem myszy, po chwili wyświetlona zostaje informacja o szybkości połączenia.

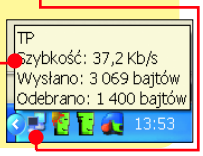

Co robić, gdy szumi i trzaska

Jeśli po podniesieniu słuchawki telefonu słyszymy szumy i trzaski, może to świadczyć o niepewnych stykach na drodze sygnału telefonicznego, co sprzyja przypadkowym rozłączeniom modemu. Gdy objaw nie ustępuje po podłączeniu innego telefonu, to najlepiej zgłosić awarię u swojego operatora (w TP pod numerem 9393). Przyczyną problemów mogą być również bardzo stare gniazdka telefoniczne. Kłopoty z utrzymaniem połączenia mogą mieć także uszkodzone modemy. Uszkodzenia mogą powstawać w czasie wyładowań atmosferycznych, dlatego podczas burzy najlepiej wyłączać modem z gniazdka telefonicznego. Warto również dołączyć modem do linii za pośrednictwem specjalnego układu zabezpieczającego, który wbudowany jest w niektórych listwach zasilających.

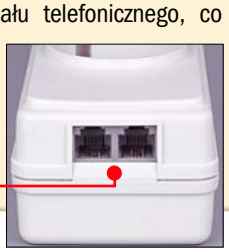

W listwie znajdują się gniazdka dla linii telefonicznej i modemu

Protokoły i szybkości

Protokół	Maks. szybkość odbierania	Maks. szybkość wysyłania
V. 34	28 800 b/s	28 800 b/s
V. 34+	33 600 b/s	33 600 b/s
V. 90	56 000 b/s*	33 600 b/s
V. 92	56 000 b/s*	48 000 b/s

* Wartości w praktyce niemożliwe do osiągnięcia

WWW producentów. Jeśli jednak mamy problem z uzyskaniem informacji, warto zajrzeć do spisu poleceń znajdującego się w internetowych serwisach →❶ i →❷. Gdy nie odnajdziemy polecenia dla naszego modemu, można wypróbować polecenie +MS=V34, które będzie odpowiednie dla większości modemów (ograniczy ono szybkość pobierania i wysyłania danych do 33 600 bitów na sekundę – taka szybkość powinna sprawdzić się na liniach telefonicznych o przeciętnych parametrach).

Polecenia ograniczające szybkość połączenia dla różnych typów modemów można znaleźć na stronach →❶ i →❷

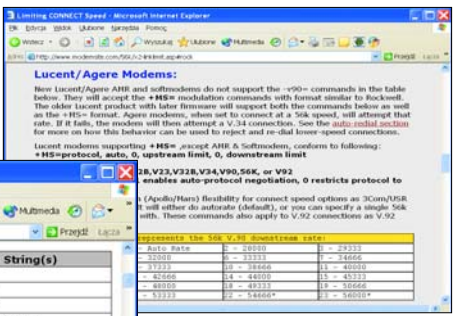

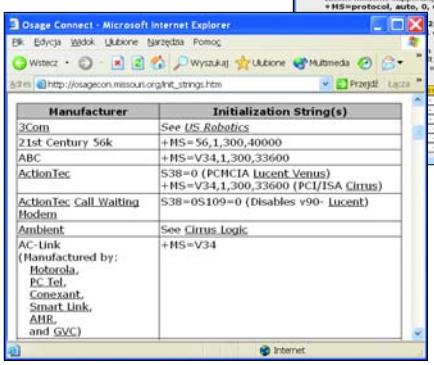

Komputer ŚWIAT pokaże, jak w Windows XP wpisać polecenie ograniczające szybkość.

1 Klikamy na Start i z menu wybieramy Panel sterowania.

2 Klikamy na Drukarki i inny sprzęt i na Opcje telefonu i modemu.

3 W pojawiającym się oknie wybieramy zakładkę Modemy i podwójnie klikamy na nazwę modemu, którego używamy do połączeń (na przykład SoftV92 SmartSpeakerphone Modem).

4 W zakładce wpisujemy polecenie i klikamy dwa razy na OK.

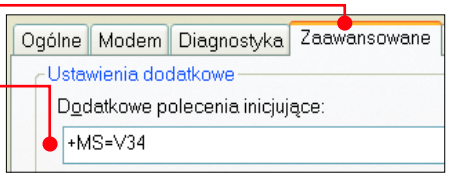

Rozłączenie na życzenie

Zdarza się, że rozłączanie to wynik konfiguracji połączenia – możemy zmienić ten stan, dobierając odpowiednio opcje.

1 W Panelu sterowania Windows XP klikamy na Połączenia sieciowe i internetowe, a następnie na Połączenia sieciowe.

2 Klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę połączenia z internetem i z menu wybieramy Właściwości.

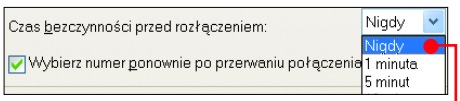

3 W zakładce Opcje wybieramy okres, po którym ma następować rozłączenie (gdy wybierzemy – nieużywane połączenie nie będzie rozłączane) i klikamy na OK.

Wolny komputer

Większość współczesnych modemów wykorzystuje procesor komputera. Gdy jest on zajęty wykonywaniem innych zadań (na przykład tworzeniem grafiki lub odtwarzaniem muzyki), połączenia mogą być niestabilne. Dlatego jeśli modem ma pracować poprawnie, procesor nie powinien być wolniejszy niż Pentium 200 MMX. Jednak dla pewności lepiej mieć znacznie szybszy komputer.

Adresy online

→❶ http://osagecon.missouri.org/init_strings.htm
→❷ www.modemsite.com/56k/x2-linklimit.asp#rock

Najniższe ceny w kraju

Jak powstało zestawienie najniższych cen podzespołów komputerowych? Komputer ŚWIAT sprawdził ogłoszenia w dużych gazetach i czasopismach fachowych w Polsce oraz porównał przysłane do redakcji oferty firm komputerowych

Producent	Typ	Dystrybutor	Cena z VAT (zł)	Tendencja
Cyfrowe aparaty fotograficzne				
Minolta	Dimage X20 (2.0 MPix)	Barwkomp	747	→
Pentagram	Photon 434 (4.0 MPix)	Sirius.pl	955	↗
Canon	PowerShot A80 (4.0 MPix)	ProLine	1569	→
Kodak	DX 6490 (4.2 MPix)	Komputronik	1739	↗
HP	PhotoSmart 945 (5.0 MPix)	Elkom	1848	→
Sony	DSC-T1 (5.0 MPix)	Agito.pl	2099	↘
Olympus	C-8080 Zoom (8.0 MPix)	Agito.pl	3999	⊖
Sony	DSC-F828 (8.0 MPix)	Agito.pl	4149	⊖
Cyfrowe kamery wideo				
Sony	DCR-TRV 255	B&P System	1883	→
Panasonic	NV-GS10	Saysonic	2200	→
Samsung	VP-D33i	Media Markt	2399	→
JVC	GR-D73	Saysonic	2985	→
Drukarki atramentowe				
Lexmark	Z612	ProLine	185	→
Lexmark	Z815	B&P System	328	↗
Epson	Stylus C84	B&P System	438	↘
Canon	i560	Elkom	513	↘
HP	PhotoSmart 7660	ProLine	539	→
Epson	Stylus Photo R200	Komputronik	623	⊖
Canon	i865	Komputronik	963	⊖
HP	PhotoSmart 7960	B&P System	1258	↘
Drukarki laserowe				
Samsung	ML-1710	Komputronik	699	→
Lexmark	Optra E220	B&P System	738	↗
HP	LaserJet 1010	ProLine	799	↗
Panasonic	KXP-7105	Komputronik	1035	→
OKI	B4200	B&P System	1218	→
HP	LaserJet 1300	Sirius.pl	1395	↘
Dyski twarde				
Seagate	40 GB (7200)	ProLine	225	↗
Maxtor	80 GB (7200)	ProLine	249	↘
Samsung	80 GB (7200)	B&P System	254	↘
Seagate	80 GB (7200)	ProLine	259	↗
Maxtor	120 GB (7200)	B&P System	336	↘
Western Dig.	200 GB (7200)	ProLine	475	↘
Hitachi	250 GB (7200)	Komputronik	825	⊖
Faksmodemy				
Pentagram	Navel 56i PCI wew.	Lijo.pl	51	→
Microcom	Deskporte 56k PCI wew.	WGK	59	→
Asmax	Surfer V.92 wew.	Komputronik	93	⊖
Głośniki komputerowe				
Media-Tech	Legato 2.1	B&P System	106	→
Tracer	Futura 5.1	Ada	215	→
Creative Labs	Inspire P580 5.1	ProLine	225	↘
Logitech	Z640 5.1	B&P System	308	↗
Creative Labs	Inspire T7700 7.1	ProLine	455	↘
Kamery internetowe				
Labtec	Webcam	Komputronik	73	↗
Media-Tech	MT-400	Komputronik	79	↗
Logitech	QuickCam Express USB	Komputronik	166	↗
Creative Labs	PCCam 880	Komputronik	399	↗
Logitech	QuickCam Sphere	Sirius.pl	671	⊖
Karty graficzne				
Leadtek	GeForce FX 5200 128 MB AGP	B&P System	239	↗
Sapphire	Radeon 9200 128 MB AGP	ProLine	309	↗
Gigabyte	Radeon 9550 128 MB AGP	Komputronik	369	⊖
Asus	GeForce FX 5600 128 MB AGP	B&P System	568	↘
HiS	Radeon 9800 Pro 128 MB AGP	Adder	899	↘
Sparkle	GeForce 6800 128 MB AGP	Komputronik	1599	⊖

Producent	Typ	Dystrybutor	Cena z VAT (zł)	Tendencja
Karty muzyczne				
Avacs	SoundMan 5.1	Adder	49	↘
Gainward	Hollywood Home 7.1	Komputronik	249	⊖
Hercules	Theater XP 7.1	Sirius.pl	531	→
Creative Labs	SB Audigy 2 ZS Platinum Pro	B&P System	961	↘
Karty pamięci				
Kingston	Compact Flash 128 MB	ProLine	85	↘
Kingston	Secure Digital 128 MB	ProLine	89	↘
Kingston	Compact Flash 256 MB	Komputronik	159	↘
Olympus	xD 128 MB	Sirius.pl	207	→
Sony	Memory Stick 128 MB	Elkom	231	→
Sony	Memory Stick Pro 256 MB	Sirius.pl	538	↘
Karty telewizyjne				
Avacs	Smart TV FM Nicam	Adder	180	↗
AverMedia	Aver TV Studio	B&P	230	↘
Leadtek	WinFast TV 2000 XP Expert	B&P System	241	↗
Hercules	Smart TV	Sirius.pl	247	→
Laptopy				
Actina	**Viper**, wyświetlacz 15,1" TFT, procesor Intel Celeron 2,0 GHz, pamięć RAM 128 MB, dysk twardy 30 GB, napęd CD-ROM 24x, faksmodem 56k, MS Windows XP HE PL	Action	4268	→
IBM	**ThinkPad R40e**, wyświetlacz 14,1" TFT, procesor Intel Celeron 2,4 GHz, pamięć RAM 256 MB, dysk twardy 30 GB, napęd CDRW/DVD-ROM, faksmodem 56k, k. sieciowa, MS Windows XP Pro PL	Karen	4757	↘
Toshiba	**Satellite A10-S513**, wyświetlacz 15" TFT, procesor Intel Pentium 4 2,2 GHz, pamięć RAM 256 MB, dysk twardy 40 GB, napęd CDRW/DVD-ROM, faksmodem 56k, karta sieciowa, MS Windows XP HE PL, torba	Karen	5600	↘
HP Compaq	**nx9005**, wyświetlacz 15" TFT, procesor AMD Athlon XP 2500+, pamięć RAM 512 MB, dysk twardy 60 GB, napęd DVD+RW, faksmodem 56k, karta siec., MS Windows XP Pro PL	Vobis	5999	⊖
Monitory CRT				
LG	StudioWorks 773E 17"	Komputronik	499	↗
Samsung	SyncMaster 765MB 17"	B&P System	606	↘
Philips	107P50 17"	Lijo.pl	782	↗
NEC	FE991SB 19"	Lijo.pl	1078	↗
Iiyama	Vision Master Pro 455 19"	Sirius.pl	1280	↘
Monitory LCD				
Samsung	SyncMaster 152V 15"	B&P System	1288	↘
Tatung	Pro 15L 15"	Sirius.pl	1371	↘
NEC	MultiSync 1560NX 15"	B&P System	1535	↘
Philips	170S5FG 17"	Sirius.pl	1750	→
LG	Flatron L1811S 18"	B&P System	2489	→
Nagrywarki CD-RW				
Samsung	52/32/52x	Sirius.pl	115	→
Sony	52/24/52x	B&P System	117	→
LG	52/24/52x	Sirius.pl	120	↘
Teac	52/24/52x	Adder	143	→
Nagrywarki DVD				
NEC	ND-2500	ProLine	315	↘
Lite-On	LDW-851S	B&P System	330	↘
Sony	DWU-10A	B&P System	363	↗
Plextor	708A	Sirius.pl	566	↘

Producent	Typ	Dystrybutor	Cena z VAT (zł)	Tendencja
Napędy combo CD-RW/DVD				
Lite-On	LTC-48161H	ProLine	175	↗
LG	GCC-4520B	ProLine	185	↘
Sony	CRX-320	B&P System	185	↘
Samsung	SM-352	B&P System	170	↘
Oprogramowanie				
Symantec	Norton AntiVirus 2004 PL	B&P System	246	→
Symantec	Norton SystemWorks 2004 PL	B&P System	328	→
Microsoft	Windows XP HE PL OEM	Lijo.pl	377	→
Microsoft	Windows XP Pro PL Uakt.	Ada	600	↘
Jasc	Paint Shop Pro 8.0	Komputronik	641	↗
Corel	CorelDRAW 9.0 PL	Elkom	672	↘
Microsoft	Office XP Std. PL Uakt.	Rainbow PC	1116	→
Macromedia	Dreamweaver MX 2004	Elkom	2088	↘
Corel	Graphics Suite 11 PL	Elkom	2239	↗
Adobe	Photoshop CS	B&P System	3940	→
Pamięci				
Kingston	DDR 128 MB /266	B&P System	92	↘
Kingston	DDR 256 MB /333	Sirius.pl	196	↗
Twinmos	DDR 256 MB /400	Komputronik	281	⊖
Kingston	DDR 512 MB /333	B&P System	352	↘
Twinmos	DDR 512 MB /400	Komputronik	382	⊖
Kingston	DDR 1024 MB /266	B&P System	1058	↘
Płyty główne				
Asus	A7V8X	ProLine	215	↘
Soltek	75FRN-L	Adder	279	↘
Microstar	865P Neo	B&P System	354	↘
Epox	8RDA+	Komputronik	329	↘
Abit	IC7	ProLine	505	↘
Procesory AMD				
AMD	Athlon XP 2000+	Sirius.pl	256	↗
AMD	Athlon XP 2200+	Sirius.pl	280	↗
AMD	Athlon XP 2600+	B&P System	397	↗
AMD	Athlon XP 2800+	Sirius.pl	562	↗
AMD	Athlon XP 3000+	Ada	640	↗
Procesory Intel				
Intel	Celeron 2,6 GHz	Adder	410	↗
Intel	Celeron 2,8 GHz	B&P System	430	↗
Intel	Pentium 4 2,8 GHz	Sirius.pl	809	↘
Intel	Pentium 4 3,0 GHz	Adder	840	↘
Intel	Pentium 4 3,2 GHz	Komputronik	1080	↘
Skanery				
Umax	Astra Slim 4600	Sirius.pl	238	→
Canon	CS 3000	B&P System	274	↘
Plustek	OpticSlim 1200	ProLine	315	↗
Microtek	ScanMaker 4800	B&P System	347	→
Epson	Perfection 1670	Ada	366	→
HP	scanjet 3670	B&P System	377	↗
Urządzenia wielofunkcyjne				
HP	OfficeJet PSC 1210	B&P System	416	↗
Lexmark	X5150	Komputronik	509	↗
Lexmark	X6150	Elkom	726	→
Epson	Stylus CX 5400	B&P System	815	→
HP	OfficeJet PSC 2410	B&P System	1380	↘
Zestawy klawiatur z myszą				
Media-Tech	MT133	Ada	35	→
Labtec	Wireless Desktop	Sirius.pl	111	→
Creative	Desktop Wireless 6000	Sirius.pl	178	↘
Microsoft	Wireless Optical Desktop	Sirius.pl	249	→
Logitech	Cordless Desktop MX	B&P System	439	↘

⊖ pierwszy raz w zestawieniu, → cena bez zmian, ↗ wzrost ceny, ↘ spadek ceny

Tabela nie zawiera cen zestawów komputerowych. Komputer ŚWIAT nie będzie ich prezentował, gdyż przy obecnej różnorodności dostępnych konfiguracji trudno jest je porównywać.

Telefony i adresy WWW firm komputerowych

Action Warszawa tel. (022) 5322050 www.action.pl **Ada** Żarów tel. (074) 8570380 www.ada.com.pl **Adder Group** Białystok tel. (085) 7451771 www.adder.com.pl **Agito.pl** Warszawa tel. (022) 5190160 www.agito.pl **Atom PC** Poznań tel. (061) 8264070 www.atom-pc.pl **B&P System** Olsztyn tel. (089) 5399011 www.bpsystem.pl **Barwkomp** Poznań tel. (061) 8472130 www.barwkomp.pl **Bestcom** Poznań tel. (061) 8509140 www.bestcom.com.pl **Elkom** Warszawa tel. (022) 7732698 www.elkom.pl **Karen** Warszawa tel. (022) 8739999 www.karen.com.pl **Komputronik** Poznań tel. (061) 8359400 www.komputronik.pl **Lijo.pl** Warszawa tel. (022) 8311414 www.lijo.pl **Logos** Szczecin tel. (091) 4330728 www.logos.pl **Lorien** Warszawa tel. (022) 6545070 www.lorien-komputery.com.pl **Media Markt** Warszawa tel. (022) 5338100 www.mediamarkt.pl **Multimedia Vision** Warszawa tel. (022) 3389000 www.multimedia.com.pl **ProLine** Poznań tel. (061) 8333333 www.proline.pl **Rainbow PC** Poznań tel. (061) 8484975 www.rainbow-pc.pl **Saysonic** Warszawa tel. (022) 8315384 www.saysonic.com.pl **Sirius.pl** Wadowice tel. (033) 8235211 www.sirius.pl **TedSoft** Ostrzeszów tel. (062) 7320449 www.tedsoft.pl **Trio Computers** Warszawa tel. (022) 8256254 www.triocomputers.com.pl **TTS Company** Warszawa tel. (022) 8684042 www.tts.com.pl **Ultramedia** Warszawa tel. (022) 6546122 www.ultramedia.com.pl **Vobis Microcomputer** Lubieszyn tel. (091) 4811100 www.vobis.pl

Aktualizacja: 24 sierpnia 2004

Mega hit!

radyjko ze słuchawkami!

Już w Twoim kiosku

Zwycięzcy testów

W poniższym zestawieniu prezentujemy sprzęt, programy, gry i serwisy internetowe, które w testach zajęły pierwsze, drugie i trzecie miejsca (tylko w niektórych wypadkach podajemy nazwy modeli, które zajęły dalsze pozycje). Kategorie ułożono w kolejności alfabetycznej, a modele – według ocen za jakość. **Podane ceny obowiązywały w terminie publikacji testów i mogły ulec zmianie**

Test sprzętu

Zwycięzca testu myszy bezprzewodowych

Logitech MX900

Bardzo wygodna mysz wyposażona w siedem przycisków i rolkę z powodzeniem zaspokoi potrzeby nawet najbardziej wymagających użytkowników peceta. Do komunikacji wykorzystuje technikę Bluetooth

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Drukarki atramentowe (do 600 zł)					
1	Canon	i450	dobra	491	22/03
2	HP	deskjet 5150	dobra	469	22/03
Drukarki atramentowe (do 1000 zł)					
1	Canon	i560	dobra	849	5/04
2	HP	photosmart 7760	dobra	959	5/04
3	HP	deskjet 5652	dobra	749	5/04
Dyski twarde					
1	Maxtor	DiamondMax Plus 9 6Y160M0	bardzo dobra	617	11/04
2	Maxtor	DiamondMax Plus 9 6Y200M0	bardzo dobra	815	11/04
3	Western Digital	Raptop WD740GD	bardzo dobra	1259	8/04
Dżojstiki					
1	Thrustmaster	Hotas Cougar	bardzo dobra	1600	4/04
2	Saitek	Cyborg 3D Force	bardzo dobra	279	4/04
3	Logitech	Freedom 2.4 Cordless Joystick	bardzo dobra	320	4/04
Głośniki 2.1					
1	Creative	Cambridge SoundWorks MegaWorks THX 2.1 250D	bardzo dobra	945	9/04
2	Creative	I-Trigue 3300	bardzo dobra	476	11/04
2	Creative	Inspire T2900	bardzo dobra	339	11/04
Głośniki 5.1					
1	Logitech	Z-640	bardzo dobra	545	15/03
2	Tracer	Magnum II TRG-5SR-6000-A-4	bardzo dobra	799	15/03
3	Creative	Inspire 5.1 Digital 5500	bardzo dobra	904	15/03
Karty dźwiękowe					
1	Creative	Sound Blaster Audigy 2 ZS	bardzo dobra	615	25/03
2	Creative	Sound Blaster Audigy 2	bardzo dobra	499	25/03
3	Terratec	Aureon 7.1 Space	bardzo dobra	332	25/03
Karty dźwiękowe zewnętrzne					
1	Hercules	DJ Console	bardzo dobra	999	16/04
2	Creative	Sound Blaster Audigy 2 NX	bardzo dobra	549	16/04
3	Terratec	Aureon 7.1 Firewire	bardzo dobra	999	16/04
Karty graficzne					
1	Gainward	Silent FX PP! Ultra/980 XP Proffesional	bardzo dobra	1085	14/04
2	Gainward	Pro/660 TV/DVI GS	dobra	485	19/03
3	HiS	Excalibur Radeon 9200 VIVO	dobra	349	19/03
Karty pamięci					
1	Lexar	High-Speed Digital Film 12x 128 MB	celująca	239	24/03
2	Olympus	xD-Picture Card M-XD128P	dobra	299	24/03
3	Pretec	SecureDigital Card 128 MB	bardzo dobra	269	24/03
4	Pretec	MultiMedia-Card 128 MB	dobra	239	24/03
5	Sandisk	SmartMedia Memory Card 128 MB	dobra	190	24/03
6	Dane-Elec	MemoryStick 128 MB	dostateczna	265	24/03
Karty telewizyjne					
1	Leadtek	WinFast TV 2000 XP	bardzo dobra	299	23/03
2	AVerMedia	AVerTV Studio 303	bardzo dobra	291	23/03
3	Pinnacle	PCTV Pro	bardzo dobra	630	23/03
Kierownice					
1	Logitech	MOMO Racing Force Feedback Wheel	bardzo dobra	569	10/03
2	Logitech	MOMO Force	bardzo dobra	777	10/03
Klawiatury multimedialne					
1	Media-Tech	Media X	bardzo dobra	100	15/04
2	BTC	BTC 8190	bardzo dobra	70	15/04
3	Tracer	NET-Track	bardzo dobra	65	15/04

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Modemy					
1	Pentagram	Hex 2	bardzo dobra	50	16/03
2	Avacs	Quest 56K V.92	bardzo dobra	59	16/03
Monitory CRT 17-calowe					
1	Lite-On	e1786FNST	bardzo dobra	570	1/04
2	Hivision	CT1772PF	dobra	569	1/04
3	miro	P17F98i	dobra	605	1/04
3	CTX	VL700	dobra	530	1/04
Monitory LCD 15-calowe					
1	Samsung	SyncMaster 152V	bardzo dobra	1659	9/04
2	Belinea	Belinea 101551	bardzo dobra	1629	9/04
3	Benq	FP557s	dobra	1529	9/04
3	Iiyama	ProLite E380S	dobra	1799	9/04
Myszy bezprzewodowe					
1	Logitech	MX900	celująca	479	20/04
2	Logitech	Cordless Click!	bardzo dobra	199	20/04
3	Logitech	Cordless Click! Plus	bardzo dobra	205	20/04
4	Media-Tech	MT1007	bardzo dobra	120	20/04
Nagrywarki CD-R/RW					
1	Lite-On	LTR-52246S	bardzo dobra	208	18/03
2	Asus	CRW-5224A	bardzo dobra	266	18/03
Nagrywarki DVD					
1	Plextor	PX-712A	dobra	1145	16/04
2	Samsung	SH-W08	dobra	400	16/04
3	Mercury	KOB DV-W8X	dobra	489	12/04
3	Pioneer	DVR-A07XLA	dobra	900	12/04
Napędy DVD-ROM					
1	Toshiba	SD-M1802	dobra	199	19/04
2	LG	GDR-8162B	dobra	129	19/04
3	Plextor	PX-116A	dobra	229	19/04
Procesory					
1	AMD	Athlon XP 2800+	bardzo dobra	648	13/04
2	Intel	Celeron D 335	dobra	589	18/04
3	AMD	Athlon XP 2600+	dobra	479	13/04
Skanery					
1	Epson	Perfection 2400 Photo	bardzo dobra	895	18/04
2	Canon	LiDE 80	bardzo dobra	949	18/04
3	Canon	CanoScan 5000F	dobra	949	18/04
Tusze nieoryginalne do drukarek atramentowych					
1	ProColor	PE-037 (zgodny z Epson T037)	dobra	31	10/04
1	Fullmark	E036TBK (zgodny z Epson T036)	bardzo dobra	29	10/04
1	Calidad	T39 (zgodny z Epson T039)	bardzo dobra	40	10/04
1	ModeCom	zgodny z Epson T038	bardzo dobra	23	10/04
1	Calidad	T38 (zgodny z Epson T038)	bardzo dobra	30	10/04
1	InkTec	BPI-421C (zgodny z Canon BCI-21Col)	dobra	19	10/04
1	Black Point	K1002440 (zgodny z Canon BCI-21Bk)	bardzo dobra	14	10/04
1	InkTec	BPI-424C (zgodny z Canon BCI-24 Colour)	bardzo dobra	20	10/04
1	InkTec	BPI-424BK (zgodny z Canon BCI-24 Black)	bardzo dobra	12	10/04
1	Lexmark	10N0026	dostateczna	145	10/04
1	Wielokropek	LO16 (zgodny z Lexmark 10N0016)	dobra	99	10/04
1	Wielokropek	L120 (zgodny z Lexmark 15M0120)	dobra	119	10/04
1	Wielokropek	LG050 (zgodny z Lexmark 17G0050)	dobra	98	10/04
1	TB	TBH-728C (zgodny z HP 28)	dobra	74	10/04
1	Black Point	zgodny z HP 27	bardzo dobra	73	10/04
1	ProOffice	Pro 57 (zgodny z HP 57)	dobra	75	10/04
1	ProOffice	Pro 56 (zgodny z HP 56)	bardzo dobra	50	10/04
Urządzenia wielofunkcyjne					
1	Canon	SmartBase MP700 Photo	dobra	1990	3/04
2	Epson	Stylus CX5400	dobra	887	3/04
Wentylatory dla Athlona XP/Durona					
1	Zalman	CNPS7000A-AlCu	dobra	168	14/04
1	Zalman	CNPS7000A-Cu	dobra	218	14/04
3	GlacialTech	Igloo 2460 Light	dobra	48	14/04
Wentylatory dla Pentium 4/Celerona					
1	Zalman	CNPS7000A-Cu	dobra	218	14/04
2	Nexus	PR-1030	dobra	170	14/04
3	Zalman	CNPS7000A-AlCu	dobra	168	14/04
Zasilacze awaryjne					
1	Powerware	3110	bardzo dobra	480	12/03
2	Powercom	KIN-525AP	bardzo dobra	249	12/03
Zestawy komputerowe					
1	Optimus	OptiTech DX200 DDR	dobra	2460	26/03
2	Hewlett-Packard	HP Compaq D230	dobra	2375	26/03
3	Blueline	Puls DXC2400	dobra	2299	26/03
3	Acer	Aspire T120	dobra	2299	13/04

Test programów

Zwycięzcy testu programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

Matematyka ZOO i Encyklopedia przyrody

Staranna szata graficzna i dobre pomysły zastosowane w zwycięskich programach sprawiają, że nauka matematyki oraz biologii to bardzo przyjemny obowiązek

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
Antydialery					
1	**Panda Software**	Panda Antivirus Platinum 7.0	bardzo dobra	285	**12/03**
Atlasy samochodowe					
1	**PPWK**	Navigo	dobra	60	**1/04**
2	**E-mapa**	Nawigator	dobra	250	**1/04**
Atlasy świata					
1	**PWN**	Wielki multimedialny atlas świata PWN	dobra	69	**13/03**
2	**Cartall**	Atlas Świata 2003	dobra	79	**13/03**
Encyklopedie dla dzieci					
1	**Multimedia Plus**	Encyklopedia dla dzieci	dobra	55	**5/03**
Encyklopedie multimedialne					
1	**Onet.pl**	Multimedialna encyklopedia powszechna. Wiem 2004	dobra	89	**26/03**
Firewalle					
1	**Symantec**	Norton Personal Firewall 2004	bardzo dobra	289	**17/04**
2	**Panda Software**	Panda Antivirus Platinum 7.0	bardzo dobra	285	**17/04**
Komunikatory					
1	**Wirtualna Polska**	WP Kontakt 2.8.2	bardzo dobra	darmowy	**12/04**
2	**MediaOne Sp. z o.o.**	Tlen 5.00.3.2	bardzo dobra	darmowy	**12/04**
Kursy na CD					
1	**Techland**	Multimedialny kurs Word 2000	dobra	20	**15/04**
2	**Techland**	Multimedialny kurs Excel 2000	dobra	20	**15/04**
Odtwarzacze DivX					
1	**Adriana Schlama/ALFA**	Vplayer 0.6	bardzo dobra	darmowy	**6/03**
Odtwarzacze DVD					
1	**InterVideo**	WinDVD 5 Platinum	bardzo dobra	200	**4/03**
2	**CyberLink**	Power DVD 5 Standard	bardzo dobra	345	**4/03**
Odtwarzacze muzyki					
1	**Peter Kunath, Florian Vorberger**	DeliPlayer 2.01	bardzo dobra	darmowy	**9/04**
1	**Nullsoft, Inc.**	Winamp 5.01 Full	bardzo dobra	darmowy	**9/04**
Organizery					
1	**Microsoft**	Outlook 2003	bardzo dobra	2000	**11/04**
2	**Draco Software**	Draco Organizer 1.3.1	bardzo dobra	119	**11/04**
Programy antywirusowe					
1	**Panda Software**	Panda Antivirus Platinum 7.0	bardzo dobra	285	**7/04**
2	**Symantec**	Norton AntiVirus 2004	bardzo dobra	316	**7/04**
Programy do aranżacji wnętrz					
1	**Ecru**	PRO100	bardzo dobra	2400	**17/03**
2	**Intersoft**	ArCon 6.0+	dobra	2427	**17/03**
Programy do edycji wideo					
1	**Ulead**	Ulead VideoStudio 7	dobra	500	**16/03**
2	**Magix**	Magix Video Deluxe 2.0 Plus	dobra	469	**16/03**
Programy do katalogowania zdjęć					
1	**G DATA Software**	FotoOffice 2	bardzo dobra	139	**22/03**
2	**Adobe**	Adobe Photoshop Album	dobra	304	**22/03**
Programy do kontroli dostępu do internetu					
1	**SoftStory**	Opiekun 1.0.13	dobra	45	**2/04**
Programy do kopiowania muzyki					
1	**Albert L. Faber**	CDex 1.51	bardzo dobra	darmowy	**13/04**
2	**Andre Wiethoff**	Exact Audio Copy v0.95 prebeta 5	dobra	darmowy	**13/04**
Programy do kopiowania zabezpieczonych płyt					
1	**S.A.D. GmbH**	GameJack 4.0	bardzo dobra	110	**10/04**
2	**Alcohol Soft**	Alcohol 120% 1.4	dobra	193	**10/04**
Programy do nagrywania CD i DVD					
1	**Ahead Software**	Nero Burning ROM 5.5	bardzo dobra	285	**14/03**
2	**Roxio Inc.**	WinOnCD 6	bardzo dobra	429	**14/03**
Programy do nauki języka angielskiego dla dorosłych					
1	**Techland**	Tell Me More Business	bardzo dobra	249	**24/03**
2	**Techland**	Tell Me More 5 Pakiet	bardzo dobra	249	**24/03**
Programy do nauki języka angielskiego dla dzieci					
1	**Onet.pl**	English+ Kids	dobra	49	**24/03**
Programy do nauki szybkiego pisania					
1	**Nahlik Soft**	Mistrz klawiatury II	dobra	69	**25/03**

Najlepsze na rynku

Miejsce	Producent	Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
Programy do ochrony przed spamem					
1	McAfee	SpamKiller	bardzo dobra	159	11/03
2	High Mountain Software	SpamEater Pro 3.60	dobra	100	11/03
Programy do projektowania ogrodów					
1	DiComp/LK Avalon	Garden Composer 3D	bardzo dobra	100	20/03
Programy do prowadzenia budżetu domowego					
1	Intelitech	Menadżer Finansów 2004	celująca	60	14/04
2	InsERT	Skarbnik 4	bardzo dobra	98	14/04
Programy do rozpoznawania tekstu					
1	ABBYY Software House	ABBYY FineReader 7.0	bardzo dobra	690	16/04
2	ScanSoft	Recognita OmniPage Pro 14	bardzo dobra	630	16/04
Programy do tworzenia grafiki wektorowej					
1	Corel	CorelDRAW 11	celująca	2180	5/04
2	Adobe	Illustrator 11	bardzo dobra	3686	5/04
Programy do usuwania plików					
1	Symantec	CleanSweep 2002	bardzo dobra	540	18/03
2	iolo technologies	System Mechanic	dobra	222	18/03
Programy do wizażu					
1	Media Art.	Wirtualne Studio Wizażu	bardzo dobra	20	19/04
2	Broderbund	Cosmopolitan Virtual Makeover 3	dobra	19	19/04
3	FormZone	Changes – Studio Wizażu	dobra	30	19/04
Programy edukacyjne dla dzieci					
1	YDP	Matematyka ZOO	bardzo dobra	89	20/04
2	SILCOM Multimedia	Język polski w ZOO	bardzo dobra	20	20/04
Programy edukacyjne dla młodzieży					
1	Play	Encyklopedia przyrody	bardzo dobra	19	20/04
2	YDP	eduROM – Geografia G3	bardzo dobra	99	20/04
Programy pocztowe					
1	Microsoft	Outlook 2002	celująca	549	4/03
Programy tłumaczące					
1	KOMPAS	Tłumacz i słownik języka angielskiego 2.2	bardzo dobra	99	18/04
2	KOMPAS	Tłumacz i słownik języka rosyjskiego	dobra	142	18/04
Przeglądarki internetowe					
1	Microsoft	Internet Explorer 6	bardzo dobra	darmowy	7/03
2	Anderson Che	Avant Browser 7.0	bardzo dobra	darmowy	7/03
Słowniki dwujęzyczne					
1	Lexland	Słowniki niemiecko-polskie...	dobra	195	19/03
Systemy operacyjne					
1	MandrakeSoft	Mandrake Linux 9.0 PowerPack	bardzo dobra	316	10/03
2	Microsoft	Windows XP Home Edition	dobra	1153	10/03

Gry

Zwycięzca testu gier RTS

Polanie II

Polska gra, z której możemy być dumni. Atrakcyjna oprawa graficzna, wciągająca fabuła, dużo humoru oraz proste zasady rozgrywki zapewniają tej strategii znakomitą grywalność

Miejsce	Producent	Gra/Model	Jakość	Cena zł	Numer
Brydż					
1	GOTO Software	GotoBridge II	dobra	99	1/04
Gry do biura					
1	Hannu Rabina, Jukka Rabina	Gene Rally	dobra	darmowy	2/04
Gry freeware					
1	Edgar M Vigdal	Warblade 1.0 demo [strzelanina kosmiczna]	dobra	darmowy	15/04
1	The Freeciv Team	Freeciv 1.14.0 [strategiczna]	dobra	darmowy	15/04
1	AGD Interactive	King's Quest I VGA [przygodowa]	dobra	darmowy	15/04
1	Denyusha Co., Ltd.	ShadowFlare [fabularna]	dobra	darmowy	15/04
1	Activision	Wolfenstein Enemy Territory [strzelanina 3D]	dobra	darmowy	15/04
Gry hity					
1	Codemasters	Colin McRae Rally 04	bardzo dobra	99	14/04
Gry Java do komórek					
1	Macrospace	Goldminer	dobra	11	20/03
Gry przygodowe					
1	Microids	Syberia	bardzo dobra	80	24/03
Gry RPG					
1	BioWare	Star Wars: Knights of the Old Republic	bardzo dobra	140	10/04
2	Troika Games	Greyhawk: Świątynia Pierwotnego Zła	bardzo dobra	130	10/04

Miejsce	Producent	Gra/Model	Jakość	Cena zł	Numer
Gry RTS					
1	Zuxxez Entertainment AG	Polanie II	bardzo dobra	79	20/04
2	Sierra	Homeworld 2	bardzo dobra	140	20/04
Gry sportowe					
1	Electronic Arts	NBA Live 2003	dobra	140	15/03
Gry TPP					
1	Remedy	Max Payne	bardzo dobra	70	26/02
Gry zręcznościowe dla dzieci					
1	UbiSoft	Rayman M	bardzo dobra	69	22/02
Konsole przenośne					
1	Nintendo	GameBoy Advance SP	bardzo dobra	650	26/03
Konsole stacjonarne					
1	Sony	PlayStation 2	dobra	999	26/03
Ratowanie życia					
1	Monte Cristo	998 Pogromcy ognia	dobra	80	12/04
2	Sixteen Tons Entertainment	Emergency 2 The Ultimate Fight for Life	dobra	59	12/04
Strategie ekonomiczne					
1	Electronic Arts	Sim City 4	bardzo dobra	140	22/03
Strzelaniny 3D					
1	Croteam	Serious Sam Drugie Starcie	bardzo dobra	50	19/03
Strzelaniny lotnicze					
1	Paradox Entertainment	Airfix Dogfighter	dobra	20	16/04
2	City Interactive	Starmageddon 2	dobra	20	16/04
Symulatory motocykli					
1	Milestone	Superbike 2001	dobra	129	4/03
Symulatory piłki nożnej					
1	EA Sports	FIFA Football 2004	dobra	140	3/04
2	Konami	Pro Evolution Soccer 3	dobra	160	3/04
Symulatory pociągów					
1	Strategy First	Trainz	dobra	50	6/03
Symulatory samolotów z drugiej wojny światowej					
1	Microsoft	Combat Flight Simulator 3	dobra	170	9/03
Symulatory wyścigów samochodów turystycznych					
1	Codemasters	ToCA Race Driver	bardzo dobra	99	14/03

Internet

Miejsce	Producent	Adres WWW/Nazwa programu	Jakość	Cena zł	Numer
Banki online					
1	Fortis Bank	e-Pakiet	bardzo dobra	-	22/03
Bezpłatne skrzynki pocztowe					
1	Mail.o2.pl	http://mail.o2.pl	bardzo dobra	-	21/03
Internetowe laboratoria fotograficzne					
1	Foto Interia.pl	http://foto.interia.pl	bardzo dobra	-	23/03
Portale edukacyjne					
1	Interklasa	www.interklasa.pl	bardzo dobra	-	19/04
2	Gazeta – edukacja	www.gazeta.pl/edukacja	dobra	-	19/04
Serwisy sportowe					
1	Interia.pl – Sport	http://sport.interia.pl	bardzo dobra	-	26/03
Wyszukiwarki internetowe					
1	Google	www.google.com	bardzo dobra	-	11/04

Telekomunikacja

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Telefony komórkowe					
1	Nokia	6600	bardzo dobra	3659	4/04
2	Sony Ericsson	P800	bardzo dobra	3171	4/04

Audio/Wideo/Foto

Miejsce	Producent	Model	Jakość	Cena zł	Numer
Aparaty cyfrowe do 1000 złotych					
1	Sony	DSC-P52	dobra	999	14/04
2	Olympus	Camedia C310 Zoom	dobra	999	14/04
3	Media-Tech	MT415	dobra	949	14/04
Kamery internetowe					
1	Logitech	QuickCam Sphere	bardzo dobra	695	8/04

Zanim zaczniesz przeglądać witryny w kiosku w poszukiwaniu ciekawych czasopism, zanim zdecydujesz, które chcesz kupić – przeczytaj. W tej rubryce prezentujemy okładki i tematy popularnej prasy komputerowej, technicznej i zbliżonej

Prasa w liczbach

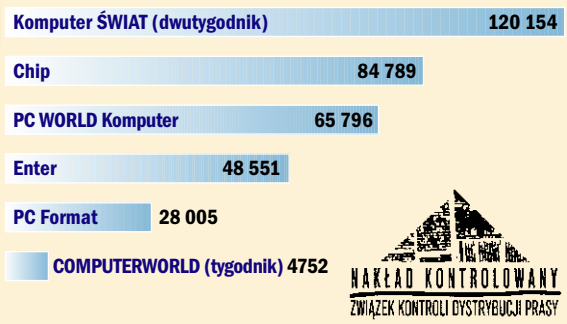

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Średnia sprzedaż jednego wydania największych czasopism komputerowych według danych Związku Kontroli Dystrybucji Prasy w okresie marzec 2003 – luty 2004.

Numer 5/2004, w kioskach od 15.09

Temat tytułowy:
Pokaż się w sieci
Ekspert pokaże, jak samodzielnie przygotować i umieścić w internecie własny portal, blog, listę dyskusyjną. Dowiemy się także, jak wykonać ciekawy interfejs we Flashu.

Tematy:
- Test – porównanie najnowszych dysków z interfejsem SATA
- Profesjonalne modelowanie obiektów w 3ds max – tworzymy efektowny model samochodu
- Czy sieci bezprzewodowe Wi-Fi są bezpieczne? Ekspert jeździł po ulicach Warszawy z czułą anteną i notebookiem. Wyniki? Są ciekawe...
- Nieznane funkcje programu The Bat!
- Jak raz na zawsze pozbyć się z komputera reklam i szpiegów
- Programowanie w Delphi, VBA, C++, JavaScript oraz PHP

Na krążku pełne wersje:
DVDRip 2.0 – najnowsza wersja programu do ripowania płyt DVD
Panda Antivirus Platinum 7.0 – kompletna ochrona antywirusowa

Cena 9,90 zł (CD-ROM)

Numer 9/2004 w kioskach od 8.09

Temat tytułowy
Internetowe fotolaby

Tematy
Jestem tu incognito
AdSense – zarabiaj z Google
Nie trać czasu!

Na krążku
Faktury Express 4.3
Photoshop Elements 2

Cena 15,90 zł (CD-ROM)

Numer 9/2004 w kioskach od 3.09

Temat tytułowy
Siła dla audiofila
– wzmacniacze stereofoniczne

Tematy
Duński drapieżnik – Gryphon Mikado
Dla audi i wideofila – amplitunery
Odtwarzacze DVD – piątka do 1000 zł

Inne
EISA Awards

Cena 12,00 zł

Numer 9/2004 w kioskach od 19.09

Temat tytułowy
Płyty główne

Tematy
Sterowanie Windows
Bezpieczny internet
11 tanich pecetów

Na krążku
Excel 2002 PL, Zoner Media Explorer 5.0 Classic, KRISTAL Audio 1.0

Cena 16,90 zł (2 CD-ROM-y)

Nowe na półkach

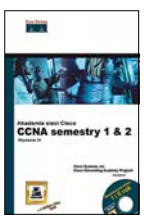

Praca zbiorowa

Akademia sieci Cisco

Dwutomowe kompendium fachowej wiedzy na temat sieci komputerowych. Książka szczegółowo omawia między innymi konfigurację i zarządzanie ruterami czy przełącznikami, sposoby usuwania awarii sieci czy też problematykę technologii ISDN.

Dla zaawansowanych | **Wyd: Mikom** | **www.mikom.com.pl**

Marcin Lis

Java – praktyczny kurs

Autor przekonuje nas, że Java – język programowania kojarzony z internetem – może służyć nie tylko do tworzenia sieciowych aplikacji. Przewodnik opisuje między innymi zasady programowania obiektowego czy też apletów.

Dla zaawansowanych | **Wyd: Helion** | **http://helion.pl**

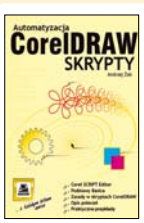

Andrzej Żak

CorelDRAW – skrypty

Coś dla zawodowców – książka w sposób jasny i przystępny ma wprowadzić czytelnika w świat pisania skryptów. Dużo konkretnych przykładów pomaga nauczyć się, jak praktycznie wykorzystywać skrypty w codziennej pracy z CorelDRAW.

Dla zaawansowanych | **Wyd: Mikom** | **www.mikom.com.pl**

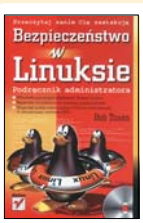

Bob Toxen

Bezpieczeństwo w Linuksie

Jak skutecznie ustrzec pingwina przed zagrożeniami – tego chce nas nauczyć pokaźnej grubości podręcznik (prawie 900 stron drukiem). Czytelnik pozna na przykład sposoby usprawnienia zapór ogniowych czy też ochrony sieci bezprzewodowych.

Dla zaawansowanych | **Wyd: Helion** | **http://helion.pl**

John Erickson

Hacking – sztuka penetracji

Przewodnik po krainie hakerów. Autor opisuje, w jaki sposób komputerowi włamywacze wykorzystują luki w programach, podsłuchują ruch w sieci, na czym polegają techniki łamania haseł. Dużo przykładów i technicznych szczegółów.

Dla początkujących | **Wyd: Helion** | **http://helion.pl**

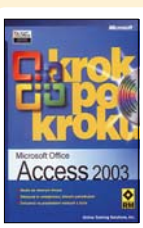

Praca zbiorowa

Access 2003 krok po kroku

Jak wskazuje sam tytuł, mamy do czynienia z poradnikiem, który szczegółowo omawia wszystkie funkcje dostępne w najpopularniejszej aplikacji służącej do tworzenia baz danych i zarządzania informacją. Najlepiej czytać przed komputerem...

Dla zaawansowanych | **Wyd: RM** | **www.rm.com.pl**

Czytelnicy piszą...

Coraz lepiej

Nowy Komputer ŚWIAT stanął na wysokości zadania. Trudniejsze tematy przedstawił w prosty sposób. Wielu Czytelników nie oczekuje zagadnień prostych, ale trudnych – przedstawionych w prosty sposób. Tak trzymać.

Szuszczyk

Czytelnik najważniejszy

Dziękuję, że dostrzegacie również słowa krytyki wobec zawartości waszego pisma. Opinie Czytelników są najważniejsze. Najnowszy numer Niezbędnika jest rewelacyjny. Pełna wersja Pajączka 5 i programy edukacyjne – super! Wielkie podziękowanie też za wszystkie numery Eksperta.

Piotr B.

Kłopotliwy wirus

Bardzo jestem wdzięczny, iż przez tak długi czas na stronie głównej Komputer ŚWIATA jest porada, jak usunąć wirusa Worm.Blaster. Według moich doświadczeń najszybciej atakuje on nowy Windows XP z zainstalowaną właśnie Neostradą. Trzymajcie tę poradę jak najdłużej...

Piotr

Wciąż banalnie

Tematy w Komputer ŚWIECIE w dalszym ciągu są zbyt proste. Najbardziej razi niski poziom Wskazówek, które najczęściej dotyczą rzeczy banalnych i oczywistych. Porady zawierające opis, jak otworzyć Word, są według mnie śmieszne. Zastanawiający jest również fakt, dlaczego we Wskazówkach piszecie tylko o programach do Windows, kompletnie pomijając Linuksy (napisaliście, jak zainstalować Mandrake, więc chyba powinniście też zamieszczać wskazówki do tego systemu – tym bardziej że coraz więcej osób go używa). Jestem pewien, że gdybyście zamieścili poradnik, jak skonfigurować Mandrake, to wiele osób by go zainstalowało i używało, tym bardziej że jest to system, który nic nie kosztuje (wersja Community). czytając wasze pismo można odnieść wrażenie, że jedynym słusznym systemem jest Windows.

Mam jeszcze masę zastrzeżeń do Kącika webmastera, jako że sam zajmuję się tworzeniem stron WWW. Uważam, że porady zamieszczone w tym dziale są kierowane tylko do początkujących – co moim zdaniem dyskryminuje tych, którzy o webmasteringu mają trochę większe pojęcie. W dobrym tonie byłoby zamieszczenie na przykład kursu JS czy podstaw PHP (w odcinkach) – bo teraz zawarte w dziale porady są nic niewarte dla kogoś, kto o tworzeniu stron wie trochę więcej niż nic.

Andrzej
apad40@poczta.onet.pl

Od redakcji: Komputer ŚWIAT pozostanie pismem dla początkujących i średnio zaawansowanych użytkowników komputerów. Z przeprowadzanych przez redakcję ankiet wynika też, że zdecydowana większość Czytelników Komputer ŚWIATA to użytkownicy systemu Windows, a nie Linuksa. Bardziej wymagający Czytelnicy mogą szukać zaawansowanych wskazówek dla webmasterów i kursów programowania w każdym numerze Eksperta.

Więcej o komórkach

Piszcie w każdym numerze o nowinkach ze świata komórek, o nowych premierach polskich urządzeń. Wystarczy jakaś strona na ten temat.

Łukasz

Od redakcji: Komputer ŚWIAT w każdym numerze pisze o nowościach telekomunikacyjnych – poświęca im specjalny dział na początku pisma. W dziale Telekomunikacja Czytelnik znajdzie natomiast obszerniejsze artykuły na interesujący go temat.

Który lepszy?

Zdziwiłem się, gdy przeczytałem opis nowego Celerona D, jaki zamieściliście w numerze 18/2004. Jak można napisać, że nowy Celeron D 335 jest niewiele słabszy od Athlona XP 2800+? Przecież nigdy Celeron nie dogoni Athlona, jeżeli chodzi o wydajność.

Tomasz

Od redakcji: Nasza ocena powstała na podstawie testów tego procesora. Czytelnik może porównać wyniki testu z numeru 18/2004 z wynikami z numeru 13/2004. Oba testy były przeprowadzone według tej samej procedury.

Porady prawnika

radca prawny Paweł Jóźwiak odpowiada na pytania Czytelników

§

Odpowiedzi udzielamy tylko w druku, osobom, które podały swoje imię, nazwisko i miejsce zamieszkania. Pytania prosimy wysyłać pocztą elektroniczną: prawnik@komputerswiat.pl lub pod adresem: Komputer ŚWIAT, Axel Springer Polska, 02-337 Warszawa, ul. Mszczonowska 2

Wadliwe łącze. Internet nie działa

Założyłem stałe łącze realizowane drogą radiową i po tygodniu działania przestało działać. Przepustowość z 128 kbit/s zmniejszyła się znacznie do poziomu około 32 kbit/s. Dodatkowo przez prawie 20 dni na miesiąc nie działa wcale lub przez pewien okres dnia. Tak samo w deszczu. Kontakt telefoniczny jest mało efektywny, mimo iż usługodawca zapewnia naprawę w najbliższym terminie, czekam na to od sześciu tygodni. Przyjęto moją reklamację za czerwiec i nie musiałem płacić abonamentu, jednak teraz już drugi miesiąc internet nie działa tak jak powinien. Czy mogę odstąpić od zawartej umowy i odzyskać pieniądze wyłożone na instalację łącza?

Niestety, list Czytelnika nie zawiera wielu informacji, które mają w jego sprawie istotne znaczenie. Generalnie najważniejsza jest treść umowy, jaką zawarł z firmą świadczącą usługi dostępu do internetu. To właśnie w tej umowie (względnie w załączniku do niej lub regulaminie) powinny zostać określone parametry łącza oraz jego gwarantowana przepustowość. Również w tych dokumentach należy szukać odpowiedzi, do czego konkretnie zobowiązał się provider i jakie będą skutki niewykonania przez niego zobowiązania. Z listu wynika jednak, że dostawca przyznał, iż łącze działa nieprawidłowo. W tej sytuacji uważam, że jeżeli nie jest on w stanie zapewnić prawidłowego działania łącza przez na przykład wymianę sprzętu lub oprogramowania, Czytelnikowi przysługuje prawo odstąpienia od zawartej z providerem umowy (art. 8 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej). Czytelnik jednakże może tak uczynić dopiero po wyznaczeniu mu odpowiedniego (na przykład siedmiu dni) dodatkowego terminu do usunięcia usterek. Jeżeli łącze po upływie tego terminu nadal będzie działało wadliwie, Czytelnik powinien wysłać dostawcy list polecony, w którym poinformuje go, że odstępuje od umowy i żąda zwrotu kwoty, którą zapłacił za instalację łącza.

Na czatach z Komputer ŚWIATEM

Co dwa tygodnie można przeczytać w Komputer ŚWIECIE fragmenty najciekawszych czatów z polskich stron internetowych. Nie zabraknie interesujących gości, intrygujących pytań i błyskotliwych odpowiedzi

Otylia Jędrzejczak ● 20.08.2004 ● godz. 12.00 ● www.gazeta.pl

FOT.: T. GZELL/PAP

gazeta.pl

Otylia Jędrzejczak – mistrzyni olimpijska w pływaniu

marta: Jest Pani wielka!

Tia20: Otylia, gratulacje, jak się czujesz jako mistrzyni olimpijska?

Jeszcze to do mnie nie dotarło, jestem zadowolona, spełniłam swoje marzenia.

Tia20: Czy nie boisz się tego szumu medialnego, jaki jest i będzie wokół Ciebie, nie boisz się o swoją prywatność?

Obawiam się, ale postaram się sobie z tym poradzić.

kibic_zabrze: Co Pani czuła, kiedy prowadziła w wyścigu, na kilka metrów przed końcem, w którym zdobyła Pani złoto?

Nie wiedziałam, że prowadzę, płynęłam swoim rytmem.

jordan2000: Czy w trakcie wyścigu jesteś w stanie obserwować innych pływaków, czy po prostu płyniesz na maksa? Pozdrawiam, jesteś najlepsza!

Płynę na maksa.

krzysiek: Co było silniejsze, zmęczenie czy radość ze zdobytego złota?

Radość ze zdobytego złota.

Jacek_F: Ile kilometrów przepływasz w ciągu roku?

W tym roku 2700 km.

karolayna: Czy pływacki światek bywa zawistny? Spotykałaś się z niemiłymi komentarzami? Czy ktoś próbował podłożyć Ci świnię?

Nie, ogólnie jest miło.

agatek: Jak się płynie po złoto i wygrywa ułamkami sekund? Jak to możliwe?

Pływanie to taki sport, że wygrywa się ułamkami.

marta: Jakie ma Pani hobby?

Spanie.

Mustafa: Co Pani może powiedzieć młodym pływakom? Jak osiągnąć taki poziom?

Słuchać trenera i nie poddawać się.

kuba#2: Co Panią skłoniło do tak pięknego uczynku i wystawienia na licytację swojego złotego olimpijskiego medalu?

Książka Oskar i Pani Róża.

alison: Czy pamiętasz, ile masz medali, pucharów itp.?

Nie pamiętam, Tata to liczy.

gibonix: Kiedy pływak osiąga max swoich możliwości?

Zależy od organizmu.

Bartekx_webdesigner: Czy w szkole, w zawodach pływania biła Pani wszystkich na głowę?

Różnie bywało.

kibic_zabrze: Czy ma Pani jakiś talizman szczęścia?

Pierścionek zaręczynowy.

kosmoz: Nie myślała Pani o trenowaniu koszykówki lub siatkówki ze względu na swój wzrost?

Nie, pływanie wychodzi mi najlepiej.

18L: W jakim wieku zaczęłaś poważny trening?

Poważny trening – druga klasa podstawówki.

Barry: Pani Otylio, dlaczego jak grali hymn nie uroniła Pani ani jednej łezki?

Jak nie uroniłam? Nie widziałeś w moich oczach?

18L: Ile masz wzrostu?

187 cm.

majas: Co najbardziej motywuje Panią do porannego wstawania i pływania na treningach po na przykład 10 km? Dla mnie jest to niewyobrażalne...

Mazurek Dąbrowskiego na podium.

Asia360: Na którym torze najlepiej Ci się pływa?

Lubię trzeci. Na nim pobiłam rekord świata.

chalwa: Czy będąc na wakacjach, pływasz dla przyjemności?

Ze znajomymi tak.

vroom: Otylio, jesteś delfinem czy motylkiem?

To jest to samo.

bartx: O czym myślisz, gdy płyniesz? Czy liczysz ruchy rękami?

Żeby tylko od ściany do ściany.

moozg: Jak udaje Ci się łączyć karierę i studia?

meg83: Co studiujesz dokładnie?

Jakoś sobie radzę. Studiuję wychowanie fizyczne na AWF w Warszawie.

zdzicho01: Czy otrzymujesz propozycje pracy w reklamach?

Jeszcze nie.

nie_ufaj_mi: Czy kostium kąpielowy, w którym Pani pływa, jest robiony na zamówienie?

Kostium jest w sprzedaży.

marta: Jaką rzecz zabiera Pani w każdą podróż?

Dobre samopoczucie.

Żegnam wszystkich bardzo serdecznie. Było mi miło, mam nadzieję, że wam też.

Źródło: Pogawędka internetowa przeprowadzona na portalu www.gazeta.pl Tam też dostępny jest kompletny zapis czata

Gdzie szukać sterowników

Co cztery tygodnie, w co drugim Komputer ŚWIECIE, znajdziemy przydatne adresy WWW stron producentów programów, urządzeń i gier. Dzięki hiperłączom wyszukanym przez Komputer ŚWIAT szybko zaktualizujemy sterowniki naszej karty graficznej i znajdziemy poprawkę do ulubionej gry

Drukarki atramentowe

Brother Wybieramy rodzaj urządzenia i jego nazwę
→ www.brother.com/E-ftp/swin2-main.html

Canon Z listy pośrodku strony WWW wybieramy nasz model drukarki
→ http://software.canon-europe.com

Epson Wybieramy kategorię urządzeń
→ www.epson.pl/support/download/

HP Wpisujemy do wyszukiwarki nazwę drukarki
→ www.hp.com.pl/sterowniki

Lexmark Klikamy na Centrum pobierania
→ www.lexmark.pl

Drukarki igłowe

Epson Wybieramy kategorię urządzeń
→ www.epson.pl/support/download/

OKI Klikamy na stronie głównej na łącze Sterowniki
→ www.oki.pl

Star Klikamy na Forms & PC Printers
→ www.starmicronics.com

Drukarki laserowe

Brother Wybieramy rodzaj urządzenia i jego nazwę
→ www.brother.com/E-ftp/swin2-main.html

Canon Z listy pośrodku strony WWW wybieramy nasz model drukarki
→ http://software.canon-europe.com

Epson Najpierw wybieramy kategorię urządzeń
→ www.epson.pl/support/download/

HP Wpisujemy do wyszukiwarki nazwę drukarki
→ www.hp.com.pl/sterowniki

Lexmark Klikamy na Centrum pobierania
→ www.lexmark.pl

OKI Klikamy na stronie głównej na łącze Sterowniki
→ www.oki.pl

Dżojstiki

Logitech Na początek klikamy na Downloads
→ www.logitech.com

Microsoft Z listy wybieramy plik, który nas interesuje
→ www.microsoft.com/hardware/sidewinder/downloads/default.asp

Saitek Szukamy sterowników do naszego dżojstika
→ www.saitekusa.com/usa/down/drivers.htm

Gamepady

Logitech Na początek klikamy na zdjęcie dżojstika
→ www.logitech.com/cf/support/index.cfm

Saitek Szukamy na stronie głównej sterowników do naszego dżojstika
→ www.saitekusa.com/usa/down/drivers.htm

Gry

CD Projekt Bardzo dużo łatek i uzupełnień – między innymi do Diablo 2 i Baldur's Gate
→ www.cdprojekt.info

Cenega Między innymi patche do gier Black & White i Operation Flashpoint
→ www.cenega.pl

Electronic Arts Nowy polskojęzyczny serwis z poradami, dotyczącymi wielu znanych gier
→ http://polska.ea.com

Gry cd.

Licomp Empik Multimedia Dużo patchy, między innymi do Quake'a, Soldier of Fortune i Pro Rally
→ www.lem.com.pl

Play It! Między innymi patche do gier Caesar III, Close Combat V i Max Payne
→ www.play-it.pl

Karty dźwiękowe

Aureal Szukamy na liście naszej karty
→ www.soundcard-drivers.com/companies/136.htm

Creative Labs Najpierw klikamy na Support, a potem na Downloads. Strona szybsza od europejskiej
→ www.us.creative.com

Crystal Wybieramy najpierw odpowiednią wersję systemu Windows
→ www.cirrus.com/en/support/drivers/index.html

ESS W tabelach u dołu strony szukamy sterowników
→ www.esstech.com/techsupp/drivers.shtm

Yamaha W tabeli szukamy sterownika do naszej karty
→ www.yamaha.co.jp/english/product/lsi/us/support/downloads.html

VIA Na początek klikamy na Drivers
→ www.viaarena.com

Karty graficzne

MSI Klikamy na Sterowniki w górnym menu
→ www.msi-polska.pl

Asus Korzystamy z wyszukiwarki w prawej części strony
→ www.asus.com.tw/support/download/download.aspx

ATI (w tym rodziny Radeon) Wybieramy system operacyjny i sterownik karty, którą mamy
→ www.ati.com/support/driver.html

Cirrus Logic Wybieramy najpierw odpowiednią wersję systemu Windows
→ www.cirrus.com/en/support/drivers/index.html

Creative Labs Najpierw klikamy na Support, a potem na Downloads. Strona szybsza od europejskiej
→ www.us.creative.com

Gainward Najpierw szukamy w tabelach oznaczenia serii naszej karty graficznej
→ www.gainward.com/f-12.html

Intel Klikamy kolejno w lewej części strony na Graphic, Desktop graphic controllers i nazwę naszej karty
→ http://downloadfinder.intel.com/scripts-df/support_intel.asp

Leadtek Szukamy na liście naszej karty
→ www.leadtek.com/tw/support/list_driver.asp

Matrox Najlepiej kliknąć na odnośnik Latest Drivers, zaprowadzi nas do najnowszych sterowników
→ www.matrox.com/mga/support/drivers/home.cfm

NVIDIA Najpierw wybieramy rodzaj sterownika, potem nazwę serii i w końcu system operacyjny
→ www.nvidia.com/content/drivers/drivers.asp

Kamery internetowe

Logitech Klikamy na Downloads, następnie wybieramy link Cameras
→ www.logitech.co.uk

Creative Wybieramy link Pomoc techniczna. Następnie klikamy na Pobieranie sterowników
→ http://pl.europe.creative.com

Karty sieciowe

3Com Wybieramy z listy nazwę naszej karty
→ www.3com.pl/wsparcie/karty_sterowniki.html

D-Link Korzystamy z kreatora
→ http://support.dlink.com/downloads

Intel Klikamy na Networking and Communications
→ http://downloadfinder.intel.com/scripts-df/support_intel.asp

Realtek Ściągamy najnowsze drivery lub korzystamy z wyszukiwarki
→ www.realtek.com.tw/downloads/downloads.aspx

Karty telewizyjne

Hauppauge Klikamy na Support w górnej części strony
→ www.hauppauge.co.uk

ATI Wybieramy system operacyjny i poniżej sterownik do konkretnej karty
→ http://support.ati.com/issuetype/driverdirect.html

AVerMedia Szukamy w tabeli sterowników do karty
→ http://drivers.aver.com

Leadtek Szukamy na liście naszej karty
→ www.leadtek.com/tw/support/list_driver.asp

Lifeview Szukamy na liście naszej karty
→ www.lifeview.com/download.htm

Pinnacle Szukamy w spisie sterowników do naszej karty
→ www.pinnaclesys.com/support/

Prolink Klikamy na właściwy odnośnik do karty
→ http://www.prolink.pl/sterowniki/tm_drivers

Zoltrix Wybieramy z listy nazwę naszej karty
→ www.zoltrix.pl/drv/sterowniki.htm

Modemy

3Com Klikamy na odnośnik Produkty
→ www.usr.com.pl

Creative Z listy u góry wybieramy kategorię Modems, a następnie poniżej model naszego modemu
→ http://uk.europe.creative.com/support/drivers

Pentagram Klikamy na Pentagram-faksmodemy i szukamy interesującego nas sterownika
→ www.pentagram.pl/sterwis/sterowniki.php

Zoltrix Wybieramy z listy nazwę naszego modemu
→ www.zoltrix.pl/drv/sterowniki.htm

Myszy

Genius Klikamy na Download, Control Input i Mouse
→ www.geniusnet.com.tw

Logitech Na początek klikamy na zdjęcie myszy
→ www.logitech.com/cf/support/index.cfm

Microsoft Korzystamy z kreatora, w którym najpierw wybieramy nazwę naszej myszy
→ www.microsoft.com/hardware/mouse/download.asp

Płyty główne

ABIT Szukamy na stronie sterownika do naszej płyty
→ www.abit-usa.com/downloads/driver

ALI Wybieramy z listy sterownik do naszej płyty
→ www.ali.com.tw/eng/support/drivers.php

AMD Klikamy na odnośnik Support & Downloads, a potem Downloads
→ www.amd.com/us-en

Płyty główne cd.

Asus Korzystamy z wyszukiwarki na stronie
→ www.asus.com.tw/support/Download/download.aspx

ASRock W lewej części strony głównej producenta płyt klikamy na odnośnik Download
→ www.asrockamerica.com

ECS U góry strony głównej klikamy na Downloads i z menu wybieramy rodzaj naszej płyty
→ www.ecs.com.tw

GigaByte Klikamy kolejno na Support. Motherboard i w końcu na Driver
→ www.giga-byte.com

Intel Klikamy na Desktop boards i rodzaj naszej płyty
→ http://downloadfinder.intel.com

MSI Klikamy na Download i następnie na Mainboard
→ www.msi.com.tw

Shuttle Klikamy na HTTP Download i następnie wybieramy nazwę naszej płyty
→ http://us.shuttle.com/support.asp

Soyo Wybieramy typ procesora, potem nazwę płyty
→ www.soyousa.com/downloads

Via Klikamy na odnośnik Drivers
→ www.viaarena.com

Programy

Adobe Tutaj znajdziemy uzupełnienia do Photoshopa
→ www.adobe.com/support/main.html

G DATA Różne wersje programu AntiVirenKit i sporo darmowych szczepionek przeciw groźnym wirusom
→ www.gdata.com.pl/pl/download/index.html

Kaspersky Tutaj znajdziemy definicje nowych wirusów do programów firmy Kaspersky
→ www.kaspersky.pl/download.html

Microsoft Po otwarciu strony wybieramy w jej lewej części język polski. Potem ściągamy łatkę lub program
→ www.microsoft.com/downloads

mks_vir Bazy wirusów do programów mks_vir
→ www.mks.com.pl

Mandrake Pełne wersje (w tym polskojęzyczne) jednej z najpopularniejszych mutacji Linuksa. Kilka ważnych dodatków
→ www.linux-mandrake.com/en/ftp.php3

Windows XP Po otwarciu strony wybieramy w jej lewej części odnośnik Aktualizacja Windows
→ www.microsoft.com/poland/windowsxp

Skanery

HP Wpisujemy do wyszukiwarki nazwę drukarki
→ www.hp.com.pl/sterowniki

Epson Zaczynamy od wyboru kategorii urządzeń
→ www.epson.pl/support/download/

Microtek Klikamy na odnośnik Ściąganie sterowników
→ www.microtek.pl

Canon Z listy pośrodku strony WWW wybieramy nasz model drukarki
→ http://software.canon-europe.com

Mustek Klikamy najpierw na odnośnik Pomoc techniczna, a potem na Sterowniki
→ www.mustek.com.pl

Umax Klikamy u góry strony na link o nazwie Pomoc techniczna. Następnie wybieramy opcję Sterowniki
→ www.umax-polska.pl

Pogrubioną czcionką zaznaczono nowe pozycje w zestawieniu

Prasówka • Statystyki • Intermonitor

Jakie wieści ze świata komputerów i nowoczesnych technologii przynosi zagraniczna prasa? Co statystyczny Kowalski sądzi o internecie, komórkach czy komputerach? Odpowiedzi na te pytania znajdują się poniżej

Chip w kąpieli

Choć podobno ryby głosu nie mają, to jednak jest sposób, by dostarczały nam ważnych informacji – taki wniosek płynie z lektury magazynu Wired. Od dwóch lat naukowcy prowadzą program o nazwie TOPP. W ramach tego eksperymentu na całym świecie żyje dzisiaj ponad 1500 ryb, ssaków (na przykład fok) i morskich ptaków z zamontowanymi specjalnymi komputerowymi chipami. Czujniki pracują na dwa sposoby. Jedne komunikują się z ośrodkiem badań przez satelity, dostarczając naukowcom wiedzy o wędrówkach swych nosicieli, inne rejestrują temperaturę czy głębokość wód w oceanach. Z tymi drugimi układami jest pewien kłopot. Po pół roku lub 12 miesiącach odczepiają się samoczynnie od organizmów zwierząt i pływają po powierzchni morza lub oceanu. Jedyna szansa na ich odzyskanie to znalezienie chipa (o wielkości cygara) przez rybaków – za odesłanie jednego czujnika można dostać 500 dolarów nagrody. Ale szefowie TOPP przyznają, że dotąd odzyskano jedynie 15 procent wszczepionych zwierzętom chipów. A jeden układ kosztuje, bagatela, pięć tysięcy dolarów.

WIRED

Katedra ukończona...

Jedna z najsłynniejszych budowli na świecie – hiszpański kościół Sagrada Familia – została wreszcie ukończona, tyle że wirtualnie – pisze dziennik The New York Times. Kiedy w 1926 roku umierał jego twórca, niezwykły budynek był gotów jedynie w 15 procentach. Do dziś ukończono zaledwie połowę, a na finał prac przyjdzie jeszcze poczekać... 30 lat. Hiszpański producent filmowy, Toni Meca, postanowił pokazać nam gotowy kościół wcześniej. Zaangażował zespół ponad 150 grafików i programistów, którzy przez siedem ostatnich lat budowali trójwymiarowy komputerowy model budowli. Do projektu wykonano siedem tysięcy zdjęć tych części kościoła, które już stoją. Całość wymagała użycia ponad 35 milionów wielokątów – dziesięciokrotnie więcej niż wykorzystano do stworzenia wirtualnego modelu statku w filmie Tytanic. Kompletna Sagrada Familia jest do oglądania na płycie CD-ROM, którą za 15 euro (około 66 złotych) można kupić na stronie www.tmdreams.com

The New York Times

Ciekawe liczby

Najpopularniejsze wyszukiwarki internetowe w Polsce:

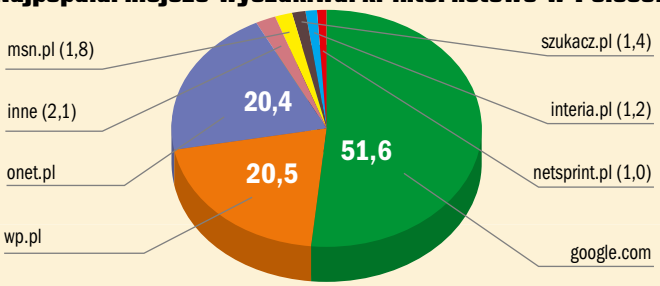

Czy twój komputer spełnia wymagania Dooma 3?

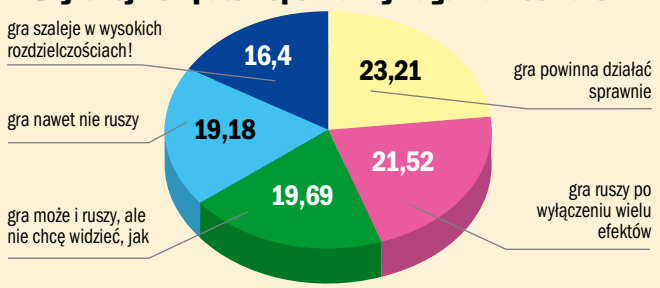

Jak oceniasz Shreka 2

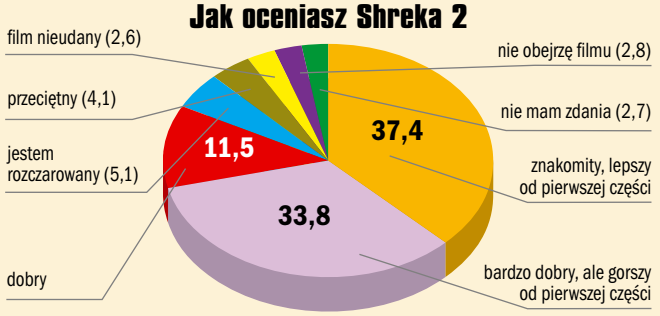

Szefowie wyszukiwarki Google mogą spać spokojnie – prymat ich produktu nie podlega dyskusji. Gorzej z wydawcami Dooma 3 – ich grę w Polsce kupi chyba niezbyt wielu użytkowników pecetów...

Źródła: Ranking.pl, Imperium Gier, Stopklatka.pl – dane w procentach

KUPUJ TANIO!
Czyste płytki:
CD R/CD RW
DVD-R/-RW
DVD+R/+RW
Pudełka:
SlimBox/JewelCase
KickOut/DVDBox/Koperty
Spindel 10/25/50/100
Wysoka Jakość (A-Grade)
potwierdzona Certifikatem dla każdej partii towaru!
Kupuj Płyty: DATEXY i HITY!
Pytaj w najbliższym sklepie komputerowym!
datex
HIT
Dystrybutor: Lucky Star Polska Sp. z o.o., 90-562 Łódź, ul. Łąkowa 7/9
tel.:42/639-51-56 (7 linii), 639-51-49, 637-73-24, 637-73-34, 637-73-36
fax.:42/637-73-19, email: info@lucky-star.com.pl, www.lucky-star.com.pl, www.datex.com.pl

W następnym numerze:

za dwa tygodnie w środę 29 września

Temat z okładki

Jak u siebie!

Co zrobić, by w systemie operacyjnym czuć się jak we własnym domu? Musimy urządzić go jak najwygodniej – tak jak mieszkanie. W jaki sposób? Komputer ŚWIAT ma aż 50 pomysłów!

Test sprzętu

Idzie ku lepszemu

Tunery TV są znane z tego, że kłopoty to ich specjalność. A może ostatnio coś się zmieniło? Komputer ŚWIAT sprawdził, które modele bez problemów zmieniają pecet w telewizor

Test programów

Wypalamy!

Krążki CD i DVD wypalone domowym sposobem wcale nie ustępują oryginałom – oczywiście jeżeli mamy dobry program do nagrywania. Który wybrać? Dowiemy się z testu Komputer ŚWIATA

Dla ambitnych

Walizka zamiast szafki

Pecet wcale nie musi przypominać blaszanej szafki. Może wyglądać jak zgrabna walizka i mieścić wszystko, co niezbędne. Z Komputer ŚWIATA dowiemy się wszystkiego o laptopach

Audio/Wideo/Foto

Nakarmić cyfrówkę

Mamy już aparat cyfrowy, lecz nie jesteśmy zadowoleni z dołączonej do niego karty pamięci. Na pewno przydałaby się większa! Test Komputer ŚWIATA pomoże wybrać najlepszą

Nasze tematy mogą ulec zmianom pod presją aktualnych wydarzeń

Zespół redakcyjny

Wiesław Małecki
redaktor naczelny

Łukasz Czekajewski
z-ca redaktora naczelnego

Ewelina Markuszewska
sekretarz redakcji

Agnieszka Al-Jawahiri
z-ca sekretarza redakcji

Robert Szyszka
szef działu software

Marek Konderski
szef działu hardware

Katarzyna Tez
redaktor działu magazyn

Katarzyna Burda
redaktor audio/wideo/foto

Piotr Kwiatkowski
redaktor hardware

Jerzy Sadkowski
redaktor hardware

Marek Zieliński
redaktor telekomunikacji

Tomasz Przyjemski
redaktor software

Marcin Kaczmarczyk
redaktor online

Paweł Szpecht
redaktor nowości

Marcin Mazur
logistyka

Andrzej Chodzeński
asystent redaktora naczelnego

Bogusław Mazur
redaktor graficzny

Izabela Królikowska
redaktor graficzny

Katarzyna Ochelska
szef studia DTP

Wojciech Paszkowski
redaktor graficzny

Wojciech Szombara
redaktor techniczny

Magdalena Stopka
fotoedytor

Agnieszka Enbingier
sekretariat

Współpracownicy: Paweł Bijata, Bartłomiej Dramczyk, Rafał Frąckiewicz, Rafał Kamiński, Grzegorz Kordas (gry), Jakub Kosiec, Michał Kowalski, Krzysztof Krasiński, Piotr Kudrel, Maciej Kunda, Mariusz Michalski, Jolanta Rososińska, Tomasz Sokołowski

Adres Redakcji: Komputer ŚWIAT, Axel Springer Polska Sp. z o. o., 02-337 Warszawa, Mszczonowska 2. Telefony: **sekretariat:** (022) 4587606; **faks:** 4587610; **sekretarz redakcji:** 4587629; **szef działu software:** 4587631; **dział hardware:** 4587641; **dział nowości:** 4587639

Adres WWW: www.komputerswiat.pl

Sprawy ogólne: redakcja@komputerswiat.pl

Kwestie prawne: prawnik@komputerswiat.pl

Sprawy dotyczące Niezbędnika: niezbednik@komputerswiat.pl

Książki z Biblioteczki Komputer ŚWIATA: biblioteczka@komputerswiat.pl

Nowości: news@komputerswiat.pl

Najniższe ceny w kraju: oferty dystrybutorów (do 10 pozycji) prosimy nadsyłać faksem pod numer (022) 6084077

Egzemplarze archiwalne i prenumerata: tel. 6084002, 0801 120003, www.komputerswiat.pl/sklepik, prenumerata@axelspringer.com.pl

Listy do redakcji prosimy kierować pod adresem redakcji lub pod redakcyjny numer faksu, podane wyżej

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Prenumerata: Poczta Polska, RUCH

Prenumerata zagraniczna (cały świat): www.ruch.pol.pl

Wydawca: Axel Springer Polska Sp. z o.o., członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy

Adres: 02-222 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 181 – Ochota Office Park, recepcja tel. 6084000, sekretariat prezesa tel. 6084100

Prezes Wydawnictwa: Wiesław Podkański. **Dyrektor Generalny:** Florian Fels. **Dyrektor Zarządzający Marketing i Sprzedaż:** Beata Mońka. **Dyrektor Wydawniczy:** Marcin Przasnyski. **Dyrektor Biura Reklamy:** Agnieszka Kostka. **Dyrektor Działu Reklamy:** Maciej Kutak. **Dział Reklamy:** Piotr Roszczyk tel. 6084118, Tomasz Szulkowski tel. 6084115. **Dział Promocji:** Agnieszka Kamola, tel. 6084066, Tomasz Waligóra. tel. 6084263. **Sponsoring:** Marianna Dąbkowska, tel. 6084176, Blanka Muraszew tel. 6084088. **Dział Prenumeraty:** Łukasz Szmigrodzki, tel. 6084206. **Dział Kolportażu:** Janusz Snarski. **Produkcja:** Elżbieta Garncarczyk, tel. 6084144. **Public Relations:** Marzena Daszkiewicz, tel. 6084102, Aneta Pacuszka, tel. 6084178. **Księgowość:** Janusz Bąk, tel. 6084030. **Druk:** RR Donnelley, Kraków

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

FOT.: EAST NEWS/CORBIS STOCK MARKET/PIĘKNA

Vademecum europejskiego przedsiębiorcy

Fundusze z Unii Europejskiej dla Twojej firmy?

Przekonaj się!

Środki z unijnych funduszy mogą stać się mocnym impulsem do rozwoju Twojej firmy. Jeśli chcesz uzyskać informacje na temat procedur, wysokości funduszy, czy też celów, na jakie możesz je przeznaczyć, sięgnij po nowy katalog „Fundusze dla firm", opracowany przez redakcję miesięcznika Profit. Dowiedz się ponadto, jak wziąć udział w przetargach dla firm.

Katalog „Fundusze dla firm" nie będzie dystrybuowany w ogólnodostępnej sieci sprzedaży. Zamówienie złóż drogą telefoniczną bądź przez Internet.

Infolinia: 0801 120 003*, (22) 608 40 02
http://www.eProfit.pl/fundusze
e-mail: prenumerata@axelspringer.com.pl

* Infolinia czynna od 8[00] do 17[00], opłata za połączenie 0,35 zł (bez względu na czas połączenia).

eProfit.pl Gospodarka bez tajemnic Profitekstra

VOBIS DIGITAL

Vobis zaleca system Microsoft® Windows® XP

nowe technologie

digital PARTNER

z najnowszą technologią Intel®

kompetentnie i niedrogo

Komputer VOBIS DIGITAL VD 2861C PARTNER

Procesor Intel® Celeron® 2,80GHz 400MHz
System operacyjny Microsoft® Windows® XP Home PL
Płyta główna Chipset SiS® 661FX
Karta grafiki akcelerator 3D Gigabyte Maya Radeon 9200SE 128MB DDR TV
Moduł TV/FM 2000XP Tuner TV, FM Stereo
Pamięć 256MB DDRAM 400 Mhz,
Dysk twardy: 3,5" 80GB ATA100 7200rpm
Napęd DVD+/-RW: zapis 8xDVD+/-R, 4xDVD+/-RW, 40xCD-R, 24xCD-RW,
Odczyt 12xDVD, 40x CD
Dźwięk zintegrowany 6 kanałowy,
Karta sieciowa Ethernet Fast 10/100
Porty USB 2.0 (4 porty, opcja do 6)
Klawiatura Logitech Internet Pro Keyboard black,
Mysz VOBIS optical scroll,
Pilot zdalnego sterowania
Oprogramowanie: Cyberlink PowerDVD PL, program do napędu DVDRW
Gwarancja 2 lata, Cena z VAT 2799,-

cyfrowy magnetowid
nagrywarka DVD RW
stereofoniczny tuner TV
radio FM
pilot zdalnego sterowania

3999
Cena zestawu z VAT

Vobis Digital 1576T Alu

TFT, Aluminiowa obudowa
Ekran 15", Plamka 0,297mm,
Kontrast 400:1, Jasność 250 cd/m2,
Głośniki 2x2W, Czas reakcji < 25ms,
Rozdzielczość 1024x764,
Norma TCO'99,
Gwarancja 2 lata, Cena z VAT 1299,-

Partner to stereofoniczny tuner telewizyjny i radiowy, odtwarzacz, nagrywarka płyt DVD oraz CD jak i doskonała przeglądarka internetowa.
Wysoka, potwierdzona laboratoryjnie, jakość i wydajność użytych komponentów zapewni płynną pracę urządzenia. Elegancka i modna obudowa typu slim może stać się doskonałym uzupełnieniem domowego zestawu RTV. Szeroki zakres wejść i wyjść pozwoli sterować domowym centrum rozrywki z jednego miejsca.
Vobis Digital PARTNER to spełnienie snu o wygodzie i jakości życia.

RATY
szczegóły w sklepach

intel inside celeron® processor

Ilość towaru ograniczona. Ceny i konfiguracja podlegają aktualizacji. Niniejsza ulotka nie stanowi oferty handlowej. Oferta handlowa prezentowana jest na www.vobis.pl.

sklepy firmowe

[illegible]

sklepy partnerskie

[illegible]

www.vobis.pl
Infolinia: 0801 6VOBIS czyli 0801 686247